

DE
NOVA HIEROSOLYMA
ET EJUS

Doctrina Coelesti:

EX
Auditis e Caelo.

Æt. IV. d. 17.

Quibus præmittitur aliquid de Novo Caelo
& nova Terra.

E. Swedenborg

L O N D I N I:
MDCCLVIII.

Matth: vi: 33.

Quærite primo Regnum Dei, & omnia
adjicientur vobis.

D E
NOVA HIEROSOLYMA
ET EJUS
Doctrina Cœlesti.

De Novo Cœlo & Nova Terra ; & quid per
Novam Hierosolymam intelligitur.

J. **D**ICITUR in Apocalypsi, "*Vidi Cælum novum & Terram novam, primum enim Cælum & prima Terra transierant. Et vidi sanctam illam Civitatem, Hierosolymam Novam, descendentem a Deo e Cælo, paratam ut sponsam coram Viro suo. Civitas habebat Murum magnum & altum, qui habebat Portas duodecim, & in portis Angelos duodecim, & nomina inscripta, quæ sunt nomina duodecim Tribuum Israelis. Et Murus civitatis habebat Fundamenta duodecim, in quibus duodecim nomina Apostolorum Agni. Ipsa Civitas quadrangularis sita est, cujus longitudo tanta erat quanta latitudo. Et mensus est Civitatem calamo ad stadiorum duodecim millia ; & erant longitudo & latitudo & altitudo ejus æquales. Et mensus est Murum ejus centum quadraginta quatuor cubitorum, mensura hominis*"

A 2

hominis quæ est angeli. Erat Murus ejus ex jaspide; ipsa vero Civitas aurum purum, simile vitro puro: & Fundamenta muri Civitatis ex omni lapide pretioso. Duodecim Portæ duodecim margaritæ erant; & platea Civitatis aurum purum tanquam vitrum pellucidum. Gloria DEI illustrabat illam, & Lucerna ejus erat AGNUS. Gentes quæ servatæ fuerunt, ambulabunt ad lucem ejus, & Reges terræ gloriam suam & honorem suum ad illam afferent," Cap: XXI: 1. 2. 12 ad 24. Homo, qui hæc legit, non aliter illa intelligit, quam secundum sensum literæ, nempe quod perituum sit Cælum aspectabile cum Terra, & novum Cælum exstiturum, & quod super novam Terram descensura sit Sancta Civitas Hierosolyma, & quod illa futura sit quoad suas mensuras secundum descriptionem. Sed Angeli prorsus aliter illa intelligunt, nempe singula spiritualiter quæ homo naturaliter; & sicut Angeli intelligunt, ita significant illa; & is est sensus internus seu spiritualis Verbi; per novum Cælum & novam Terram in sensu interno seu spirituali, in quo sunt Angeli, intelligitur nova Ecclesia tam in Cœlis quam in terris, de Ecclesia utrobivis dicetur infra; per Civitatem Hierosolimam descendantem a Deo e Cœlo, intelligitur cœlestis ejus Doctrina; per longitudinem, latitudinem & altitudinem, quæ æquales, intelliguntur omnia bona & vera illius Doctrinæ in complexu; per Murum ejus, intelliguntur vera tutantia illam; per mensuram muri, quæ 144 cubitorum, quæ mensura hominis quæ est Angeli, intelliguntur omnia illa vera tutantia in complexu; & quale eorum; per duodecim Portas, quæ ex margaritis, intelliguntur vera introducentia; similiter per duodecim Angelos in portis; per Fundamenta muri quæ ex omni lapide pretioso, intelliguntur cognitiones super quibus Doctrina illa fundatur; per duodecim Tribus Israelis, intelliguntur omnia Ecclesiæ in genere & in specie; similia per duodecim Apostolos; per Aurum simile vitro puro, ex quo Civitas & Platea, intelligitur bonum amoris ex quo pellucet Doctrina cum suis veris; per Gentes quæ servatæ, & per Reges terræ qui gloriam & honorem in illam afferent, intelliguntur omnes ab Ecclesia qui in bonis & veris sunt; per Deum & Agnum, intelligitur Dominus quoad Ipsum Divinum & Divinum Humanum. Talis est sensus spiritualis Verbi, cui sensus naturalis, qui est sensus literæ, inservit pro basi; sed usque bini illi sensus, spiritualis & naturalis, unum faciunt per correspondentias. Quod talis intellectus spiritualis insit omnibus illis, non vacat hic ostendere, quia non hujus operis est, sed ostensa videantur in ARCANIS CŒLESTIBUS in sequentibus his locis. Quod in Verbo per TERRAM significetur Ecclesia, imprimis ubi per terram intelligitur terra Canaan, n: 662. 1066. 1067. 1262. 1413. 1607. 2928. 3355. 4447. 4535. 5577. 8011. 9325. 9643. Quia in spirituali sensu per Terram intelligitur Gens quæ ibi, & ejus Cultus, n: 1262. Populus terræ quod sint qui ab Ecclesia spirituali, n: 2928. Quod novum Cælum & nova Terra significant novum in cœlis & in terris quoad bona & vera, ita quoad illa quæ sunt Ecclesiæ utrobivis, n: 1733. 1850. 2117. 2118. 3355. 4535.

4535. 10373. Quid intelligitur per primum Cœlum & primam Terram quæ transiverant, videatur in Opusculo de Ultimo Judicio & Babylonia destructa a principio ad finem, & in specie ibi, n: 65 ad 72. Quod per HIEROSOLYMAM significetur Ecclesia quoad Doctrinam, n: 402. 3654. 9166. Quod per URBS & CIVITATES significantur Doctrinæ, quæ Ecclesiæ & Religionis, n: 402. 2450. 2712. 2943. 3216. 4492. 4493. Quod per MURUM civitatis significetur Verum doctrinæ tutans, n: 6419. Quod per PORTAS urbis, significantur vera introducuntia ad doctrinam, & per doctrinam in Ecclesiam, n: 2943. 4478. 4492. 4493. Quod per duodecim TRIBUS ISRAELIS repræsentata fuerint, & inde significata omnia vera & bona Ecclesiæ in genere & in specie, ita omnia fidei & amoris, n: 3858. 3926. 4060. 6335. Quod per duodecim APOSTOLOS DOMINI similia, n: 2129. 2329. 3354. 3488. 3858. 6397. Quod de Apostolis dicatur, quod sessuri super duodecim thronis & judicaturi 12 Tribus Israelis, significetur quod omnes secundum vera & bona Ecclesiæ judicandi sint, ita a Domino a Quo illa, n: 2129. 6397. Quod per DUODECIM significantur omnia in complexu, n: 577. 2089. 2129. 2130. 3272. 3858. 3913. Quod simile per numerum 144, quia est numerus multiplicatus per duodecim in duodecim, n: 7973; quod etiam simile per duodecim millia, n: 7973. Quod omnes Numeri in Verbo significant res, n: 482. 487. 647. 648. 755. 813. 1963. 1988. 2075. 2252. 3252. 4264. 6175. 9488. 9659. 10217. 10253. Quod Numeri multiplicati simile significant cum simplicibus, a quibus per multiplicationem exsurgunt, n: 5291. 5335. 5708. 7973. Quod per MENSURAM significetur quale rei quoad verum & bonum, n: 3104. 9603. 10262. Quod per FUNDAMENTA muri significantur cognitiones veri super quibus Doctrinalia fundantur, n: 9642. Quod per QUADRANGULARE seu QUADRATUM significetur perfectum, n: 9717. 9861. Quod per LONGITUDINEM significetur Bonum & ejus extensio, & per LATITUDINEM Verum & ejus extensio, n: 1613. 9487. Quod per LAPIDES PRETIOSOS significantur Vera ex bono, n: 114. 9863. 9865. Quid per Lapides pretiosos in Urim & Thumim in genere & in specie, n: 3862. 9864. 9866. 9905. 9891. 9895. Quid per JASPIDEM, ex quo Murus, n: 9872. Quod per PLATEAM civitatis significetur Verum doctrinæ ex bono, n: 2336. Quod per AURUM significetur Bonum amoris, n: 113. 1551. 1552. 5658. 6914. 6917. 9510. 9874. 9881. Quod per GLORIAM significetur Divinum Verum quale est in Cœlo, & inde Intelligentia & Sapientia, n: 4809. 5292. 5922. 8267. 8427. 9429. 10574. Quod per GENTES significantur illi in Ecclesia qui in bono sunt, & inde abstracte bona Ecclesiæ, n: 1059. 1159. 1258. 1260. 1288. 1416. 1849. 4574. 7830. 9255. 9256. Quod per REGES significantur illi in Ecclesia qui in veris sunt, & inde abstracte vera Ecclesiæ, n: 1672. 2015. 2069. 4575. 5044. Quod Ritualia circa coronationes Regum involvant talia quæ sunt Divini Veri, de quibus, sed quod cognitio de illis hodie perierit, n: 4581. 4966.

2. Antequam de nova Hierosolyma & ejus Doctrina agitur, aliquid de Novo

Novo Cœlo & de Nova Terra dicitur: in Opusculo de Ultimo Judicio & Babylonia destructa ostensum est, quid intelligitur per Primum cœlum & Primam terram, quæ transiverant; quæ postquam transierant, ita postquam Ultimum Judicium peractum est, Novum Cœlum a Domino creatum, hoc est, formatum est; hoc Cœlum formatum est ab omnibus illis, qui post adventum Domini ad hoc usque tempus vitam fidei & charitatis vixerunt, quoniam hi solum erant formæ Cœli; nam forma Cœli, secundum quam omnes consociationes & communicationes ibi fiunt, est forma Divini Veri ex Divino Bono procedente a Domino, & hanc formam induit homo quoad spiritum suum per vitam secundum Divinum Verum; quod forma Cœli inde sit, videatur in Opere de Cœlo & Inferno, n: 200 ad 212; & quod omnes Angeli sint formæ Cœli, n: 51 ad 58, & 73 ad 77. Ex his sciri potest, ex quibus Novum Cœlum factum est, inde etiam quale est, quod nempe prorsus unanimum; nam qui vitam fidei & charitatis vivit, is amat alterum sicut semet, & per amorem conjungit eum sibi, & sic vicissim & mutuo; nam amor est conjunctio in spirituali Mundo; quare cum omnes similiter faciunt, tunc ex pluribus, imo ex innumeris consociatis secundum formam Cœli, existit unanimum, & fit sicut unum, nihil enim est quod separat & dividit, sed omne conjungit & unit.

3. Quia hoc Cœlum formatum est ab omnibus, qui tales fuerunt, usque a tempore Domini ad præsens tempus, constat quod tam a Christianis quam a Gentibus; sed quoad maximam partem ab omnium Infantibus in universo terrarum orbe, qui obiverunt a tempore Domini, nam hi omnes recepti sunt a Domino, & educati in Cœlo, ac instructi ab Angelis, & dein conservati, ut Novum Cœlum una cum reliquis constituerent; inde concludi potest, quam magnum est id Cœlum; Quod omnes qui Infantes moriuntur, educantur in Cœlo, & fiant Angeli, videatur in Opere de Cœlo & Inferno, n: 329 ad 345. Et quod Cœlum formetur æque a Gentibus quam a Christianis, n: 318 ad 328.

4. Porro quod Novum hoc Cœlum attinet, sciendum est, quod id distinctum sit a Cœlis Antiquis, qui nempe fuerunt ante adventum Domini; sed usque illi cum hoc ita ordinati sunt, ut unum Cœlum simul constituent. Quod hoc Novum Cœlum distinctum sit a Cœlis Antiquis, est causa, quia in Antiquis Ecclesiis non alia Doctrina fuit quam Doctrina Amoris & Charitatis, & tunc non sciverunt de aliqua Doctrina fidei separatæ: inde quoque est, quod antiqui Cœli constituent Expansa superiora, Novum autem Cœlum Expansum infra illos, nam Cœli sunt Expansa, unum supra alterum; in supremis Expansis sunt qui Angeli cœlestes vocantur, quorum plerique sunt ex Antiquissima Ecclesia; illi, qui ibi, Angeli cœlestes vocantur ex Amore cœlesti, qui est amor in Dominum; in Expansis sub illis sunt qui Angeli spirituales dicuntur, quorum plerique sunt ex antiqua Ecclesia, illi, qui ibi, Angeli spirituales dicuntur ex Amore spirituali, qui est Charitas erga proximum; sub his sunt Angeli qui in bono fidei sunt, qui sunt qui vitam fidei vixerunt; vitam fidei vivere, est secundum doctrinam suæ Ecclesiæ, at vivere est velle & facere.

At

At usque omnes illi Cœli unum faciunt per influxum mediatum & immediatum a Domino. Sed plenior idea de his Cœlis haberi potest ex illis quæ in Opere de Cœlo & Inferno ostensa sunt, & ibi in Articulo de duobus Regnis, in quæ Cœli in genere distincti sunt, n: 20 ad 28, & in Articulo de Tribus Cœlis, n: 29 ad 40; de Influxu mediato & immediato in collectis ex Arcanis cœlestibus post, n: 603: & de Ecclesiis Antiquissima & Antiqua in Opusculo de Ultimo Judicio & Babylonia destructa, n: 46.

5. Hæc de Novo Cœlo; nunc aliquid de Nova Terra dicetur; per Novam Terram intelligitur Nova Ecclesia in terris, nam cum prior Ecclesia definit esse, tunc instauratur a Domino Nova; providetur enim a Domino ut semper Ecclesia sit in terris, nam per Ecclesiam est conjunctio Domini cum Humano Genere, ac Cœli cum Mundo, ibi enim est Dominus notus, & ibi sunt Divina Vera per quæ homo conjungitur: quod hodie Nova Ecclesia instaretur, videatur in Opusculo de Ultimo Judicio, n: 74. Quod Nova Ecclesia per Novam Terram significetur, est ex sensu spiritali Verbi, in eo enim sensu non aliqua terra per terram intelligitur, sed ipsa Gens ibi & ejus Cultus Divinus, hoc enim est spirituale loco terræ; præterea per terram abique adjuncto nomine regionis in Verbo terra Canaan intelligitur, & in terra Canaan Ecclesia fuerat ab antiquissimis temporibus, unde factum est, quod omnia loca quæ ibi fuerunt, & quæ undequaque circumjacuerunt, cum montibus & fluviis, quæ in Verbo nominantur, facta sint repræsentativa & significativa talium quæ sunt interna Ecclesiæ, quæ sunt quæ vocantur ejus spiritalia, inde est, quod, ut dictum est, per Terram in Verbo, quia intelligitur terra Canaan, significetur Ecclesia, similiter hic per Novam Terram: ex hoc venit, quod receptum sit in Ecclesia dicere Canaan Cœlestis, ac per illud intelligere Cœlum. Quod per terram Canaan in Verbi sensu spiritali intelligatur Ecclesia, ostensum est variis in ARCANIS COELESTIBUS, ex quibus sequentia afferentur. Quod Antiquissima Ecclesia, quæ fuit ante Diluvium, & Antiqua Ecclesia, quæ fuit post Diluvium, fuerint in terra Canaan, n: 567. 3686. 4447. 4454. 4516. 4517. 5136. 6516. 9327. Quod tunc omnia loca facta sint repræsentativa talium, quæ sunt in Regno Domini & Ecclesia, n: 1505. 3686. 4447. 5136. Quod ideo Abraham illuc ire jussus sit, quoniam apud posteros ejus ex Jacobo Ecclesia Repræsentativa institueretur, ac Verbum conscriberetur, cujus sensus ultimus constaret ex repræsentativis & significativis, quæ ibi, n: 3686. 4447. 5136. 6516. Inde est, quod per Terram & per Terram Canaanem in Verbo significetur Ecclesia, n: 3038. 3481. 3705. 4447. 4517. 5757. 10658.

6. Quid per Hierosolymam in Verbo in ejus sensu spiritali intelligitur, etiam paucis dicetur: per Hierosolymam intelligitur ipsa Ecclesia quoad doctrinam, & hoc ex causa, quia ibi in terra Canaan, & non alibi Templum erat, Altare erat, Sacrificia fiebant, ita ipse cultus Divinus; quare etiam tria Festa quotannis ibi celebrabantur, & ad illa omnis masculus totius Terræ mandatus est ire; inde nunc est, quod per Hierosolymam in sensu spiritali significetur Ecclesia quoad cultum, seu quod idem, quoad doctrinam, nam

cultus præscribitur in doctrina, ac fit secundum illam. Quod dicatur *sancta Civitas, Hierosolyma nova, descendens a Deo e Cælo*, est quia in sensu Verbi spirituali per Civitatem & Urbem significatur doctrina, ac per sanctam Civitatem doctrina Divini Veri, nam Divinum Verum est quod vocatur sanctum in Verbo; quod dicatur Hierosolyma nova, est ex simili causa ex qua Terra dicitur nova, nam, ut mox supra dictum est, per Terram significatur Ecclesia, & per Hierosolimam illa Ecclesia quoad doctrinam: quod dicatur a Deo e Cælo descendens, est quia omne Verum Divinum, ex quo doctrina, descendit e Cælo a Domino. Quod per Hierosolimam non intelligatur Civitas, tametsi ut Civitas visa est, patet manifeste ex eo, quod dicatur quod *Altitudo ejus esset sicut longitudo & latitudo, 12000 stadiorum*, Vers: 16; & quod *Mensura muri ejus, quæ 144 cubitorum, esset mensura hominis quæ est Angeli*, Vers: 17; tum quod dicatur, *parata ut Sponsa coram Viro suo*, Vers: 2, & postea, "*Dixit Angelus, veni, ostendam tibi sponsam uxorem Agni, & ostendit mihi Civitatem sanctam, illam Hierosolimam*," Vers: 9; Ecclesia est quæ in Verbo vocatur sponsa & uxor Domini, sponsa antequam conjungitur, & uxor cum conjuncta est; videatur in ARCANIS CŒLESTIBUS, n: 3103. 3105. 3164. 3165. 3207. 7022. 9182.

7. Quod in specie Doctrinam concernit, quæ nunc sequitur, est quoque illa ex Cælo, quia est ex sensu spirituali Verbi; & sensus spiritualis Verbi est idem cum doctrina quæ est in Cælo; in Cælo enim æque ac in terra est Ecclesia, est enim ibi Verbum, est Doctrina ex Verbo, sunt ibi Tempia, & in illis fiunt Prædicationes, nam sunt ibi Regimina Ecclesiastica & Civilia, verbo non alia intercedit differentia inter illa quæ in Cælis sunt & inter illa quæ in terris, quam quod omnia in Cælis in statu perfectiori sint, quia omnes, qui ibi, spirituales sunt, & spiritualia immensum excedunt naturalia perfectione; quod in Cælis talia sint, videatur in Opere de Cælo & Inferno ubivis, in specie in Articulo de Regiminibus in Cælo, n: 213 ad 220; & in Articulo de cultu Divino ibi, n: 221 ad 227. Ex his constare potest, quid intelligitur per quod sancta Civitas, nova Hierosolyma, visa sit descendere a Deo e Cælo. Sed accedam ad ipsam DOCTRINAM, quæ pro nova Ecclesia, quæ quia mihi revelata est e Cælo, DOCTRINA CŒLESTIS vocatur; nam hanc dare, hujus Operis institutum est.

Prologus ad Doctrinam.

8. **Q**UOD finis Ecclesiae sit, quando nulla fides quia nulla charitas, ostensum est in Opusculo de Ultimo Judicio & Babylonia destructa, n: 33 ad 39 seq: Quia nunc Ecclesiae in Christiano Orbe se distinxerant solum per talia quae Fidei sunt, & usque Fides nulla est ubi non Charitas, ideo velim hic ante ipsam Doctrinam praemittere aliqua de Doctrina Charitatis apud Antiquos: dicitur, Ecclesiae in Christiano Orbe, & per illas intelliguntur Ecclesiae apud Reformatos seu Evangelicos, non autem apud Pontificios, quoniam ibi non Ecclesia Christiana est, nam ubi Ecclesia ibi adoratur Dominus, & legitur Verbum; aliter apud illos, ibi adorantur ipsi loco Domini, & Verbum inhibetur legi a populo, ac dictamen Papae ponitur ei aequale, imo supra id.

9. Doctrina Charitatis, quae est Doctrina vitae, fuit ipsa Doctrina in Antiquis Ecclesiis, de quibus Ecclesiis videatur in ARCANIS COELESTIBUS, n: 1238. 2385; & illa Doctrina conjunxit omnes Ecclesias, ac ita ex pluribus unam fecit: pro hominibus enim Ecclesiae agnoverunt omnes illos qui in bono charitatis vixerunt, & vocaverunt fratres, utcumque praeterea in veris, quae hodie fidei dicuntur, discreparent; in his unus alterum instruxit, quod erat inter opera eorum charitatis; & quoque non indignati sunt, si unus ad alterius sententiam non accederet, scientes quod quisque tantum veri recipiat, quantum in bono est. Quia tales fuerunt Antiquae Ecclesiae, idcirco interiores homines fuerunt, & quia interiores, fuerunt sapientiores; nam qui in bono amoris & charitatis sunt, illi quoad Internum hominem in Caelo sunt, & ibi quoad illum in Societate angelica quae in simili bono; inde elevatio mentis eorum ad interiora, & consequenter ilis sapientia; aliunde enim sapientia non venire potest quam e Caelo, hoc est, per Caelum a Domino; ac in Caelo est sapientia, quia ibi in bono sunt: sapientia est videre verum ex luce veri, & lux veri est lux quae in Caelo est. Sed sapientia illa antiqua successu temporis decrevit; quantum enim Genus Humanum a bono amoris in Dominum, & amoris erga proximum, qui amor vocatur Charitas, se removit, tantum etiam a sapientia, quia tantum se removit a Caelo: inde est, quod homo ab Interno factus sit Exter-

IO DE NOVA HIEROSOLYMA

nus, & hoc successive; & cum homo factus est Externus, etiam factus est Mundanus & Corporeus; & cum talis est, parum curat quæ Cæli sunt, nam tunc occupant illum totum jucunda amorum terrestrium, & cum illis mala, quæ homini ex amoribus illis jucunda sunt, & tunc illa quæ audit de Vita post mortem, de Cælo & Inferno, verbo de Spiritualibus, sunt quasi extra illum, & non intra illum ut tamen oportet esse. Inde quoque est, quod Doctrina charitatis, quæ tanti pretii fuerat apud Antiquos, hodie inter res deperditas sit; quis enim hodie novit, quid in genuino sensu est Charitas, & quid in genuino sensu est Proximus, cum tamen illa Doctrina non modo id docet, sed insuper innumera, quorum non millesima pars hodie scitur: tota Scriptura Sacra non aliud est quam Doctrina Amoris & Charitatis, quod etiam Dominus docet, dicendo, "Amabis Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & in tota anima tua, & in tota mente tua; hoc est primarium & magnum Mandatum: Secundum simile est illi, amabis Proximum tuum sicut teipsum: ex his duobus Mandatis Lex & Prophetæ pendent," Matth: xxii: 37. 38. 39. Lex & Prophetæ sunt Verbum in omnibus & singulis.

10. In sequentibus adjicientur singulis Doctrinalibus Collecta ex ARCANIS COELESTIBUS, quia in his eadem amplius explicata sunt.

De Bono & Vero.

11. OMNIA in Universo, quæ sunt secundum Divinum Ordinem, se referunt ad Bonum & Verum; nihil datur in Cælo, & nihil in Mundo, quod non ad duo illa se refert: causa est, quia utrumque, tam Bonum quam Verum, procedit a Divino, a Quo omnia.

12. Inde patet, quod nihil magis sit necessarium homini, quam ut sciat quid bonum & quid verum, & quomodo unum spectat alterum, ac quomodo unum conjungitur alteri; maxime autem necessarium est homini Ecclesiæ, nam sicut omnia Cæli se referunt ad Bonum & Verum, ita quoque omnia Ecclesiæ, quia bonum & verum Cæli sunt quoque bonum & verum Ecclesiæ. Hæc causa est, quod exordium fiat a Bono & Vero.

13. Secundum Divinum Ordinem est, ut Bonum & Verum conjuncta sint, & non separata, ita ut sint unum & non duo; conjuncta enim procedunt a Divino, & conjuncta sunt in Cælo, ac ideo conjuncta erunt in Ecclesia. Conjunctio boni & veri vocatur in Cælo Conjugium cæleste, nam in hoc Conjugio sunt omnes qui ibi: inde est, quod in Verbo Cælum comparetur Conjugio, & quod Dominus dicatur Sponsus & Maritus, Cælum autem Sponsa & Uxor, similiter Ecclesia: quod Cælum & Ecclesia ita dicantur, est quia illi, qui ibi, recipiunt Divinum Bonum in Veris.

14. Omnis Intelligentia & Sapientia, quæ est Angelis, est ex illo Conjugio, & non aliqua ex Bono separato a Vero, nec a Vero separato a Bono: simile est hominibus Ecclesiæ.

15. Quia Conjunctio boni & veri est instar Conjugii, patet quod bonum amet verum, & vicissim verum amet bonum, & quod unum desideret cum altero conjungi: homo Ecclesiæ, cui non talis amor est & tale desiderium, non est in Conjugio cælesti, ita non est in illo adhuc Ecclesia; nam conjunctio boni & veri facit Ecclesiam.

16. Bona sunt multiplicia; in genere est Bonum spirituale & Bonum naturale, ac utrumque conjunctum in genuino Bono morali: sicut sunt Bona, ita quoque sunt Vera, quia Vera sunt boni, & sunt formæ boni.

17. Sicut est cum Bono & Veró, ita ex opposito est cum Malo & Falso; quod nempe sicut omnia in Universo, quæ sunt secundum Divinum Ordinem, se referunt ad bonum & verum, ita omnia quæ sunt contra Divinum Ordinem, se referant ad malum & falsum. Tum quod sicut bonum amat conjungi vero, ac vicissim, ita malum amet conjungi falso, ac vicissim. Ut &, sicut omnis intelligentia & sapientia nascitur ex conjunctione boni & veri, ita omnis insania & stultitia ex conjunctione mali & falsi. Conjunctio mali & falsi vocatur Conjugium infernale.

18. Ex eo, quod malum & falsum sint opposita bono & vero, patet, quod verum non conjungi possit malo, nec bonum falso mali; si verum adjungitur malo, non amplius fit Verum, sed falsum, quia falsificatum; & si bonum adjungitur falso mali, non amplius fit bonum, sed malum, quia adulteratum. At falsum non mali potest conjungi bono.

19. Nemo qui in malo & inde falso est ex confirmatione & vita, potest scire quid bonum & verum, quoniam malum suum credit esse bonum, ac inde falsum suum credit esse verum; at omnis qui in bono & inde vero est ex confirmatione & vita, potest scire quid malum & falsum: causa est, quia omne bonum & ejus verum est in sua essentia cœleste, & quod non in sua essentia est cœleste, est usque ex origine cœlesti; omne autem malum & ejus falsum est in sua essentia infernale, & quod non in sua essentia est infernale, est usque ex origine inde; ac omne Cœleste est in luce, at omne Infernale in tenebris.

Ex Arcanis Cœlestibus.

20. **Q**UOD omnia & singula in Universo se referant ad Bonum & Verum, & ad Malum & Falsum, illa quæ secundum Divinum Ordinem sunt & fiunt, ad Bonum & Verum, illa autem quæ contra Divinum Ordinem, ad Malum & Falsum, n: 2451. 3166. 4390. 4409. 5232. 7256. 10122. Ita apud hominem ad Intellectum & Voluntatem, quoniam Intellectus hominis est recipiens veri aut falsi, ac Voluntas recipiens boni aut mali, n: 10122. Quod hodie a paucis sciatur quid Verum in sua genuina essentia, quia parum scitur quid Bonum, cum tamen omne verum est a bono, & omne bonum per vera, n: 2507. 3603. 4136. 9186. 9995.

Quod sint quatuor Genera hominum; 1. Quod sint qui in falsis sunt ex malo, & qui in falsis sunt non ex malo. 2. Quod sint qui in Veris sunt absque bono. 3. Quod sint qui in Veris sunt, & per illa spectant & tendunt ad Bonum. 4. Quod sint qui in Veris sunt ex Bono: sed de singulis in specie.

21. *De illis qui in falsis sunt ex malo; & qui in falsis non ex malo; ita de falsis ex malo, & de falsis ex non malo.* Quod innumerabilia genera falsi sint, quot nempe mala; & quod origines malorum & inde falsorum sint plures, n: 1188. 1212. 4729. 4822. 7574. Quod sit falsum ex malo, seu falsum mali; & quod sit malum ex falso seu malum falsi, ac iterum inde falsum, ita derivative, n: 1679. 2243. Quod ex uno falso, imprimis si loco principii sit, fluant falsa in continua serie, n: 1510. 1511. 4717. 4721. Quod sit falsum ex cupiditatibus amoris sui & mundi; & quod sit falsum ex fallaciis sensuum, n: 1295. 4729. Quod sint falsa religionis; & quod sint falsa ignorantiae, n: 4729. 8318. 9258. Quod sit falsum in quo bonum, & falsum in quo non bonum, n: 2863. 9304. 10109. 10302. Quod sit falsificatum, n: 7318. 7319. 10648. Quod omne malum secum habeat falsum, n: 7577. 8094. Quod falsum ex cupiditatibus amoris sui sit ipsum falsum mali, & quod inde pessima genera falsorum, n: 4729.

Quod malum sit grave, & ex se delabatur in infernum, non autem falsum nisi ex malo, n: 8279. 8298. Quod bonum vertatur in malum, & verum in falsum, cum delabatur e Coelo in Infernum, quia sic quasi in crassam & impuram atmosphaeram, n: 3607. Quod falsa ex malo appareant sicut nimbi & sicut aquae impurae supra Inferna, n: 8217. 8138. 8146. Quod qui in Infernis sunt, loquantur falsa ex malo, n: 1695. 7351. 7352. 7357. 7392. 7698. Quod qui in malo sunt, non possint nisi falsum, dum ex se, cogitare, n: 7437. plura de malo falsi, n: 2408. 4818. 7272. 8266. 8279; Et de falso mali, n: 6359. 7272. 9304. 10302.

Quod omne falsum confirmari possit, & cum confirmatum est appareat ut verum, n: 5033. 6865. 8521. 8780. Quod ideo explorandum num verum sit antequam confirmatur, n: 4741. 7012. 7680. 7950. 8521. Quod cavendum sit ne falsa religionis confirmetur, quia inde persuasio falsi, quae homini post mortem, n: 845. 8780. Persuasio falsi quam damnosa, n: 794. 806. 5096. 7686.

Quod bonum influere in vera nequeat, quamdiu homo in malo est, n: 2434. Quod bona & vera tantum removeantur ab homine, quantum is in malo & inde falsis est, n: 3402. Quod quam maxime praecaveatur a Domino, ne verum conjungatur malo, ac falsum mali bono, n: 3110. 3116. 4416. 5217. Quod ex commixtione illa prophanatio, n: 6348. Quod vera exterminentur falsa, & falsa vera, n: 5207. Quod vera penitus recipi nequeant, quamdiu regnat incredulitas, n: 3399.

Quod vera falsificari possint, quomodo, ab exemplis, n: 7318. Quod malis liceat falsificare vera, causae, n: 7332. Quod vera falsificentur a malis, per quod applicentur, & sic deducantur ad malum, n: 8094. 8149.

Verum.

Verum falsificatum dicitur, quod applicatum est malo, quod fit imprimis per fallacias & per apparentias in externis, n : 7344. 8602. Quod malis liceat aggredi verum, non autem bonum, quia verum possunt per varias interpretationes & applicationes falsificare, n : 6677. Quod verum falsificatum ex malo sit contra verum & bonum, n : 8602. Quod verum ex malo falsificatum graviter puteat in altera vita, n : 7319. plura de falsificatione veri, n : 7318. 7319. 10648.

Quod falsa religionis dentur, quæ concordant cum bono, & quod dentur quæ discordant, n : 9259. Quod falsa religionis, si non discordant cum bono, non producant malum, solum apud illos qui in malo sunt, n : 8318. Quod falsa religionis non imputentur illis qui in bono sunt, sed illis qui in malo, n : 8051. 8149. Quod vera non genuina, & quoque falsa consociari possint cum veris genuinis apud illos qui in bono sunt, non autem apud illos qui in malo, n : 3470. 3471. 4551. 4552. 7344. 8149. 9298. Quod falsa & vera consociantur per apparentias ex sensu literæ Verbi, n : 7344. Quod falsa verificentur a bono, & mollescant, quia applicantur & deducuntur ad bonum, & removetur malum, n : 8149. Quod falsa religionis apud illos qui in bono sunt, recipiantur a Domino ut vera, n : 4736. 8149. Quod bonum, cujus quale est a falso religionis, acceptetur a Domino, si ignorantia sit, & in illa innocentia, ac finis bonus, n : 7887. Quod vera apud hominem sint apparentiæ veri & boni imbutæ fallaciis, sed quod usque Dominus adaptet illa genuinis veris apud hominem qui in bono vivit, n : 2053. Quod falsa in quibus bonum, dentur apud illos qui extra Ecclesiam sunt, & inde in ignorantia veri, etiam apud illos qui intra Ecclesiam sunt, ubi falsa doctrinæ, n : 2589 ad 2604. 2861. 2863. 3263. 3778. 4189. 4190. 4197. 6700. 9256. Quod falsa in quibus non bonum, graviora sint apud illos qui intra Ecclesiam sunt, quam apud illos qui extra Ecclesiam, n : 7688. Quod vera & bona auferantur malis in altera vita, ac dentur bonis, secundum Domini verba, *Ei, qui habet, dabitur ut abundet, & ei, qui non habet, auferetur quod habet*, n : 7770.

22. *De illis qui in veris sunt & non in bono ; ita de veris absque bono.* Quod vera absque bono non in se sint vera, quia non habent vitam, omnis enim vita veris est a bono, n : 3603. Ita quod sint quasi corpus absque anima, n : 3180. 9454. Quod cognitiones veri & boni, quæ modo in memoria & non in vita sunt, credantur illis esse vera, n : 5276. Quod vera non appropriantur homini, nec fiant ejus, quæ modo scit, & agnoscit ex causis quæ procedunt ex amore sui & mundi, n : 3402. 3834. Sed quod appropriantur quæ agnoscit propter ipsum verum & bonum, n : 3849. Quod vera absque bono non acceptentur a Domino, n : 4368 : nec salvent, n : 2261. Quod illi qui in veris absque bono sunt, non ab Ecclesia sint, n : 3963. Quod nec possint regenerari, n : 10637. Quod Dominus non influat in vera, nisi quam per bonum, n : 10367.

De separatione veri a bono, n : 5008. 5009. 5022. 5028. Quale verum absque bono, & quale ex bono, n : 1949. 1950. 1964. 5951 : ex comparativis,

rativis, n: 5830. Quod verum absque bono sit morosum, n: 1949. 1950. 1951. 1964. Quod in Mundo spirituali appareat durum, n: 6359. 7068: & acuminatum, n: 2799. Quod verum absque bono sit sicut lux hyemis, in qua omnia telluris torpent, & nihil producitur: at quod verum ex bono sit sicut lux veris & æstatis, in qua omnia florent & producuntur, n: 2231. 3146. 3412. 3413. Quod lux talis hyemalis vertatur in densas tenebras, cum influit lux e Cœlo, & quod illi tunc, qui in illis veris sunt, in cæcitate & stupiditatem veniant, n: 3412. 3413.

Quod qui vera a bono separant, in tenebris sint, & in ignorantia veri ac in falsis, n: 9186. Quod se conjiciant a falsis in mala, n: 3325. 8094. Errores & falsa, in quæ se conjiciunt, n: 4721. 4730. 4776. 4783. 4925. 7779. 8313. 8765. 9221. Quod Verbum illis occlusum sit, n: 3773. 4783. 8780. Quod non videant & attendant ad omnia illa, quæ Dominus loquutus de amore & charitate, ita de bono, n: 3051. 3416. Quod nesciant quid bonum, ita quid amor cœlestis & charitas, n: 2507. 3603. 4136. 9995. Qui vera fidei sciunt, & male vivunt, quod in altera vita abutantur veris ad dominandum, quales illi, & qualis fors illorum ibi, n: 4802.

Quod Verum Divinum damnet ad infernum, at Divinum Bonum elevet ad cœlum, n: 7258. Quod Verum Divinum terreat, non Divinum Bonum, n: 4180. Quid sit judicari ex Vero, & judicari ex bono, n: 2335.

23. *De illis qui in veris sunt, & per illa spectant & tendunt ad bonum; ita de veris per quæ bonum.* Quod homo amat hoc vult, & quod homo amat aut vult, hoc cogitat & confirmat variis: quod homo amat aut vult, hoc vocatur bonum, & quod homo inde cogitat & confirmat variis, hoc vocatur verum, n: 4070. Inde nunc, quod verum fiat bonum, cum sit amoris seu voluntatis, seu cum homo amat & vult illud, n: 5526. 7835. 10367. Et quia amor seu voluntas est ipsa vita hominis, quod verum non vivat apud hominem, cum modo scit illud & cogitat illud, sed cum amat & vult illud, & ex amore & voluntate facit illud, n: 5595. 9284. Quod vera inde accipiant vitam, ita ex bono, n: 2434. 3111. 3607. 6077. Proinde quod vita veris sit ex bono, & nulla vita veris absque bono, n: 1589. 1947. 1997. 2579. 3180. 4070. 4096. 4097. 4736. 4757. 4884. 5147. 5928. 9154. 9667. 9841. 10729: illustratum n: 9454. Quando vera dicenda vitam adepta, n: 1928. Quod verum, cum conjungitur bono, approprietur homini, quia sit ejus vitæ, n: 3108. 3161. Ut verum conjungatur bono, erit consensus ab intellectu & voluntate, cum quoque a voluntate, quod tunc conjunctio, n: 3157. 3158. 3161.

Quod vera, cum regeneratur homo, intrent cum jucundo affectionis, quia amat facere illa, & quod reproducantur cum eadem affectione, quia cohærent, n: 2484. 2487. 3040. 3066. 3074. 3336. 4018. 5893. 7967. Quod affectio quæ amoris se semper adjungat veris secundum usus vitæ, & quod affectio illa reproducat cum veris, ac vera reproducantur cum affectione, n: 3336. 3824. 3849. 4205. 5893. 7967. Quod bonum non aliud pro vero agnoscat, quam quod concordat cum affectione quæ amoris, n: 3161. Quod
vera

vera introducantur per jucunda & amœna convenientia, n : 3502. 3512. Quod omnis affectio veri genuina sit ex bono, & secundum id, n : 4373. 8349. 8356. Quod sic insinuatio & influxus boni in vera, ac conjunctio, n : 4301. Et quod sic vita veris, n : 7917. 7967.

Quia affectio quæ amoris se semper adjungit veris secundum usus vitæ, quod bonum agnoscat suum verum, ac verum suum bonum, n : 2429. 3101. 3102. 3161. 3179. 3180. 4358. 5407. 5835. 9637. Quod inde conjunctio veri & boni, de qua, n : 3834. 4096. 4097. 4301. 4345. 4353. 4364. 4368. 5365. 7623 ad 7627. 7752 ad 7762. 8530. 9258. 10555. Quod etiam vera se agnoscant, ac mutuo consocientur, n : 9079 : Et quod hoc sit ex influxu Cœli, n : 9079.

Quod bonum sit Esse vitæ, ac verum Existere vitæ inde, & quod sic bonum suum Existere vitæ habeat in Vero, ac Verum suum Esse vitæ in bono, n : 3049. 3180. 4574. 5002. 9144. Inde quod omne bonum habeat suum verum, & omne verum suum bonum, quia bonum absque vero non Existit, & verum absque bono non Est, n : 9637. Tum quod bonum habeat suam formam & suum quale a veris, ita quod verum sit forma & quale boni, n : 3049. 4574. 6951. 9454. Et quod sic verum & bonum debeant esse conjuncta, ut sint aliquid, n : 10555. Quod inde bonum in perpetuo conatu & desiderio sit conjungendi sibi vera, n : 9206. 9495 : illustratum, n : 9207. Et quod vera se vicissim cum bono, n : 9206. Quod conjunctio reciproca sit, boni cum vero, & veri cum bono, n : 5365. 8516. Quod bonum agat & verum reagat sed ex bono, n : 3155. 4380. 4757. 5928. 10729. Quod vera spectent suum bonum ut principium & finem, n : 4353.

Quod conjunctio veri cum bono se habeat sicut progressio vitæ hominis ab infantia, quod primum hauriat vera scientificæ, dein rationaliter, demum faciat illa suæ vitæ, n : 3025. 3665. 3690. Etiam sicut cum prole, quod concipiatur, sit in utero, nascatur, adolescat, sapiat, n : 3298. 3299. 3308. 3665. 3690. Quod etiam se habeat sicut cum seminibus & humo, n : 3571. Et sicut cum aqua ad panem, n : 4976. Quod prima affectio veri non sit genuina, sed quod sicut homo perficitur, purificetur, n : 3040. 3089. Quod usque bona & vera non genuina inserviant introducendis bonis & veris genuinis, & quod priora postea relinquantur, n : 3665. 3690. 3974. 3982. 3986. 4145.

Porro, quod homo ducatur per vera ad bonum, & non absque veris, n : 10124. 10367. Si homo non addiscit seu recipit vera, quod bonum non influere possit, ita quod homo non fieri possit spiritualis, n : 3387. Quod conjunctio boni & veri fiat secundum incrementum cognitionum, n : 3141. Quod vera recipiantur a quolibet secundum captum, n : 3385.

Quod vera naturalis hominis sint scientifica, n : 3293. 3309. 3310. Quod scientifica & cognitiones sint sicut vasa, n : 6004. 6023. 6052. 6071. 6077. Quod vera sint vasa boni, quia recipientia, n : 1946. 1900. 2063. 2261. 2269. 3318. 3368. 3365.

Quod

Quod bonum influat per viam internam seu animæ apud hominem, vera autem per viam externam seu auditus & visus, & quod jungantur in interioribus ejus a Domino, n: 3030. 3098. Quod vera eleventur e naturali homine, ac implantentur bono in spirituali, & quod sic vera fiant spiritualia, n: 3085. 3086. Et quod postea inde influant in naturalem hominem, bonum spirituale in bonum naturalis immediate, in verum autem naturalis mediate, n: 3314. 3573. 4563: illustratum n: 3314. 3616. 3576. 3969. 3995. Verbo, quod vera tantum & taliter jungantur bono apud hominem, quantum & qualiter homo est in bono quod vitam, n: 3834. 3843. Quod conjunctio aliter fiat apud cœlestes, aliter apud spirituales, n: 10124. Plura de conjunctione boni & veri, & quomodo sit, n: 3090. 3203. 3308. 4096. 4097. 4345. 4353. 5365. 7623 ad 7627. Et quomodo bonum spirituale per vera formatur, n: 3470. 3570.

24. *De illis qui in veris sunt ex bono; ita de veris ex bono.* Verum quod ducit ad bonum, & quod procedit ex bono, quæ differentia, n: 1063. Quod verum non sit verum essentialiter nisi quantum a bono procedit, n: 4736. 10619; quoniam verum habet suum Esse a bono, n: 3049. 3180. 4574. 5002. 9144: & suam vitam, n: 3111. 2434. 6077: & quia verum est forma seu quale boni, n: 3049. 4574. 6951. 9454. Quod verum sit prorsus sicut bonum apud hominem, in simili ratione & simili gradu, n: 2429. Quod verum ut sit verum, trahet suam essentiam a bono charitatis & innocentiae, n: 3111. 6013. Vera quæ ex bono quod sint vera spiritualia, n: 5951.

Quod verum cum bono unum faciat, cum procedit a bono, usque adeo ut utrumque simul sit unum bonum, n: 4332. 7835. 10252. 10266. Quod intellectus & voluntas unam mentem ac unam vitam faciant, cum intellectus procedit a voluntate, quoniam intellectus est recipiens veri, ac voluntas boni, non autem cum homo aliter cogitat & loquitur, quam vult, n: 3623. Quod verum ex bono, sit verum voluntate & actu, n: 4337. 4353. 4385. 4390. Cum verum procedit ex bono, quod bonum in vero habeat imaginem sui, n: 3180.

Quod in universo cœlo & mundo, ac in singulis eorum sit iustar conjugii, n: 54. 718. 749. 917. 1432. 2173. 2516. 5194. Imprimis inter verum & bonum, n: 1094. 2173. 2503. Quoniam omnia in universo se referunt ad verum & ad bonum, ut sint aliquid, & ad conjunctionem eorum, ut producat aliquid, n: 2451. 3166. 4390. 4409. 5232. 7256. 10122. 10555. Quod Antiqui etiam instituerint conjugium inter verum & bonum, n: 1904. Quod lex conjugii sit, ut duo unum sint, secundum verba Domini, n: 10130. 10168. 10169. Quod etiam amor vere conjugalitatis ex conjugio veri & boni e cœlo descendat & existat, n: 2728. 2729.

Quod homo tantum sapiat, quantum in bono est & inde veris, non autem quantum scit vera & non est in bono, n: 3182. 3190. 4884. Quod homo, qui in veris ex bono est, actualiter elevetur e luce mundi in lucem cœli, ita ex obscuro in clarum; vicissim autem, quod sit in luce mundi & in obscuro,

quamdiu scit vera & non in bono est, n: 3190. 3191. Quod homo nec sciat quid bonum, priusquam est in illo, & ex illo, n: 3325. 3330. 3336. Quod vera crescant in immensum, cum procedunt ex bono, n: 2846. 2847. 5345. de qua crescentia, n: 5355. Quod crescentia illa se habeat, sicut fructificatio ex arbore, & multiplicatio ex feminibus, ex quibus integri horti, n: 1873. 2846. 2847. Quod etiam tantum sapientia crescat, & hoc in æternum, n: 3200. 3314. 4220. 4221. 5527. 5859. 6303. Quod etiam homo, qui in veris ex bono est, tantum illustretur, ac quod tantum in illustratione sit cum legit Verbum, n: 9382. 10548. 10549. 10550. 10691. 10694. Quod bonum amoris sit instar ignis, ac verum inde sit sicut lux ex illo igne, n: 3195. 3222. 5400. 8644. 9399. 9548. 9684. Quod vera ex bono in cœlo etiam luceant, n: 5219. Quod vera ex bono, per quæ sapientia, crescant secundum quale & quantum amoris boni, ac vicissim falsa ex malo secundum quale & quantum amoris mali, n: 4099. Quod homo, qui in veris ex bono est, in intelligentiam & sapientiam angelicam veniat, & quod illa in interioribus ejus lateat, quamdiu vivit in mundo, sed quod aperiatur in altera vita, n: 2494. Quod homo, qui in veris ex bono est, post mortem fiat angelus, n: 8747.

Quod vera ex bono se habeant sicut generationes, n: 9079. Quod disponantur in series, n: 5339. 5343. 5530. 7408. 10303. 10308. Ordinatio verorum ex bono comparata cum fibris & vasis sanguineis in corpore, & inde texturis & formis, secundum usus vitæ, n: 3470. 3570. 3579. 9454. Quod vera ex bono forment quasi civitatem, & hoc ex influxu cœli, n: 3584. Quod in medio sint vera, quæ principalis amoris sunt, & reliqua inde remota secundum gradus disconvenientiæ, n: 3993. 4551. 4552. 5530. 6028. Vicissim apud malos, n: 4551. 4552. Quod vera, cum procedunt ex bono, ordinentur in formam cœli, n: 4302. 4704. 5339. 5343. 6028. 10303: & hoc secundum ordinem, in quo sunt societates angelicæ, n: 10303. Quod omnia vera, cum procedunt a bono, affinitate quadam inter se conjuncta sint, & quod se habeant sicut derivationes familiarum ex uno patre, n: 2863. Quod omne verum etiam habeat sphæram extensionis in cœlum secundum quale & quantum boni ex quo, n: 8063. Quod conjugium boni & veri sit Ecclesia & Cœlum apud hominem, n: 2231. 7752. 7753. 9224. 9795. 10122. De jucunditate & felicitate illorum, apud quos bonum est in veris, n: 1470.

Quod vera ex bono conjuncta sistant imaginem hominis, n: 8370. Quod homo non sit nisi quam suum bonum & inde verum, aut malum & inde falsum, n: 10298.

In summa. Quod per vera sit fides, n: 4353. 4997. 7178. 10367. Quod per vera charitas erga proximum, n: 4368. 7623. 7624. 8034. Quod per vera amor in Dominum, n: 10143. 10153. 10310. 10578. 10648. Quod per vera conscientia, n: 1077. 2053. 9113. Quod per vera innocentia, n: 3183. 3495. 6013. Quod per vera purificatio a malis, n: 2799. 5954. 7044. 7918. 9089. 10229. 10237. Quod per vera regeneratio, n: 1555. 1904.

2046. 2189. 9088. 9959. 10028. Quod per vera intelligentia & sapientia, n: 3182. 3190. 3387. 10064. Quod per vera pulchritudo Angelis, ita hominibus quoad interiora quæ sunt spiritus eorum, n: 553. 3080. 4983. 5199. Quod per vera potentia contra mala & falsa, n: 3091. 4015. 10485. Quod per vera ordo qualis in cælo, n: 3316. 3417. 3570. 4704. 5339. 5343. 6028. 10303. Quod per vera Ecclesia, n: 1798. 1799. 3963. 4468. 4672. Quod per vera Cælum homini, n: 1690. 9832. 9931. 10303. Quod per vera homo fiat homo, n: 3175. 3387. 8370. 10298. Verumtamen omnia illa per vera ex bono, & non per vera absque bono; & bonum a Domino, n: 2434. 4070. 4736. 5147. Quod omne bonum sit a Domino, n: 1614. 2016. 2904. 4151. 9981.

25. *Quod omne bonum & verum sit a Domino.* Quod Dominus sit ipsum Bonum & ipsum Verum, n: 2011. 4151. 10336. 10619. Quod Dominus quoad utrumque & Divinum & Humanum sit Divinum Bonum Divini Amoris, & quod ab Illo procedat Divinum Verum, n: 3704. 3712. 4180. 4577. Quod a Divino Bono Domini procedat Divinum Verum, comparative sicut lux a sole, n: 3704. 3712. 4180. 4577. Quod Divinum Verum procedens a Domino appareat in cælis ut Lux, & sistat omnem lucem cæli, n: 3195. 3222. 5400. 8694. 9399. 9548. 9684. Quod Lux cæli, quæ est Divinum Verum unitum Divino Bono, illuminet angelorum & spirituum & visum & intellectum, n: 2776. 3138. Quod Cælum in luce & calore sit quia in vero & bono, quoniam Divinum Verum ibi est Lux; & Divinum Bonum ibi est Calor, n: 3643. 9399. 9401, & in Opere de Cælo & Inferno n: 126 ad 140. Quod Divinum Verum procedens a Divino Bono Domini formet & ordinet Cælum angelicum, n: 3038. 9408. 9613. 10716. 10717. Quod Divinum Bonum unitum Divino Vero, quod est in cælis, dicatur Divinum Verum, n: 10196.

Quod Divinum Verum procedens a Domino sit unicum reale, n: 6880. 7004. 8200. Quod per Divinum Verum omnia facta & creata sint, n: 2803. 2884. 5272. 7835. Quod etiam Divino Vero sit omnis potentia, n: 8200.

Quod homo ex se nihil boni facere, & nihil veri cogitare possit, n: 874. 875. 876. Quod Rationale hominis ex se non percipere possit Divinum Verum, n: 2196. 2203. 2209. Quod vera quæ non a Domino, sint ex proprio hominis, & quod non vera sint, sed modo appareant ut vera, n: 8868.

Quod omne bonum & verum sit a Domino, & nihil ab homine, n: 1614. 2016. 2904. 4151. 9981. Quod bona & vera tantum bona & vera sint, quantum in se habent Dominum, n: 2904. 3051. 8478. De Divino Vero immediate procedente a Domino, & de Divino Vero mediate per angelos, & de eorum influxu apud hominem, n: 7055. 7056. 7058. Quod Dominus influat in bonum apud hominem, & per bonum in vera, n: 10153. Quod influat per bonum in vera omnis generis, maxime in vera genuina, n: 2531. 2554. Quod Dominus non influat in vera separata a bono, & quod non

detur paralelismus inter Dominum & hominem quoad illa, sed quoad bonum, n: 1831. 1832. 3514. 3564.

Facere bonum & verum propter bonum & verum, quod sit amare Dominum & amare proximum, n: 10336. Quod, qui in interno Verbi, Ecclesiæ, & Cultus sunt, ament facere bonum & verum propter bonum & verum, qui autem in externo illorum absque interno sunt, quod ament facere bonum & verum propter se & mundum, n: 10662. Quid sit facere bonum & verum propter bonum & verum, illustratum per exempla, n: 10682.

26. *De variis Bonis & Veris.* Quod infinita varietas sit, & nusquam aliquid idem cum altero, n: 7236. 9002. Quod in cœlis etiam infinita varietas sit, n: 684. 690. 3744. 5598. 7236. Quod varietates in cœlis sint varietates boni; & quod inde distinctio omnium ibi; n: 3519. 3744. 3804. 3986. 4005. 4067. 4149. 4263. 7236. 7833. 7836. 9002. Quod illæ varietates sint ex veris, quæ multiplicia, per quæ bonum cuivis, n: 3470. 3519. 3804. 4149. 6917. 7236. Quod inde omnes societates angelicæ in cœlis, & unusquisque angelus in societate, inter se distincti sint, n: 690. 3241. 3519. 3804. 3986. 4067. 4149. 4263. 7236. 7833. 7836. Sed quod usque unum agant per Amorem a Domino, & per quod spectent unum finem, n: 457. 3986.

Quod bona & vera in genere secundum gradus distinguantur in naturalia, spiritualia, & cœlestia, n: 2069. 3240. Quod tres gradus boni & inde veri sint in communi secundum tres cœlos, n: 4154. 9873. 10296. Quod triplicis generis bona & inde vera sint in Interno homine, & totidem in Externo, n: 4154. Quod sit bonum naturale, bonum civile, & bonum morale, n: 3768. Quod bonum naturale, in quod aliqui nascuntur, non sit bonum in altera vita, nisi fiat bonum spirituale, n: 2463. 2464. 2468. 3408. 3469. 3470. 3508. 3518. 7761. De bono naturali spirituali, & non spirituali, n: 4988. 4992. 5032. Quod sit verum intellectuale, & quod sit verum scientificum, n: 1904. 1911. 2503.

27. *Quod sapientia sit ex bono per vera.* Quomodo concipitur & nascitur rationale apud hominem, n: 2094. 2574. 2557. 3030. 5126. Quod per influxum Domini per cœlum, in cognitiones & scientias quæ apud hominem, & inde elevationem, n: 1895. 1896. 1900. 1901. Quod elevatio sit secundum usus & eorum amorem, n: 3074. 3085. 3086. Quod rationale nascatur per vera, inde qualia illa sunt, tale rationale, n: 2094. 2524. 2557. Quod rationale per vera ex bono aperiatur & formetur, & quod per falsa ex malo claudatur & destruat, n: 3108. 5126. Quod homo non rationalis sit per id quod ratiocinari queat de quacunque re, sed quod videre & percipere possit num verum sit vel non, n: 1944. Quod homo non nascatur in aliquod verum, quia non in bonum, sed quod omne addiscet & imbuet, n: 3175. Quod homo ægre recipere possit vera genuina, & sic sapere, propter fallacias sensuum & persuasiones falsi, & inde ratiocinia & dubia, n: 3175. Quod homo tunc incipiat sapere, cum incipit averfari ratiocinia contra vera, & rejicere dubia, n: 3175. Quod rationale humanum non illustratum irrideat vera interiora,

interiora, ab exemplis, n: 2654. Quod vera interiora apud hominem dicantur quum implantata sunt vitæ ejus, & non inde quod sciat illa, tametsi forent vera quæ vocantur interiora, n: 10199.

Quod in bono sit facultas sapiendi, inde qui in bono vixerunt in mundo, in sapientiam angelicam veniunt post excessum e mundo, n: 5527. 5859. 8321. Quod in unoquoque bono innumerabilia insint, n: 4005. Quod ex bono innumerabilia sciri possint, n: 3612. De multiplicatione veri ex bono, n: 5345. 5355. 5912. Quod bonum infantie per vera ac per vitam secundum illa, fiat bonum sapientie, n: 3504.

Quod sit affectio veri & affectio boni, n: 1904. 1997. Quales illi qui in affectione veri, & quales illi qui in affectione boni, n: 2422. 2430. Quinam in affectionem veri possunt venire, & quinam non possunt, n: 2689. Quod omnia vera sint sub affectione communi ordinata, n: 9094. Quod affectio veri & affectio boni in naturali homine se habeant ut frater & soror, in spiritali autem homine ut vir & ejus mulier, n: 3160.

Quod pura vera non dentur apud hominem; ne quidem apud Angelum, sed solum apud Dominum, n: 3207. 7902. Quod vera apud hominem sint apparentie veri, n: 2053. 2519. Quod prima vera apud hominem sint apparentie veri ex fallaciis sensuum, quæ tamen successive exuuntur, sicut quoad sapientiam perficitur, n: 3131. Quod apparentie veri apud hominem qui in bono est, recipiantur a Domino pro veris, n: 2053. 3207. Quid & quales apparentie veri, n: 3207. 3357 ad 3362. 3368. 3404. 3405. 3417. Quod sensus literæ Verbi pluries sit secundum apparentias, n: 1838. Quod eadem vera apud unum sint magis vera, apud alium minus, & apud alium falsa quia falsificata, n: 2439. Quod vera etiam sint vera secundum correspondentiam inter naturalem & spiritualement hominem, n: 3128. 3138. Quod vera differant secundum varias ideas & perceptiones de illis, n: 3470. 3804. 6917.

Quod verum cum conjunctum est bono, evanescat e memoria, quia tunc fit vitæ, n: 3108. Quod vera nequeant conjungi bono nisi in statu libero, n: 3158. Quod vera conjungantur bono per tentationes, n: 3318. 4572. 7122. Quod bono insit continuus conatus ordinandi vera, & sibi per id statum restituendi, n: 3610. Quod vera appareant injucunda, cum interceptur communicatio cum bono, n: 8352. Quod homo ægre distinguere possit inter verum & bonum, quia ægre inter cogitare & velle, n: 9995. Quod bonum in Verbo dicatur frater veri, n: 4267. Quod etiam in certo respectu bonum dicatur dominus, & verum servus, n: 3409. 4267.

De Voluntate & Intellectu.

28. **S**UNT homini binæ facultates, quæ faciunt vitam ejus, una vocatur VOLUNTAS & altera INTELLECTUS; illæ inter se distinctæ sunt, sed ita creatæ ut unum sint, & cum unum sunt vocantur MENS; quare Mens humana illæ sunt, & omnis vita hominis ibi.

29. Sicut omnia in Universo, quæ secundum Divinum Ordinem sunt, se referunt ad Bonum & Verum, ita omnia apud hominem ad Voluntatem & Intellectum, nam bonum apud hominem est ejus voluntatis, & verum apud illum est ejus intellectus; sunt enim hæ binæ facultates, seu hæ binæ vitæ hominis, receptacula & subjecta illorum, Voluntas est receptaculum & subjectum omnium boni, ac Intellectus est receptaculum & subjectum omnium veri, bona & vera apud hominem non alibi sunt: & quia bona & vera apud hominem non alibi sunt, ita nec Amor & Fides sunt alibi, quoniam amor est boni & bonum est amoris, ac fides est veri ac verum est fidei.

30. Quia nunc omnia in Universo se referunt ad bonum & verum, ac omnia Ecclesiæ ad bonum amoris & verum fidei, & quia homo est homo ex binis illis facultatibus, ideo de illis quoque in hac Doctrina agitur; alioquin nec posset distincta idea de illis ab homine haberi, ac fundari cogitatio.

31. Voluntas & Intellectus etiam faciunt Spiritum hominis, nam ejus sapientia & intelligentia in illis resident, & in genere ejus vita; corpus est modo obedientia.

32. Nihil magis interest scire, quam quomodo Voluntas & Intellectus unam Mentem faciunt; faciunt unam Mentem sicut bonum & verum faciunt Unum; est enim simile Conjugium inter voluntatem & intellectum, quale est inter bonum & verum; quale id conjugium est, constare plene potest ex illis quæ de bono & vero supra allata sunt; quod nempe sicut bonum est ipsum Esse rei, ac verum est Existere rei inde, ita Voluntas apud hominem est ipsum Esse vitæ ejus, ac Intellectus Existere vitæ inde, nam bonum quod est Voluntatis se in Intellectu format, & sistit videndum.

33. Illis, qui in bono & vero sunt, sunt voluntas & intellectus, at illis, qui in malo & falso sunt, non sunt voluntas & intellectus, sed pro voluntate illis est cupido, & pro intellectu est scientia; voluntas enim vere humana est receptaculum boni, ac intellectus receptaculum veri,

veri, quare voluntas non dici potest de malo, nec intellectus de falso, quia opposita sunt, & oppositum destruit: inde est, quod homo qui in malo & inde falso est, non dici possit rationalis, sapiens & intelligens: etiam apud malos clausa sunt interiora quæ Mentis sunt, ubi principaliter resident voluntas & intellectus. Creditur sicut voluntas & intellectus malis etiam sint, quia dicunt quod velint & quod intelligant, sed velle eorum est modo cupere, ac intelligere eorum est modo scire.

Ex Arcanis Cœlestibus.

34. **Q**UOD Vera spiritualia non comprehendi possint, nisi sequentia hæc UNIVERSALIA sciantur; I. Quod omnia in Universo se referant ad Bonum & Verum, & ad conjunctionem utriusque, ut sint aliquid; ita ad Amorem & Fidem, & eorum conjunctionem. II. Quod apud hominem sit Voluntas & Intellectus, & quod Voluntas sit receptaculum Boni, ac Intellectus receptaculum Veri, & quod omnia ad bina illa apud hominem se referant, & ad conjunctionem illorum, sicut omnia ad bonum & verum ac eorum conjunctionem. III. Quod Homo Internus sit & Externus, & quod illi inter se distincti sint sicut Cœlum & Mundus, & tamen quod unum debeant facere, ut homo sit vere homo. IV. Quod Lux Cœli sit in qua Internus homo est, & Lux mundi in qua Externus: & quod Lux Cœli sit ipsum Divinum Verum, ex quo omnis intelligentia. V. Quod inter illa, quæ in Interno & quæ in Externo homine sunt, sit Correspondentia, & quod inde utrobivis sub alia specie appareant, usque adeo ut non dignoscantur nisi per scientiam correspondentiarum. Nisi hæc & plura alia sciuntur, non possunt ideæ de Spiritualibus & Cœlestibus nisi incongruæ capi & formari; & sic scientifica & cognitiones, quæ Externi hominis, absque Universalibus illis, parum possunt inservire Rationali homini ad intellectum & incrementum. Inde patet, quam necessaria sunt scientifica. De illis Universalibus in Arcanis Cœlestibus pluries actum est.

35. Quod binæ Facultates homini sint, una quæ vocatur Voluntas, & altera quæ Intellectus, n: 35. 641. 3623. 3939. 10122. Quod binæ illæ facultates faciant ipsum hominem, n: 10076. 10109. 10110. 10264. 10284. Quod homo talis sit, quales binæ illæ facultates apud illum sunt, n: 7342. 8885. 9282. 10264. 10284. Quod per illas etiam homo distinguatur a bestiis, ex causa quia Intellectus hominis elevari potest a Domino, & videre Vera Divina, pariter Voluntas & percipere Bona Divina, & sic homo coniungi Domino per binas suas facultates quæ faciunt illum, secus autem bestię,

bestiæ, n : 4525. 5302. 5114. 6323. 9231. Et quia homo sic conjungi potest Domino, quod non mori possit quoad interiora sua quæ ejus spiritus sunt, sed quod vivat in æternum, n : 5302. Quod homo non sit homo ex forma, sed ex bono & vero, quæ sunt ejus voluntatis & intellectus, n : 4051. 5302.

Quod sicut omnia in Universo se referunt ad Bonum & Verum, ita apud hominem ad Voluntatem & Intellectum, n : 803. 10122. Quia Voluntas est receptaculum boni, & Intellectus receptaculum veri, n : 3332. 3623. 5332. 6065. 6125. 7503. 9300. 9930. Eodem recidit sive dicas verum sive dicas fidem, quoniam fides est veri ac verum est fidei, ac eodem recidit sive dicas bonum sive dicas amorem, quoniam amor est boni, ac bonum est amoris; quod enim homo credit hoc verum dicit, & quod homo amat hoc bonum dicit, n : 4353. 4997. 7178. 10122. 10367. Inde sequitur, quod Intellectus sit recipiens fidei, & Voluntas recipiens amoris; & quod fides & amor sint in homine, quando in illis sunt, quia non alibi est vita hominis, n : 7178. 10122. 10367. Et quia Intellectus hominis potest recipere fidem in Dominum, ac Voluntas amorem in Dominum, quod possit fide & amore conjungi Domino, & qui conjungi potest fide & amore Domino, non potest mori in æternum, n : 4525. 6323. 9231. Quod Amor sit conjunctio in spirituali Mundo, n : 1594. 2057. 3939. 4018. 5807. 6195. 6196. 7081 ad 7086. 7501. 10130.

Quod Voluntas hominis sit ipsum Esse vitæ illius, quia est receptaculum boni, & quod Intellectus sit Existere vitæ inde, quia est receptaculum veri, n : 3619. 5002. 9282. Ita quod vita Voluntatis sit vita principalis hominis, & quod vita Intellectus procedat inde, n : 585. 590. 3619. 7342. 8885. 9282. 10076. 10109. 10110. comparative ut lux ex igne seu flamma, n : 6032. 6314. Quod quæ in intellectum veniunt & simul in voluntatem, appropriantur homini, non quæ solummodo in intellectum, n : 9009. 9069. 9071. 9129. 9182. 9386. 9393. 10076. 10109. 10110. Quod illa fiant vitæ hominis, quæ recipiuntur voluntate & inde intellectu, n : 8911. 9069. 9071. 10076. 10109. 10110. Unusquisque etiam homo ab aliis amatur & æstimatur secundum bonum suæ voluntatis & inde intellectus, amatur enim & æstimatur qui vult bene & intelligit bene, ac rejicitur & vilipenditur qui intelligit bene & non vult bene, n : 8911. 10076. Quod homo etiam post mortem maneat sicut ejus voluntas & inde intellectus, n : 9069. 9071. 9386. 10153. Et quod quæ intellectus sunt & non simul voluntatis tunc evanescant, quia non sunt in hominis spiritu, n : 9282. seu quod eodem recidit, quod homo post mortem maneat sicut est ejus amor & inde fides, seu sicut ejus bonum & inde verum, & quod quæ fidei sunt & non simul amoris, seu quæ veri sunt & non simul boni, evanescant, quia non sunt in homine, ita non hominis, n : 553. 2364. 10153. Quod homo possit intellectu capere, quod non ex voluntate facit, seu quod possit intelligere quod non vult, quia contra amorem ejus, n : 3539.

Quod

Quod Voluntas & Intellectus unam Mentem constituent, n : 35. 3623. 3832. 10122. Quod binæ illæ facultates vitæ unum agere debeant, ut homo sit homo, n : 3623. 4832. 5969. 9300. Quam perversus status est apud quos intellectus & voluntas non unum agunt, n : 9075. Quod talis status sit apud hypocritas, dolosos, assentatores & simulatores, n : 4326. 3573. 4799. 8250. Quod voluntas & intellectus redigantur in unum in altera vita, & quod non liceat ibi divisam mentem habere, n : 8250.

Quod omne Doctrinale Ecclesiæ sæcum ideas habeat, & per illas percipiat quale est, n : 3310. Quod secundum illas sit intellectus ejus, & quod absque idea intellectuali apud hominem non sit nisi quam idea vocis & nulla rei, n : 3825. Quod ideæ intellectus se extendant ample in societates spirituum & angelorum circumcirca, n : 6598. 6600 ad 6605. 6609. 6613. Quod ideæ intellectus hominis aperiantur in altera vita, & ad vivum sistantur videndæ quales sunt, n : 1869. 3310. 5510. Quales quorundam ideæ apparent, n : 6201. 8885.

Quod omnis voluntas boni & intellectus veri sit a Domino, non ita intellectus veri separatus a voluntate boni, n : 1831. 3514. 5483. 5649. 6027. 8685. 8701. 10153. Quod Intellectus sit qui illustratur a Domino, n : 6222. 6608. 10659. Quod illis, qui illustrantur, det Dominus videre & intelligere verum, n : 9382. 10659. Quod illustratio intellectus sit varia secundum status vitæ hominis, n : 5221. 7012. 7233. Quod Intellectus illustretur, quantum homo recipit verum voluntate, hoc est, quantum vult facere secundum id, n : 3619. Quod illorum Intellectus illustretur, qui legunt Verbum ex amore veri & ex amore usus vitæ, non autem qui ex amore famæ, honoris, lucri, n : 9382. 10548. 10549. 10550. Quod Illustratio sit actualis elevatio mentis in lucem cœli, n : 10330: ab experientia, n : 1526. 6608. Quod Intellectui illustratio sit lux e cœlo, sicut est visui lux e Mundo, n : 1524. 5114. 6608. 9128. Quod Lux Cœli sit Divinum Verum, a quo omnis sapientia & intelligentia, n : 3195. 3222. 5400. 8644. 9399. 9548. 9684. Quod Intellectus hominis sit qui illustratur ab illa luce, n : 1524. 3138. 3167. 4408. 6608. 8707. 9126. 9399. 10569.

Quod Intellectus talis sit, qualia sunt vera ex bono, ex quibus formatus est, n : 10064. Quod Intellectus sit qui a veris quæ ex bono, non autem qui a falsis quæ ex malo, n : 10675. Quod Intellectus sit videre ex illis quæ experientiæ & scientiæ sunt, Vera, Causas rerum, Nexus, & Consequentia in serie, n : 6125. Quod Intellectus sit videre & percipere num Verum sit antequam confirmatur, non autem posse confirmare quodcunque, n : 4741. 7012. 7680. 7950. 8521. 8780. Quod lux confirmationis absque prævia perceptione veri, sit lux naturalis, etiam dabilis apud illos qui non sapiunt, n : 8780. Quod videre & percipere num Verum sit antequam confirmatur, solum detur apud illos, qui afficiuntur vero propter verum, ita qui in luce spirituali sunt, n : 8780. Quod omnia dogmata etiam falsa confirmari possint, usque ut appareant sicut vera, n : 2482. 2490. 5033. 6865. 7950.

Quomodo concipitur & nascitur Rationale apud hominem, n : 2094. 2574. 2557. 3030. 5126. Quod ex influxu lucis Coeli a Domino per Internum hominem in cognitiones & scientias, quæ sunt in Externo, & inde elevationem, n : 1895. 1896. 1900. 1901. 1902. Quod Rationale nascatur per vera, & non per falsa; inde qualia vera sunt, tale Rationale, n : 2094. 2524. 2557. Quod Rationale per Vera ex bono aperiatur & formetur, & quod per falsa ex malo claudatur & destruat, n : 3108. 5126. Quod homo non rationalis sit, qui in falsis ex malo est; & quod ideo non rationalis sit quia potest ratiocinari de quacunque re, n : 1944.

Quod homo ægre sciat distinguere inter Intellectum & Voluntatem, quia ægre inter cogitare & velle, n : 9991.

Plura de Voluntate & Intellectu sciri & concludi possunt ex illis quæ mox supra allata sunt de Bono & Vero, modo loco Boni percipiatur Voluntas, & loco Veri Intellectus, nam Voluntas est Boni ac Intellectus est Veri.

De Interno & Externo Homine.

36. **H**OMO ita creatus est, ut simul sit in Mundo spirituali & in Mundo naturali; Mundus spiritualis est ubi sunt Angeli, & Mundus naturalis ubi sunt homines; & quia homo ita creatus est, ideo datum est ei Internum & Externum; Internum per quod sit in Mundo spirituali, Externum per quod sit in Mundo naturali. Internum ejus est, quod vocatur Internus homo, & Externum quod vocatur Externus homo.

37. Unicuique homini est Internum & Externum, sed aliter apud bonos & aliter apud malos; Internum apud bonos est in Cœlo & ejus luce, & Externum in Mundo & ejus luce, & hæc lux apud illos illuminatur a luce cœli, & sic apud illos Internum & Externum unum agunt, sicut causa efficiens & effectus, seu sicut prius & posterius: at apud malos Internum est in Mundo & in ejus luce, ac in eadem etiam Externum; quapropter nihil vident ex luce Cœli, sed solum ex luce mundi, quæ lux illis vocatur lumen naturæ; inde est, quod illa quæ Cœli sunt iis in caligine sint, & quæ mundi sunt in luce. Ex his patet, quod Bonis sit Internus homo & Externus homo, at quod Malis non sit Internus homo sed solum Externus.

38. Internus homo est, qui vocatur Spiritualis homo, quia est in luce cœli, quæ lux est spiritualis; & Externus homo est qui vocatur Naturalis homo, quia est in luce mundi, quæ lux est naturalis: Homo, cujus Internum est in luce Cœli & Externum in luce mundi, is Spiritualis homo est quoad utrumque; at Homo, cujus Internum non est in luce cœli, sed solum in luce mundi, in quo etiam Externum, is Naturalis homo est quoad utrumque. Spiritualis homo est qui in Verbo vocatur Vivus, at Naturalis homo qui vocatur Mortuus.

39. Homo, cujus Internum est in luce cœli, & Externum in luce mundi ille, & spiritualiter & naturaliter cogitat, sed tunc spiritualis ejus cogitatio influit in naturalem, ac percipitur ibi: at Homo, cujus Internum cum Externo est in luce mundi, non spiritualiter sed materialiter cogitat; cogitat enim ex talibus, quæ in mundi natura sunt, quæ omnia sunt materialia. Spiritualiter cogitare est cogitare ipsas res in se, videre vera ex luce veri, & percipere bona ex amore boni, tum videre qualitates rerum & percipere illarum affectiones abstracte a ma-

teria; at materialiter cogitare, est cogitare, videre, & percipere illa una cum materia, & in materia, ita respective crasse & obscure.

40. Internus spiritualis homo in se spectatus est Angelus cœli, & quoque, dum vivit in corpore, est in societate cum Angelis, tametsi id tunc nescit, & post solutionem a corpore inter Angelos venit. Homo autem Internus mere naturalis in se spectatus est spiritus & non angelus, & quoque, dum vivit in corpore, in societate cum spiritibus est, sed cum illis qui in inferno sunt, etiam post solutionem a corpore inter illos venit.

41. Interiora apud illos qui spirituales homines sunt, etiam actualiter elevata sunt versus cœlum, spectant enim illud primario: Interiora autem quæ mentis sunt apud illos qui mere naturales sunt, actualiter versa sunt ad mundum, quia spectant illum primario. Interiora quæ mentis sunt, apud unumquemvis versa sunt ad id quod super omnia amat; & exteriora quæ animi sunt, vertuntur quo interiora.

42. Qui modo communem ideam de Interno & Externo homine habent, credunt quod Internus homo sit qui cogitat & qui vult, & Externus qui loquitur & qui facit, quoniam cogitare & velle est internum, & inde loqui & facere est externum: sed sciendum est, quod cum homo intelligenter cogitat & sapienter vult, tunc cogitet & velit ab Interno spirituali; at cum homo non intelligenter cogitat & sapienter vult, cogitet & velit ab Interno naturali: consequenter cum homo bene de Domino & de illis quæ Domini sunt, & cum bene de proximo ac de illis quæ proximi sunt, cogitat & illis bene vult, tunc cogitat & vult ab Interno spirituali, quia tunc cogitat ex fide veri & ex amore boni, ita ex Cœlo: at cum homo male de illis cogitat & male illis vult, tunc cogitat & vult ab Interno naturali, quia ex fide falsi & ex amore mali, ita ex Inferno. Verbo, quantum homo in amore in Dominum est, & in amore erga proximum est, tantum in Interno spirituali est, & ex eo cogitat & vult, & quoque ex eo loquitur & facit: at quantum homo in amore sui est, & in amore mundi, tantum in Interno naturali est, & ex eo cogitat & vult, & quoque ex eo loquitur & facit.

43. Ita provisum & ordinatum est a Domino, ut quantum homo ex Cœlo cogitat & vult, tantum aperiatur & formetur Internus spiritualis homo, aperitio est in Cœlum usque ad Dominum, & formatio est secundum illa quæ Cœli sunt: vice versa autem, quantum homo non ex Cœlo sed ex Mundo cogitat & vult, tantum clauditur Internus spiritualis

ritualis homo, & Externus aperitur, aperitio est in mundum, & formatio est ad illa quæ mundi sunt.

44. Illi, apud quos Internus spiritualis homo apertus est in Cælum ad Dominum, in luce cæli sunt, & in illuminatione a Domino, & inde in intelligentia & sapientia; hi vident verum quia verum, & percipiunt bonum quia bonum. Illi autem, apud quos Internus spiritualis homo clausus est, non sciunt quod Internus homo sit, minus quid Internus homo, nec credunt quod Divinum sit, nec quod vita post mortem, ita nec illa quæ Cæli & Ecclesiæ sunt; & quia solum in luce mundi sunt, & in illuminatione inde, credunt naturam ut Divinum, vident falsum ut verum, & percipiunt malum ut bonum.

45. Sensualis homo dicitur, cujus Internum tantum est Externum, ut nihil credat nisi quod potest oculis videre & manibus tangere; is est infime naturalis homo, & in fallaciis de omnibus quæ fidei Ecclesiæ sunt.

46. Internum & Externum, de quibus actum est, est Internum & Externum Spiritus hominis, Corpus ejus est modo Externum superadditum, intra quod illa existunt: Corpus enim nihil ex se agit, sed ex suo spiritu qui in illo. Sciendum est, quod Spiritus hominis post solutionem a corpore æque cogitet & velit, ac loquatur & faciat; cogitare & velle est ejus internum, ac loqui & facere est ejus externum, de quo videatur in Opere de Cælo, n: 234 ad 245. 265 ad 275. 432 ad 444. 453 ad 484.

Ex Arcanis Cœlestibus.

47. *DE Interno & Externo apud hominem.* Quod in Christiano Orbe sciatur, quod sit homini Internum & Externum, seu Homo internus & externus, sed quod parum sciatur qualis unus & alter, n: 1889. 1940. Quod Internus homo sit spiritualis, & quod Externus sit naturalis, n: 978. 1015. 4459. 6309. 9701 ad 9708. Quod Internus homo qui spiritualis formatus sit ad imaginem cæli, & Externus qui naturalis ad imaginem mundi, quomodo; & quod homo ideo ab Antiquis dictus sit Microcosmus, n: 3628. 4523. 4524. 6057. 6314. 9706. 10156. 10472. Sic quod in homine conjunctus sit Mundus spiritualis & Mundus naturalis, n: 6057. 10472. Quod inde homo talis sit, ut spectare possit sursum versus Cælum, & deorsum versus Mundum, n: 7601. 7604. 7607. Cum spectat sursum,

furfum, quod in luce Cœli fit & inde videat, cum autem fpectat deorfum, quod in luce mundi fit & inde videat, n : 3167. 10134. Quod apud hominem detur defcenfus e Mundo fpirituâli in naturalem, n : 3702. 4042.

Quod Internus homo qui fpirituâlis, & Externus homo qui naturalis, prorfus diftincti fint, n : 1999. 2018. 3691. 4459. Quod diftinctio fit, qualis inter caufam & effectum, & qualis inter prius & pofterius, & quod non fit continuum, n : 3691. 4145. 5146. 5711. 6275. 6284. 6299. 6326. 6465. 8603. 10076. 10099. 10181. Proinde quod diftinctio fit ficut inter Cœlum & Mundum, aut inter Spirituale & Naturale, n : 4292. 5132. 8610. Quod interiora & exteriora hominis non continua fint, fed fecundum gradus diftincta, & quilibet gradus terminatus, n : 3691. 4145. 5114. 6326. 6465. 8603. 10099. Qui non percipit diftinctiones interiorum & exteriorum hominis fecundum gradus, & qui non intelligit quales funt gradus, quod non capere poffit Internum & Externum hominis, n : 5146. 6465. 10099. 10181. Quod illa quæ in fuperiori gradu funt, perfectiora fint illis quæ in inferiori, n : 3405. Quod tres gradus fecundum tres Cœlos in homine fint, n : 4154. Quod Exteriora remotiora fint a Divino apud hominem, quare obfcura refpectivè, & quod fint communia, n : 6451. Et quoque inordinata refpectivè, n : 996. 3855. Quod Interiora fint perfectiora, quia propiora Divino, n : 5146. 5147. Quod in Interno millia & millia fint, quæ in Externo apparent ut commune unum, n : 5707. Quod inde cogitatio & perceptio quo interior eo clarior, n : 5920. Quod inde fequatur, quod homo in Internis debeat effe, n : 1175. 4464.

Quod Interiora quæ mentis funt apud hominem, qui in amore & charitate eft, actualiter eleventur a Domino, & quod alioquin fpectarent deorfum, n : 6952. 6954. 10330. Quod Influxus & Illustratio e Cœlo apud hominem, fit actualis elevatio interiorum a Domino, n : 7816. 10330. Quod homo elevetur cum ad fpirituâlia, n : 2922. Quod quantum homo ab Externis elevatur verfus Interiora, tantum in lucem, ita in intelligentiam veniat; & quod hoc fit abduci a fenfualibus, ficut ab Antiquis dictum eft, n : 6183. 6313. Quod elevatio ab Externo ad Interiora, fit ficut e nimbo in lucem, n : 4958.

Quod Influxus a Domino fit per Internum hominem in Externum, n : 1940. 5119. Quod Interiora influere poffint in Exteriora, & non viciffim, ita quod fit Influxus fpirituâlis & non phyficus, nempe e fpirituâli homine in naturalem, & non e naturali in fpirituâlem, n : 3219. 5119. 5259. 5427. 5428. 5477. 6322. 9110. 9111. Quod Dominus ab Interno, ubi pacificum, regat Externa, ubi tumultuofum, n : 5396.

Quod Internum videre poffit omnia in Externo, fed non viciffim, n : 1914. 1953. 5427. 5428. 5477. Cum homo vivit in mundo, quod ab Interno cogitet in Externo, ita quod fpirituâlis ejus cogitatio influat in naturalem, ac ibi fe fiftat naturaliter, n : 3679. Cum homo bene cogitat, quod fit ab Interno feu fpirituâli in Externo feu naturali, n : 9704. 9705. 9707. Quod homo externus cogitet & velit fecundum conjunctionem cum interno,

n : 9702. 9703. Quod sit interior cogitatio & exterior, qualis una & altera, n : 2515. 2552. 5127. 5141. 5168. 6007. Quod non percipiatur ab homine, dum in Mundo vivit, cogitatio & affectio quæ in Interno, sed quæ in Externo inde, n : 10236. 10240. At quod in altera vita auferantur externa, & homo tunc immittatur in sua interna, n : 8870. Quod tunc pateat, qualia interna sunt, n : 1806. 1807.

Quod Internum producat Externum, n : 994. 995. Et quod Internum tunc induat se talibus, per quæ agere possit effectum in Externo, n : 6275. 6284. 6299. Et per quæ tunc vivere possit in Externo, n : 1175. 6275. Quod Dominus jungat Internum seu spiritualement hominem Externo seu naturali, cum regenerat illum, n : 1577. 1594. 1904. 1999. Quod Externus seu naturalis homo tunc redigatur in ordinem per Internum seu spiritualement, & quod subordinetur, n : 9708.

Quod Externum erit subordinatum & subjectum Interno, n : 5077. 5125. 5128. 5786. 5947. 10272. Quod Externum ita creatum sit, ut serviat Interno, n : 5947. Quod Internum erit dominus, & Externum minister & in certo respectu servus, n : 10471.

Quod Externum in correspondentia esse debeat cum Interno, ut sit conjunctio, n : 5427. 5428. 5477. Quale Externum est cum correspondet Interno, & quale cum non correspondet, n : 3493. 5422. 5423. 5427. 5428. 5477. 5512. Quod in Externo homine sint, quæ correspondent & concordant cum Interno, & quod sint quæ non correspondent & concordant, n : 1563. 1568.

Quod Externum suum quale habeat ab Interno, n : 9912. 9921. 9922. Quanta pulchritudo Externi hominis est, cum is conjunctus est cum Interno, n : 1590. Et quanta turpitudine cum non conjunctus, n : 1598. Quod Amor in Dominum & Charitas erga proximum jungant Externum hominem Interno, n : 1594. Nisi Internus homo conjunctus sit cum Externo, quod nulla fructificatio, n : 3987.

Quod Interiora successive influant in Exteriora, usque in Extremum seu Ultimum, & quod ibi simul existant & subsistant, n : 634. 6239. 9216. 9217. Quod non modo successive influant, sed etiam forment in Ultimo simultaneum, quo ordine, n : 5897. 6451. 8603. 10099. Quod omnia interiora contineantur in nexu a Primo per Ultimum, n : 9828. Quod etiam inde in Ultimis sit robur & potentia, n : 9836. Tum quod ideo ex ultimis responsa & revelata, n : 9905. 10548. Quod inde etiam Ultimum præ interioribus sanctum, n : 9824. Quod inde in Verbo Primum & Ultimum significant omnia & singula, ita totum, n : 10044. 10329. 10335.

Quod Internus homo apertus sit ei, qui in Ordine Divino est, at clausus ei qui non in Ordine Divino est, n : 8513. Quod non sit conjunctio Cœli cum Externo homine absque Interno, n : 9380. Quod mala & mali falsa claudant Internum hominem, ac faciant ut homo solum in Externis sit, n : 1587. 10492. Imprimis mala ex amore sui, n : 1594. Quod Interiora claudantur usque ad sensuale quod ultimum est, si Divinum negatur, n : 6564.

Quod

Quod Internum apud Intelligentes & Doctos mundi, qui ex scientiis se confirmant contra illa quæ Cœli & Ecclesiæ sunt, plus claudatur, quam apud simplices tales, n: 10492.

Quia Internus homo in luce Cœli est, & Externus in luce mundi, quod ideo qui in Externo sunt absque Interno, hoc est, apud quos clausum est Internum, non curent Interna quæ Cœli & Ecclesiæ sunt, n: 4464. 4946. Quod in altera vita ne quidem sustineant Interna, n: 10694. 10701. 10707. Quod nihil credant, n: 10396. 10400. 10411. 10429. Quod se & mundum super omnia ament, n: 10407. 10412. 10422. Quod Interiora eorum, seu quæ cogitationis & affectionis sunt, turpia, spurca, & prophana sint, utcunque apparent in externis, n: 1182. 7046. 9705. 9707. Quod ideæ cogitationis eorum materiales sint, & prorsus non spirituales, n: 10582. Porro, quales sunt apud quos Internum, quod spectat Cœlum, clausum est, n: 4459. 9709. 10284. 10286. 10429. 10472. 10492. 10602. 10682.

Quod quantum aperitur Internum quod spirituale, tantum multiplicentur vera & bona, & quod quantum clauditur Internum quod spirituale, tantum vera & bona evanescant, n: 4099. Quod Ecclesia sit in Interno spirituali homine, quia is in Cœlo est, & non in Externo absque illo, n: 10698. Inde quod Ecclesia externa apud hominem nihil sit absque Interna, n: 1795. Quod Cultus externus absque Cultu interno sit nullus cultus, n: 1094. 1175. De illis qui in Interno Ecclesiæ, Cultus, & Verbi sunt, de illis qui in Externo in quo Internum, & de illis qui in Externo absque Interno, n: 10682. Quod Externum sit durum absque Interno, n: 10682.

Quod mere naturalis homo sit in inferno, nisi fiat spiritualis per regenerationem, n: 10156. Quod omnes, qui in Externo sunt absque Interno, seu apud quos Internum spirituale est clausum, in Inferno sint, n: 9128. 10483. 10489.

Quod Interiora hominis actualiter vertantur secundum amores, n: 10702. Quod in omnibus & singulis erit Internum & Externum, ut subsistant, n: 9473.

Quod supernum & altum in Verbo significet Internum, n: 1735. 2148. 4210. 4599. Inde quod in Verbo superius sit interius, ac inferius sit exterius, n: 3084.

48. *De Naturali & Spirituali.* Quam perversum est, quod Orbis hodie tantum tribuat Naturæ, & tam parum Divino, n: 3483. Cur ita sit, n: 5116. Cum tamen omnia & singula in natura non modo exstiterunt, sed etiam continue subsistunt a Divino, & hoc per Mundum spiritualem, n: 775. 8211. Quod Divina, Cœlestia, & Spiritualia, terminentur in Natura, n: 4240. 4939. Quod Natura sit Ultimum planum, cui illa insistant, n: 4240. 5051. 6275. 6284. 6299. 9216. Quod Cœlestia Spiritualia & Naturalia consequantur & succedant ordine, ita cum illis Divina, quia illa a Divino sunt, n: 880. 4938. 4939. 9992. 10005. 10017. 10068. Quod Cœlestia sint Caput, Spiritualia Corpus, & Naturalia Pedes, n: 4938. 4939. Quod simili Ordine quo consequuntur & succedunt, etiam influant, n: 4938. 4939.

Quod

Quod Bonum intimi seu tertii Cœli dicatur Cœleste, Bonum medii seu secundi Cœli dicatur Spirituale, & Bonum ultimi seu primi Cœli dicatur spirituale naturale; unde sciri potest quid Cœleste, Spirituale & Naturale, n: 4279. 4286. 4938. 4939. 9992. 10005. 10017. 10068: & in Opere de Cœlo & Inferno, n: 20 ad 28 & 29 ad 40.

Quod omnia Mundi naturalis sint a Divino per Mundum spiritualement, n: 5013. Inde quod spirituale insit omni naturali, quemadmodum causa efficiens inest effectui, n: 3562. 5711: tum quemadmodum conatus inest motui, n: 5173: & quemadmodum internum inest externo, n: 3562. 5711. 5326. Et quia causa est ipsum essentiale in effectui, similiter conatus in motu, ut & internum in externo, inde sequitur, quod Spirituale sit ipsum essentiale in Naturali, ita Divinum a Quo, n: 2987 ad 3002. 9701 ad 9709. Quod spiritualia sistantur in naturali, & quæ sistantur, quod sint repræsentativa & correspondentiæ, n: 1632. 2987 ad 3002. Quod inde sit, quod universa Natura sit Theatrum repræsentativum Mundi spiritualis, hoc est, Cœli, n: 2758. 2999. 3000. 4939. 8848. 9280. Quod omnia in Natura disposita sint in ordine & serie secundum fines, n: 4104. Quod hoc sit e Mundo spirituali, hoc est, Cœlo, quia ibi fines, qui usus, regnant, n: 453. 696. 1103. 3645. 4054. 7038. Quod homo ita creatus sit, ut Divina secundum ordinem descendencia in naturam, apud illum percipiantur, n: 3702.

Quod apud unumquemvis hominem, qui in Ordine Divino est, sit Internum & Externum, Internum ejus vocatur Spirituale seu Spiritualis homo, Externum ejus Naturale seu Naturalis homo, n: 978. 1015. 4159. 6309. 9701 ad 9709. Quod Spiritualis homo sit in Luce cœli, & Naturalis in Luce mundi. n: 5965. Quod Naturalis homo nihil perspicere possit ex se, sed ex spirituali, n: 5286. Quod Naturale sit quasi facies, in qua se interiora vident, & quod sic homo cogitet, n: 5165. Quod homo spiritualis cogitet in naturali, ita naturaliter, quantum ad perceptionem ejus sensualem venit, n: 3679. 5165. 6284. 6299. Quod Naturale sit planum, in quo terminatur spirituale, n: 5651. 6275. 6284. 6299. 9216. Quod Spirituale nihil videat, nisi Naturale correspondeat, n: 3493. 3620. 3623. Quod Spiritualis seu Internus homo videre possit quid peragitur in Naturali seu Externo, non autem vicissim, quia Spirituale influit in Naturale, & non Naturale in Spirituale, n: 3219. 4667. 5119. 5259. 5427. 5428. 5477. 6322. 9110. 9111. Quod Naturalis homo ex sua luce, quæ lumen naturæ vocatur, non sciat aliquid de Deo, nec de Cœlo, ac de Vita post mortem, nec credat si audit, nisi in lumen illud influat Lux spiritualis, quæ est Lux e cœlo, n: 8444.

Quod Naturalis homo ex se, quia ex nativitate, sit oppositus homini Spiritualis, n: 3913. 3928. Quod ideo, quamdiu oppositi sunt, homo molestum sentiat cogitare de spiritualibus & cœlestibus, sed jucundum de naturalibus & corporeis, n: 4096. Quod ad illa, quæ Cœli sunt, nauseat, & quoque ad solam nominationem spiritualis, ab experientia, n: 5006. 9109. Quod mere Naturales spectent bonum & verum spirituale ut servum, n: 5013.

5025. Cum tamen Naturalis homo subordinatus esse debet Spirituali, & ei servire, n: 3019. 5168. Spiritualis homo Naturali servire dicitur, quando hic ex intellectuali conquirat confirmantia de talibus quæ concupiscit, imprimis ex Verbo, n: 30. 9. 5013. 5025. 5168. Qualiter mere Naturales homines in altera vita apparent, & qualis illorum status & fors ibi est, n: 4630. 4633. 4940 ad 4951. 5032. 5571.

Quod Vera, quæ in Naturali homine sunt, dicantur Scientifica & Cognitiones, n: 3293. Quod Naturali homini in se spectato sit imaginatio materialis, & quod sint affectiones, quales sunt bestiis, n: 3020. Sed quod genuinum cogitativum & imaginativum sit ex Interno seu Spirituali homine, quando ex eo Naturalis homo, videt, agit, & vivit, n: 3493. 5422. 5423. 5427. 5428. 5477. 5512.

Quod quæ in Naturali homine sunt, respective ad illa quæ in Spirituali homine, sint communia, n: 3513. 5707: Et sic quod respective sint obscura, n: 6686.

Quod sit Naturale interius & exterius apud hominem, n: 3293. 3294. 3793. 5118. 5126. 5497. 5649. Quod etiam sit medium inter illa, n: 4570. 9216. Quod exonerationes spiritualis hominis fiant in naturalem, & per illum, n: 9572.

Quod qui ex sola indole naturali bonum faciunt, & non ex religione, non recipiantur in Cælo, n: 8002. 8772.

49. *De Luce Cæli, in qua Spiritualis homo est.* Quod Lux magna in Cælis sit, n: 1117. 1521. 1533. 1619 ad 1632. Quod Lux in Cælis multis gradibus excedat Lucem meridianam in terra, n: 1117. 1521. 4527. 5400. 8644. Quod Lux illa mihi sæpius visa sit, n: 1522. 4527. 7174. Quod Lux Angelis in Cælo intimo seu tertio sit sicut Lux e Sole, at Lux Angelis in secundo Cælo sit sicut Lux e Luna, n: 1529. 1530. Quod Lux in intimo cælo sit flammea, in secundo autem candida, n: 9570.

Quod omnis Lux in Cælis sit a Domino ut Sole ibi, n: 1053. 1521. 3195. 3341. 3636. 3643. 4415. 9548. 9684. 10809. Quod Dominus sit Sol Cæli Angelici, & quod ille sit Divinus Ipsius Amor, n: 1521. 1529. 1530. 1531. 1837. 4321. 4696. 7078. 7171. 7173. Quod Divinum Verum procedens a Domino in Cælis appareat ut Lux, ac sistat omnem lucem Cæli, & quod inde Lux illa sit Lux spiritualis, n: 3195. 3222. 5400. 8644. 9399. 9548. 9684. Quod ideo Dominus in Verbo dicatur Lux, n: 3195. Quia Lux illa est Divinum Verum, quod in Luce illa sit Divina Sapientia & Intelligentia, n: 3395. 3485. 3636. 3643. 3993. 4302. 4413. 4415. 9548. 9684. Quomodo Lux a Domino influit in Cælos, illustratum per circulos radiosos circum solem, n: 9407. Quod Dominus sit Sol Cælis, & quod ab Ipso omnis Lux ibi, videatur in Opere de Cælo, n: 116 ad 125: Et quod Lux ex illo Sole sit Divinum Verum, & quod Calor ex illo Sole sit Divinum Bonum Divini Amoris, n: 126 ad 140.

Quod Lux Cæli illuminet Angelorum & Spirituum & visum & intellectum, n: 2776. 3138. Quod Lux ibi se habeat secundum eorum intelligentiam

ligentiam & sapientiam, n : 1524. 3339. Testatum e Verbo, n : 1529. 1530. Quod Lucis differentiae in Coelis totidem sint, quot Societates Angelicae, n : 4414. Quoniam perpetuae varietates sunt in Coelis quoad bonum & verum, ita quoad sapientiam & intelligentiam, n : 684. 690. 3241. 3744. 3745. 5598. 7236. 7833. 7836. Quod Coelum in Luce & Calore sit, significet quod in sapientia & in amore, n : 3643. 9399. 9401.

Quod Lux Coeli illuminet intellectum hominis, n : 1524. 3138. 3167. 4408. 6608. 8707. 9126. 9399. 10569. Quod homo cum elevatur a sensuali, in lumen mitius veniat, & tandem in Lucem coelestem, n : 6313. 6315. 9407. Quod elevatio sit in Lucem coeli, cum homo in intelligentiam, n : 3190. Lux quanta percepta est, cum abductus sum ab ideis mundanis, n : 1526. 6608. Quod visus Interni hominis sit in luce coeli, & quod ideo homo analytice & rationaliter cogitare possit, n : 1532. Quod Lux Coeli a Domino semper apud hominem adsit, sed quod tantum influat, quantum homo in veris ex bono est, n : 4060. 4213. Quod Lux illa sit secundum verum ex bono, n : 3094. Quod vera luceant in Mundo spirituali, n : 5219. Quod Calor spiritualis & Lux spiritualis faciant veram vitam hominis, n : 6032.

Quod Lux mundi sit pro Externo homine, Lux coeli pro Interno, n : 3222. 3223. 3337. Quod Lux Coeli influat in lumen naturale, & quod naturalis homo tantum sapiat, quantum illam lucem recipit, n : 4302. 4408. Quod inter illas Luces sit correspondentia, n : 3225. Quod e luce mundi apud hominem, quae lumen ejus naturale vocatur, non videri possint illa quae in luce Coeli sunt, sed vicissim, n : 9574. Inde est, quod qui in sola luce mundi, quae vocatur lumen naturale, sunt, non percipiant illa quae lucis Coeli sunt, n : 3108. Quod Lux Coeli illis qui in falsis ex malo sunt, sit caligo, n : 1783. 3337. 3413. 4060. 6907. 8197. Quod Lux mundi rutilat apud malos, & quod quantum rutilat, tantum illa quae lucis Coeli sunt, illis tenebrae sint, n : 6907. Quod lux mundi non appareat angelis, n : 1521. 1783. 1880.

Quod in Coelis omnis Lux sit a Domino, & quod omnis umbra ab ignorantia ac proprio Angelorum & Spirituum, inde modificationes & variegationes lucis & umbrae, quae sunt colores ibi, n : 3391. De lucis variegationibus per Urim & Thumim, n : 3862.

Quod Lux eorum, qui in fide separata a charitate sunt, sit nivea, & quod sit sicut lux hyemalis, n : 3412. 3413. Quod lux illa vertatur in meras tenebras influente luce e Coelo, n : 3412. De luce eorum, qui in fide persuasiva, & in vita mali, n : 4416. Qualis apparet lux apud illos, qui in intelligentia a proprio sunt, & qualis apud illos qui in intelligentia a Domino, n : 4419.

Quod Lumen in Infernis sit, sed fatuum, n : 1528. 3940. 4213. 4418. 4531. Quod lumen ibi sit, sicut lumen ex igne carbonario, n : 1528. 4418. 4531. Quod, qui in Infernis sunt, appareant sibi in suo lumine sicut homines, sed in luce coeli sicut diaboli & monstra, n : 4532. 4533. 4674.

5057. 5058. 6605. 6626. Quod omnia in luce Cœli appareant qualia sunt, n : 4674. Quod Inferna dicantur esse in caligine & tenebris, est quia sunt in falsis ex malo, n : 3340. 4418. 4531. Quod tenebræ significant falsa, & caligo falsum mali, n : 1839. 1860. 7688. 7711.

50. *De Sensuali homine, qui infime naturalis, de quo in Doctrina n : 45 supra.* Quod sensuale sit ultimum vitæ hominis, adhærens & inhærens corporeo ejus, n : 5077. 5767. 9212. 9216. 9331. 9730. Quod is Sensualis homo dicatur, qui omnia judicat & concludit ex sensibus corporis, & qui nihil credit, nisi quæ oculis videre & manibus tangere potest, hæc dicens esse aliquid, cætera rejiciens, n : 5094. 7693. Quod talis homo cogitet in extremis, & non interius in se, n : 5089. 5094. 6564. 7693. Quod interiora ejus clausa sint, ut ibi nihil veri videat, n : 6564. 6844. 6845. Verbo, quod in crasso lumine naturali sit, & quod sic nihil percipiat quod e luce cœli, n : 6201. 6310. 6564. 6844. 6845. 6598. 6612. 6614. 6622. 6624. Quod inde interius sit contra illa quæ Cœli & Ecclesiæ sunt, n : 6201. 6316. 6844. 6845. 6948. 6949. Quod Eruditi, qui confirmaverunt se contra vera Ecclesiæ, sensuales sint, n : 6316.

Quod sensuales homines ratiocinentur acriter & solerter, quoniam cogitatio eorum est tam prope loquelam ut pæne in illa, & quia in loquela ex sola memoria ponunt omnem intelligentiam, n : 195. 196. 5700. 10236. Sed quod ex fallaciis sensuum ratiocinentur, quibus captatur vulgus, n : 5084. 6948. 6949. 7693.

Quod Sensuales homines astuti sint & malitiosi præ reliquis, n : 7693. 10236. Quod Avari, Adulteri, Voluptuosi, & Dolosi imprimis sensuales sint, n : 6310. Quod interiora eorum sint foeda & spurca, n : 6201. Quod per illa communicent cum Infernis, n : 6311. Quod illi, qui in Infernis sunt, sensuales sint, & eo plus quo profundius ibi, n : 4623. 6311. Quod sphaera spirituum infernalium se jungat cum sensuali hominis a tergo, n : 6312. Quod illi, qui ratiocinati sunt a sensuali, & inde contra vera fidei, ab Antiquis dicti fuerint Serpentes Arboris scientiæ, n : 195. 196. 197. 6398. 6949. 10313.

Porro sensuale hominis, & sensualis homo describitur, n : 10236. Et extensio sensualis apud hominem, n : 9731.

Quod Sensualia ultimo loco esse debeant non primo; & quod apud hominem sapientem & intelligentem ultimo loco sint, & subjecta interioribus; at quod apud hominem insipientem primo loco sint, & dominantia; hi sunt qui proprie vocantur sensuales, n : 5077. 5125. 5128. 7645. Si sensualia ultimo loco sunt, & subjecta interioribus, quod per illa aperiatur via ad intellectum, ac elimentur vera per modum quasi extractionis, n : 5580.

Quod sensuallia illa hominis proxime exstent mundo, & admittant quæ e mundo alluunt, & quasi cribrent illa, n : 9726. Quod Externus seu Naturalis homo per sensualia illa communicet cum Mundo, & per rationalia cum Cœlo, n : 4009. Quod sensualia sic subministrent illa quæ inserviunt inte-

interioribus hominis, n : 5077. 5081. Quod sint sensualia subministrantia parti intellectuali, & subministrantia parti voluntariæ, n : 5077.

Quod, nisi cogitatio a sensualibus elevatur, homo parum sapiat, n : 5089. Quod sapiens homo supra sensuale cogitet, n : 5089. 5094. Quod homo, cum cogitatio ejus supra sensualia elevatur, in lumen clarius veniat, & tandem in lucem coelestem, n : 6183. 6313. 6315. 9407. 9730. 9922. Quod elevatio supra sensualia & abductio ab illis, Antiquis nota fuerit, n : 6313. Quod homo spiritu suo videre possit quæ in Mundo spirituali, si abduci possit a sensualibus quæ ex corpore, & elevari in lucem cœli a Domino, n : 4622. Causa est, quia non corpus sentit, sed spiritus hominis in corpore, & quantum in corpore tantum crasse & obscure, ita in tenebris, sentit; quantum non in corpore, tantum clare & in luce, n : 4622. 6614. 6622.

Quod ultimum Intellectus sit scientificum sensuale, & quod ultimum Voluntatis sit jucundum sensuale, de quibus, n : 9996. Quæ differentia inter sensualia communia cum bestiis, & inter sensualia non communia cum illis, n : 10236. Quod sint sensuales non mali, quia interiora eorum non ita clausa sunt; de quorum statu in altera vita, n : 6311.

51. *De Scientiis & Cognitionibus, per quas Internus spiritualis homo aperitur.* Quod Scientifica dicantur, quæ in Externo seu Naturali homine, & ejus Memoria sunt, non autem quæ in Interno seu Spiritualis, n : 3019. 3020. 3293. 3309. 4967. 9918. 9922. Quod Scientifica, quia Externi seu Naturalis hominis, sint respective servitia, quoniam Externus seu Naturalis homo factus est ut serviat Interno seu Spiritualis, ut Mundus Cœlo, n : 5077. 5125. 5128. 5786. 5947. 10272. 10471. Quod Externus homo sit Mundus respective, quia ei inscriptæ sunt leges Ordinis Divini quæ in Mundo, & quod Internus homo sit Cœlum respective, quia ei inscriptæ sunt leges Ordinis Divini quæ in Cœlo, n : 4523. 4524. 5368. 6013. 6057. 9279. 9283. 9278. 9709. 10156. 10472; & in Opere de Cœlo, n : 51 ad 58.

Quod sint scientifica quæ concernunt Naturalia, quæ sunt status & vitæ Civilis, quæ sunt status & vitæ Moralis, & quæ sunt status & vitæ Spiritualis, n : 5734. 5934. Sed quod distinctionis causa, illa quæ sunt status & vitæ Spiritualis, dicantur Cognitiones, quæ præcipue sunt Doctrinalia, n : 9945.

Quod homo imbuendus sit scientiis & cognitionibus, quoniam per illas discit cogitare, dein intelligere quid verum & bonum, & tandem sapere, hoc est, vivere secundum illa, n : 129. 1450. 1451. 1453. 1548. 1802. Quod scientifica & cognitiones sint prima, super quibus struitur & fundatur hominis vita, tam Civilis, quam Moralis, ut & Spiritualis; at quod discenda sint propter usum vitæ ut finem, n : 1489. 3310. Quod Cognitiones aperiant viam ad Internum hominem, ac dein jungant illum cum Externo secundum usum, n : 1563. 1616. Quod Rationale nascatur per scientias & cognitiones, n : 1895. 1900. 3086. Sed non per ipsas scientias & cognitiones, sed per affectionem usum ex illis, & secundum eam, n : 1895. Quod Internus homo aperiat & successive perficiatur per scientias & cognitiones, si
homo.

homo pro fine habet usum bonum, imprimis usum qui spectat vitam æternam, n: 3086. Quod tunc scientificis & cognitionibus, quæ sunt in naturali homine, occurrant spiritualia ex cœlesti & spirituali homine, & adoptent convenientia, n: 1495. Quod usus vitæ cœlestis tunc ex scientificis & cognitionibus, quæ in Naturali homine, per Internum hominem, a Domino extrahantur, elimentur, & eleventur, n: 1895. 1896. 1900. 1901. 1902. 5871. 5874. 5901. Et quod scientifica incongrua & adversantia ad latera rejiciantur, & exterminentur, n: 5871. 5886. 5889. Quod visus Interni hominis non aliud evocet ex scientificis & cognitionibus Externi hominis, quam quæ sunt amoris illius, n: 9394. Quod scientifica & cognitiones fasciculatim sint disposita & conjuncta secundum amores per quos introducta, n: 5881. Quod tunc sub visu Interni hominis in medio sint & in claro quæ amoris sunt, ad latera autem & in obscuro quæ non amoris, n: 6068. 6085. Quod scientifica & cognitiones apud hominem successive implantentur ejus amoribus, & in illis habitent, n: 6325. Quod homo in omnem scientiam & inde intelligentiam nasceretur, si in amorem in Dominum, & in amorem erga proximum, sed quia in amorem sui & mundi, quod nascatur in totalem ignorantiam, n: 6323. 6325. Quod Scientia, Intelligentia, & Sapientia sint filii amoris in Dominum & amoris erga proximum, n: 1226. 2049. 2116.

Quod Scientifica & Cognitiones, quia sunt Externi seu Naturalis hominis, sint in luce mundi, Vera autem, quæ facta sunt amoris & fidei, & sic vitam adepta, sint in luce cœli, n: 5212. Quod usque Vera, quæ sic vitam adepta sunt, ab homine comprehendantur per ideas naturales, n: 5510. Quod Influxus spiritualis fit per Internum hominem in scientifica & cognitiones quæ in Externo, n: 1940. 8005. Quod scientifica & cognitiones sint receptacula & quasi vasa veri & boni, quæ Interni hominis, n: 1469. 1496. 3068. 5489. 6004. 6023. 6052. 6071. 6077. 7770. 9922. Quod ideo per Vasa in Verbo in spirituali sensu significantur scientifica & cognitiones, n: 3068. 3069. 3079. 9394. 9544. 9723. 9724. Quod scientifica sint quasi specula, in quibus vera & bona Interni hominis sicut in imagine apparent & percipiuntur, n: 5201. Quod ibi simul sint ut in suo ultimo, n: 5373. 5874. 5886. 5901. 6004. 6023. 6052. 6071. 6077. Quod scientifica, quia in luce mundi, sint implexa & obscura respective ad illa quæ sunt in luce cœli, ita quæ in Externo homine respective ad illa quæ in Interno, n: 2831. Quare etiam per implexum in Verbo significatur scientificum, n: 2831. Et quoque per obscurum nubis, n: 8443. 10551.

Quod a Veris Doctrinæ, quæ ex Verbo, ducendum sit principium, & illa primum agnoscenda, & quod dein liceat consulere scientifica, ad confirmandum illa, & quod sic corroborentur, n: 6047. Ita quod liceat illis qui in affirmativo sunt de Veris fidei, per scientifica intellectualiter confirmare illa, non autem illis qui in negativo, quia affirmativum præcedens trahit omnia in suas partes, & negativum præcedens omnia in suas, n: 2568. 2588. 3913. 4760. 6047. Quod detur dubitativum affirmativum, ac dubitativum negativum,

ativum, illud apud quosdam bonos, hoc apud malos, n: 2568. Quod a Veris fidei intrare in scientifica sit secundum Ordinem, at vicissim ex scientificis intrare in Vera fidei sit contra Ordinem, n: 10236. Quoniam Influxus spiritualis est, & non physicus seu naturalis, ita a veris fidei, quia hæc sunt spiritualia, in scientifica quia hæc sunt naturalia, n: 3219. 5119. 5259. 5427. 5428. 5478. 6322. 9110. 9111.

Qui in dubitativo negativo est, quod in se est negativum, ac dicit quod non credat priusquam persuadeatur per scientifica, quod nusquam credat, n: 2094. 2832. Quod illi, qui id faciunt, fiant vesani quoad illa quæ Ecclesiæ & Cœli sunt, n: 128. 129. 130. Quod cadant in falsa mali, n: 232. 233. 6047. Et quod in altera vita, cum de spiritualibus cogitant, sint quasi ebrii, n: 1072. Quales porro sunt, n: 196. Exempla illustrantia, quod spiritualia non capi possint, si inverso Ordine in illa intratur, n: 233. 2094. 2196. 2203. 2209. Quod multi Eruditi in spiritualibus plus insaniant, quam simplices, ex causa, quia in negativo sunt, & illis scientifica, per quæ confirmant negativum, in multa copia sunt, n: 4760. Exemplum de Erudito, qui nihil de Vita spirituali intelligere potuit, n: 8629. Quod qui ex scientificis ratiocinantur contra vera fidei, acriter ratiocinentur, quoniam ex fallaciis sensuum, quæ captant & persuadent, quia ægre discuti queunt, n: 5700. Quod qui nihil veri intelligunt, & quoque qui in malo sunt, ratiocinari queant de veris & bonis fidei, & tamen in nulla illustratione esse, n: 4213. Quod solum confirmare dogma, non sit intelligentis, quia falsum æque confirmari potest, ac verum, n: 1017. 2482. 2490. 4741. 5033. 6865. 7012. 7680. 7950. 8521. 8780. Quod qui ratiocinantur de veris Ecclesiæ, num ita sit vel non ita, plane in obscuro de Veris sint, & nondum in luce spirituali, n: 215. 1385. 3033. 3428.

Quod sint Scientifica, quæ admittunt Vera Divina, & quæ non admittunt, n: 5213. Quod scientifica inania destruenda sint, n: 1489. 1492. 1499. 1500. Quod Scientifica inania sint, quæ pro fine habent & confirmant amores sui & mundi, & quæ abstrahunt ab amoribus in Dominum & erga proximum, quia talia occludunt Internum hominem, usque adeo ut homo dein non aliquid e Cœlo recipere possit, n: 1563. 1600. Quod Scientifica sint media sapiendi, & media insaniendi; & quod per illa Internus homo vel aperiatur vel claudatur; & sic Rationale vel excolatur vel destruat, n: 4156. 8628. 9922.

Quod Scientiæ post mortem nihil faciant, sed quæ homo per scientias hausit intellectu & vita, n: 2480. Quod usque omnia scientifica post mortem maneant, sed quod quiescant, n: 2476 ad 2479. 2481 ad 2486.

Quod eadem scientifica apud malos sint falsa, quia applicantur ad mala, & apud bonos vera quia applicantur ad bona, n: 6917. Quod Vera scientifica apud malos non sint vera, utcunque apparent ut vera dum loquuntur illa, quia intus in illis est malum, & inde falsificata; & quod apud illos scientia eorum ne quidem dici mereatur scientia, quoniam absque vita, n: 10331.

Quod

Quod aliud sit sapere, aliud intelligere, aliud scire, & aliud facere, sed quod usque apud illos qui in vita spirituali sunt, ordine consequantur, & cor respondeant, & in facere seu in factis simul sint, n: 10331. Quod etiam aliud sit scire, aliud agnoscere, & aliud fidem habere, n: 896.

Qualis cupido sciendi spiritibus est, exemplum, n: 1993. Quod apud Angelos sit desiderium sciendi, & sapiendi immensum, quoniam Scientia, Intelligentia & Sapientia sunt Cibus spiritualis, n: 3114. 4459. 4792. 4976. 5147. 5293. 5340. 5342. 5410. 5426. 5576. 5582. 5588. 5656. 6277. 8562. 9003.

Quod præcipua Scientia Antiquis fuerit Scientia Correspondentiarum, sed quod illa hodie oblitterata sit, n: 3021. 3419. 4280. 4344. 4964. 4965. 6004. 7729. 10252. Quod apud Orientales & in Ægypto fuerit Scientia Correspondentiarum, n: 5702. 6692. 7097. 7779. 9391. 10407. Quod inde eorum Hieroglyphica, n: 6692. 7097. Quod Antiqui per scientiam Correspondentiarum se introduxerint in cognitiones spiritualium, n: 4844. 4749. 4965. Quod Verbum per meras Correspondentias conscriptum sit, & quod inde Sensus ejus Internus seu Spiritualis, qui absque scientia correspondentiarum non sciri potest quod sit, nec quale est Verbum, n: 3131. 3472 ad 3485. 8615. 10687. Quantum Scientia Correspondentiarum præstat aliis scientiis, n: 4280.

52. *De Memoria naturali quæ est Externi hominis, & de Memoria spirituali quæ est Interni.* Quod binæ Memoriæ homini sint, Exterior & Interior, seu Naturalis & Spiritualis, n: 2469 ad 2494. Quod homo non sciat, quod ei Memoria interior sit, n: 2470. 2471. Quantum Memoria interior excellet præ Memoria exteriore, n: 2473. Quod quæ in Memoria exteriore sunt, in luce naturali sint, quæ autem in Memoria interiore, in luce spirituali sint, n: 5212. Quod ex Memoria interiore sit, quod homo intellectualiter & rationaliter possit cogitare & loqui, n: 9394. Quod omnia & singula, quæ homo cogitavit & loquutus est & egit, & quæ audivit & vidit, inscripta sint Memoriæ interiori, n: 2474. 7398. Quod illa Memoria sit Liber vitæ hominis, n: 2474. 9386. 9841. 10505. Quod in Memoria interiore sint, quæ facta sunt fidei, ac bona quæ facta sunt amoris, n: 5212. 8067. Quod res, quæ induerunt habitum, & facta sunt vitæ, sint in Memoria interiore, n: 9394. 9723. 9841. Quod Scientifica & Cognitiones sint Memoriæ exterioris, n: 5212. 9922. Quod illa perquam umbrosa sint & implexa respectively ad illa quæ sunt Memoriæ interioris, n: 2831. Quod homo in mundo ex Memoria exteriore loquatur linguas, n: 2472. 2476. Quod Spiritus & Angeli loquantur ex Memoria interiore, & quod inde illis Lingua universalis, quæ talis est, ut omnes, ex quacunque terra sint, inter se loqui possint, n: 2472. 2476. 2490. 2493; de qua Lingua videatur in Opere de Cælo & Inferno, n: 234 ad 245: ac de stupendis Memoriæ interioris, quæ manet apud hominem post mortem, ibi, n: 463.

53. *De Fallaciis sensuum, in quibus mere Naturales & Sensuales homines sunt, de quibus supra in Doctrina, n: 45.* Quod mere naturales & sensuales homines

mines ex fallaciis sensuum cogitent & ratiocinentur, n: 5084. 5700. 6948. 6949. 7693. Quales Fallaciæ sensuum sunt, n: 5084. 5094. 6400. 6948: quibus hæc adjiciuntur. Sunt Fallaciæ sensuum in Naturalibus, in Civilibus, in Moralibus, & in Spiritualibus, in singulis multæ; sed hic aliquas in Spiritualibus recensere volo. Qui cogitat ex Fallaciis sensuum, is non potest intelligere, 1. Quod homo possit post mortem apparere ut homo; nec gaudere sensibus sicut prius; ita nec Angeli. 2. Cogitant, quod Anima sit modo aliquod vitale, pure æthereum, de quo non aliqua idea haberi potest. 3. Quod solum corpus sit quod sentit, videt & audit. 4. Quod homo sit similis bestię, modo quod homo possit loqui ex cogitatione. 5. Quod natura sit omne & primum, ex qua omnia. 6. Quod homo imbuat & discat cogitare per influxum interioris naturæ & ejus ordinis. 7. Quod spirituale non sit, & si est, quod sit purius naturale. 8. Quod homo non possit frui aliqua beatitudine ablatis jucundis amoris gloriæ, honoris, lucri. 9. Quod Conscientia sit modo ægritudo animi ex infirmitate corporis, & ex non successibus. 10. Quod Amor Divinus Domini sit amor gloriæ. 11. Quod Providentia non sit, sed quod ex propria prudentia & intelligentia fluant omnia. 12. Quod honores & divitiæ sint reales benedictiones quæ dantur a Deo: præter similia plura. Tales sunt Fallaciæ sensuum in spiritualibus. Inde constare potest, quod Cœlestia non capi possint ab illis qui mere naturales & sensuales sunt; mere naturales & sensuales sunt, quibus Internus spiritualis homo clausus est, ac Naturalis modo apertus.

De Amore in genere.

54. **I**PSA Vita hominis est ejus Amor, & qualis est amor talis est vita, imo talis est totus homo: sed Amor dominans seu regnans est qui facit hominem. Ille Amor sibi subordinatos habet plures amores, qui sunt derivationes; hi sub alia specie apparent, sed usque singuli illi insunt Amori dominanti, & cum illo faciunt unum regnum; Amor dominans est sicut eorum Rex & Caput, is dirigit eos, & per eos, ut per fines medios, spectat & intendit finem suum, qui omnium primarius & ultimus est, & hoc tam directe quam indirecte. Id quod est amoris dominantis, est quod super omnia amatur.

55. Quod homo super omnia amat, jugiter est præsens in ejus cogitatione, & quoque in ejus voluntate, & facit ipsissimam vitam ejus: ut pro exemplo; qui super omnia amat Opes, five sint pecuniæ five possessiones, is continue animo versat quomodo illas sibi comparet, gaudet intime cum acquirit, dolet intime cum amittit, cor ejus est in illis. Qui super omnia amat se, is sui recordatur in singulis, de se cogitat, de se loquitur, propter se agit, vita enim ejus est vita sui.

56. Homo pro fine habet id quod super omnia amat, illud spectat in omnibus & singulis; est in voluntate ejus sicut latens vena fluvii, quæ trahit & aufert, etiam cum aliud agit, nam id est quod animat. Tale est, quod unus homo apud alium explorat, & quoque videt, & secundum id vel ducit illum, vel agit cum illo.

57. Homo prorsus talis est, quale est ejus vitæ dominans; per hoc distinguitur ab aliis; secundum hoc fit ejus Cælum si bonus, & fit ejus Infernum si malus; id est ipsa ejus voluntas, ejus proprium, & ejus natura, est enim ipsum Esse vitæ ejus; hoc post mortem mutari non potest, quia id est ipse homo.

58. Omne jucundum, faustum & felix est cuius ex Amore ejus dominante, & secundum illum; homo enim id jucundum dicit quod amat, quia sentit; quod autem cogitat & non amat, hoc quoque jucundum dicere potest, sed non est jucundum vitæ ejus. Jucundum amoris est, quod homini est Bonum, ac injucundum quod ei est malum.

59. Sunt bini Amores, ex quibus omnia bona & vera, ut ex ipsis suis fontibus existunt; & sunt bini Amores, ex quibus omnia mala & falsa.

falsa. Bini Amores, ex quibus omnia bona & vera, sunt Amor in Dominum & Amor erga proximum: ac bini Amores ex quibus omnia mala & falsa, sunt Amor sui & amor mundi. Hi bini Amores sunt illis binis Amoribus prorsus oppositi.

60. Bini Amores ex quibus omnia bona & vera, qui sunt, ut dictum est, Amor in Dominum & Amor erga proximum, faciunt Cœlum apud hominem, quare etiam illi regnant in Cœlo; & quia faciunt Cœlum apud hominem, etiam faciunt Ecclesiam apud illum. Bini Amores ex quibus omnia mala & falsa, qui sunt, ut dictum est, Amor sui & Amor mundi, faciunt Infernum apud hominem, quare etiam illi regnant in Inferno.

61. Bini Amores ex quibus omnia bona & vera, qui, ut dictum est, sunt Amores cœli, aperiunt & formant Internum spirituales hominem, quia ibi resident: bini autem Amores ex quibus omnia mala & falsa, quando dominantur, claudunt & destruunt Internum spirituales hominem, ac faciunt ut homo sit naturalis & sensualis secundum quantum & quale domini eorum.

Ex Arcanis Cœlestibus.

62. **Q**UOD Amor sit Esse vitæ hominis, n: 5002. Quod homo, spiritus, & angelus, sint prorsus sicut eorum amor, n: 6872. 10177. 10284. Quod homo pro fine habeat, quod amat, n: 3796. Id quod homo amat & pro fine habet, quod apud illum universaliter regnet, hoc est, in omnibus & singulis, n: 3796. 5130. 5949. Quod Amor sit Calor spiritualis, & ipsum vitale hominis, n: 1589. 2146. 3338. 4906. 7081 ad 7086. 9954. 10740. Quod omnia interiora apud hominem, quæ sunt ejus intellectus & voluntatis, disponantur in formam, secundum ejus amorem dominantem, n: 2024. 3189. 6690. Quod Amor sit conjunctio spiritualis, n: 1594. 2057. 3939. 4018. 5807. 6195. 6196. 7081 ad 7086. 7501. 10130. Inde quod omnes in Mundo spirituali conficiuntur secundum amores eorum, ibid. Quod Affectio sit continuum amoris, n: 3938. Quod omne jucundum, volupe, faustum, felix, & omne cordis gaudium, sint amoris, & quale eorum secundum quale amoris, n: 994. 995. 2204. Quod tot genera & species jucunditatum & voluptatum sint, quot affectionum quæ amoris, n: 994. 995. 2204. Quod jucundum amoris eo vilius sit, quo magis externum, n: 996. Quod homini post mortem talis vita sit, qualis ejus amor, n: 2364.

63. Plura de Amore & ejus essentia & quali, sciri possunt ex illis, quæ supra dicta & allata sunt de Bono & Vero: tum ex illis, quæ supra dicta & allata sunt de Voluntate & Intellectu: ut & ex illis, quæ dicta & allata sunt de Interno & Externo homine: quoniam omnia quæ amoris sunt, se referunt ad bona & ad mala; similiter omnia quæ sunt ipsius voluntatis; & quoniam bini Amores Cœli aperiunt & formant Internum spiritualem hominem; at bini Amores Inferni claudunt & destruunt illum: Inde possunt applicationes fieri, & conclusiones, qualis est Amor in genere & in specie.

64. In Opere de Cœlo & Inferno etiam de Amoribus actum est; nempe quod Divinum Domini in Cœlis sit Amor in Ipsum & Amor erga proximum, n: 13 ad 19. Quod omnes, qui in Infernis sunt, in malis & inde falsis sint ex Amoribus sui & mundi, n: 551 ad 565. Quod Jucunda amoris cujusvis in altera vita vertantur in correspondentia, n: 485, ad 490. Quod Calor spiritualis in sua essentia sit Amor, n: 133 ad 140.

De Amoribus sui & mundi.

65. **A**MOR sui est sibi soli bene velle, & non aliis nisi propter se, ne quidem Ecclesiæ, Patriæ, alicui Societati humanæ; aut Concivi; ut & illis benefacere solum propter sui famam, honorem & gloriam, quæ nisi videt in bonis, quæ illis facit, dicit corde suo; quid refert, cur hoc, & quid inde mihi, & sic omittit: unde patet, quod is, qui in amore sui est, non amet Ecclesiam, nec Patriam, nec Societatem, nec Concivem, nec aliquod Bonum, sed se Solum.

66. Homo in amore sui est, quando in illis quæ cogitat & facit, non intuetur Proximum, ita non Publicum, minus Dominum, sed modo semet ac suos; consequenter quando propter semet & suos omnia facit, & si propter Publicum & Proximum, sit modo ut appareat.

67. Propter semet & suos dicitur, nam qui amat se etiam amat suos, qui sunt in specie Liberi & Nepotes ejus, & in genere omnes qui unum cum illo faciunt, quos Suos vocat; hos & illos amare, est quoque se amare, nam illos spectat quasi in se, & se in illis: inter illos, quos suos vocat, sunt quoque omnes qui eum laudant, honorant, & colunt.

68. Ille homo in amore sui est, qui proximum contemnit præ se, qui inimicum illum habet si non sibi favet, & si non se veneratur & colit: magis adhuc in amore sui est, qui propterea proximum odio habet, & persequitur: & magis adhuc, qui propterea flagrat vindicta contra illum, & cupit ejus perniciem: tales tandem amant sævire.

69. Ex comparatione cum Amore cœlesti constare potest, qualis est Amor sui: Amor cœlestis est amare usus propter usus, seu bona propter bona, quæ homo præstat Ecclesiæ, Patriæ, Societati humanæ, & Concivi; at qui amat illa propter se, is non amat illa aliter quam famulitia, quia serviunt sibi: inde sequitur, quod qui in amore sui est, velit ut Ecclesia, Patria, Societates humanæ, & Concives, serviant sibi, & non is illis; ponit se supra illos, & illos infra se.

70. Porro, quantum quis in Amore cœlesti est, qui est amare usus & bona, & affici jucundo cordis cum illa præstat, tantum ducitur a Domino, quia ille Amor est in quo Ipse, & qui ab Ipso: at quantum aliquis in Amore sui est, tantum ducitur a semet, & quantum ducitur a semet, tantum ducitur a Proprio suo, ac Proprium hominis non est nisi.

nisi quam malum, est enim Malum ejus Hæreditarium, quod est se amare præ Deo, & mundum præ Cælo.

71. Amor sui etiam talis est, ut quantum illi laxantur fræna, hoc est, removentur vincula externa, quæ sunt timores pro lege & ejus pænis, proque jactura famæ, honoris, lucri, functionis & vitæ, tantum ruat, usque ut non modo Imperare velit super universum terrarum orbem, sed etiam super Cælum, & super ipsum Divinum; nusquam est ei aliquis terminus seu finis: hoc latet in unoquoque, qui in amore sui est, tametsi non patet coram mundo, ubi cum dicta fræna & vincula retinent; & quisque talis, ubi obviam fit impossibile, ibi subsistit, usque dum fit possibile; ex his & illis est, quod homo, qui in tali amore est, non sciat quod talis vesana absque limite cupido in illo lateat. Quod tamen ita sit, nemo non potest videre apud Potentes & Reges, quibus non talia fræna, vincula, & impossibilia sunt, qui ruunt & subjugant Provincias & Regna, quantum illis succedit, & adspirant ad potentiam & gloriam ultra limites; & adhuc magis apud illos, qui dominatum extendunt in Cælum, & omnem Potentiam Divinam Domini in se transferunt, & continue cupiunt ultra.

72. Sunt duo Domini genera, unum est Amoris erga proximum, & alterum est Amoris sui; hæc duo Dominia sunt in sua essentia sibi prorsus opposita: qui dominatur ex Amore erga proximum, is vult omnibus bonum, & nihil plus amat quam usus præstare, ita servire aliis, (servire aliis est aliis ex bene velle benefacere, & usus præstare) hoc ejus amor est, & hoc jucundum cordis ejus; is quoque, quantum evehitur ad dignitates, tantum quoque lætatur, verum non propter dignitates, sed propter usus, quos tunc in pluri copia, & in majori gradu, præstare potest; tale Dominium est in Cælis. At qui dominatur ex Amore sui, is vult nulli bonum, sed solum sibi & suis; usus, quos præstat, sunt propter sui honorem & gloriam, quæ ei sunt soli usus; servire aliis est ei propter finem ut serviatur, honoretur, & dominetur; ambit dignitates non propter bona quæ præstet, sed ut in eminentia & gloria sit, & inde in sui cordis jucundo.

73. Amor domini manet etiam unumquemvis post vitam in mundo; sed qui dominati sunt ex Amore erga proximum, illis conceditur etiam dominatio in Cælis; at tunc illi non dominantur, sed usus & bona quæ amant, & cum usus & bona, dominatur Dominus: qui autem in Mundo dominati sunt ex Amore sui, illi post vitam in Mundo sunt in Inferno, & ibi vilia mancipia.

74. Ex his nunc cognoscitur, quinam in Amore sui sunt; sed non refert,

refert, qualiter apparent in externa forma, si vel elati vel submissi; nam talia sunt in interiori homine, & interior homo a plerisque occultatur, ac exterior instruitur mentiri illa quæ Amoris Publici & proximi sunt, ita contraria; & hoc quoque propter se: sciunt enim, quod amare Publicum & proximum interius afficiat omnes, & quod tantum amentur & æstimentur; quod afficiat, est quia Cælum in illum amorem influit.

75. Mala quæ illis sunt qui in Amore sui, sunt in genere, Contemptus aliorum, Invidia, Inimicitia contra illos qui sibi non favent, Hostilitas inde, Odia varii generis, Vindictæ, Astus, Doli, Immisericordia, & Crudelitas; & ubi talia Mala sunt, est etiam Contemptus Divini, ac Divinorum quæ sunt Vera & Bona Ecclesiæ; quæ si honorant, est solum ore & non corde. Et quia talia Mala inde sunt, etiam sunt similia Falsa, nam ex malis sunt falsa.

76. Amor mundi autem, est velle aliorum Opes ad se derivare quacunque arte, ac in divitiis cor ponere, & pati ut Mundus retrahat & abducatur illum ab Amore spirituali, qui est Amor erga proximum, ita a Cælo. Illi in Amore mundi sunt, qui cupiunt aliorum bona in se derivare per varias artes, imprimis qui per astus & dolos, nihili facientes bonum proximi: illi, qui in illo amore sunt, concupiscunt aliorum bona, & quantum non timent leges & jacturam famæ propter lucrum, deprivant, imo deprædantur.

77. Sed Amor mundi non in tali gradu est oppositus Amori cœlesti, in quo est Amor sui, quoniam non tanta Mala in eo recondita sunt. Amor ille multiplex est: est Amor opum, ut evehantur ad honores; est Amor honorum & dignitatum, ut lucrentur opes; est Amor opum propter varios usus, quibus delectantur in mundo; est Amor opum propter solas opes, talis amor est Avaris; & sic porro: finis, propter quem opes, vocatur usus, ac finis seu usus est, a quo Amor suum quale trahit; nam talis est Amor, qualis est finis propter quem, reliqua ei serviunt ut media.

78. Verbo, Amor sui & Amor mundi, sunt prorsus oppositi Amori in Dominum, & Amori erga proximum; quare Amor sui & Amor mundi sunt Amores infernales, regnant etiam in Inferno, & quoque faciunt infernum apud hominem; Amor autem in Dominum & Amor erga proximum sunt Amores cœlestes, regnant etiam in Cælo, & quoque faciunt cælum apud hominem.

79. Ex his quæ nunc dicta sunt, videri potest, quod in binis illis Amoribus, & ex illis, sunt omnia Mala; nam illa Mala, quæ enumerata

merata sunt n: 75, sunt communia, reliqua, quæ non enumerata sunt, quia sunt specifica, derivantur & fluunt ex illis. Inde constare potest, quod homo, quia nascitur in binos illos amores, nascatur in mala omnis generis.

80. Ut homo sciat Mala, scire debet origines illorum, & nisi sciat Mala, non scire potest Bona, ita non potest scire qualis est: inde est, quod de binis illis originibus malorum hic actum sit.

Ex Arcanis Cœlestibus.

81. **D**E *Amoribus sui & mundi.* Sicut Amor in Dominum, & Amor erga proximum seu Charitas, faciunt Cœlum, ita Amor sui & Amor mundi, ubi regnant, faciunt Infernum; quare sunt oppositi, n: 2041. 3610. 4225. 4776. 6210. 7366. 7369. 7480. 7490. 8232. 8678. 10455. 10741. 10742. 10743. 10745. Quod ex Amore sui & mundi omnia mala, n: 1307. 1308. 1321. 1594. 1691. 3413. 7255. 7376. 7480. 7488. 8318. 9335. 9348. 10038. 10742. Quod ex Amore sui & mundi sit contemptus aliorum, inimicitia, odium, vindicta, sævitia, doli, ita omne malum, & omnis malitia, n: 6667. 7372. 7373. 7374. 9348. 10038. 10742. Quod illi Amores ruant, quantum eis laxantur fræna; & quod Amor sui usque ad thronum Dei, n: 7375. 8678. Quod Amor sui & Amor mundi sint destructivi societatis humanæ, & ordinis cœlestis, n: 2045. 2057. Quod Genus Humanum propter illos Amores injerit Regimina, & se subjecerint Imperiis, ut tuti essent, n: 7364. 10160. 10814. Quod ubi illi Amores regnant, bonum amoris & bonum fidei, vel rejiciantur, vel suffocentur, vel pervertantur, n: 2041. 7491. 7492. 7643. 8487. 10455. 10743. Quod in illis Amoribus non sit vita, sed mors spiritualis, n: 7494. 10731. 10741. Quales illi Amores sunt, describitur, n: 1505. 2219. 2363. 2364. 2444. 4221. 4227. 4947. 4949. 5721. 7366 ad 7377. 8678. Quod omnis cupiditas & concupiscentia sit amoris sui & mundi, n: 1668. 8910.

Quod Amores sui & mundi inserviant pro mediis, & nullatenus pro fine, n: 7377. 7819. 7820. Cum reformatur homo, quod invertantur illi amores, ut sint pro mediis & non pro fine, ita ut sint sicut plantæ pedum, & non sicut caput, n: 8995. 9210. Quod apud illos, qui in Amoribus sui & mundi sunt, non Internum sit sed Externum absque Interno, quia Internum est clausum versus Cœlum, at Externum apertum versus mundum, n: 10396. 10400. 10409. 10412. 10422. 10424. Quod illi, qui in Amoribus sui & mundi sunt, non sciant quid Charitas, quid Conscientia, & quid Vita Cœli, n: 7490. Quod quantum homo in Amore sui & mundi est,

tantum

tantum non recipiat bonum & verum fidei, quod a Domino continue apud hominem influit, n: 7491.

Quod illis, qui in amoribus sui & mundi sunt, vincula externa sint, sed nulla interna, quare ablatis externis ruunt in omne nefas, n: 1744. 10745. 10746. Quod in Mundo spiritali omnes se vertant secundum amores; illi qui in amore in Dominum & in amore erga proximum sunt, ad Dominum, at illi qui in amore sui & in amore mundi, retro a Domino, n: 10130. 10189. 10420. 10742. Cultus, in quo Amor sui, qualis, n: 1304. 1306. 1307. 1308. 1321. 1322. Quod Dominus regat mundum per malos, ducendo illos per amores proprios, qui se referunt ad amorem sui & amorem mundi, n: 6481. 6495. Quod æque mali quam boni possint functiones obire, ac usus & bona præstare, quia spectant honores & lucra ut præmia, propter quæ similiter in externa forma faciunt, n: 6481. 6495.

Quod, omnes qui in Infernis sunt, in malis & inde falsis sint ex amoribus sui & mundi, in Opere de Cælo & Inferno, n: 551 ad 565.

82. *De Proprio hominis, de quo supra in Doctrina, n: 70, quod sit amor sui & mundi.* Quod hominis Proprium non sit nisi quam densum malum, n: 210. 215. 731. 874. 875. 876. 987. 1047. 2307. 2318. 3518. 3701. 3812. 8480. 8550. 10283. 10284. 10286. 10731. Quod hominis Proprium sit ejus Voluntarium, n: 4328. Quod Proprium hominis sit se amare præ Deo, & mundum præ Cælo, ac nihili facere proximum respectively ad se, ita quod sit Amor sui & mundi, n: 694. 731. 4317. 5660. Quod ex Proprio hominis non modo omne Malum, sed etiam omne Falsum scaturiat, & quod hoc falsum sit falsum mali, n: 1047. 10283. 10284. 10286. Quod Proprium hominis sit Infernum apud illum, n: 694. 8480. Quapropter qui ducitur a suo Proprio, quod salvari non possit, n: 10731. Quod bonum, quod homo facit ex Proprio, non sit bonum, sed in se malum, quia propter se & propter mundum, n: 8478.

Quod Proprium hominis separandum sit, ut Dominus adesse queat, n: 1023. 1044. Et quod actualiter separetur, cum homo reformatur, n: 9334. 9335. 9336. 9452. 9453. 9454. 9938. Quod hoc fiat a solo Domino, n: 9445. Quod homo per Regenerationem accipiat Proprium cœleste, n: 1937. 1947. 2882. 2883. 2891. Quod hoc appareat homini sicut ejus proprium, verum quod non sit ejus, sed Domini apud illum, n: 8497. Quod qui in hoc proprio sunt, in ipso Libero sint, quia liberum est duci a Domino, & ab Ipsius Proprio, n: 892. 905. 2872. 2886. 2890. 2891. 2892. 4096. 9586. 9587. 9589. 9590. 9591. Quod omne Liberum sit ex proprio, & quale ejus secundum id, n: 2880. Quale Proprium cœleste, n: 164. 5660. 8480. Quomodo implantatur Proprium cœleste, n: 1712. 1937. 1947.

83. *De Hereditario hominis, de quo supra in Doctrina, n: 70 & 79, quod sit amor sui & mundi.* Quod homines, quotcunque sunt, nascantur in mala omnis generis, usque adeo ut Proprium eorum non sit nisi quam malum, n: 210. 215. 731. 874. 875. 876. 987. 1047. 2307. 2308. 3701. 3812. 8480. 8550. 10283. 10284. 10286. 10731. Quod homo ideo renascen-

us sit, hoc est, regenerandus, ut a Domino novam vitam accipiat, n : 3701.

Quod Hæreditaria mala a parentibus & avis longa retro serie deriventur, crescant, & cumulentur, & non, ut creditur, sint a primo homine propter esum ex arbore scientiæ, n : 313. 494. 2910. 3469. 3701. 4317. 8550. Quod ideo Mala hæreditaria hodie maligniora sint, quam olim, n : 2122. Quod infantes, qui moriuntur infantes, & educantur in Cælo, non sint nisi quam mala ex hæreditario, n : 2307. 2308. 4563. Quod inde diversæ indolis & inclinationis sint, n : 2300. Quod cuius mala interiora sint a patre, & exteriora a matre, n : 3701.

Quod homo malis hæreditariis superaddat nova ex se, quæ Mala actualia vocantur, n : 8551. Quod in altera vita nemo luat pœnam propter mala hæreditaria, sed propter mala actualia, quæ redeunt, n : 966. 2308. Quod Inferna maligniora teneantur separata, ne operentur in mala hæreditaria apud homines & spiritus, n : 1667. 8806.

Quod Mala hæreditaria sint Mala amoris sui & mundi, quæ sunt quod homo se amet præ Deo, ac mundum præ Cælo, & proximum nihili faciat, n : 694. 4317. 5660. Et quia illa mala sunt contra bona Cæli, & contra Divinum Ordinem, quod homo non possit non in meram ignorantiam nasci, n : 1050. 1902. 1992. 3175. Quod Bonum naturale connascatur quibusdam, sed quod usque id non bonum sit, quia facile ad omnia mala & falsa, & quod id bonum non acceptetur in Cælo, nisi fiat bonum spirituale, n : 2463. 2464. 2468. 3304. 3408. 3469. 3470. 3508. 3518. 7761.

De Amore erga proximum, seu de Charitate.

84. **P**rimum dicetur quid PROXIMUS, ille enim est qui amandus, & erga quem Charitas exercenda est: nisi enim scitur quid Proximus, Charitas potest exerceri simili modo absque distinctione, æque erga malos quam erga bonos, unde Charitas non fit charitas; mali enim ex benefactis malefaciunt proximo, sed boni benefaciunt.

85. Communis opinio hodie est, quod omnis homo sit æque proximus, & quod benefaciendum sit cuivis qui opis indiget; sed prudentiæ Christianæ interest, bene scrutari qualis hominis vita est, & Charitatem secundum illam exercere: Internæ Ecclesiæ homo cum discrimine, ita cum intelligentia, id agit, at Externæ Ecclesiæ homo, quia non ita discernere res potest, indiscriminatim facit.

86. Discrimina Proximi, quæ homo Ecclesiæ omnino scire debet, se habent secundum bonum, quod est apud unumquemvis; & quia omne bonum procedit a Domino, est Dominus in supremo sensu ac in supereminente gradu Proximus, a Quo origo; inde sequitur, quod quantum Domini aliquis apud se habet, tantum sit Proximus; & quia nullus simili modo recipit Dominum, hoc est, bonum quod ab Ipso, idcirco non unus simili modo est Proximus, quo alter: omnes enim, qui in Coelis sunt, & omnes qui boni sunt in terris, differunt bono, nusquam datur apud duos bonum prorsus unum & idem, varium erit, ut unumquodvis per se subsistat. Sed omnia illa varia, ita omnia discrimina Proximi, quæ se habent secundum receptionem Domini, hoc est, secundum receptionem boni ab Ipso, nusquam aliquis homo, ne quidem Angelus, scire potest, sed modo in communi, ita Genera & horum species; nec Dominus plus ab homine Ecclesiæ requirit, quam ut vivat secundum id quod scit.

87. Quia Bonum apud unumquemvis est varium, inde sequitur, quod quale boni determinet in quo gradu & in qua ratione aliquis est Proximus: quod ita sit, patet a Domini Parabola de illo qui incidit in latrones, quem semimortuum Sacerdos præterivit, & quoque Levita; sed Samarita, postquam obligavit vulnera ejus, & infudit oleum & vinum, sustulit super proprium jumentum, & duxit in di-

versorium, & ordinavit ut cura ejus haberetur; hic quia bonum charitatis exercuit, Proximus dicitur, Luc: x: 29 ad 37; inde sciri potest, quod Proximus sint qui in bono: Oleum & Vinum, quæ Samarita vulneribus infudit, etiam significant bonum & ejus verum.

88. Ex dictis nunc patet, quod in universali sensu Bonum sit Proximus, quia homo est proximus secundum quale boni, quod a Domino apud illum; & quia Bonum est Proximus, est Amor, nam omne bonum est amoris, ita quisque homo est proximus secundum quale amoris, qui ei est a Domino.

89. Quod Amor sit qui facit ut Proximus sit, & quod quisque proximus sit secundum quale amoris ejus, patet manifeste ab illis qui in amore sui sunt, illi pro Proximo agnoscunt, qui se maxime amant, hoc est, quantum sunt sui, hos amplectuntur, hos osculantur, his benefaciunt, & hos fratres vocant, imo, quia mali sunt, hos dicunt proximum esse præ aliis; reliquos, sicut se amant, pro proximo habent, ita secundum quale & quantum amoris; tales a se originem proximi ducunt, ex causa quia amor facit & determinat. Illi autem, qui se non amant præ aliis, quemadmodum omnes qui e Regno Domini sunt, originem proximi ducent ab Ipso, quem super omnia amare debent, ita a Domino; & pro Proximo habebunt unumquemvis secundum quale amoris in Ipsum & ab Ipso. Ex his liquet, unde origo Proximi ab homine Ecclesiæ ducenda est; & quod quisque proximus sit secundum bonum quod a Domino, ita ipsum bonum.

90. Quod ita sit, etiam Dominus docet apud Matthæum; "*dixit enim illis qui in bono fuerunt, quod dederint Ipsi quod ederet, quod illi potaverint Ipsum, collegerint Ipsum, induerint Ipsum, visiterint Ipsum, & in carcere venerint ad Ipsum: & dein, quod quantum fecerint uni ex fratribus suis minimis Ipsi fecerint,*" xxv: 34 ad 40; in illis sex bonis in spiritali sensu intellectis comprehenduntur omnia Genera Proximi. Inde etiam patet, quod, cum amatur bonum, ametur Dominus, Dominus enim est a Quo bonum, Qui in bono, & Qui ipsum bonum.

91. Verum non modo Homo in singulari est Proximus, sed etiam Homo in plurali, est namque Societas minor & major, est Patria, est Ecclesia, est Regnum Domini, & super omnes est Ipse Dominus; hi sunt Proximi quibus benefaciendum est ex amore. Sunt etiam hi gradus Proximi ascendentes, in superiori enim gradu est Societas plurimum quam homo singularis; in adhuc superiori gradu est Patria; in adhuc superiori gradu est Ecclesia; & in adhuc superiori gradu est Regnum

Regnum Domini, in supremo autem est Dominus: gradus hi ascendentes sunt sicut gradus scalæ, in cuius vertice est Dominus.

92. Societas est Proximus præ singulari homine, quia illa consistit ex pluribus: erga illam Charitas similiter exercenda est ut erga hominem in singulari, nempe secundum quale boni quod apud illam; ita prorsus aliter erga Societatem proborum, quam erga Societatem non proborum: amatur Societas quum bono ejus consulitur ex amore boni.

93. Patria est Proximus præ Societate, quia Parentis instar est, ibi enim homo natus est, illum nutrit, & ab injuriis tutatur. Patriæ ex amore benefaciendum est secundum necessitates ejus, quæ imprimis spectant ejus victum, & eorum, qui ibi sunt, vitam civilem, & vitam spiritualem. Qui amat Patriam, & ei ex benevelle benefacit, is in altera vita amat Regnum Domini, nam ibi est Regnum Domini ei Patria; & qui amat Regnum Domini, is amat Dominum, quia Dominus est omne in omnibus sui Regni.

94. Ecclesia est proximus præ Patria, nam qui consulit Ecclesiæ, consulit animabus & vitæ æternæ hominum qui in Patria; quare qui consulit Ecclesiæ ex amore, is amat proximum in superiori gradu, nam is cælum & felicitatem vitæ in æternum aliis optat & vult.

95. Regnum Domini est Proximus in adhuc superiori gradu, nam Regnum Domini consistit ex omnibus qui in bono sunt, tam qui in terris quam qui in cælis; ita Regnum Domini est Bonum cum omni ejus quali in complexu; hoc cum amatur, amantur singuli qui in bono sunt.

96. Hi gradus sunt Proximi, & secundum hos gradus ascendit amor apud illos qui in amore erga proximum sunt: sed hi gradus sunt gradus in ordine successivo, in quo præferendum est prius seu superius posteriori seu inferiori; & quia Dominus est in supremo, & Ipse spectandus in singulis gradibus ut finis ad quem, ita est Ipse supra omnes & supra omnia amandus. Ex his nunc constare potest, quomodo Amor in Dominum se conjungit cum Amore erga proximum.

97. In communi sermone est, quod quisque sibi proximus sit, hoc est, quod quisque sibi primum consulet; sed Doctrina charitatis docet, quomodo hoc intelligendum est. Quisque sibi prospiciet ut habeat necessitates vitæ, ut nempe victum, ut amictum, ut habitationem, & plura, quæ in vita civili, in qua est, necessario requiruntur; & hoc non modo pro se sed etiam pro suis, nec modo pro tempore præfenti

præsenti sed etiam pro venturo; nam nisi quis sibi comparat necessitates vitæ, non potest esse in statu exercendi charitatem; in omnium enim egestate est.

98. Sed quomodo quisque sibi proximus esse debet, constare potest ex hoc simili: quisque prospicere debet corpori suo victu & amictu, hoc primum erit, sed ob finem ut mens sana sit in corpore sano; & quisque prospicere debet menti suo victu, nempe talibus quæ sunt intelligentiæ & sapientiæ, ob finem ut illa inde in statu sit serviendi Concivi, Societati humanæ, Patriæ & Ecclesiæ, ita Domino; qui hoc facit, is sibi prospicit bene in æternum; inde patet quod primum sit, ubi finis propter quem, nam ad illum spectant omnia. Se quoque hoc habet, sicut qui construit domum, primo ponet fundamentum, sed fundamentum erit pro domo, & domus pro habitatione; qui credit sibi proximum esse primo loco, is similis est ei qui spectat fundamentum ut finem, non domum & habitationem, cum tamen habitatio est ipse finis primus & ultimus, ac domus cum fundamento est modo medium ad finem.

99. Finis declarat, quomodo quisque sibi proximus erit, ac sibi primum consulat; si finis sit ut discat præ aliis solum divitiarum causa, vel voluptatis causa, vel eminentiæ causa, & similia, est finis malus, & is non proximum amat, sed semet: at si finis est, ut opes sibi comparat, ut in statu sit consulendi Concivi, Societati humanæ, Patriæ, & Ecclesiæ; similiter ut functiones sibi comparat ob eundem finem, is amat proximum. Ipse finis propter quem agit, facit hominem, nam finis est ejus amor, quisque enim pro fine primo & ultimo habet, quod super omnia amat.

Hæc dicta sunt de Proximo, nunc dicetur de Amore erga illum, seu de CHARITATE.

100. Creditur a multis, quod Amor erga proximum sit dare pauperibus, opem ferre indigenti, & bonum facere cuicumque; sed Charitas est, prudenter agere, & propter finem ut inde bonum: qui alicui pauperi aut indigenti malefico opem fert, is per illum malefacit proximo, nam per opem, quam fert, confirmat illum in malo, ac suppeditat ei copiam malefaciendi aliis; aliter qui suppetias fert bonis.

101. Sed Charitas multo latius se extendit, quam ad pauperes & indigentes; Charitas enim est rectum facere in omni opere, ac debitum in omni officio: si Judex justum facit propter justum, Charitatem exercet; si punit fontem, & absolvit infontem, Charitatem exercet, nam

nam sic consulit concivi & consulit patriæ. Sacerdos qui docet verum, & ducit ad bonum, propter verum & bonum, is charitatem exercet. Qui autem talia facit propter se & mundum, is charitatem non exercet, quia non amat proximum sed semet.

102. Simile est cum reliquis, sive in aliqua functione sint, sive non sint; ut cum liberis erga parentes, & cum parentibus erga liberos; cum servis erga dominos, & cum dominis erga servos; cum subditis erga Regem, & cum Rege erga subditos: qui ex illis debitum facit ex debito, & justum ex justo, is charitatem exercet.

103. Quod illa amoris erga proximum seu Charitatis sit, est quia, ut supra dictum est, unusquisque homo est proximus, sed diversimode; Societas minor & major est magis proximus: Patria adhuc magis proximus; Regnum Domini adhuc magis; & Dominus supra omnes; & in sensu universali Bonum, quod procedit ex Domino, est Proximus; consequenter etiam est Sincrum & Justum: quapropter qui facit bonum quodcumque propter bonum, ac qui sincere & juste agit propter sincerum & justum, is amat proximum, & exercet charitatem, nam facit ex amore boni, sinceri, & justi, ac inde ex amore illorum in quibus bonum, sincerum, & justum sunt.

104. Charitas itaque est affectio interna, ex qua homo vult bonum facere, & hoc absque renumeratione; ejus jucundum vitæ est id facere. Illi qui ex affectione interna bonum faciunt, in singulis quæ cogitant & loquuntur, & quæ volunt & agunt, est charitas; dici potest, quod homo & angelus quoad interiora sua sit Charitas, cum bonum ei est proximus. Tam late se extendit Charitas.

105. Illi, quibus amor sui & mundi pro fine sunt, nequaquam possunt in charitate esse; ne quidem sciunt quid charitas; & prorsus non comprehendunt, quod velle & facere bonum proximo absque fine mercedis sit cælum in homine, & quod illi affectioni insit tanta felicitas, quanta est Angelorum Cœli, quæ ineffabilis; nam credunt, si privantur gaudio ex glória honorum & opum, quod nihil gaudii amplius detur, cum tamen tunc primum inchoat gaudium cœleste, quod infinite transcendit.

Ex Arcanis Cœlestibus.

106. **Q**UOD Cœlum sit distinctum in duo Regna, quorum unum vocatur Regnum cœleste, alterum Regnum spirituale: Amor in Regno cœlesti est Amor in Dominum, & vocatur Amor cœlestis, & Amor in Regno spirituali est Amor erga proximum seu Charitas, & vocatur Amor spiritualis, n : 3325. 3653. 7257. 9002. 9833. 9961. Quod Cœlum distinctum sit in duo illa Regna, videatur in Opere de Cœlo & Inferno, n : 20 ad 28. Et quod Divinum Domini in Cœlis sit Amor in Ipsum, & Charitas erga proximum, n : 13 ad 19 ibi.

Quod non sciatur, quid Bonum & quid Verum, nisi sciatur quid Amor in Dominum, & Amor erga proximum, quoniam omne Bonum est Amoris, & omne Verum est Boni, n : 7255. 7366. Quod scire vera, velle vera, & affici veris propter vera, hoc est, quia vera sunt, sit Charitas, n : 3876. 3877. Quod Charitas consistat in affectione interna faciendi verum, & non in externa absque illa, n : 2430. 2442. 3776. 4899. 4956. 8033. Ita quod Charitas consistat in usibus præstandis propter usus, n : 7038. 8253. Quod Charitas sit vita spiritualis hominis, n : 7081. Quod totum Verbum sit Doctrina Amoris & Charitatis, n : 6632. 7262. Quod nesciatur hodie quid Charitas, n : 2417. 3398. 4776. 6632. Quod usque homo ex lumine rationis suæ scire possit, quod Amor & Charitas faciant hominem, n : 3957. 6273. Tum quod Bonum & Verum concordent, ac unum sit alterius, ita Amor & Fides, n : 7627.

Quod Dominus in supremo sensu sit Proximus, quia Ille super omnia amandus est; inde quod omne id Proximus sit, quod ab Ipso est in quo Ipse, ita Bonum & Verum, n : 2425. 3419. 6706. 6819. 6823. 8124. Quod discrimen Proximi sit secundum quale boni, ita secundum præsentiam Domini, n : 6707. 6708. 6709. 6710. Quod omnis homo, & omnis Societas, tum Patria & Ecclesia, ac in universali sensu Regnum Domini sint Proximus, & quod illis benefacere ex amore boni secundum quale status eorum, sit amare proximum, ita Proximus est Bonum illorum, cui consulendum est, n : 6818 ad 6824. 8123. Quod etiam Bonum civile, quod est Justum, & Bonum morale, quod est bonum vitæ in societate, & vocatur Sincerum, sit Proximus, n : 2915. 4730. 8120. 8121. 8122. Quod amare proximum, non sit amare personam, sed id quod est apud illum ex quo ille, ita bonum & verum, n : 5025. 10336. Qui amant personam, & non quod est apud illum ex quo ille, quod ament æque malum quam bonum, n : 3820. Et quod benefaciant æque malis quam bonis, cum tamen benefacere malis est malefacere bonis, quod non est amare proximum, n : 3820. 6703. 8120. Judex qui punit malos ut emendentur, & ne contaminentur ab illis boni, is proximum amat, n : 3820. 8120. 8121.

Quod

Quod amare proximum, sit facere bonum, justum & rectum in omni opere, & in omni functione, n : 8120. 8121. 8122. Inde quod Charitas erga proximum se extendat ad omnia & singula, quæ homo cogitat, vult, & facit, n : 8124. Quod facere bonum & verum sit amare proximum, n : 10310. 10336. Quod illi qui hoc faciunt, ament Dominum, qui in supremo sensu est Proximus, n : 9212. Quod vita Charitatis sit vita secundum præcepta Domini, & quod vivere secundum Divina Vera sit amare Dominum, n : 10143. 10153. 10310. 10578. 10648.

Quod genuina Charitas non sit meritoria, n : 2340. 2373. 2400. 3887. 6388 ad 6393. Quia est ex affectione interna, ita ex jucundo vitæ faciendi bonum, n : 2373. 2400. 3887. 6388. 6393. Qui fidem separant a charitate, quod in altera vita faciunt fidem, & bona opera, quæ in externa forma fecerunt, meritoria, n : 2373. Quod qui in malis ex amore sui aut mundi sunt, non sciant quid sit facere bonum absque remuneratione, ita quid sit charitas non meritoria, n : 8037.

Quod Doctrina Antiquæ Ecclesiæ fuerit Doctrina vitæ, quæ est Doctrina charitatis, n : 2487. 2385. 3419. 3420. 4844. 6628. Quod illis inde intelligentia & sapientia, n : 2417. 6629. 7259 ad 7262. Quod intelligentia & sapientia crescant in immensum in altera vita apud illos, qui vitam charitatis in mundo vixerunt, n : 1941. 5859. Quod Dominus cum Divino vero influat in charitatem, quia in ipsam vitam hominis, n : 2363. Quod homo sit sicut hortus, apud quem charitas & fides conjunctæ sunt; sed sicut desertum apud quem non conjunctæ, n : 7626. Quod homo tantum recedat a sapientia, quantum a charitate; & quod in ignorantia de Veris Divinis sint, qui non in Charitate, utcumque se credunt sapere, n : 2416. 2435. Quod Vita angelica consistat in bonis charitatis, quæ sunt usus, præstandis, n : 454. Quod Angeli spirituales, qui sunt qui in bono charitatis, sint formæ charitatis, n : 553. 3804. 4735.

Quod omnia Vera spiritualia spectent charitatem, ut suum principium & finem, n : 4353. Quod Doctrinalia Ecclesiæ nihil faciant, nisi spectent Charitatem ut finem, n : 2049. 2116.

Quod præsentia Domini apud homines & angelos se habeat secundum statum amoris & charitatis eorum, n : 649. 904. Quod Charitas sit imago Dei, n : 1013. Quod intus in Charitate, sit Amor in Dominum, ita Dominus, tametsi homo id nescit, n : 2227. 5066. 5067. Quod qui Charitatis vitam vivunt, accepti cives sint tam in Mundo quam in Cælo, n : 1121. Quod non violandum sit bonum Charitatis, n : 2359.

Quod qui non in Charitate sunt, non possint agnoscere & colere Dominum, nisi ex hypocrisi, n : 2132. 4424. 9833. Quod formæ odii & charitatis non possint simul esse, n : 1860.

107. His adjicienda sunt aliqua de Doctrina Amoris in Dominum; & de Doctrina Charitatis, hæc qualis fuerat Antiquis, apud quos fuit Ecclesia; ut sciatur qualis hæc Doctrina, quæ hodie non est, prius fuerat; etiam ex ARCANIS COELESTIBUS, n : 7257 ad 7263.

Bonum, quod est Amoris in Dominum, vocatur Bonum cœleste, & Bonum quod est Amoris erga proximum seu Charitatis, vocatur Bonum spirituale: Angeli qui in Intimo seu Tertio Cœlo sunt, in Bono amoris in Dominum sunt, inde illi vocantur Angeli Cœlestes; Angeli autem qui in Medio seu Secundo Cœlo sunt, in Bono Amoris erga proximum sunt, inde illi vocantur Angeli spirituales.

Doctrina Boni cœlestis, quæ est Amoris in Dominum, est amplissima & simul arcanissima, est enim Doctrina Angelorum Intimi seu Tertii Cœli, quæ talis est, ut si daretur ex ore illorum, vix millesima pars intelligeretur; sunt quoque ineffabilia quæ continet. Illa Doctrina continetur in sensu intimo Verbi; Doctrina autem amoris spiritualis in sensu interno.

Doctrina Boni spiritualis, quæ est Amoris erga proximum, est quoque ampla & arcana, sed multo minus quam Doctrina Boni Cœlestis quæ est Amoris in Dominum. Quod Doctrina Amoris erga proximum, seu Charitatis, sit ampla, inde constare potest, quod se extendat ad omnia & singula quæ homo cogitat & vult, ita ad omnia quæ loquitur & agit; tum quod Charitas non detur similis apud unum ut apud alterum; nec quod Proximus sit similis unus sicut alter.

Quia tam ampla fuit Doctrina Charitatis, ideo Antiqui, apud quos Doctrina Charitatis fuit ipsa Doctrina Ecclesiæ, distinguebant Charitatem erga proximum in plures Classes, quas etiam subdividebant, & singulis Classibus indebant Nomina, & docebant quomodo Charitas exercenda esset erga illos qui in una Classe, & quomodo erga illos qui in altera; & sic redigebant Doctrinam Charitatis in ordinem, & exercitia Charitatis ut distincte caderent in intellectum.

Nomina, quæ indebant illis erga quos Charitatem exercerent, erant plura, quosdam vocabant CAECOS, quosdam CLAUDOS, quosdam MANCOS, quosdam PAUPERES, tum MISEROS & AFFLICTOS, quosdam PUPILLOS, quosdam VIDUAS: in genere autem vocabant ESURIENTES quibus darent edere, SITIENTES quibus darent bibere, PEREGRINOS quos colligerent, NUDOS quos induerent, ÆGROTOS quos visiterent, & VINCTOS in CARCERE ad quos venirent. Quinam erant, quos per singulos intelligerent, expositum est in ARCANIS CŒLESTIBUS, ut quos per Cæcos, n: 2383. 6990. Quos per Cláudos, n: 4302. Quos per Pauperes, n: 2129. 4459. 4958. 9209. 9253. 10227. Quos per Miseros, n: 2129. Quos per Afflictos, n: 6663. 6851. 9196. Quos per Pupillos, n: 4844. 9198. 9199. 9200. Quos per Viduas, n: 4844. 9198. 9200. Quos per Esurientes, n: 4958. 10227. Quos per Sitientes, n: 4958. 8568. Quos per Peregrinos, n: 4444. 7908. 8007. 8013. 9196. 9200. Quos per Nudos, n: 1073. 5433. 9960. Quos per Ægrotos, n: 4958. 6221. 8364. 9031. Quos per Vinctos in carcere, n: 5037. 5038. 5086. 5096. Quod per officia erga Esurientes, Sitientes, Peregrinos, Nudos, Ægrotos, & Vinctos in Carcere, qui a Domino dicuntur,

cuntur, Matth: xxv: 34. 35. 36 seq: comprehendatur tota Doctrina Charitatis, videatur n: 4954 ad 4959.

Hæc Nomina e Cælo data fuerunt Antiquis qui ab Ecclesia, & per illos, qui ita nominabantur, intelligebant, qui spiritualiter tales erant: Doctrina illorum Charitatis docebat non modo quinam erant, sed etiam qualis esset erga unumquemvis Charitas. Inde est, quod eadem illa Nomina in Verbo sint, & significant illos qui tales in spirituali sensu sunt. Verbum in se non est nisi quam Doctrina Amoris in Dominum, & Charitatis erga proximum, ut quoque Dominus docet, "*Amabis Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, in tota anima tua, & in tota mente tua; hoc est primum & magnum Mandatum: Secundum est simile illi, amabis Proximum tuum sicut teipsum; ex his duobus Mandatis Lex & Prophetæ pendent,*" Matth: xxii: 35. 36. 37. 38. Lex & Prophetæ sunt totum Verbum, n: 2606. 3382. 6752. 7462.

Quod eadem illa Nomina in Verbo sint, est ut Verbum, quod in se spirituale est, in suo ultimo esset naturale; & quia illi, qui in Externo cultu erant, erga tales, qui ita nominabantur, charitatem exercerent; at qui in Interno cultu, erga tales spiritualiter intellectos; ita ut simplices simpliciter intelligerent & facerent Verbum, ac ut sapientes sapienter; tum quoque, ut simplices per Externa charitatis initiarentur in Interna ejus.

De Fide.

108. **N**EMO scire potest quid Fides in sua essentia, nisi sciat quid Charitas, quoniam ubi non Charitas ibi non Fides, nam Charitas unum facit cum Fide sicut Bonum cum Vero, quod enim homo amat seu quod charum habet, hoc ei est bonum, & quod homo credit, hoc ei est verum; inde patet, quod similis unio sit Charitatis & Fidei, qualis est Boni & Veri; quæ unio qualis est, constare potest ex illis, quæ prius de BONO & VERO dicta sunt.

109. Talis quoque unio est Charitatis & Fidei, qualis est Voluntatis & Intellectus apud hominem; binæ enim illæ Facultates sunt, quæ recipiant Bonum & Verum; Voluntas Bonum & Intellectus Verum; ita quoque binæ illæ Facultates recipiunt Charitatem & Fidem, quoniam bonum est charitatis & verum est fidei; quod Charitas & Fides sint apud hominem, & in illo, nullus non scit, & quia sunt apud illum & in illo, non alibi sunt quam in ejus Voluntate & Intellectu, omnis enim vita hominis ibi est, & inde est; est quoque homini Memoria, sed hæc modo est atrium, ubi colliguntur illa, quæ in Intellectum & Voluntatem intrabunt: inde patet, quod similis unio sit Charitatis & Fidei, qualis est Voluntatis & Intellectus; quæ unio qualis est, constare potest ex illis, quæ de VOLUNTATE & INTELLECTU prius dicta sunt.

110. Charitas cum Fide se conjungit apud hominem, cum homo vult id quod scit & percipit; velle est charitatis, ac scire & percipere est fidei; Fides intrat hominem, & fit ejus, cum vult & amat id quod scit & percipit; interea est extra illum.

111. Fides non fit Fides apud hominem, nisi fiat spiritualis, & non fit spiritualis nisi fiat amoris, & tunc fit amoris, cum homo amat vivere verum & bonum, hoc est, vivere secundum illa quæ in Verbo præcepta sunt.

112. Fides est affectio veri ex velle verum quia est verum, & velle verum quia est verum, est ipsum spirituale hominis; est enim abstractum a naturali, quod est velle verum non propter verum, sed propter sui gloriam, famam, aut lucrum; Verum abstracte a talibus est spirituale, quia est a Divino; quod procedit a Divino est spirituale, & hoc conjungitur homini per amorem; nam amor est conjunctio spiritualis.

113. Homo

113. Homo multum potest scire, cogitare & intelligere, sed illa quæ non concordant cum amore ejus, rejicit a se, cum sibi soli relictus meditatur; & ideo quoque illa rejicit post vitam corporis, cum in spiritu est, nam id solum manet in spiritu hominis, quod intravit in ejus amorem; cætera post mortem spectantur ut aliena, quæ quia non amoris ejus sunt, ejicit domo. In spiritu hominis dicitur, quia homo vivit spiritus post mortem.

114. Idea de bono quod charitatis & de vero quod fidei, formari potest ex Solis luce & calore; Lux, quæ procedit a Sole, cum conjuncta est Calori, quod fit tempore veris & æstatis, tunc omnia telluris germinant & florent; at cum in luce non est Calor, ut tempore hyemis, tunc omnia telluris torpent & emoriuntur: etiam Lux spiritualis est verum fidei, & Calor spiritualis est amor. Ex his idea formari potest de homine Ecclesiæ, qualis ille est, quando apud illum conjuncta est Fides Charitati, quod nempe fit sicut hortus & paradysus; & qualis ille, quando apud illum non conjuncta est fides charitati, quod fit sicut desertum & terra nive oblecta.

115. Confidentia seu fiducia, quæ dicitur fidei, & vocatur ipsa fides salvans, non est confidentia seu fiducia spiritualis sed naturalis, cum est solius fidei; Confidentia seu fiducia spiritualis essentiam & vitam suam habet ex bono amoris, non autem a vero fidei separata; Confidentia fidei separata est mortua; quapropter vera Confidentia non dabilis est apud illos, qui vitam malam agunt: etiam Confidentia, quod salvatio sit propter meritum Domini apud Patrem, utcunque vita hominis fuerat, nec est ex vero. Omnes, qui in spirituali fide sunt, confidentiam habent, quod salventur a Domino, credunt enim quod Dominus in mundum venerit ad dandum vitam æternam illis, qui credunt & vivunt secundum præcepta quæ docuit, & quod hos regeneret, & aptos reddat cælo; & quod hoc faciat Ipse Solus absque ope hominis ex pura Misericordia.

116. Credere illa quæ docet Verbum, seu quæ Doctrina Ecclesiæ, & non vivere secundum illa, apparet sicut fit Fides, & quoque autumant quidam quod salventur per illam; sed per illam solam nemo salvatur, est enim Fides persuasiva, quæ qualis est, nunc dicitur.

117. Fides persuasiva est, cum creditur & amatur Verbum & Doctrina Ecclesiæ, non propter verum, & vitam secundum id, sed propter lucrum, honorem, & eruditionis famam, ut fines; quapropter illi qui in ea Fide sunt, non spectant ad Dominum & ad Cælum, sed ad se & ad mundum. Qui in mundo magna spirant & multa cupiunt, in per-

persuasivo, quod verum sit quod Doctrina Ecclesiæ docet, fortiori sunt, quam qui non magna spirant & multa cupiunt; causa est, quia Doctrina Ecclesiæ est illis modo medium ad suos fines, & quantum cupiuntur fines, tantum amantur media, & quoque creduntur. Sed res in se talis est, quantum in igne amorum sui & mundi sunt, & ex igne illo loquuntur, prædicant, & agunt, tantum in illo persuasivo sunt; & tunc non aliter sciunt quam quod ita sit: cum autem non in illorum amorum igne sunt, tunc parum credunt, & plures non credunt: inde patet, quod Fides persuasiva sit fides oris & non cordis; ita quod in se non sit fides.

118. Qui in Fide persuasiva sunt, non sciunt ex aliqua illustratione interna, num vera sint vel falsa quæ docent, imo nec curant, modo a vulgo credantur; sunt enim in nulla affectione veri propter verum: Quapropter recedunt a fide, si privantur honoribus & lucris, modo fama non periclitetur; nam fides persuasiva non est intus apud hominem, sed stat foris, solum in memoria, e qua depromitur cum docetur: quare etiam illa fides cum suis veris post mortem evanescit, nam tunc manet solum illud fidei, quod intus in homine est, hoc est, quod radicum est in bono, ita quod factum est vitæ.

119. Illi qui in Fide persuasiva sunt, intelliguntur per hos apud Matthæum, "*Multi dicent Mibi in die illo, Domine, Domine, nonne per Nomen tuum prophetavimus, & per Nomen tuum dæmonia eiecimus, & in Nomine Tuo multas virtutes fecimus; sed tunc confitebor illis, non novi vos, Operarii iniquitatis,*" VII: 22. 23. Tum apud Lucam, "*Tunc incipietis dicere, edimus coram Te, & bibimus, & in plateis nostris docuisti; sed dicet, dico vobis, non novi vos unde estis, discedite a Me omnes Operarii iniquitatis,*" XIII: 26. 27. Intelliguntur etiam per quinque Virgines stultas, quæ non habebant oleum in lampadibus, apud Matthæum, "*Tandem venerunt illæ Virgines, dicentes, Domine, Domine, aperi nobis; Ille vero respondens dicet, amen, dico vobis, non novi vos,*" XXV: 11. 12. Oleum in lampadibus est Bonum amoris in Fide.

Ex Arcanis Cœlestibus.

120. QUI non sciunt, quod omnia in Universo se referant ad VERUM & BONUM, & ad conjunctionem utriusque ut producat aliquid, quod non sciant quod omnia Ecclesiæ se referant ad FIDEM & AMOREM,

AMOREM, & ad conjunctionem utriusque, ut sit Ecclesia apud hominem, n: 7752 ad 7762. 9186. 9224. Quod omnia in Universo, quæ sunt secundum Divinum Ordinem, se referant ad Bonum & Verum, & ad conjunctionem utriusque, n: 2451. 3166. 4390. 4409. 5232. 7256. 10122. 10555. Quod Vera sint Fidei, & Bona sint Amoris, n: 4353. 4997. 7178. 10367. Hæc causa est, quod de Bono & Vero, in hac Doctrina actum sit; quare ex illis quæ ibi allata sunt, concludi potest ad Fidem & Amorem, & sciri quales sunt cum conjuncti & quales cum non conjuncti, ponendo Amorem loco Boni, ac Fidem loco Veri, & applicando.

Qui non sciunt quod omnia & singula apud hominem se referant ad INTELLECTUM & VOLUNTATEM, & ad conjunctionem utriusque ut homo sit homo, quod non clare sciant, quod omnia Ecclesiæ se referant ad FIDEM & AMOREM, & ad conjunctionem utriusque, ut in homine sit Ecclesia, n: 2231. 7752. 7753. 7754. 9224. 9995. 10122. Quod binæ Facultates homini sint, una quæ vocatur Intellectus, & altera quæ Voluntas, n: 641. 803. 3623. 3939. Quod Intellectus dicatus sit recipiendis Veris, ita quæ Fidei sunt, & Voluntas dicata recipiendis Bonis, ita quæ Amoris sunt, n: 9300. 9930. 10064. Hæc causa est, quod de Voluntate & Intellectu in hac Doctrina etiam actum sit; nam ex illis quoque, quæ ibi allata sunt, concludi potest ad Fidem & Amorem, & sciri quales sunt cum conjuncti & quales cum non conjuncti, cogitando Amorem in Voluntate, & Fidem in Intellectu.

Qui non sciunt quod Homini sit Internum & Externum, seu INTERNUS & EXTERNUS HOMO, & quod omnia Cœli ad Internum hominem se referant, & omnia Mundi ad Externum, & quod conjunctio eorum sit sicut est conjunctio Mundi spiritualis & Mundi naturalis, quod non sciant quid FIDES SPIRITUALIS & AMOR SPIRITUALIS, n: 4292. 5132. 8610. Quod sit Homo Internus & Externus, & quod Homo Internus sit spiritualis homo, & Externus naturalis, n: 978. 1015. 4459. 6309. 9701 ad 9709. Quod Fides sit spiritualis, ita quod Fides sit fides, quantum in Interno homine est, similiter Amor, n: 1504. 3987. 8444. Et quod quantum amantur vera quæ sunt fidei, tantum spiritualia fiant, n: 1594. 3987. Hæc causa est, quod de Interno & Externo Homine actum sit; nam ex illis, quæ ibi allata sunt, concludi potest ad Fidem & Amorem, quales sunt cum spirituales, & quales cum non spirituales sunt, ita quantum sunt Ecclesiæ, & quantum non Ecclesiæ.

121. Quod Fides separata ab amore seu charitate, sit sicut lux hyemis, in qua omnia Telluris torpent, & nihil messis, fructus, & floris producit; at quod fides cum amore seu charitate sit sicut lux veris & æstatis, in qua omnia florent & producantur, n: 2231. 3146. 3412. 3413. Quod lux hyemalis, quæ est fidei separatæ a charitate, vertatur in densas tenebras, cum influit Lux e Cœlo; & quod illi, qui in ea fide sunt, tunc in cæcitatem & stupiditatem veniant, n: 3412. 3413. Quod qui Fidem a Charitate separant doctrina & vita, in tenebris sint, ita in ignorantia veri, & in falsis, nam hæc sunt tenebræ, n: 9186. Quod se conjiciant in falsa & inde mala,

n: 3325.

n : 3325. 8094. Errores & falsa, in quæ se conjiciunt, n : 4721. 4730. 4776. 4783. 4925. 7779. 8313. 8765. 9224. Quod Verbum illis sit occlusum, n : 3773. 4783. 8780. Quod non videant & attendant ad omnia illa, quæ Dominus toties loquutus est de Amore & Charitate, deque eorum fructibus seu bonis actu, de quibus, n : 1017. 3416. Quod nec sciant quid Bonum, ita nec quid Cœlestis Amor, & quid Charitas, n : 2507. 3603. 4126. 9995.

Quod Fides separata a Charitate sit nulla fides, n : 654. 724. 1162. 1176. 2049. 2116. 2340. 2349. 2419. 3849. 3868. 6348. 7039. 7842. 9782. Quod talis fides in altera vita pereat, n : 2228. 5820. Quum pro principio ponitur sola Fides, quod vera contaminentur falso principii, n : 2433. Quod nec persuaderi se patiantur, quia contra principium, n : 2385. Quod Doctrinalia de sola Fide destruant Charitatem, n : 6353. 8094. Quod illi qui fidem separant a charitate, repræsentati sint per Cainum, per Chamum, per Rubenem, per Ægyptiorum primogenitos, & per Philisthæos, n : 3325. 7097. 7317. 8093. Qui solam fidem salvificam faciunt, quod vitam mali excusent, & quod illis, qui in vita mali sunt, sit nulla fides quia non charitas, n : 3865. 7766. 7778. 7790. 7950. 8094. Quod illi intus in falsis sui mali sint, tametsi hoc non sciunt, n : 7790. 7950. Quod ideo illis non possit conjungi bonum, n : 8981. 8983. Quod etiam in altera vita sint contra bonum, & contra illos qui in bono sunt, n : 7097. 7127. 7317. 7502. 7945. 8096. 8313. Quod simplices corde, & usque sapientes, sciant quid bonum vitæ, ita quid charitas, & non quid fides separata, n : 4741. 4754.

Quod omnia Ecclesiæ se referant ad Bonum & Verum, ita ad Charitatem & Fidem, n : 7752. 7753. 7754. Quod non prius Ecclesia sit apud hominem, quam cum vera implantata sunt vitæ, & sic facta bonum Charitatis, n : 3310. Quod Charitas faciat Ecclesiam, & non Fides separata a Charitate, n : 809. 916. 1798. 1799. 1894. 1844. Quod Internum Ecclesiæ sit charitas, n : 1899. 7755. Inde, quod non Ecclesia sit, ubi non Charitas, n : 4766. 5826. Quod una Ecclesia foret, si spectarentur omnes ex charitate, tametsi quoad doctrinalia fidei, & quoad cultus ritualia, differrent, n : 1286. 1316. 1798. 1799. 1834. 1844. 2385. 2982. 3267. 3451. Quantum boni in Ecclesia, si Charitas spectaretur primo loco, & Fides secundo, n : 6269. 6272. Quod omnis Ecclesia incipiat a Charitate, sed quod temporis successu deflectat ad Fidem, & tandem ad Solam Fidem, n : 1834. 1835. 2231. 4683. 8094. Quod nulla fides ultimo tempore Ecclesiæ sit, quia nulla charitas, n : 1843. Quod cultus Domini consistat in vita charitatis, n : 8254. 8256. Quod quale cultus sit secundum quale charitatis, n : 2190. Quod Externæ Ecclesiæ homines Internum habeant, si sint in charitate, n : 1100. 1102. 1151. 1153. Quod Doctrina in Antiquis Ecclesiis fuerit Doctrina vitæ, quæ est Doctrina Charitatis, & non Doctrina Fidei separatæ, n : 2417. 2385. 3419. 3420. 4844. 6628. 7259 ad 7262.

Quod Dominus infemet & implantet verum bono charitatis, cum regenerat hominem, n : 2663. 2189. 3310. Quod aliter semen, quod est verum fidei,

fidei, non radicem agere possit, n : 880. Quod bona & vera dein crescant secundum Charitatis receptæ quale & quantum, n : 1016. Quod lumen regenerati non sit ex fide, sed ex Charitate per fidem, n : 854. Quod vera fidei, cum regeneratur homo, intrent cum jucundo affectionis, quia amat facere illa, & quod reproducantur cum eadem affectione, quia cohærent, n : 2484. 2487. 3040. 3066. 3074. 3336. 4018. 5893.

Quod qui in Amore in Dominum, & in Charitate erga proximum vivunt, nihil perdant in æternum, quia conjuncti Domino; aliter qui in fide separata, n : 7506. 7507. Quod homo talis maneat, qualis ejus vita Charitatis, non qualis ejus fides separata, n : 8256. Qui in Charitate vixerunt, quod eorum omnes status jucundi redeant in altera vita, ac immensum augeantur, n : 823. Quod beatitudo cœlestis influat a Domino in Charitatem, quia in ipsam vitam hominis, & non in fidem absque charitate, n : 2363. Quod in Cœlo spectentur omnes ex charitate, & nullus ex fide separata, n : 1258. 1394. Quod etiam omnes in Cœlis consociantur secundum amores, n : 7085. Quod nemo in Cœlum admittatur per cogitare, sed per velle bonum, n : 2401. 3459. Nisi facere bonum sit conjunctum cum velle bonum & cum cogitare bonum, quod nulla salvatio, nec conjunctio hominis Interni cum Externo, n : 3987. Quod Dominus, & quod Fides in Ipsum, non ab aliis recipiatur in altera vita, quam ab illis qui in Charitate sunt, n : 2340.

Quod Bonum in perpetuo desiderio & inde conatu sit se conjungendi cum veris, ita Charitas cum Fide, n : 9206. 9207. 9495. Quod Bonum charitatis agnoscat suum Verum fidei, ac Verum fidei suum Bonum charitatis, n : 2429. 3101. 3102. 3161. 3179. 3180. 4358. 5407. 5835. 9637. Quod inde conjunctio Veri fidei & Boni charitatis, de qua, n : 3834. 4096. 4097. 4301. 4345. 4353. 4364. 4368. 5365. 7623 ad 7627. 7752 ad 7762. 8530. 9258. 10555. Quod conjunctio illorum sit instar Conjugii, n : 1094. 2173. 2503. Quod Lex conjugii sit, quod duo unum sint, secundum Verbum Domini, n : 10130. 10168. 10169. Ita Fides & Charitas, n : 1094. 2173. 2503. Quod ideo Fides quæ fides quoad essentiam suam sit Charitas, n : 2228. 2839. 3180. 9783. Quod sicut Bonum est Esse rei, ac Verum Existere inde, ita quod Charitas sit Esse Ecclesiæ, ac Fides Existere inde, n : 3049. 3180. 4574. 5002. 9144. Quod Verum fidei vivat ex Bono charitatis, ita quod vita secundum vera fidei sit Charitas, n : 1589. 1947. 2579. 4070. 4096. 4097. 4736. 4757. 4884. 5147. 5928. 9154. 9667. 9841. 10729. Quod fides non dari queat nisi in charitate, si non in charitate quod in fide non sit bonum, n : 2261. 4368. Quod fides non vivat apud hominem, cum modo scit & cogitat illa quæ fidei sunt, sed cum vult illa & ex velle facit illa, n : 9224.

Quod nulla salvatio sit per fidem, sed per vitam secundum vera fidei, quæ vita est charitas, n : 379. 389. 2228. 4653. 4721. Quod salventur, qui ex Doctrina Ecclesiæ cogitant quod sola fides salvet, si justum faciunt propter justum, & bonum propter bonum, nam sic usque in charitate sunt, n : 2442. 3242. 3459. 3463. 7506. 7507. Si solum fides cogitativa salvaret, quod

omnes salvarentur, n: 2364. 10659. Quod Charitas faciat cœlum apud hominem, & non fides absque illa, n: 3815. 3513. 3584. 9832. 10714. 10715. 10721. 10724. Quod spectentur omnes ex charitate in cœlo, & non ex fide, n: 1258. 1394. 2364. 4802. Quod conjunctio Domini cum homine non sit per fidem, sed per vitam secundum vera quæ fidei sunt, n: 9380. 10143. 10153. 10310. 10578. 10645. 10648. Quod Dominus sit Arbor vitæ, bona charitatis fructus, & fides folia, n: 3427. 9337. Quod Fides sit luminare minus, & Amor luminare majus, n: 30 ad 38.

Quod Angeli ex Regno cœlesti Domini non sciant quid fides, usque adeo ut ne quidem nominent illam; at quod Angeli ex Regno spirituali Domini loquantur de fide, quia ratiocinantur de veris, n: 202. 203. 337. 2215. 3246. 4448. 9166. 10786. Quod Angeli in Regno cœlesti Domini dicant modo ita ita, vel non non, at quod Angeli e Regno spirituali Domini ratiocinentur num ita sit vel non ita, quando sermo est de veris spiritualibus, quæ sunt fidei, n: 2715. 3246. 4448. 9166. 10786, ubi explicantur Domini verba, "*Esto sermo vester ita ita, non non, quod ultra hæc est ex malo est,*" Matth: v: 37: quod Angeli cœlestes tales sint, est quia Vera fidei statim in vitam immittunt, & non sicut Angeli spirituales prius in memoriam; & quod Angeli cœlestes inde in perceptione omnium quæ fidei sint, n: 202. 585. 597. 607. 784. 1121. 1387. 1398. 1442. 1919. 5113. 5897. 6367. 7680. 7877. 8521. 8780. 9935. 9995. 10124.

Quod Fiducia seu Confidentia, quæ in eminenti sensu vocatur fides salvans, non detur nisi quam apud illos qui in bono sunt quoad vitam, ita apud illos qui in charitate, n: 2982. 4352. 4683. 4689. 7762. 8240. 9239 ad 9245. Quod pauci sciant quid Confidentia illa, n: 3868. 4352.

Quæ differentia est inter credere illa quæ a Deo, & credere in Deum, n: 9239. 9243. Quod aliud sit scire, aliud agnoscere, & aliud fidem habere, n: 896. 4319. 5664. Quod sint scientifica fidei, rationalia fidei, & spiritualia fidei, n: 2504. 8076. Quod primum sit agnitio Domini, n: 10083. Quod omne id sit bonum, quod influit a Domino apud hominem, n: 1614. 2016. 2751. 2882. 2883. 2891. 2892. 2904. 6193. 7643. 9128.

Quod detur Fides persuasiva, quæ usque non est fides, n: 2340. 2682. 2689. 3417. 3865. 8148.

Quod ex variis ratiociniis appareat, sicut fides sit prior charitate, sed quod sit fallacia, n: 3324. Quod ex solo lumine rationis sciri possit, quod bonum sit primo loco, ita charitas, & verum secundo, ita fides, n: 6273. Quod bonum, ita charitas, sit actualiter primo loco, seu primum Ecclesiæ, ac verum, ita fides, secundo loco, seu secundum Ecclesiæ, tametsi aliter apparet, n: 3324. 3325. 3330. 3336. 3494. 3589. 3548. 3556. 3570. 3576. 3603. 3701. 3995. 4337. 4610. 4925. 4926. 4928. 4930. 5351. 6256. 6269. 6272. 6273. 8042. 8080. 10110. Quod apud Antiquos etiam disceptatum fuerit de primo seu primogenito Ecclesiæ, num sit fides vel num charitas, n: 367. 2435. 3324.

122. Quod duodecim discipuli Domini repræsentaverint Ecclesiam quoad omnia

omnia fidei & charitatis in complexu, similiter ac duodecim Tribus Israelis, n: 2129. 3354. 3488. 3858. 6397. Quod Petrus, Jacobus, & Johannes repræsentaverint Fidem, Charitatem, & Bonam charitatis, in suo ordine, n: 3750. Quod Petrus Fidem, n: 4738. 6000. 6073. 6344. 10087. 10580. Et quod Johannes Bonam charitatis, Præfat: ad Cap: XVIII & ad Cap: XXII Genes: Quod ultimo tempore Ecclesiæ nulla esset fides in Dominum, quia non charitas, repræsentatum est per *quod Petrus ter abnegaverit Dominum, antequam gallus tertio cecinit*; Petrus enim in sensu repræsentativo ibi est Fides, n: 6000. 6073. Quod gallicaneum æque ac diluculum in Verbo significet ultimum tempus Ecclesiæ, n: 10134. Et quod tria vel ter significant completum ad finem, n: 2788. 4495. 5159. 5198. 10127. Simile significatur per quod Dominus dixerit ad Petrum, cum Petrus videret Johannem sequi Dominum, *quid ad Te Petre, tu sequere me Johannes*; Petrus enim dixit de Johanne, *hic quid*, Johan: XXI: 21. 22. n: 10087. Quia Johannes repræsentavit bonum charitatis, quod accubuerit ad pectus Domini, n: 3934. 10081. Quod Bonum charitatis faciat Ecclesiam, etiam significatur per verba Domini e cruce ad Johannem, "*Jesus vidit Matrem suam, & dixit ad Discipulum quem amabat, qui adstabat, & dixit Matri sue, Mulier ecce filius tuus; & dixit Discipulo illi, ecce Mater tua; & ex illa hora accepit illam Discipulus ille ad se*," Joh: XIX: 26. 27; per Johannem intelligitur Bonum charitatis, ac per Mulierem & per Matrem Ecclesia; & per illa omnia, quod Ecclesia erit ubi Bonum charitatis: quod per Mulierem in Verbo intelligatur Ecclesia, n: 252. 253. 749. 770. 3160. 6014. 7337. 8994. Quod similiter per Matrem, n: 289. 2691. 2717. 3703. 4257. 5580. 8897. 10490. Quod omnia Nomina personarum & locorum in Verbo significant res abstracte ab illis, n: 768. 1888. 4310. 4442. 10329.

De Pietate.

123. **C**Reditur a multis, quod vita spiritualis, seu vita quæ ducit ad Cœlum, consistat in *Pietate*, in *Sancto externo*, & in *Abdicatione mundi*; sed Pietas absque charitate, & Sanctum externum absque sancto interno, & Abdicatio mundi absque vita in mundo, non faciunt vitam spirituales, verum Pietas ex charitate, Sanctum externum ex sancto interno, & Abdicatio mundi cum vita in mundo, faciunt.

124. Pietas est pie cogitare & loqui, multum vacare precibus, humiliter se tunc gerere, frequentare Templâ, & ibi prædicationes devote auscultare, & sæpe quotannis obire Sacramentum Cœnæ, & similiter reliqua Cultus secundum Ecclesiæ statuta. Vita autem Charitatis est bene velle & bene facere proximo, in omni opere agere ex justo & æquo, ex bono & vero, similiter in omni functione; verbo, vita charitatis consistit in usibus præstandis: in hac vita primario consistit Cultus Divinus, in illa autem secundo: quapropter qui separat unam ab altera, nempe qui vitam pietatis agit, & non simul vitam charitatis, non colit Deum; cogitat quidem de Deo, verum non ex Deo sed ex se, nam de se cogitat jugiter, & nihil de proximo, & si de proximo, eum vilipendit si non etiam talis sit; & quoque cogitat de cœlo ut mercede, inde in animo ejus est meritum, & quoque amor sui, ut & contemptus aut neglectus usum, & sic proximi, & simul est fides inculpati. Inde constare potest, quod Pietatis vita separata a Charitatis vita, non sit vita spiritualis, quæ erit in cultu Divino. Confer Matth: vi: 7. 8.

125. Sanctum externum est simile Pio tali; sed hoc apud hominem non sanctum est, nisi Internum ejus sanctum sit, nam qualis homo quoad Internum suum est, talis est quoad Externum, hoc enim procedit ab illo sicut actio a suo spiritu; quare Sanctum externum absque Sancto interno est naturale & non spirituale; inde est, quod detur æque apud malos ac apud bonos; & illi, qui in eo omnem cultum ponunt, sunt ut plurimum vacui, hoc est, absque cognitionibus boni & veri, & tamen bona & vera sunt ipsa sancta, quæ scienda, credenda, & amanda, quia sunt a Divino, & sic Divinum in illis; Sanctum itaque Internum est amare bonum & verum propter bonum & verum, ac
justum

justum & sincerum propter justum & sincerum; quantum homo hæc ita amat, tantum est spiritualis, & quoque ejus cultus, nam tantum etiam vult scire illa & facere illa; at quantum homo illa non ita amat, tantum est naturalis, & quoque ejus cultus, & quoque tantum non vult scire illa & facere illa. Comparari potest Cultus externus absque Interno cum vita respirationis absque vita cordis, at Cultus externus ex Interno cum vita respirationis conjuncta vitæ cordis.

126. Quod autem Abdicationem mundi attinet, creditur a multis, quod abdicare mundum, ac vivere spiritu & non carne, sit rejicere mundana, quæ sunt præcipue divitiæ & honores, ac ire continue in pia meditatione de Deo, de salute, & de vita æterna, ac vitam agere in precibus, in lectione Verbi, ac piorum librorum; & quoque affligere se; sed hæc non sunt abdicare mundum; verum abdicare mundum est amare Deum & amare proximum; & amatur Deus cum vivitur secundum præcepta Ipsius, & amatur proximus cum homo usus præstat; quare ut homo vitam cæli recipiat, omnino vivet in mundo, ac in officiis & negotiis ibi: vita abstracta a mundanis est vita cogitationis & fidei separata a vita amoris & charitatis, in qua vita perit velle bonum & facere bonum proximo; & cum hoc perit, est vita spiritualis sicut domus absque fundamento, quæ successive vel subfidet, vel rimas ducit & hiat, vel nutat usque dum dilabitur.

127. Quod facere bonum sit colere Dominum, constat a Domini verbis, "*Omnis qui audit verba mea & facit ea, assimilabo Viro prudenti, qui ædificavit domum super petra: at qui audit verba mea, & non facit ea, assimilabo Viro stulto, qui ædificavit domum super arena, aut super humo absque fundamento,*" Matth: VII: 24 ad 27. Luc: VI: 47.

48. 49.

128. Ex his nunc patet, quod vita Pietatis tantum valeat & Domino accepta sit, quantum ei conjuncta est vita Charitatis; hæc enim primaria est, & qualis hæc talis illa. Tum, quod Sanctum externum tantum valeat, & Domino acceptum sit, quantum procedit ex Sancto interno, nam quale hoc tale illud. Ut &, quod Abdicatio mundi tantum valeat, & Domino accepta sit, quantum hæc fit in mundo; nam illi abdicant mundum, qui remonent amorem sui & mundi, ac juste & sincere agunt in omni functione, in omni negotio, & in omni opere, ex interiori, ita ex cœlesti origine, quæ origo illi vitæ inest, cum homo bene, sincere & juste agit, quia est secundum leges Divinas.

Ex

Ex Arcanis Cœlestibus.

129. **Q**UOD vita Pietatis absque vita Charitatis non valeat, sed quod cum hac conducat, n : 8252 seq. Quod Sanctum externum absque Sancto interno non sanctum sit, n : 2190. 10177. De illis qui in Externo Sancto vixerunt, & non ex interno, quales in altera vita, n : 951. 952.

Quod sit Ecclesiæ Internum & Externum, n : 1098. Quod sit Cultus internus, & Cultus externus, qualis unus & alter, n : 1083. 1098. 1100. 1151. 1153. Quod Interna sint, quæ faciunt Cultum, n : 1175. Quod Cultus externus absque interno sit nullus Cultus, n : 1094. 7724. Quod Internum sit in Cultu, si hominis vita est vita charitatis, n : 1100. 1151. 1153. Quod homo sit in vero Cultu, cum in amore & charitate, hoc est, cum in bono quoad vitam, n : 1618. 7724. 10242. Quod quale cultus sit secundum bonum, n : 2190. Quod ipse Cultus sit vita secundum præcepta Ecclesiæ quæ ex Verbo sunt, n : 7884. 9921. 10143. 10153. 10195. 10645.

Quod verus cultus sit a Domino apud hominem, & non ab ipso homine, n : 10203. 10299. Quod Dominus velit cultum ab homine propter hominis salutem, & non propter suam Gloriam, n : 4593. 8263. 10646. Quod homo credat, quod Dominus velit Cultum ab homine, propter Gloriam ; sed quod illi, qui ita credunt, nesciant quid Gloria Divina, & quod Gloria Divina sit salus Generis Humani, quæ homini est cum nihil sibi tribuit, & cum per humiliationem removet suum proprium, quia tunc primum Divinum influere potest, n : 4347. 4593. 5957. 7550. 8263. 10646. Quod humiliatio cordis apud hominem existat ex agnitione sui, quæ est quod non sit nisi quam malum, & quod ex se nihil possit, & ex agnitione Domini tunc, quæ est quod ab Ipso non nisi quam bonum, & quod Dominus omnia possit, n : 2327. 3994. 7478. Quod Divinum influere nequeat nisi in cor humile, quoniam homo, quantum in humiliatione est, tantum a suo proprio absens est, ita ab amore sui, n : 3994. 4347. 5957. Inde, quod Dominus non velit humiliationem propter se, sed propter hominem, ut homo sit in statu recipiendi Divinum, n : 4357. 5957. Quod Cultus non sit cultus absque humiliatione, n : 2327. 2423. 8873. Humiliatio externa absque interna, qualis, n : 5420. 9377. Humiliatio cordis, quæ interna, qualis, n : 7478. Quod non detur humiliatio cordis apud malos, n : 7640.

Quod Cultus externus absque Cultu interno sit illis qui non charitatem & fidem habent, n : 1200. Si interius apud hominem regnat amor sui & mundi, quod Cultus ejus sit externus absque interno, utcunque in externa forma apparet, n : 1182. 10307. 10308. 10309. Quod Cultus externus, in quo

quo intus amor sui regnat, qualiter apud illos qui e Babylonia, sit prophanus, n : 1304. 1306. 1307. 1308. 1321. 1322. 1326. Imitari affectiones coelestes in Cultu, cum homo est in malis ex amore sui, quod sit infernale, n : 10309.

De Cultu Externo, qualis est cum ex Interno, & qualis cum non ex Interno, videri & concludi potest ex illis quæ prius de INTERNO & EXTERNO HOMINE dicta & allata sunt.

De illis qui abdicant mundum, ac de illis qui non abdicant, quales sunt, & qualis fors eorum in altera vita, videantur plura in Opere de Cælo & Inferno, ac in binis ibi Articulis, in uno, ubi *de Divitibus & Pauperibus in Cælo*, n : 357 ad 365, & in altero, ubi *de Vita quæ ducit ad Cælum*, n : 528 ad 535, agitur.

De Conscientia.

130. **C**onscientia formatur apud hominem ex Religioso, in quo est, secundum receptionem ejus intus in se.

131. Conscientia apud hominem Ecclesiæ formatur per Vera fidei ex Verbo, aut ex Doctrina e Verbo, secundum receptionem illorum in corde; nam cum homo scit vera fidei, & capit illa suo modo, ac dein vult illa, & facit illa, tunc fit ei Conscientia; receptio in Corde est in voluntate, nam voluntas hominis est quæ vocatur cor. Inde est, quod illi, qui Conscientiam habent, ex corde loquantur quæ loquuntur, & ex corde faciant quæ faciunt: habent etiam illi Mentem non divisam, nam secundum id quod intelligunt & credunt verum & bonum esse, faciunt.

132. Conscientia perfectior potest dari apud illos, qui in veris fidei illustrati sunt præ aliis, & qui in clara perceptione sunt præ aliis, quam apud illos qui minus illustrati sunt, & in obscura perceptione sunt.

133. In vera Conscientia est ipsa Vita spiritualis hominis, est enim ibi ejus fides conjuncta charitati, quapropter facere ex Conscientia est illis facere ex Vita sua spiritali, & facere contra Conscientiam est illis facere contra illam suam vitam. Inde est, quod in tranquillitate pacis sint, & in beatitudine interna, cum faciunt secundum Conscientiam, ac in intranquillitate & dolore, cum faciunt contra illam: hic dolor est, qui vocatur morsus Conscientiæ.

134. Est homini Conscientia boni & Conscientia justi; Conscientia boni est Conscientia Interni hominis, & Conscientia justi est Conscientia Externi hominis; Conscientia boni est facere secundum præcepta fidei ex affectione interna, at Conscientia justi est facere secundum leges civiles & morales ex affectione externa. Qui Conscientiam boni habent, illi quoque Conscientiam justi habent; at qui modo Conscientiam justi habent, illi in facultate sunt recipiendi Conscientiam boni; & quoque recipiunt cum instructi.

135. Conscientia apud illos, qui in Charitate erga proximum sunt, est Conscientia veri, quia formatur per fidem veri; apud illos autem, qui in Amore in Dominum sunt, est Conscientia boni, quia formatur per amorem veri; horum Conscientia est Conscientia superior, & vocatur

catur Perceptio veri ex bono. Illi qui conscientiam veri habent, sunt e Regno spirituali Domini, at illi qui Conscientiam superiorem, quæ vocatur Perceptio, habent, sunt e Regno Cœlesti Domini.

136. Sed exempla illustrent, quid Conscientia: qui alterius bona apud se habet, nesciente altero, & sic absque timore legis, jacturæ honoris & famæ, potest lucrari illa, si usque alteri reddit, quia sua non sunt, is Conscientiam habet, nam facit bonum propter bonum, & justum propter justum. Sit quoque, qui potest venire ad functionem, sed scit quod alter, qui etiam ambit, Patriæ utilior sit, is si cedit alteri locum propter bonum Patriæ, is bonam Conscientiam habet: ita in reliquis.

137. Ex his concludi potest, quales sunt illi qui non Conscientiam habent; cognoscuntur ex opposito; ut, qui propter lucrum quodcunque faciunt ut injustum appareat justum, ac ut malum appareat bonum, ac visa versa, illi Conscientiam non habent: illi nec sciunt quid Conscientia, & si instruuntur quid est, non credunt, & quidam non volunt scire. Tales sunt, qui propter se & mundum omnia agunt.

138. Qui Conscientiam non receperunt in Mundo, illi Conscientiam non recipere possunt in altera vita, ita non possunt salvari; causa est, quia illis non est planum, in quod influat & per quod operetur Cœlum, hoc est, per cœlum Dominus, & illos adducat ad se; nam Conscientia est planum & receptaculum influxus Cœli.

Ex Arcanis Cœlestibus.

139. **D**E CONSCIENTIA. Quod qui Conscientiam non habent, non sciunt quid Conscientia, n: 7490. 9121. Quod sint quidam, qui rident ad Conscientiam, cum audiunt quid sit, n: 7217. Quod quidam credant, quod Conscientia nihil sit; quidam quod aliquid triste dolorificum naturale vel ex causis in corpore, vel ex causis in mundo; quidam quod aliquid apud vulgus ex religioso, n: 950. Quod quidam nesciant quod Conscientiam habeant, cum tamen habent, n: 2380.

Quod Bonis sit Conscientia, non autem Malis, n: 831. 965. 7490. Quod Conscientia illis sit, qui in Amore in Deum, & in amore erga proximum, n: 2380. Quod Conscientia præcipue sit illis, qui a Domino regenerati sunt, n: 977. Quod illis, qui in solis veris sunt, & non in vita secundum illa, Conscientia non sit, n: 1076. 1077. 1919. Quod illis, qui

ex bono naturali faciunt bonum, & non ex religione, Conscientia non fit, n : 6208.

Quod fit homini Conscientia ex suæ Ecclesiæ doctrina, aut ex religioso, & secundum id, n : 9112. Quod Conscientia apud hominem formetur ex illis, quæ sunt ejus religionis, & credit vera esse, n : 1077. 2053. 9113. Quod Conscientia fit vinculum internum, quo tenetur homo ad cogitandum, loquendum, & faciendum bonum; & quo detinetur a cogitando, loquendo & faciendo malum, & hoc non propter se & mundum, sed propter bonum, verum, justum & rectum, n : 1919. 9120. Quod Conscientia fit dictamen internum, quod ita vel non ita sit faciendum, n : 1919. 1935. Quod Conscientia sit conscientia veri & recti in sua essentia, n : 986. 8081. Quod nova voluntas apud hominem spirituales regeneratum sit Conscientia, n : 928. 1023. 1043. 1044. 4299. 4328. 4493. 9115. 9596. Quod ex Conscientia sit vita spiritualis homini, n : 9117.

Quod sit Conscientia vera, Conscientia spuria, & Conscientia falsa, de quibus, n : 1033. Quod Conscientia eo magis vera sit, quo ex veris magis genuinis formata est, n : 2053. 2063. 9114. Quod Conscientia in genere sit duplex, interior & exterior, quod interior sit boni spiritualis, quod in sua essentia est verum, & quod exterior sit boni moralis & civilis, quod in sua essentia est sincerum & justum, in genere rectum, n : 8042. 10296.

Quod dolor Conscientiæ sit anxietas mentis, propter injustum, insincerum, & quodcunque malum, quod homo credit esse contra Deum, & contra bonum proximi, n : 7217. Si anxium sentitur, cum homo cogitat male, quod ex Conscientia sit, n : 5470. Quod Conscientiæ dolor sit angi propter malum quod homo facit, ut & propter privationem boni & veri, n : 7217. Quia Tentatio est pugna veri & falsi in interioribus hominis, & quia in tentationibus est dolor & anxietas, quod ideo non alii in Tentationes spirituales admittantur, quam qui conscientiam habent, n : 847.

Qui Conscientiam habent, quod ex corde loquantur & agant, n : 7935. 9114. Qui Conscientiam habent, quod in vanum non jurent, n : 2842. Qui Conscientiam habent, quod in beatitudine interiore sint, quando faciunt bonum & justum secundum conscientiam, n : 9118. Qui conscientiam in mundo habent, quod etiam conscientiam in altera vita habeant, ac ibi inter felices sint, n : 965. Quod influxus Cœli sit in Conscientiam apud hominem, n : 6207. 6213. 9122. Quod Dominus regat hominem spirituales per conscientiam, quæ ei est vinculum internum, n : 1835. 1862. Qui Conscientiam habent, quod interiorem cogitationem habeant, qui autem non Conscientiam habent, quod modo cogitationem exteriorem habeant, n : 1919. 1935. Qui Conscientiam habent, quod ex spirituali cogitent, qui autem non Conscientiam habent, quod modo ex naturali cogitent, n : 1820. Qui non conscientiam habent, quod modo externi homines, sint, n : 4459. Quod Dominus illos, qui non Conscientiam habent, regat per vincula externa, quæ sunt omnia quæ sunt amoris sui & mundi, ac inde timoris jacturæ famæ, honoris, functionis, lucri, opum, ac timoris legis & vitæ,

& vitæ, n : 1077. 1080. 1835. Quod qui Conscientiam non habent, & usque se patiuntur regi per vincula illa externa, quod usque fungi queant officiis eminentibus in mundo, ac bonum facere æque ac qui Conscientiam habent; sed illi in externa forma ex vinculis externis, hi autem in interna forma ex vinculis internis, n : 6707.

Qui Conscientiam non habent, quod velint destruere conscientiam apud illos qui habent, n : 1820. Qui non Conscientiam in mundo habent, quod nec conscientiam in altera vita habeant, n : 965. 9122. Inde, quod apud illos qui in Inferno sunt, non sit aliquis cruciatus conscientie propter mala sua in mundo, n : 965. 9122.

Conscientiosi quinam & quales sunt, & quam molesti, & quibus correspondent in Mundo spirituali, n : 5386. 5724.

Quod illi, qui e Regno spirituali Domini sunt, Conscientiam habeant, & quod ea formata sit in parte eorum intellectuali, n : 863. 865. 875. 895. 927. 1043. 1044. 1555. 2256. 4328. 4493. 5113. 6367. 8521. 9506. 9935. 9995. 10124. Quod aliter se habeat cum illis qui in Regno cœlesti Domini sunt, n : 927. 2256. 5113. 6367. 8521. 9935. 9995. 10124.

140. DE PERCEPTIONE. Quod Perceptio sit videre quid Verum & Bonum per influxum a Domino, n : 202. 895. 7680. 9128. Quod Perceptio solum detur apud illos, qui in Bono Amoris a Domino in Dominum sunt, n : 202. 371. 1442. 5227. Quod Perceptio detur apud illos in Cœlo, qui, cum vixerunt homines in Mundo, doctrinalia Ecclesie quæ ex Verbo statim immiserunt in vitam, & non prius mandaverunt Memoriae; quod sic interiora quæ mentis eorum formata sint ad receptionem influxus Divini; & quod ideo intellectus eorum in Cœlo sit in illustratione continue, n : 104. 495. 503. 521. 536. 1616. 1791. 5145. Quod innumerabilia sciant, ac immensum sapiant, n : 2718. 9543. Quod illi, qui in Perceptione sunt, non ratiocinentur de veris fidei, & si ratiocinarentur, quod illis periret perceptio, n : 585. 1398. 5897. Qui credunt ex semet scire & sapere, quod perceptionem habere non possint, n : 1386. Quod Eruditi non capiant quid hæc Perceptio, ab experientia, n : 1387.

Quod illi, qui in Regno cœlesti Domini sunt, habeant Perceptionem, illi autem qui in Regno spirituali sunt, non habeant Perceptionem, sed loco ejus, Conscientiam, n : 805. 2144. 2155. 8081. Quod illi, qui Regno cœlesti Domini sunt, non cogitent ex fide, quemadmodum illi, qui in Regno spirituali Domini sunt, quoniam illi qui in Regno cœlesti sunt, in perceptione omnium quæ fidei sunt a Domino, n : 202. 597. 607. 784. 1121. 1387. 1398. 1442. 1919. 7680. 7877. 8780. Quapropter Angeli Cœlestes de Veris fidei dicunt modo ita ita, non non, quia percipiunt illa ac vident illa, at Angeli spirituales de veris fidei ratiocinantur num ita sit, vel non ita, n : 2715. 3246. 4448. 9166. 10786; ubi explicantur Domini verba, "*Esto sermo vester ita ita, non non, quod ultra hæc est, ex malo est,*" Matth: v : 37. Quod Angeli Cœlestes, quia ex perceptione sciunt

vera fidei, ne quidem nominare velint fidem, n : 202. 337. Discrimen inter Angelos Cœlestes, & Angelos spirituales, n : 2088. 2669. 2708. 2715. 3235. 3240. 4788. 7068. 8521. 9277. 10295. De Perceptione eorum, qui fuerunt ab Ecclesia Antiquissima, quæ fuit Ecclesia cœlestis, n : 125. 597. 607. 784. 895. 1121. 5121.

Quod detur Perceptio interior & exterior, n : 2145. 2171. 2831. 5920. Quod detur in mundo perceptio iusti & æqui, sed raro perceptio veri & boni spiritualis, n : 2831. 5937. 7977. Quod lux perceptionis prorsus alia sit quam lux confirmationis, & quod non similis sit, tametsi quibusdam apparere possit sicut similis, n : 8521. 8780.

De Libero.

141. OMNE Liberum est Amoris, nam quod homo amat hoc libere facit; inde quoque omne Liberum est Voluntatis, nam quod homo amat hoc quoque vult; & quia Amor & Voluntās faciunt vitam hominis, etiam Liberum facit illam: ex his constare potest quid Liberum, quod nempe fit id quod est Amoris & Voluntatis & inde Vitæ hominis: inde est, quod id quod homo ex Libero facit, appareat ei sicut ex suo Proprio.

142. Facere ex Libero malum, apparet ut liberum, sed est servum, quia id Liberum est ex amore sui & ex amore mundi, & hi amores sunt ex Inferno; tale Liberum etiam vertitur actualiter in servum post mortem, nam homo, cui tale Liberum fuit, fit tunc in Inferno vilis servus: at facere ex Libero bonum, est ipsum Liberum, quia est ex amore in Dominum, & ex amore erga proximum, & hi amores sunt ex Cælo; hoc Liberum etiam manet post mortem, & fit tunc vere Liberum, nam homo, cui tale Liberum fuit, fit in Cælo sicut filius domus: hoc ita Dominus docet, "*Omnis faciens peccatum, servus est peccati; servus non manet in domo in perpetuum; filius manet in perpetuum; si Filius vos liberos fecerit, vere liberi eritis,*" Joh: VIII: 34. 35. 36. Nunc quia omne bonum est a Domino, & omne malum ab Inferno, sequitur, quod liberum fit duci a Domino, ac servum duci ab Inferno.

143. Quod homini fit liberum cogitandi malum & falsum, & quoque faciendi, quantum non leges detinent, est ob causam, ut possit reformari; bona enim & vera implantanda sunt ejus amori & voluntati, ut fiant vitæ ejus, & hoc fieri nequit nisi ei liberum sit tam cogitandi malum & falsum, quam bonum & verum; hoc liberum unicuique homini a Domino datur; & cum cogitat bonum & verum, quantum tunc non amat malum & falsum, tantum Dominus illa implantat amori & voluntati ejus, ita vitæ ejus, & sic eum reformat. Quod inseminatur in libero, hoc quoque manet, at quod inseminatur in coacto, hoc non manet, quia coactum non est ex voluntate hominis, sed ex voluntate ejus qui cogit. Inde etiam est, quod Cultus ex Libero placeat Domino, non autem Cultus ex coacto; Cultus enim ex Libero est Cultus ex amore, at Cultus ex coacto non ita.

144. Liberum

144. Liberum faciendi bonum, & Liberum faciendi malum, inter se tantum differunt ac distant, quamvis in externa specie similia apparent, quantum Cœlum & Infernum; est quoque Liberum faciendi bonum ex Cœlo, & vocatur Liberum cœleste; at Liberum faciendi malum est ex Inferno, & vocatur Liberum infernale: quantum etiam homo est in uno, tantum non est in altero, nemo enim duobus dominis servire potest, Matth: vi: 24: quod etiam inde patet, quod qui in Libero infernali sunt, credant quod servum & coactum sit non licere velle malum & cogitare falsum ex lubitu, at quod qui in Libero cœlesti sunt, horreant velle malum & cogitare falsum, & si cogerentur ad illa, cruciarentur.

145. Quia ex Libero facere apparet homini sicut ex suo Proprio, inde Liberum cœleste etiam vocari potest Proprium cœleste; & Liberum infernale vocari potest Proprium infernale: Proprium infernale est in quod homo nascitur, & id est malum; at Proprium cœleste est in quod homo reformatur, & id est bonum.

146. Et his constare potest, quid sit *Liberum Arbitrium*; quod nempe sit ex arbitrio seu ex voluntate facere bonum, & quod illi in eo Libero sint, qui ducuntur a Domino; & illi ducuntur a Domino qui amant bonum & verum propter bonum & verum.

147. Homo, quale ei Liberum est, cognoscere potest ex jucundo, dum cogitat, loquitur, facit, audit & videt, nam omne jucundum est amoris.

Ex Arcanis Cœlestibus.

148. **Q**UOD omne Liberum sit amoris seu affectionis, quoniam quod homo amat hoc libere facit, n: 2870. 3158. 8907. 8990. 9585. 9591. Quia Liberum est amoris, quod sit vita cujusvis, n: 2873. Quod sit Liberum cœleste & Liberum infernale, n: 2870. 2873. 2874. 9589. 9590. Quod Liberum Cœleste sit amoris boni & veri, n: 1947. 2870. 2872. Et quia amor boni & veri est a Domino, quod ipsum Liberum sit duci a Domino, n: 892. 905. 2872. 2886. 2890. 2891. 2892. 9096. 9586. 9587 ad 9591. Quod homo in Liberum cœleste introducat a Domino per regenerationem, n: 2874. 2875. 2882. 2892. Quod Liberum homini esse debeat, ut possit regenerari, n: 1937. 1947. 2876. 2881. 3145. 3158. 4031. 8700. Quod alioquin amor boni & veri non implantari possit homini, ac ei appropriari apparenter ut suum, n: 2877. 2879. 8700. 2880. 2888.

2888. Quod nihil conjungatur homini, quod sit in coacto, n : 2875. 8700. Si homo ex coacto reformari posset, quod omnes salvarentur, n : 2881. Quod coactum in reformatione sit damnosum, n : 4031.

Quod Cultus ex Libero sit Cultus, non autem qui ex coacto, n : 1947. 2880. 7349. 10097. Quod Pœnitentia fieri debeat in statu libero, & quod quæ sit in statu coacto non valeat, n : 8392: status coacti, quinam, n : 8392.

Quod datum sit homini ex libero rationis agere, ut ei provideatur bonum, & quod ideo homo in libero sit cogitandi & volendi etiam malum, & quoque faciendi quantum non leges vetant, n : 10777. Quod homo teneatur a Domino inter Cœlum & Infernum, & sic in æquilibrio, ut sit in libero propter reformationem, n : 5982. 6477. 8209. 8907. Quod id maneat quod infeminatur in libero, non autem quod in coacto, n : 9588. 10777. Quod ideo nusquam alicui auferatur liberum, n : 2876. 2881. Quod nullus a Domino cogatur, n : 1937. 1947. Quomodo Dominus ducit hominem per liberum in bonum, quod nempe per liberum deflectat illum a malo, & flectat ad bonum, tam leniter & tacite ducendo, ut homo non aliter sciat quam quod omne procedat a se, n : 9587.

Quod se cogere sit ex libero, non autem cogi, n : 1937. 1947. Quod homo se cogere debeat ad resistendum malo, n : 1937. 1947. 7914. Et quoque ad faciendum bonum sicut a se, sed usque agnoscere quod sit a Domino, n : 2883. 2891. 2892. 7914. Quod homini fortius liberum sit in pugnis tentationum, in quibus vincit, quoniam tunc se homo interius cogit ad resistendum malis, tametsi aliter apparet, n : 1937. 1947. 2881. Quod in omni Tentatione sit liberum, sed quod id liberum sit interius apud hominem a Domino, & quod ideo pugnet & velit vincere & non vinci, quod absque libero non faceret, n : 1937. 1947. 2881. Quod Dominus per affectionem veri & boni impressam Interno homini id faciat, inscio homine, n : 5044.

Quod Liberum infernale sit duci ab amoribus sui & mundi, & eorum concupiscentiis, n : 2870. 2873. Quod illi, qui in Inferno sunt, non sciant aliud liberum, n : 2871. Quod Liberum cœleste tantum distet a Libero infernali, quantum Cœlum ab Inferno, n : 2873. 2874. Quod Liberum infernale in se spectatum sit servum, n : 2884. 2890. Quoniam servum est duci ab Inferno, n : 9586. 9589. 9590. 9591.

Quod omne Liberum sit ut proprium, & secundum id, n : 2880. Quod homo per regenerationem a Domino accipiat Proprium cœleste, n : 1937. 1947. 2882. 2883. 2891. Quale Proprium cœleste, n : 164. 5660. 8480. Quod hoc Proprium appareat homini sicut ejus proprium, at quod non sit ejus, sed Domini apud illum, n : 8497. Quod illi, qui in hoc Proprio sunt, in ipso Libero sint, quia liberum est duci a Domino, & ab Ipso Proprio, n : 892. 905. 2872. 2886. 2890. 2891. 2892. 4096. 9586. 9587. 9589. 9590. 9591.

149. Quod

149. Quod Liberum sit ex æquilibrio inter Cœlum & Infernum, & quod homo, nisi ei liberum sit, non reformari possit, ostensum est in Opere de Cœlo & Inferno; de ipso Æquilibrio, n: 589 ad 596, & de Libero, n: 597 ad fin: sed instructionis causa quid Liberum, & quod homo per id reformetur, velim inde hæc afferre. “ Ostensum est, quod Æquilibrium inter Cœlum & Infernum sit Æquilibrium inter Bonum quod e Cœlo & Malum quod ex Inferno, ita quod sit Æquilibrium spirituale, quod in sua essentia est Liberum. Quod Æquilibrium spirituale in sua essentia sit Liberum, est quia est inter bonum & malum, ac inter verum & falsum, & hæc sunt spiritualia; quapropter posse velle bonum aut malum, aut cogitare verum aut falsum, ac eligere unum præ altero, est Liberum. Hoc Liberum datur unicuique homini a Domino, nec usquam aufertur; est quidem ex sua origine non hominis sed Domini, quia est a Domino, at usque cum vita donatur homini sicut suum, & hoc ex causa, ut homo possit reformari & salvari, nam absque Libero nulla reformatio & salvatio. Quisque ex intuitione aliqua rationali videre potest, quod in hominis Libero sit cogitare male vel bene, sincere vel insincere, iuste vel iniuste; & quoque quod possit loqui & agere bene, sincere & iuste, sed non male, insincere & iniuste propter leges morales & civiles, per quas Externum ejus tenetur in vinculis. Ex his patet, quod Spiritus hominis, qui est qui cogitat & vult, sit in libero, non ita Externum hominis, quod loquitur & agit, nisi hoc sit secundum supradictas Leges. Quod homo non possit reformari, nisi sit in Libero, est quia nascitur in omnis generis mala, quæ tamen remota sunt, ut salvari possit; nec removeri possunt, nisi videat illa in se, & agnoscat illa, & dein nolit illa, & tandem aversetur illa, tunc primum removentur: hoc non fieri potest, nisi homo tam in bono quam in malo sit, ex bono enim potest videre mala, sed non a malo bona: bona spiritualia, quæ homo cogitare potest, discit ab infantia ex lectione Verbi, & ex Prædicatione; ac bona moralia & civilia ex vita in mundo; hoc primum est, cur homo in libero esse debet. Alterum est, quod nihil approprietur homini, nisi quod sit ex affectione quæ amoris; reliqua quidem intrare possunt, sed non ultra quam in cogitationem, & non in voluntatem, & quod non intrat usque in voluntatem hominis, non fit ejus, nam cogitatio trahit suum ex memoria, sed voluntas ex ipsa vita; nihil usquam liberum est, quod non est ex affectione quæ amoris, quicquid enim homo vult seu amat, hoc libere facit; inde est, quod liberum hominis & affectio quæ est amoris seu voluntatis ejus, unum sint; ideo itaque homini liberum, ut possit affici vero & bono, seu amare illa, & sic fieri sicut ejus propria: verbo, quicquid non intrat in Libero apud hominem, non manet, quia non est amoris seu voluntatis ejus, & quæ non sunt amoris seu voluntatis hominis, non sunt ejus spiritus; Esse enim Spiritus hominis est Amor
“ seu

“ seu voluntas. Ut homo in Libero sit, ex causa ut reformetur, ideo
 “ conjungitur ille quoad spiritum suum cum Cœlo & cum Inferno; sunt
 “ enim apud unumquemque hominem Spiritus ex Inferno & Angeli e
 “ Cœlo; per Spiritus ex inferno est homo in suo malo, per Angelos au-
 “ tem e Cœlo est homo in bono a Domino; ita in Æquilibrio spirituali,
 “ hoc est, in Libero. Quod cuius homini sint adjuncti angeli e cœlo,
 “ & spiritus ex inferno, videatur in Articulo de Conjunctione Cœli cum
 “ Humano Genere, n. 291 ad 302.

De
 L
 Quod non facendum sit bonum mercedis causa, docet ipse
 Dominus apud Lucam, c. 14. v. 12. & 13. & 14. & 15. & 16. & 17. & 18. & 19. & 20. & 21. & 22. & 23. & 24. & 25. & 26. & 27. & 28. & 29. & 30. & 31. & 32. & 33. & 34. & 35. & 36. & 37. & 38. & 39. & 40. & 41. & 42. & 43. & 44. & 45. & 46. & 47. & 48. & 49. & 50. & 51. & 52. & 53. & 54. & 55. & 56. & 57. & 58. & 59. & 60. & 61. & 62. & 63. & 64. & 65. & 66. & 67. & 68. & 69. & 70. & 71. & 72. & 73. & 74. & 75. & 76. & 77. & 78. & 79. & 80. & 81. & 82. & 83. & 84. & 85. & 86. & 87. & 88. & 89. & 90. & 91. & 92. & 93. & 94. & 95. & 96. & 97. & 98. & 99. & 100.

De Merito.

150. **Q**UI bona faciunt ut mereantur, non faciunt bona ex amore Boni, sed ex amore Mercedis, nam qui vult mercedi se vult remunerari; illi, qui ita faciunt, jucundum spectant & ponunt in mercede, & non in bono; quare non spirituales sunt, sed naturales.

151. Facere bonum quod est bonum, erit ex amore boni, ita propter bonum; illi, qui in eo amore sunt, non volunt audire de Merito, nam amant facere, & in eo faustum percipiunt; & vice versa contristantur, si credatur quod fiat propter aliquod sui: se habent illa pæne sicut qui bonum faciunt amicis amicitiae causa, fratri fraternitatis causa, uxori & liberis uxoris & liberorum causa, patriæ patriæ causa, ita ex amicitia & amore; illi, qui bene cogitant, etiam dicunt & persuadent, quod non benefaciant propter se sed propter illos.

152. Illi, qui bonum faciunt mercedis causa, non bonum faciunt a Domino, sed a semet, nam spectant se primario, quia suum bonum, ac bonum proximi, quod est bonum concivis, societatis humanæ, patriæ, & ecclesiæ, non spectant nisi quam ut medium ad finem; inde est, quod in Bono Meriti latet bonum amoris sui & mundi, & id bonum est ab homine & non a Domino; & omne bonum quod est ab homine non est bonum, imò quantum sui & mundi in illo latet, est malum.

153. Genuina Charitas & genuina Fides est absque omni Merito, nam jucundum charitatis est ipsum bonum, & jucundum fidei est ipsum verum; quapropter illi, qui in ea charitate & fide sunt, sciunt quid Bonum non meritorium, non autem illi qui non in charitate & fide sunt.

154. Quod non faciendum sit bonum mercedis causa, docet Ipse Dominus apud Lucam, "*Si amatis eos qui vos amant, quæ vobis gratia est, nam peccatores idem faciunt: potius amate inimicos vestros, & benefacite, atque mutuo date nihil sperantes, tunc erit merces vestra magna, & eritis filii Altissimi,*" *VI: 32. 33. 34. 35.* Quod homo non possit facere bonum ex se ut sit bonum, etiam docet Dominus, apud Johannem, "*Non potest homo sumere quicquam, nisi sit datum illi e cælo,*" *III: 27:* & alibi, "*Iesus dixit, Ego sum Vitis, vos palmites; sicut palmes non potest ferre fructum à semet, nisi manserit in vite, ita nec vos nisi*

nisi in Me manseritis: Is qui manet in Me & Ego in illo, is fert fructum multum, nam nisi a Me non potestis facere quicquam," xv: 4 ad 8.

155. Quia omne bonum & verum est a Domino, & nihil ab homine, & quia bonum ab homine non est bonum, sequitur quod nulli homini sit meritum, sed Soli Domino; Meritum Domini est, quod ex propria potentia salvaverit Genus humanum, & quoque quod salvet illos qui bonum ab Ipso faciunt. Inde est, quod in Verbo Justus dicatur, cui addicatur Meritum & Justitia Domini, ac Injustus cui justitia propria & meritum sui.

156. Ipsa jucunditas, quæ inest amori faciendi bonum absque fine remunerationis, est Merces, quæ manet in æternum, nam in id bonum insinuat cælum & felicitas æterna a Domino.

157. Cogitare & credere quod in Cælum veniant qui bonum faciunt, & quoque quod bonum faciendum sit ut in Cælum veniant, non est spectare mercedem ut finem, ita nec ponere meritum in operibus, nam id cogitant & credunt etiam illi, qui bonum faciunt a Domino; sed qui ita cogitant, credunt & faciunt, & non in amore boni propter bonum sunt, illi spectant & ponunt.

Ex Arcanis Coelestibus.

158. **Q**UOD soli Domino Meritum & Justitia, n: 9715, 9979. Quod Meritum & Justitia Domini sit, quod ex propria potentia salvaverit Genus humanum, n: 1813, 2025, 2026, 2027, 9715, 9809, 10019. Quod Bonum Justitiæ & Meriti Domini sit Bonum quod regnat in Cælo, & quod id Bonum sit Bonum Divini Amoris Ipsi, ex quo salvavit Genus humanum, n: 9486, 9986. Quod nullus homo possit ex se justitia fieri, nec illam sibi ullo jure vindicare, n: 1813. Quales illi in altera vita qui sibi justitiam vindicant, n: 942, 2027. Quod in Verbo Justus dicatur, cui addicatur Justitia & Meritum Domini, & quod Injustus cui justitia propria & meritum sui, n: 5069, 9263. Qui semel justus a Domino, continue justus erit ab Ipso, nam justitia nusquam fit propria hominis, sed continue Domini, n: 3648. Quod qui credunt Justificationem in Ecclesia, parum sciant de Regeneratione, n: 5398.

Quod homo tantum sapiat, quantum addicit omnia bona & vera Domino, & non sibi, n: 10227. Quia omne bonum & verum, quod est bonum & verum, est a Domino, & nihil ab homine, & quia bonum ab homine non est bonum, quod inde sequatur quod nulli homini meritum, sed soli Domino,

n : 9975. 9981. 9988. Quod illi, qui intrant Cælum, exuant omne meritum sui, n : 4007. Et quod non cogitent de remuneratione propter bona quæ fecerunt, n : 6478. 9174 : quod qui cogitant ex merito, tantum non agnoscant omnia esse Misericordiæ, n : 6478. 9174. Quod illi, qui cogitant ex merito, cogitent de mercede & remuneratione, quare velle mereri est velle remunerari, n : 5660. 6392. 9975. Quod tales cælum in se non recipere possint, n : 1835. 9977. 8478. Quod felicitas cœlestis consistat in affectione faciendi bonum absque fine remunerationis, n : 6388. 6478. 9174. 9984. Quod in altera vita quantum quis bonum facit absque fine remunerationis, tantum influat beatum cum augmento a Domino, & quod id statim dissipetur cum cogitatur de remuneratione, n : 6478. 9174.

Quod bonum faciendum sit absque fine remunerationis, n : 6392. 6478. Illustratum, n : 9981. Quod genuina charitas sit absque omni meritorio, n : 2340. 2373. 2400. 3887. 6388 ad 6393. Quia est ex amore, ita ex jucundo faciendi bonum, n : 3816. 3887. 6388. 6478. 9174. 9984. Quod per Mercedem in Verbo intelligatur jucundum & beatum in benefaciendo aliis absque fine Mercedis, & quod id jucundum & beatum sentiant & percipiant illi qui in genuina charitate sunt, n : 3816. 3956. 6388.

Quod illi qui bonum faciunt mercedis causa, semet ament non proximum, n : 8002. 9210. Quod in Verbo per Mercenarios in sensu spiritali intelligantur qui bonum faciunt propter mercedem, n : 8002. Quod qui bonum faciunt remunerationis causa, quod in altera vita velint serviri, & nusquam contenti sint, n : 6393. Quod contemnunt proximum, & irascantur ipsi Domino, quod non mercedem recipiant, dicentes quod meruerint, n : 9976. Qui apud se fidem separaverunt a charitate, quod in altera vita faciant fidem, & quoque bona opera, quæ in externa forma fecerunt, ita propter se, meritoria, n : 2373. Quales porro sunt in altera vita, qui meritum posuerunt in operibus, n : 942. 1774. 1877. 2027. Quod ibi sint in terra inferiore, & sibi appareant lignum secare, n : 1110. 4943. 8740. Ex causa quia Lignum in specie significat bonum meriti, imprimis Lignum schittim, n : 2784. 2812. 9472. 9486. 9715. 10178.

Quod illi, qui bonum fecerunt remunerationis causa, in Regno Domini sint servitia, n : 6389. 6390. Qui meritum ponunt in operibus, quod succumbant in tentationibus, n : 2273. 9978. Quod qui in amoribus sui & mundi sunt, non sciant quid sit facere bonum absque remuneratione, n : 6392.

De Pœnitentia, & Remissione Peccatorum.

159. **Q**UI vult salvari, confitebitur peccata sua, & pœnitentiam aget.

160. *Confiteri peccata*, est cognoscere mala, videre illa apud se; agnoscere illa, se reum facere, & propter illa se damnare: hoc cum fit coram Deo, est confiteri peccata.

161. *Pœnitentiam agere*, est, postquam ita confessus est peccata, & ex humili corde supplicavit de remissione, desistere ab illis, & vitam novam secundum præcepta charitatis & fidei agere.

162. Qui solum universaliter agnoscit quod peccator sit, & se reum omnium malorum facit, & non explorat se, hoc est, videt sua peccata, is confessionem facit, sed non confessionem pœnitentiæ; is quia non novit sua mala, vivit postea sicut prius.

163. Qui vitam charitatis & fidei vivit, is quotidie pœnitentiam agit, reflectit super mala quæ apud se, agnoscit illa, cavet ab illis, supplicat Dominum de ope: homo enim continue ex se labitur, sed a Domino continue erigitur, & ducitur ad bonum; talis status est illis qui in bono sunt: qui autem in malo sunt, labuntur continue, & quoque a Domino elevantur continue, sed modo abducuntur ne cadant in gravissima mala, ad quæ ex se omni nisu tendunt.

164. Homo, qui explorat se ut pœnitentiam agat, explorabit cogitationes suas & intentiones voluntatis suæ, & ibi, quid facturus esset si ei liceret, hoc est, si non timeret leges ac jacturam famæ, honoris & lucri; ibi sunt mala hominis; mala quæ homo corpore facit, sunt omnia inde: illi, qui non explorant mala cogitationis & voluntatis suæ, non possunt pœnitentiam agere, nam cogitant & volunt postea sicut prius; & tamen velle mala est facere illa. Hoc est explorare se.

165. Pœnitentia oris & non vitæ, non est pœnitentia; per pœnitentiam oris non remittuntur peccata, sed per pœnitentiam vitæ: remittuntur homini continue peccata a Domino, nam est ipsa Misericordia, sed peccata adhærent homini, utcunque putat quod remissa sint, nec ab ipso removentur, nisi quam per vitam secundum præcepta veræ fidei; quantum secundum illa vivit, tantum peccata removentur, & quantum removentur tantum remissa sunt.

166. Creditur

166. Creditur quod peccata abstergantur, seu quasi solent sordes aquis, abluantur, cum remittantur; sed peccata non abstergantur, verum removentur, hoc est, homo detinetur ab illis cum tenetur in bono a Domino, & cum tenetur in bono, apparet sicut absque illis fit, ita sicut forent absterfa; & homo tantum teneri in bono potest, quantum reformatur: quomodo homo reformatur, dicetur in sequente Doctrinali de Regeneratione. Qui credit quod aliter remittantur peccata, multum fallitur.

167. Signa, quod peccata sint remissa, hoc est, remota, sunt quæ sequuntur; percipiunt jucundum in colendo Deum propter Deum, & in serviendo proximo propter proximum, ita in faciendo bonum propter bonum, & in loquendo verum propter verum, nolunt mereri per aliquid charitatis & fidei, fugiunt & averfantur mala, ut inimicitias, odia, vindictas, adulteria, & ipsas cogitationes cum intentione de talibus. Signa autem quod peccata non sint remissa, hoc est, remota, sunt quæ sequuntur; colunt Deum non propter Deum, & servant proximo non propter proximum, ita non faciunt bonum & loquuntur verum propter bonum & verum, sed propter se & mundum; per facta volunt mereri; percipiunt non jucundum in malis, ut in inimicitia, in odio, in vindicta, in adulteriis, & ex illis de illis in omni licentia cogitant.

168. Pœnitentia quæ fit in statu libero valet, at quæ fit in statu coacto non valet: status coacti sunt status morbi, status dejecti animi ex infortunio, status imminentiæ mortis, tum omnis status timoris qui demit rationis usum: qui malus est, & in statu coacto pœnitentiam pollicetur, & quoque bonum facit, is cum venit in statum liberum, in vitam mali priorem redit: aliter bonus.

169. Postquam homo se exploraverat, & agnoverat sua peccata, & pœnitentiam egerat, manebit constans in bono usque ad finem vitæ; si enim deinde relabitur in vitam mali priorem, & hanc amplectitur, tunc prophanat, nam tunc malum conjungit bono, inde status ejus posterior fit pejor priori; secundum Domini verba, "*Quando immundus spiritus exit ab homine, perambulat arentia loca, quærens requiem sed non invenit; tunc dicit, revertar in domum meam, unde exivi; cumque venit & reperit illam vacuam, & scopis pærgatam, & arnatam sibi, tunc abit & adjungit sibi septem alios spiritus peiores se, & ingressi habitant ibi,*" Matth: xii: 43. 44. 45. Quid Prophanatio, videatur in subsequentiis.

Ex Arcanis Coelestibus.

170. **DE Peccato seu Malo.** Quod innumerabilia Genera mali & falsi dentur, n: 1188. 1212. 4818. 4822. 7574. Quod sit malum ex falso, quod sit falsum ex malo, ac iterum inde malum & falsum, n: 1679. 2243. 4818. Quid & quale malum falsi, n: 2408. 4818. 7272. 8266. 8279. Et quid & quale falsum mali, n: 6359. 7272. 9304. 10302. De malis sua culpa, & de malis non sua culpa, n: 4171. 4172. De malis ex intellectu, & de malis ex voluntate, n: 9009. Prævaricatio, iniquitas & peccatum, quæ differentia, n: 6563. 9156.

Quod omnia Mala adhæreant homini, n: 2116. Quod homini non auferri possint mala, sed modo homo detineri ab illis, & teneri in bono, n: 865. 868. 887. 894. 1581. 4564. 8206. 8393. 8988. 9014. 9333. 9446. 9447. 9448. 9451. 10057. 10059. Quod detineri a malo ac teneri in bono fiat a solo Domino, n: 929. 2406. 8206. 10059. Quod sic mala & peccata solum removeantur, & quod hoc fiat successive, n: 9334. 9335. 9336. Quod hoc fiat per regenerationem a Domino, n: 9445. 9452. 9453. 9454. 9938. Quod mala secludant Dominum, n: 5696. Quod homo abstinere debeat a malis, ut recipiat bonum a Domino, n: 10109. Quod bonum & verum tantum influant, quantum abstinetur a malis, n: 2388. 2411. 10675. Detineri a malo & teneri in bono, quod sit remissio peccatorum, n: 8391. 8393. 9014. 9444 ad 9450. Signa num remissa sint peccata vel non, n: 9449. 9450. Quod remissionis peccatorum sit aspicere ex bono & non ex malo, n: 7697.

Quod malum & peccatum sit separatio & aversio a Domino, & quod id per malum & peccatum significetur in Verbo, n: 4997. 5229. 5474. 5746. 5842. 9346. tum quod sit & significetur separatio & aversio a bono & vero, n: 7589. Quod sit & significetur quod contra Divinum Ordinem, n: 4839. 5076. Quod malum sit damnatio & infernum, n: 3513. 6279. 7155. Quod non sciatur quid infernum, nisi sciatur quid malum, n: 7181. Quod mala sint quasi gravia, & ex se delabantur in infernum, & quod quoque falsa ex malo, n: 8279. 8298. Quod non sciatur quid malum, nisi sciatur quid amor sui & amor mundi, n: 4997. 7178. 8317. Quod ex illis amoribus sint omnia mala, n: 1307. 1308. 1321. 1594. 1691. 3413. 7255. 7376. 7480. 7488. 8918. 9335. 9348. 10038. 10741.

Quod homines quoscunque sunt, nascantur in mala omnis generis, usque adeo ut proprium eorum non sit nisi quam malum, n: 210. 215. 731. 874. 875. 876. 987. 1047. 2307. 2308. 3518. 3701. 3812. 8480. 8550. 10283. 10284. 10731. Quod homo ideo renascetur seu regenerabitur, ut vitam boni recipiat, n: 3701.

Quod homo semet in infernum conjiciat, cum facit malum ex consensu, dein ex proposito, & demum ex jucundo, n: 6203. Quod in falsis sui mali

mali sint, qui in malo vitæ sunt, sive hoc sciant sive non sciant, n: 7577. 8064. Quod homini malum non approprietur, si crederet sicut res se habet, quod omne malum sit ab inferno, & omne bonum a Domino, n: 6206. 4151. 6324. 6325. Quod in altera vita mala removeantur a Bonis, & bona a Malis, n: 2256. Quod omnes in altera vita remittantur in sua interiora, ita Mali in sua mala, n: 8870.

Quod malo insit sua pæna, & bono sua remuneratio in altera vita, n: 696. 967. 1057. 6559. 8214. 8223. 8226. 9049. Quod homo non luat pænam in altera vita propter mala hæreditaria, quia non est in eorum culpa, sed propter actualia sua, n: 966. 2308. Quod interiora mali sint spurca & fæda, ut-
cunque aliter apparent in externa forma, n: 7046.

Quod malum tribuatur Domino in Verbo, cum tamen ab Ipso nihil nisi quam bonum, n: 2447. 6073. 6992. 6997. 7533. 7632. 7677. 7926. 8227. 8228. 8632. 9306. Similiter ira, n: 5798. 6997. 8284. 8483. 9306. 10431. Cur ita in Verbo dicitur, n: 6073. 6992. 6997. 7643. 7632. 7679. 7710. 7920. 8282. 9009. 9128. Quid significatur per portare iniquitatem, ubi de Domino, n: 9937. 9965. Quod Dominus vertat malum in bonum apud bonos, qui infestantur & tentantur, n: 8631. Relinquere homini ex suo libero facere malum, quod sit permittere, n: 1778. Quod mala & falsa per leges permissionis regantur a Domino, & quod permittantur propter ordinem, n: 7877. 8700. 10778. Permissio mali a Domino, quod non sit ut volentis, sed ut non volentis, at quod auxilium ferri non possit urgente fine, n: 7877.

171. *De Falso.* Quod innumerabilia Genera falsi sint, quot nempe mala, & quod mala & falsa sint secundum origines, quæ plures, n: 1188. 1212. 4729. 4822. 7574. Quod sit falsum ex malo seu falsum mali, & quod sit malum ex falso seu malum falsi, ac iterum inde falsum, n: 1679. 2243. Quod ex falso, quod principii loco sumitur, fluant falsa in longa serie, n: 1510. 1511. 4717. 4721. Quod sit falsum ex cupiditatibus amoris sui & mundi, & quod sit falsum ex fallaciis sensuum, n: 1295. 4729. Quod sint falsa religionis, & quod sint falsa ignorantie, n: 4729. 8318. 9258. Quod sit falsum in quo bonum, & falsum in quo non bonum, n: 2863. 9304. 10109. 10302. Quod sit falsificatum, n: 7318. 7319. 10648.

De falso mali, quale, n: 6359. 7272. 9304. 10302. De malo falsi, quale, n: 2408. 4818. 7272. 8266. 8279. Quod falsa ex malo appareant sicut nimbi, & sicut aquæ impuræ supra inferna, n: 8217. 8138. 8148. Quod etiam tales aquæ significant falsa, n: 739. 790. 7307. Quod qui in inferno sunt, loquantur falsa ex malo, n: 1695. 7351. 7352. 7357. 7392. 7698. Quod qui in malo sunt, non possint nisi quam falsum, dum ex se, cogitare, n: 7437.

Quod dentur falsa religionis, quæ concordant cum bono, & quod dentur quæ discordant, n: 9258. Quod falsa religionis, si non discordant cum bono, non producant malum nisi quam apud illos qui in malo vitæ sunt, n: 8318. Quod falsa religionis non imputentur illis qui in bono sunt, sed illis qui in malo, n: 8051. 8149. Quod omne falsum confirmari possit, & cum confirmatum est appareat sicut verum, n: 5033. 6865. 8521. 8780. Quod cavendum

dum sit, ne falsa religionis confirmetur, quia inde præcipue persuasio falsi, n : 845. 8780. Persuasio falsi quam damnosa, n : 794. 806. 5096. 7686. Quod persuasio falsi excitet continue confirmantia falsi, n : 1510. 1511. 2475. Quod qui in persuasione falsi sunt, interiorius vincti sint, n : 5096. Quod qui in forti persuasione falsi sunt, in altera vita cum approximant ad alios, occludant rationale eorum, & quasi suffocent, n : 3895. 5128.

Quod vera non genuina, & quoque falsa, confociari possint cum veris genuinis, sed falsa in quibus bonum, non autem falsa in quibus malum, n : 3470. 3471. 4551. 4552. 7344. 8149. 9298. Quod falsa in quibus bonum, recipiantur a Domino ut vera, n : 4736. 8149. Quod bonum, cujus quale est a falso, acceptetur a Domino, si ignorantia sit, & in illa innocentia, ac finis bonus, n : 7887.

Quod malum falsificet verum, quia deducit verum ad malum, & applicat malo, n : 8044. 8149. Verum falsificatum dicitur, quod applicatum est malo per confirmationes, n : 8602. Quod falsificatum verum sit contra verum & bonum, n : 8602. Porro de falsificationibus veri, n : 7318. 7319. 10648.

172. *De Prophano & Prophanatione, de qua supra n : 169, in Doctrina.* Quod Prophanatio sit commixtio boni & mali, tum veri & falsi apud hominem, n : 6348. Quod prophanare bona & vera, seu sancta Ecclesiæ & Verbi, non possint alii quam qui primum agnoscunt illa, credunt illa, & magis si vivunt secundum illa, ac postea recedunt a fide, non credunt illa, & vivunt sibi & mundo, n : 593. 1008. 1010. 1059. 3398. 3399. 3898. 4289. 4601. 10284. 10287. Quod qui in pueritia credit vera, & postea non credit, leviter prophanet; at quod qui vera apud se postea confirmat, & dein illa negat, graviter prophanet, n : 6960. 6963. 6971. Quod etiam prophanent, qui credunt vera & vivunt male; tum qui non credunt vera, & vivunt sancte, n : 8082. Quod homo, si post pœnitentiam cordis ad mala priora relabatur, prophanet, & quod tunc status ejus posterior sit pejor priori, n : 8394. Quod qui in Christiano Orbe conspurcant sancta Verbi per immundas cogitationes & loquelas, prophanent, n : 4050. 5390. Quod varia genera prophanationum sint, n : 10287.

Quod illi sancta prophanare non possint, qui non agnoverunt illa, minus qui non sciunt illa, n : 1008. 1010. 1059. 9188. 10284. Quod qui intra Ecclesiam sunt, prophanare sancta possint, non autem qui extra, n : 2051. Quod Gentes, quia extra Ecclesiam, & non habent Verbum, non prophanare possint, n : 1327. 1328. 2051. 2081. Quod nec Judæi sancta interiora Verbi & Ecclesiæ, quia non agnoscunt illa, n : 6963. Quod ideo Judæis nec detecta fuerint interiora vera, nam si detecta & agnita, prophanavissent illa, n : 3398. 3489. 6963. Prophanatio intelligitur per Domini verba supra n : 169 allata, nempe, "*Quando immundus spiritus exit ab homine, perambulat arentia loca, quærens requiem, sed non invenit; tunc dixit, revertar in domum meam, unde exivi; cumque venit & reperit illam vacuam, & scopis purgatam, & ornatam sibi, tunc abit & adjungit sibi septem alios spiritus peiores se, & ingressi habitant ibi; & fiunt posteriora hominis pejora primis,*" Matth : xii : 43.

44. 45: per quod exeat immundus spiritus ab homine, intelligitur poenitentia illius qui in malo est; per quod perambulet arentia loca, & non inveniatur requiem, intelligitur quod vita boni ei talis sit; per domum, in quam, quia reperit vacuum & sibi ornatam, revertitur, intelligitur ipse homo & ejus voluntas quod sit absque bono; per septem spiritus quos sibi adjungit, & cum quibus revertitur, intelligitur malum conjunctum bono; per statum ejus tunc pejorem priori, intelligitur prophanatio; hic sensus est sensus internus horum verborum, nam Dominus per correspondentias loquutus est. Simile intelligitur per Domini verba ad illum, quem sanavit in piscina Bethesda, "*Ecce sanus factus es, ne pecca amplius, ne fiat tibi aliquid quod pejus est quam prius,*" Joh: v: 14. Tum per hæc verba, "*Occaecavit oculos eorum, & obduravit corda eorum, ne videant oculis & intelligant corde, & se convertant & sanem eos,*" Joh: xii: 40, se convertere & sanari, est prophanare, quod fit cum agnoscuntur vera & bona, & dein rejiciuntur; ita fuisset si Judæi se converterint & sanati fuissent, ut supra dictum est.

Quod fors prophanatorum in altera vita omnium pessima sit, quoniam bonum & verum, quæ agnoverunt, manent, & quoque malum & falsum, & quia coherens sit descriptio vitæ, n: 571. 582. 6348. Quod ideo a Domino maxime provideatur, ne fiat prophanatio, n: 2426. 10384. Quod homo idcirco detineatur ab agnitione & fide, si non ad finem vitæ in illis permanere possit, n: 3398. 4402. Quod ideo homo teneatur potius in ignorantia, & in cultu externo, n: 301. 302. 303. 1327. 1328. Quod etiam Dominus vera & bona, quæ homo per agnitionem recepit, recondat in interioribus ejus, n: 6595.

Quod interiora vera, ne prophanentur, non prius revelentur, quam cum Ecclesia in suo fine est, n: 3398. 3399. Quapropter Dominus tunc in mundum venit, ac interiora vera aperuit, cum Ecclesia prorsus vastata fuit, n: 3398. videantur quæ de his in Opusculo de Ultimo Judicio & Babylonia destructa, n: 73. 74, allata sunt.

Quod per Babelem in Verbo significetur Prophanatio boni, & per Chaldaeam Prophanatio veri, n: 1182. 1283. 1295. 1304. 1306. 1307. 1308. 1321. 1322. 1326. Quod gradibus prohibitis, seu sædis adulteriis, de quibus in Verbo, Prophanationes illæ correspondeant, n: 6348. Quod Prophanatio repræsentata sit per esum sanguinis in Ecclesia Israelitica & Judaica, quapropter id tam severe prohibitum fuit, n: 1003.

De Regeneratione.

173. **Q**UI non vitam spiritualem accipit, hoc est, qui non e novo generatur a Domino, non potest venire in Cælum; quod docet Dominus apud Johannem; "*Amen, amen, dico tibi, nisi quis generatur denuo, non potest videre Regnum Dei,*" III: 3.

174. Homo a parentibus non nascitur in vitam spiritualem, sed in vitam naturalem: Vita spiritualis est amare Deum supra omnia, & amare proximum sicut seipsum, & hoc secundum præcepta fidei, quæ Dominus in Verbo docuit: Vita autem naturalis est amare se & mundum præ proximo, imo præ ipso Deo.

175. Unusquisque homo nascitur in mala amoris sui & mundi a suis parentibus: omne malum, quod per habitum traxerat quasi naturam, derivatur in prolem; ita successive a parentibus, ab avis, & ab atavis longa retro serie; inde derivatio mali tandem fit tanta, ut omne vitæ propriæ hominis non sit nisi quam malum. Derivatum hoc continuum non frangitur & alteratur, quam per vitam fidei & charitatis a Domino.

176. Quod homo ex hæreditario trahit, ad hoc inclinatur continue, & in hoc labitur: inde ipse confirmatur apud se id malum, & quoque ex se superaddit plura. Hæc mala sunt prorsus contraria vitæ spirituali, destruunt illam; quapropter nisi homo a Domino accipit vitam novam, quæ est vita spiritualis, ita nisi e novo concipitur, e novo nascitur, & e novo educatur, hoc est, e novo creatur, est damnatus, nam nihil aliud vult, & inde nihil aliud cogitat, quam quod sui & mundi est, similiter ut faciunt in inferno.

177. Nemo regenerari potest, nisi sciat talia quæ vitæ novæ, hoc est, quæ vitæ spiritualis sunt: quæ vitæ novæ sunt seu quæ vitæ spiritualis, sunt vera quæ credenda & bona quæ facienda, illa sunt fidei hæc charitatis. Hæc scire nemo potest ex se, nam homo non capit nisi quæ obvia fuerunt sensibus, ex illis comparavit sibi lumen, quod lumen naturale vocatur, ex quo non aliud videt, quam quæ mundi sunt & quæ sui, non autem quæ cæli & quæ Dei, hæc discet ex revelatione. Ut, quod Dominus, qui ab æterno Deus, in mundum venerit ad salvandum Genus humanum; quod Ipsi omnis potestas sit in cælo & in terra; quod omne fidei & omne charitatis, ita omne verum & bonum

fit ab Ipso; quod cœlum fit & quod infernum; quod homo victurus fit in æternum, si bene egerit in cœlo, si male in inferno.

178. Hæc & plura sunt fidei, quæ homo qui regenerandus est, scire debet, nam qui scit illa, cogitare potest illa, dein velle illa, & demum facere illa, & sic habere vitam novam. Ut qui non scit, quod Dominus sit Salvator Generis humani, non potest fidem habere in Ipsum, amare Ipsum, & sic facere bonum propter Ipsum: qui non scit, quod omne Bonum sit ab Ipso, non potest cogitare, quod salus sua sit ab Ipso, minus potest velle quod ita sit, ita non potest vivere ab Ipso: qui non scit quod infernum sit & quod cœlum, nec quod vita æterna, is ne quidem cogitare potest de vita cœli, nec applicare se ad recipiendum illam: ita in reliquis.

179. Unicuique est homo Internus & homo Externus; Internus est qui homo spiritualis vocatur, & Externus qui homo naturalis: uterque regenerandus est, ut homo regeneratus sit. Apud hominem qui non regeneratus est, Externus seu naturalis homo imperat, ac Internus servit; at apud hominem qui regeneratus est, Internus seu spiritualis homo imperat, & Externus servit: unde patet, quod apud hominem a nativitate ordo vitæ inversus sit, nempe quod imperare debet hoc servit, & quod servire debet hoc imperat: ille ordo invertendus est, ut homo salvari possit: & hæc inversio nequaquam existere potest quam per regenerationem a Domino.

180. Quid sit quod Internus homo imperet & Externus serviat, ac vicissim, illustretur per hoc: si homo ponit omne bonum in volupi, in lucro, & in fastu, ac jucundum habet in odio & vindicta, & interius in se conquirat rationes quæ confirmant, tunc Externus homo imperat ac Internus servit. Cum autem homo percipit bonum & jucundum in cogitando & volendo bene, sincere & iuste, & exterius in loquendo & faciendo similiter, tunc Internus homo imperat & Externus servit.

181. Internus homo primum regeneratur a Domino, & postea Externus, & hic per illum: Internus enim homo regeneratur per cogitare illa quæ fidei & charitatis sunt, Externus autem per vitam secundum illa. Hoc intelligitur per Domini verba, *nisi quis generatus fuerit ex aqua & spiritu, non potest ingredi in Regnum Dei,* Joh: III: 5: Aqua in spirituali sensu est verum fidei, & spiritus est vita secundum illud.

182. Homo, qui regeneratus est, quoad Internum suum hominem in Cœlo est, ac ibi angelus cum angelis, inter quos etiam post mortem venit; is tunc potest vivere vitam cœli, amare Dominum, amare proximum, intelligere verum, sapere bonum, ac percipere beatum inde.

Ex

Ex Arcanis Cœlestibus.

183. **Q**UID *Regeneratio, & cur fit.* Quod hodie parum sciatur de Regeneratione, causæ, n: 3761. 4136. 5398. Quod homo nascatur in omnis generis mala, & quod inde ille quoad Proprium suum ex nativitate non sit nisi quam malum, n: 210. 215. 731. 874. 875. 876. 987. 1047. 2307. 2308. 3518. 3701. 3712. 8480. 8549. 8550. 8552. 10283. 10284. 10286. 1073. Quod HÆREDITARIUM hominis non sit nisi quam malum, vide Collecta supra in hac Doctrina n: 83. Quod etiam PROPRIUM hominis non sit nisi quam malum, ibi n: 82. Quod homo ex se, quantum ex Hæreditario & Proprio, sit pejor Brutis animalibus, n: 637. 3175. Quod ideo continue ex se spectet ad Infernum, n: 694. 8480. Quapropter si homo duceretur ex suo Proprio, quod nequaquam salvari posset, n: 10731.

Quod Vita naturalis hominis sit contraria vitæ spirituali, n: 3913. 3928. Quod bonum, quod homo facit ex se seu ex proprio, non sit bonum, quia facit propter se & propter mundum, n: 8478. Quod Proprium hominis removendum sit, ut Dominus & Cœlum adeste queant, n: 1023. 1044. Quod Proprium hominis actualiter removeatur, cum homo a Domino regeneratur, n: 9334. 9335. 9336. 9452. 9455. 9938. Quod ideo homo e novo creandus sit, hoc est, regenerandus, n: 8549. 9450. 9938. Quod per creare hominem in Verbo significetur illum regenerare, n: 16. 88. 10634.

Quod homo per regenerationem conjungatur Domino, n: 2004. 9338. Quod etiam consocietur Angelis in Cœlo, n: 2475. Quod homo non prius in Cœlum veniat, quam dum in statu est, ut ducatur a Domino per bonum, quod sit cum regeneratus est, n: 8516. 8539. 8722. 9139. 9832. 10367.

Quod apud hominem, qui non regeneratus est, Externus seu naturalis homo imperet, ac Internus serviat, n: 3167. 8743. Ita quod status vitæ hominis sit inversus a nativitate, & quod ideo omnino invertendus sit, ut homo salvari possit, n: 6507. 8552. 8553. 9258. Quod finis regenerationis sit, ut Internus seu spiritualis imperet, & Externus seu naturalis serviat, n: 911. 913. Quod etiam ita fiat, postquam homo regeneratus est, n: 5128. 5651. 8743. Quoniam post regenerationem non amplius Amor sui & mundi, sed Amor in Dominum & erga proximum regnat, ita Dominus & non homo, n: 8856. 8857. Quod inde pateat, quod homo, nisi regeneratur, salvari nequeat, n: 5280. 8548. 8772. 10156.

Quod Regeneratio sit planum ad perficiendum vitam ejus in æternum, n: 9334. Quod etiam homo regeneratus perficiatur in æternum, n: 6648. 10048. Qualis homo regeneratus & homo non regeneratus, n: 977. 986. 10156.

184. *Quis regeneratur.* Quod homo non prius regenerari possit, nisi instructus

structus sit veris fidei & bonis charitatis, n : 677. 679. 711. 8635. 8638. 8639. 8640. 10729. Quod qui solum in veris sunt & non in bono, non regenerari possint, 6567. 8725. Quod nemo regeneretur, nisi sit charitate præditus, n : 989. Quod non regenerari queant, nisi qui conscientiam habent, n : 2689. 5470. Quod quisque regeneretur secundum facultatem recipiendi bonum amoris in Dominum & charitatis erga proximum per vera fidei ex doctrina Ecclesiæ, quæ ex Verbo, n : 2967. 2975. Quinam porro regenerari possunt, & quinam non possunt, n : 2689. Qui vitam fidei & charitatis vivunt, & in mundo non regenerantur, quod in altera vita regenerentur, n : 989. 2490.

185. *Quod Regeneratio a solo Domino.* Quod solus Dominus regeneret hominem, & prorsus nihil homo, nec angelus, n : 10367. Quod Regeneratio hominis sit imago glorificationis Domini, hoc est, quod sicut Dominus Humanum suum Divinum fecit, ita Dominus hominem, quem regenerat, faciat spiritualem, n : 3043. 3138. 3212. 3296. 3490. 4402. 5688. 10057. 10076. Quod Dominus velit habere totum hominem, quem regenerat, & non partem, n : 6138.

186. *Plura de Regeneratione.* Quod homo regeneretur per vera fidei, & per vitam secundum illa, n : 1904. 2046. 9088. 9959. 10028. Quod hoc intelligatur per Domini verba, "*Nisi homo generetur per aquam & spiritum, non potest ingredi in Regnum Dei,*" Joh : 111 : 5 ; per aquam significatur verum fidei, & per spiritum vita secundum illud, n : 10240. Quod per aquam in Verbo significetur verum fidei, n : 2702. 3058. 5668. 8568. 10238. Quod etiam purificatio spiritualis, quæ est a malis & falsis, fiat per vera fidei, n : 2799. 5954. 7044. 7918. 9089. 10229. 10237. Quod Vera, cum regeneratur homo, infementur & implantentur bono, ut fiant vitæ, n : 880. 2189. 2475. 2697. Vera qualia erunt, ut implantari queant bono, n : 8725. Quod verum initietur & jungatur bono, ac bonum vero reciproce, in regeneratione, n : 5365. 8516. Quomodo initiatio & conjunctio reciproca fit, n : 3155. 10067. Quod Verum implantetur Bono, cum fit voluntatis, quoniam tunc fit amoris n : 10367.

Quod sint bini status homini qui regeneratur, primus cum ducitur per verum ad bonum, alter cum ex bono agit, & ex bono videt verum, n : 7992. 7993. 8505. 8506. 8510. 8512. 8516. 8643. 8648. 8658. 8685. 8690. 8701. 8772. 9227. 9230. 9274. 9739. 10048. 10057. 10058. 10076. Qualis status hominis, cum verum primo loco est, & bonum secundo, n : 3610. Inde patet, quod homo cum regeneratur, ex vero spectet ad bonum, sed cum regeneratus est, ex bono spectet verum, n : 6247. Ita quod fiat quasi versura, in eo quod status hominis invertatur, n : 6507.

Sed sciendum est, quod ita se res habeat, quod, cum homo regeneratur, verum primo loco & bonum secundo sit non actualiter sed modo apparenter, at quod, cum homo regeneratus est, bonum primo loco sit & verum secundo actualiter & perceptibiliter, n : 3324. 3325. 3330. 3336. 3494. 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603. 3701. 4243. 4244. 4247. 4337. 4925. 4926.

4926. 4928. 4930. 4977. 5351. 6256. 6269. 6273. 8516. 10110. Ita quod bonum sit primum & ultimum regenerationis, n : 9337. Quia verum primo loco apparet esse, & bonum secundo cum regeneratur homo, seu quod idem, cum homo sit Ecclesia, quod propter illam apparentiam ab Antiquis controversum sit, num verum fidei vel num bonum charitatis sit primogenitum Ecclesiae, n : 367. 2435. Quod bonum charitatis sit primogenitum Ecclesiae actualiter, at verum fidei modo apparet, n : 3325. 3494. 4925. 4926. 4928. 4930. 8042. 8080. Quod etiam per primogenitum in Verbo significetur primum Ecclesiae, cui prioritas & superioritas, n : 3325. Quod ideo Dominus dicatur Primogenitus, quia in Ipso & ab Ipso omne bonum amoris, charitatis, & fidei, n : 3325.

Quod non redeundum sit a statu posteriori, qui est cum a bono spectatur verum, ad statum priorem, qui est cum a vero spectatur bonum, causae, n : 2454. 3650 ad 3655. 5895. 5897. 7857. 7923. 8505. 8506. 8510. 8512. 8516. 9274. 10184 : explicantur ibi Domini verba, "*Qui tunc in agro, ne revertatur retro ad tollendum vestimenta sua,*" Matth : xxiv : 18 : tum, "*Quicumque tunc agro, ne revertatur in, quae post illum; mementote uxoris Lotbi,*" Luc : xvii : 31. 32, nam illa per ea verba significantur.

Processus regenerationis hominis, quomodo sit, describitur, n : 1555. 2343. 2490. 2657. 2979. 3057. 3286. 3310. 3316. 3332. 3470. 3701. 4353. 5112. 5126. 5270. 5280. 5342. 6717. 8772. 8773. 9043. 9103. 10021. 10057. 10367. Quod arcana regenerationis innumerabilia sint, quoniam regeneratio perstat per totam vitam hominis, n : 2679. 3179. 3584. 3665. 3694. 3701. 4377. 4551. 4552. 5122. 5126. 5398. 5912. 6751. 9103. 9258. 9296. 9297. 9334. Quod vix aliquid ex arcanis illis ad cognitionem & perceptionem hominis perveniat, n : 3179. 9336 : quod hoc sit quod intelligitur per Domini verba, "*Ventus quo vult spirat, & sonum ejus audis, sed non scis unde venit & quo vadit; ita est quisquis natus est ex spiritu,*" Joh : iii : 8. De Processu regenerationis hominis Ecclesiae spiritualis, n : 2675. 2678. 2679. 2682. Et de Processu regenerationis hominis Ecclesiae coelestis, & quae differentia, n : 5113. 10124.

Quod cum homine qui regeneratur similiter se habeat, sicut cum infante, quod primum discat loqui, dein cogitare, postea vivere bene, usque dum omnia sponte sicut a se fluant, n : 3203. 9296. 9297. Ita quod, qui regeneratur, primum ducatur a Domino sicut infans, dein sicut puer, postea sicut adultus, n : 3665. 3690. 4377. 4378. 4379. 6751. Quod homo, cum regeneratur a Domino, primum in statu innocentiae externae sit, qui est status ejus infantiae, dein successive perducatur in statum innocentiae internae, qui est status ejus sapientiae, n : 9334. 9335. 10021. 10210. Quae & qualis innocentia infantiae, & quae & qualis innocentia sapientiae, n : 1616. 2305. 2306. 3495. 4563. 4797. 5608. 9301. 10021. Comparatio regenerationis hominis cum conceptione & formatione embryonis in utero, n : 3570. 4931. 9258. Quod ideo generationes & nativitates in Verbo significant generationes & nativitates spirituales, hoc est, quae sunt regenerationis, n : 613.

n : 613. 1145. 1255. 2020. 2584. 3860. 3868. 4070. 4668. 6239. 10197. Regeneratio hominis illustrata per germinationes in Regno vegetabili, n : 5115. 5116. Regeneratio hominis repræsentata in iride, n : 1042. 1043. 1053.

Quod uterque homo tam Internus seu spiritualis, quam Externus seu naturalis, regenerandus sit, & quod unus per alterum, n : 3868. 3870. 3872. 3876. 3877. 3882. Quod Internus homo prius regeneretur quam Externus, quoniam Internus est in luce cœli, & Externus in luce mundi, n : 3321. 3325. 3469. 3493. 4353. 8748. 9325. Quod Externus seu naturalis homo regeneretur per Internum seu spiritualem, n : 3286. 3288. 3321. Quod homo non regeneratus sit, priusquam Externus seu Naturalis ejus homo regeneratus est, n : 8742 ad 8747. 9043. 9046. 9061. 9328. 9334. Nisi Naturalis homo regeneratur, quod Spiritualis claudatur, n : 6299. Et quod sit quoad vera & bona fidei & amoris quasi cæcus, n : 3493. 3969. 4353. 4587. Quando Naturalis homo regeneratus est, quod totus homo regeneratus sit, n : 7442. 7443. Quod hoc significetur per lavationem pedum discipulorum, & per hæc Domini verba, "*Qui lotus est, non opus habet nisi quoad pedes lavetur, & mundus est lotus,*" Joh : xiiii : 9. 10. n : 10243; quod Lavatio in Verbo significet lavationem spiritualem, quæ est purificatio a malis & falsis, n : 3147. 10237. 10241; Et quod Pedes significant illa quæ sunt Naturalis hominis, n : 2162. 3761. 3986. 4280. 4938 ad 4952; ita quod lavare pedes sit purificare naturalem hominem, n : 3147. 10241.

Quomodo Naturalis homo regeneratur, n : 3502. 3508. 3509. 3510. 3573. 3576. 3579. 3616. 3762. 3786. 5373. 5647. 5650. 5651. 5660. Qualis Naturalis homo est cum regeneratus, & qualis cum non regeneratus, n : 8744. 8745. Quod quantum Naturalis homo non pugnat cum Spirituali, tantum homo regeneratus sit, n : 3286. Cum regeneratus est homo, quod Naturalis homo percipiat spiritualia per influxum, n : 5651.

Quod Sensuale, quod est ultimum Naturalis hominis, hodie non regeneretur, sed quod homo elevetur ab illo, n : 7442. Quod illi, qui regenerantur, eleventur a sensualibus actualiter in lucem cœli, n : 6183. 6454. Quis & qualis sensualis homo, videatur supra in Collectis, n : 50.

Quod homo regeneretur per influxum in cognitiones boni & veri, quas habet, n : 4096. 4097. 4364. Quod homo, cum regeneratur, introducatur per bona & vera media in bona & vera genuina, & quod postea vera & bona media relinquuntur, & genuina loco illorum succedant, n : 3665. 3690. 3686. 3974. 4063. 4067. 4145. 6382. Quod tunc inducatur alius ordo inter vera & bona, n : 4250. 4251. 9931. 10303. Quod disponantur secundum fines, n : 4104: Ita quod secundum usus vitæ spiritualis, n : 9297. Quod, qui regenerantur, plures status subeant, ac jugiter perducantur interiorius in Cœlum, ita propius ad Dominum, n : 6645. Quod regeneratus sit in ordine cœli, n : 8512. quod Internum ejus sit apertum in Cœlum, n : 8512. 8513. Quod homo per regenerationem in intelligentiam angelicam veniat, at quod illa in interioribus ejus abscondita lateat, quamdiu vivit in mundo, sed quod aperiat

riatur in altera vita, & quod tunc ei similis sapientia sit, qualis est Angelis, n : 2494. 8747. Status illorum, qui regenerantur, quoad illustrationem, n : 2697. 2701. 2704. Quod homo per regenerationem novum intellectum accipiat, n : 2657. Quomodo se habet cum fructificatione boni & multiplicatione veri apud illos qui regenerantur, n : 984. Quod vera ex bono apud regeneratum faciant sicut stellam per derivationes successivas, & se circumcirca continue multiplicent, n : 5912. Quod vera ex bono apud regeneratum disposita sint in eum ordinem, ut genuina vera boni, ex quibus ut parentibus procedunt reliqua, sint in medio, & dein succedant ordine secundum propinquitates & affinitates, usque ad ultima, ubi obscurum, n : 4128. 4551. 4552. 5134. 5270. Quod vera ex bono apud regeneratum disposita sint in formam Cœli, n : 3316. 3470. 3584. 4302. 5704. 5709. 6028. 6690. 9931. 10303 ; & in Opere de Cœlo & Inferno, in Articulo *de Forma Cœli, secundum quam consociationes & communicationes ibi*, n : 200 ad 212 : & *de Sapientia Angelorum Cœli*, n : 265 ad 275.

Quod apud Regeneratum correspondentia sit inter spiritualia & naturalia, n : 2850. Quod ordo vitæ prorsus inversus sit apud Regeneratum, n : 3332. 5159. 8995. Quod homo regeneratus sit prorsus novus quoad spiritum, n : 3212. Quod Regeneratus quoad externa appareat similis non Regenerato, non autem quoad interna, n : 5159. Quod bonum spirituale, quod est ex affectione amoris boni velle & facere bonum, non sit homini nisi quam per regenerationem, n : 4538. Quod vera, qua affectione intrant, etiam reproducantur, n : 5893. Quod vera, quantum deprivantur vita a proprio hominis, tantum conjungantur bono, & vitam spiritualem accipiant, n : 3607. 3610. Quod veris tantum vita sit, quantum mala ex amore sui & mundi removentur, n : 3610.

Quod prima affectio veri apud hominem, qui regeneratur, non sit pura, sed quod successive purificetur, n : 3089. 8413. Quod mala & falsa apud hominem, qui regeneratur, lente removeantur, & non cito, n : 9334. 9335. Quod mala & falsa, quæ propria hominis, usque remaneant, & quod modo per regenerationem removeantur, n : 865. 868. 887. 929. 1581. 2406. 4564. 8206. 8393. 8988. 9014. 9333 ad 9336. 9445. 9447. 9448. 9451 ad 9454. 9938. 10057. 10059. Quod homo nusquam ita regenerari possit, ut perfectus dici queat, n : 894. 5122. 6648. Quod mali spiritus non audent aggredi regeneratum, n : 1695. Quod qui credunt justificationem in Ecclesia, parum sciant de Regeneratione, n : 5398.

Quod liberum homini esse debeat, ut possit regenerari, n : 1937. 1947. 2876. 2881. 3145. 3146. 3158. 4031. 8700. Quod homo in Liberum cœleste introducatur per regenerationem, n : 2874. 2875. 2882. 2892. Quod nulla conjunctio boni & veri detur per coactum, ita nulla regeneratio, n : 2875. 2881. 4031. 8700. Reliqua de Libero circa Regenerationem, videatur supra in Doctrina, ubi de LIBERO.

Qui regeneratur, quod necessario Tentationes subiturus sit, n : 3696. 8403. Quoniam Tentationes fiunt propter conjunctionem boni & veri, tum propter conjunctionem Interni & Externi hominis, n : 4248. 4272. 5772.

De Tentatione.

187. **S**olum qui regenerantur Tentationes spirituales subeunt; nam Tentationes spirituales sunt dolores mentis apud illos qui in bonis & veris sunt, inductæ a spiritibus malis; hi dum excitant mala quæ apud illos, oritur Anxietas quæ Tentationis: homo nescit unde venit, quia nescit hanc originem.

188. Sunt enim apud unumquemvis hominem spiritus mali & spiritus boni; spiritus mali sunt in ejus malis, & spiritus boni in ejus bonis: spiritus mali cum prope veniunt, educunt ejus mala, ac spiritus boni vicissim ejus bona, inde collisio & pugna, ex quibus homini anxietas interior, quæ est Tentatio. Inde patet, quod Tentationes inducantur ab inferno, & non e cælo; quod etiam ab Ecclesiæ fide est, quæ est quod Deus neminem tentet.

189. Sunt quoque anxietates interiores apud illos, qui non in bonis & veris sunt, sed anxietates naturales, non autem spirituales: dignoscuntur per id, quod anxietates naturales pro objecto habeant mundana, sed anxietates spirituales cælestia.

190. In Tentationibus agitur de dominio boni super malum, aut mali super bonum; malum quod dominari vult, est in naturali seu externo homine, & bonum in spirituali seu interno; si malum vincit, tunc naturalis homo dominatur, si bonum vincit tunc spiritualis homo.

191. Pugnæ illæ fiunt per vera fidei quæ ex Verbo; ex illis pugnat homo contra mala & falsa, si ex aliis quam ex illis, non vincit, quia non in aliis est Dominus. Quia pugna fit per vera fidei, idcirco homo non prius in pugnam illam admittitur, quam cum in veri & boni cognitionibus est, & inde aliquam vitam spiritualem adeptus est; quapropter pugnæ illæ non prius apud hominem existunt, quam cum is ætate adolevit.

192. Si homo succumbit, fit status ejus post tentationem pejor statu ejus ante illam, quippe malum tunc acquisivit sibi potentiam super bonum & falsum super verum.

193. Quoniam hodie fides rara est quia non charitas, est enim Ecclesia in suo fine, idcirco pauci hodie in aliquas tentationes spirituales admittuntur: inde est, quod vix sciatur, quid sunt & ad quid conducunt.

194. Tenta-

194. Tentationes conducunt ad acquirendum dominium bono super malum ac vero super falsum; tum ad confirmanda vera, & ad conjungenda illa bonis, & simul ad discutienda mala & inde falsa; conducunt etiam ad aperiendum internum spiritualem hominem, & ad ei subjiendum naturalem; tum quoque ad infringendum amores sui & mundi, & ad domandum concupiscentias quæ inde sunt. Quibus factis, homini fit illustratio & perceptio quid verum & bonum, & quid falsum & malum; inde fit homini intelligentia & sapientia, quæ postea indies crescunt.

195. Solus Dominus pro homine pugnat in tentationibus; si homo non credit, quod Dominus solus pugnet pro illo & vincit pro illo, tunc tentationem modo externam subit, quæ ei non conducit.

Ex Arcanis Cœlestibus.

196. **A**Ntequam summatim traditur, quid in Arcanis Cœlestibus de Tentationibus scriptum est, aliquid præfandum est de illis, ut clarius adhuc sciatur undenam sunt. Tentatio spiritualis dicitur, cum intus in homine impugnantur Vera fidei, quæ homo corde credit, & secundum quæ vivere amat, imprimis cum impugnatur bonum amoris, in quo ponit vitam spiritualement. Impugnationes illæ fiunt variis modis, per influxum scandalorum in cogitationes & quoque in voluntatem, contra vera & bona, tum per emersionem & recordationem continuam malorum quæ homo fecerat, & falsorum quæ cogitaverat, ita per inundationem talium; & simul tunc per apparentem interclusionem interiorum mentis, & sic communicationis cum cœlo, per quod ei intercipitur cogitare ex sua fide, ac velle ex suo amore: hæc fiunt a malis spiritibus qui apud hominem; & cum fiunt, apparent sub specie anxietatum interiorum, ac dolorum conscientiæ, quoniam talia afficiunt & cruciant vitam hominis spiritualement, credente homine quod non sit a malis spiritibus, sed ex se in interioribus; quod homo non sciat quod non illa sint ex malis spiritibus, est causa, quia non scit quod spiritus sint apud illum, mali in malis ejus & boni in bonis ejus, & quod sint in ejus cogitationibus & affectionibus. Tentationes illæ gravissimæ sunt, quando conjunctæ sunt cum doloribus inflictis corpori, & magis si dolores illi diu persistunt & ingravescunt, ac imploratur Divina Misericordia, & usque non liberatio; inde desperatio quæ finis. Hic primum aliqua ex ARCANIS COELESTIBUS afferenda sunt de Spiritibus apud hominem, quia ab illis tentationes: Quod apud unumquemvis hominem sint spiritus & angeli, n: 697. 5846 ad 5866. Quod sint in ejus cogitationibus & affectionibus, n: 2888. 5846. 5848. Quod si

auferrentur spiritus & angeli, homo non vivere possit, n : 2887. 5849. 5854. 5993. 6321 : Quia homini per spiritus & angelos est communicatio & conjunctio cum Mundo spirituali, sine qua non foret vita homini, n : 697. 2796. 2886. 2887. 4047. 4048. 5846 ad 5866. 5976 ad 5993. Quod spiritus apud hominem mutantur secundum ejus affectiones quæ amoris, n : 5851. Quod spiritus ab inferno sint in amoribus propriis hominis, n : 5852. 5979 ad 5993. Quod spiritus intrent in omnia memoriæ hominis, n : 5853. 5857. 5859. 5860. 6192. 6193. 6198. 6199. Quod angeli in fines, ex quibus & propter quos homo ita non aliter cogitat, vult, agit, n : 1317. 1645. 5844. Quod homo non appareat spiritibus, sicut nec spiritus homini, n : 5885. Inde quod spiritus nihil possint videre quod est in mundo nostro solari per hominem, n : 1880. Quod tametsi spiritus & angeli sunt apud hominem in ejus cogitationibus & affectionibus, usque tamen homo in libero sit cogitandi, volendi, & agendi, n : 5982. 6477. 8209. 8307. 10777. Et præterea in Opere de Cælo & Inferno, ubi agitur de Conjunctioe Cæli cum Humano genere, n : 291 ad 302.

197. *Tentationes unde & quales.* Quod Tentationes existant a malis spiritibus qui apud hominem, ac injiciunt scandala contra bona & vera, quæ homo amat & credit, & quoque excitant mala quæ fecerat, & falsa quæ cogitaverat, n : 741. 751. 761. 3927. 4307. 4572. 5036. 6657. 8960. Quod mali spiritus tunc omni astu & malitia utantur, n : 6666. Quod homo, qui in tentationibus, juxta infernum sit, n : 8131. Quod in Tentationibus binæ vires agant, vis a Domino ab interiori, & vis ab inferno ab exteriori, & quod homo sit in medio, n : 8168.

Quod in tentationibus impugnetur amor regnans hominis, n : 847. 4274. Quod mali spiritus aggrediantur solum illa quæ sunt fidei & amoris hominis, ita quæ sunt ipsius vitæ ejus spiritualis, quare tunc de vita ejus æterna agitur, n : 1820. status tentationum comparatus cum statu hominis inter latrones, n : 5248. Quod in tentationibus Angeli a Domino teneant hominem in veris & bonis, quæ apud illum, mali autem spiritus in falsis & malis quæ apud illum, inde conflictus & pugna, n : 4249.

Quod Tentatio sit pugna inter hominem Internum seu spiritualem & inter Externum seu naturalem, n : 2183. 4256. Ita inter jucunda Interni & Externi hominis, quæ tunc sibi opposita sunt, n : 3928. 10351. Quod existat propter dissidium inter illa, n : 3928. Ita quod agatur de dominio unius super alterum, n : 3928. 8961.

Quod nemo tentari possit, nisi sit in agnitione veri & boni, & in affectione illorum, quoniam alioquin non fit pugna, non enim est spirituale agens contra naturale, ita non de dominio, n : 3928. 4299. Quod is tentetur qui aliquam vitam spiritualem nactus est, n : 8963. Quod Tentationes existant apud illos qui conscientiam habent, ita qui in amore spirituali sunt; graviores autem apud illos qui perceptionem, ita qui in amore cœlesti sunt, n : 1668. 8963. Quod mortui homines, hoc est, qui non in fide & amore in Deum & in amore erga proximum sunt, non admittantur in Tentationes, quoniam succumbe-

rent,

rent, n: 270. 4274. 4299. 8964. 8968. Quod ideo pauci hodie in Tentationes spirituales, n: 8965. Sed quod illis sint anxietates propter varias causas in mundo, quæ fuerunt, quæ sunt, & quæ futura sunt, quæ causæ conjunctæ solent esse cum infirmitate animi ac invaliditudine corporis, quæ non sunt anxietates tentationum, n: 762. 8164. Quod Tentationes spirituales conjunctæ soleant esse cum doloribus corporis, & non conjunctæ, n: 8164. Quod status tentationum sit immundus & squalidus, quia injiciuntur mala & falsa, & quoque dubia de bonis & veris, n: 5246. Tum quia in tentationibus sunt indignationes, dolores animi, & plures affectiones non bonæ, n: 1917. 6829. Quod etiam sit obscurum & dubium de fine, n: 1820. 6829. Et quoque de Divina Providentia & auditione, quoniam in tentationibus preces non ita audiuntur, sicut extra illas, n: 8179. Et quia homo, cum in tentatione est, sibi videatur in damnatione esse, n: 6097. Causa quod ita sit, est, quia homo sentit clare quæ in Externo homine fiunt, ita quæ mali spiritus injiciunt & evocant, secundum quæ etiam homo de suo statu cogitat, non autem sentit quæ in Interno homine fiunt, ita quæ per Angelos a Domino influunt, ex quibus ideo nec de statu suo judicare potest, n: 10236. 10240.

Quod Tentationes ut plurimum perducantur ad desperationem, quæ est ultimum illarum, n: 1787. 2694. 5279. 5280. 6144. 7147. 7155. 7166. 8165. 8567. Causæ, n: 2694. Quod in ipsa tentatione etiam sint desperationes, sed quod desinant in communem, n: 8567. Quod homo in desperatione loquatur acerba, sed quod ad illa a Domino non attendatur, n: 8165. Peracta tentatione quod primum sit fluctuatio inter verum & falsum, n: 848. 857. Sed quod postea luceat verum, & fiat serenum & lætum, n: 3696. 4572. 6829. 8367. 8370.

Quod qui regenerantur, non semel sed pluries subeant tentationes, quoniam plura mala & falsa removenda sunt, n: 8403. Quod qui aliquam vitam spiritualem adepti sunt, si in mundo non subeunt tentationes, in altera vita subeant, n: 7122. Quomodo tentationes fiunt in altera vita, & ubinam, n: 537. 538. 539. 699. 1106 ad 1113. 1122. 2694. 4728. 4940 ad 4951. 6119. 6928. 7090. 7122. 7123. 7186. 7317. 7474. 7502. 7541. 7542. 7545. 7768. 7990. 9331. 9783. De statu illustrationis illorum, qui e tentatione veniunt, & elewantur in cælum, & de receptione illorum ibi, n: 2699. 2701. 2704.

Tentatio per defectum veri, & desiderium veri tunc, qualis, n: 2682. 8352. Tentatio infantum in altera vita, per quam discunt resistere malis, qualis, n: 2294. Discrimen inter tentationes, infestationes, & vastationes, quale, n: 7474.

198. *Tentationes quomodo & quando.* Quod pugnae spirituales imprimis fiant per vera fidei, n: 8962. Quod verum sit primum pugnae, n: 1685. Quod homines Ecclesiæ spiritualis tententur quoad vera fidei, quare illis est pugna per vera, at quod homines Ecclesiæ cœlestis tententur quoad bona amoris,

amoris, quare illis, est pugna per bona, n : 1668. 8963. Quod illi, qui ab Ecclesia spirituali sunt, ut plurimum non pugnent ex veris genuinis, sed ex illis quæ credit vera esse ex doctrinali suæ Ecclesiæ; quod doctrinale usque tale esse debet, ut conjungi queat bono, n : 6765.

Quod qui regeneratur, tentationes subiturus sit, & quod absque illis regenerari nequeat, n : 5036. 5403. Et quod Tentationes ideo necessariae sint, n : 700. Quod homo, qui regeneratur, tunc in tentationes veniat, cum malum conatur dominari super bonum, ac naturalis homo super spiritualement, n : 6857. 8961. Et quod in illas veniat, cum bonum debet agere primas, n : 4248. 4249. 4256. 8962. 8963. Quod illi, qui regenerantur, primum in statum tranquillitatis mittantur, dein in tentationes, & quod postea in statum tranquillitatis pacis redeant, qui est finis, n : 3696.

199. *Tentationes quid boni efficiunt.* Quid Tentationes efficiunt, in summa, n : 1692. 1717. 1740. 6144. 8958 ad 8969. Quod per tentationes acquiratur dominium spirituali seu interno homini super naturalem seu externum, consequenter bono super malum, ac vero super falsum, quoniam in spirituali homine est bonum, nam absque eo non est, & in naturali malum, n : 8961. Quoniam tentatio est pugna inter illa, inde agitur de dominio, nempe num sit spirituali homini super naturalem, proinde num bono super malum, aut vicissim, proinde num sit Domino super hominem, vel num inferno, n : 1923. 3928. Quod Externus seu naturalis homo per tentationes recipiat vera correspondentia affectioni eorum in Interno seu spirituali homine, n : 3321. 3928. Quod Internus spiritualis homo per tentationes aperiatur, & jungatur cum Externo, ut homo quoad utrumque elevari possit, & spectare ad Dominum, n : 10865. Causa quod Internus spiritualis homo per tentationes & aperiatur & jungatur cum Externo, est quia Dominus ab interiori agit, ac influit inde in Externum, ac removet ibi & subjugat mala, ac cum illis subjicit & subordinat eum Interno, n : 10685.

Quod Tentationes sint propter conjunctionem boni & veri, & propter discussionem falsorum adhærentium veris & bonis, n : 4572. Ita quod per tentationes jungatur bonum veris, n : 2272. Quod vasa recipientia veri per tentationes emolliantur, ac induant statum recipiendi bonum, n : 3318. Quod vera & bona per tentationes confirmantur & implantentur, ita illa quæ fidei & charitatis sunt, n : 8351. 8924. 8966. 8967. Et quod mala & falsa removeantur, & sic locus detur bonis & veris, n : 7122. Quod per tentationes infringantur amores sui & mundi, ex quibus omnia mala & falsa, n : 5356. Et quod sic homo humilietur, n : 8966. 8967. Quod mala & falsa per tentationes domentur, separentur, & removeantur, sed non aboliantur, n : 868. Quod per tentationes domentur corporea, & eorum concupiscentiæ, n : 857. 858. Quod homo per illas discat quid bonum & verum, etiam ex relatione ad opposita, quæ sunt mala & falsa, n : 5356. Quod etiam discat, quod apud se non sit nisi quam malum, & quod omne bonum, quod apud illum, sit a Domino, & ex Ipsius Misericordia, n : 2334.

Quod

Quod homo per tentationes, in quibus vincit, mali spiritus depriventur potentia ulterius contra illum agendi, n: 1695. 1717. Quod Inferna contra illos, qui tentationes passi sunt & vicerunt, non audent exsurgere, n: 2183. 8273.

Quod post tentationes, in quibus homo vicit, sit gaudium oriundum ex conjunctione boni & veri, tametsi homo nescit quod gaudium tunc inde sit, n: 4572. 6829. Quod tunc illustratio veri quod fidei, & perceptio boni quod amoris, n: 8367. 8370. Quod inde ei intelligentia & sapientia, n: 8966. 8967. Quod vera post tentationes immensum crescant, n: 6663. Et quod bonum primas agat, seu primo loco sit, ac verum secundo, n: 5773. Et quod homo quoad Internum spiritualem hominem in societates angelicas immittatur, ita in cœlum, n: 6611.

Quod vera cum bonis, antequam homo subit tentationes, apud illum in ordinem disponantur a Domino, ut resisti possit malis & falsis quæ apud illum ab inferno, & excitantur, n: 8131. Quod Dominus in tentationibus prospiciat bonum, loco quod infernales spiritus intendunt malum, n: 6574. Quod Dominus vera cum bonis post tentationes in novum ordinem redigat, & disponat in formam cœlestem, n: 10685. Quod interiora hominis spiritualis disposita sint in formam cœlestem, videatur in Opere de Cœlo & Inferno, & ibi in Articulo, de Forma cœli, secundum quam consociationes & communicationes ibi, n: 200 & 212.

Quod qui in Tentationibus succumbunt, in damnationem veniant, quia mala & falsa vincunt, & naturalis homo super spiritualementem, ac postea dominatur, & quod tunc status posterior fiat pejor priori, n: 8165. 8169. 8961.

200. *Quod Dominus pugnet pro homine in tentationibus.* Quod Dominus solus apud hominem in tentationibus pugnet, & homo nihil ex se, n: 1692. 8172. 8175. 8176. 8273. Quod homo nequaquam ex se possit pugnare contra mala & falsa, quia id foret contra omnia inferna, quæ domare & vincere nemo potest nisi solus Dominus, n: 1692. Quod Inferna pugnent contra hominem, & Dominus pro homine, n: 8159. Quod homo pugnet ex veris & bonis, ita ex cognitionibus & affectionibus illorum, quæ sunt apud illum, sed quod non homo, sed Dominus per illas, n: 1661. Quod homo in tentationibus putet Dominum abesse, quia preces tunc non ita audiuntur prout extra illas, sed quod usque Dominus tunc præsentior sit, n: 840. Quod homo in tentationibus quasi ex se pugnare debeat, & non remittere manus, & non expectare immediatam opem sed quod usque credet quod a Domino, n: 1712. 8179. 8969. Quod homo aliter non recipere possit proprium cœlestem, n: 1937. 1947. 2882. 2883. 2891. Quale id proprium, quod non sit hominis sed Domini apud illum, n: 1937. 1947. 2882. 2883. 2891. 8497.

Quod Tentatio non conducat, nec aliquid boni inferat, si homo non credat, usque post tentationes, quod Dominus pugnaverit & vicerit pro illo,

illo, n : 8969. Qui meritum ponunt in operibus, quod non possint pugnare contra mala, quia pugnant ex proprio, & non permittunt Dominum pugnare pro illis, n : 9978. Quod ægre salvari queant, qui credunt se per tentationes meruisse cœlum, n : 2273.

Quod Dominus non tentet, sed liberet, & inducat bonum, n : 2768. Quod Tentationes appareant sicut a Divino, cum tamen non sunt, n : 4299. Quomodo intelligitur in Oratione Dominica per, Ne inducas nos in tentationes, ab experientia, n : 1875. Quod Dominus in tentationibus non concurrat permittendo, secundum ideam quam homo habet de permissione, n : 2768.

Quod in omni Tentatione sit liberum, tamen non ita apparet, sed quod id liberum sit interius apud hominem a Domino, & quod ideo pugnet & velit vincere, & non vinci, quod absque libero non faceret, n : 1937. 1947. 2881. Quod Dominus per affectionem veri & boni impressam Interno homini id faciat, inscio homine, n : 5044. Nam omne liberum est affectionis seu amoris, & secundum quale ejus, n : 2870. 3158. 8907. 8990. 9585. 9591.

201. *De Tentationibus Domini.* Quod Dominus præ omnibus gravissimas & immanes Tentationes sustinuerit, quæ parum descriptæ sunt in sensu literæ Verbi, sed multum in sensu interno, n : 1663. 1668. 1787. 2776. 2786. 2795. 2814. 9528. Quod Dominus ex Divino Amore erga totum Genus humanum, pugnaverit, n : 1690. 1691. 1812. 1813. 1820. Quod Domini Amor fuerit salus Generis humani, n : 1820. Quod Dominus ex propria potentia pugnaverit, n : 1692. 1813. 9937. Quod Dominus per tentationes & victorias ex propria potentia Justitia & Meritum factus sit solus, n : 1813. 2025. 2026. 2027. 9715. 9809. 10019. Quod Dominus per Tentationes univerit Ipsum Divinum, quod fuit in Se ex conceptione, Humano suo, & hoc fecerit Divinum; sicut hominem per tentationes facit spiritualem, n : 1725. 1729. 1733. 1737. 3318. 3381. 3382. 4286. Quod Domini tentationes etiam in fine habuerint desperationem, n : 1787. Quod Dominus per Tentationes in se admissas subjugaverit Inferna, ac redegerit ibi & in cœlis omnia in ordinem, & simul Humanum suum glorificaverit, n : 1737. 4287. 9397. 9528. 9937. Quod Dominus solus contra omnia Inferna pugnaverit, n : 8273. Quod inde in se admiserit tentationes, n : 2816. 4295.

Quod Dominus non potuerit tentari quoad Divinum, quoniam inferna Divinum aggredi non possunt, quod ideo assumerit Humanum ex matre, tale quod tentari potuit, n : 1414. 1444. 1573. 5041. 5157. 7193. 9315. Quod per Tentationes & Victorias expulerit omne hæreditarium ex matre, & exuerit Humanum ex illa, usque tandem ut amplius non filius ejus esset, n : 2159. 2574. 2649. 3036. 10829. Quod Jehovah, Qui in Ipso ex conceptione, in tentationibus apparuerit sicut absens, n : 1815. Quod id fuerit status humiliationis Ipsius, n : 1785. 1999. 2159. 6866. Quod

ultima

ultima Ipsius Tentatio & Victoria fuerit in Gethsemane & in Cruce, per quam plene subjugavit Inferna, & Humanum suum Divinum fecit, n : 2776. 2803. 2813. 2814. 10655. 10659. 10829.

Quod panem non edere & aquam non bibere 40 diebus significet statum integrum tentationum, n : 10686. Quod Quadraginta Anni, Menses aut Dies significant statum Tentationum plenarium a principio ad finem; & quod ille status significetur per durationem Diluvii 40 diebus, per commorationem Moysi super Monte Sinai 40 diebus; per commorationem filiorum Israelis in deserto 40 annis; & per Tentationes Domini in deserto 40 diebus, n : 730. 862. 2272. 2273. 8098.

De Baptismo.

202. **B**aptismus institutus est, in signum quod homo sit ab Ecclesia, & in memoriale quod regenerandus sit: Lavatio enim Baptismi non aliud est quam Lavatio spiritualis, quæ est Regeneratio.

203. Omnis Regeneratio fit a Domino per vera fidei, & per vitam secundum illa; ideo Baptismus testatur quod homo sit ab Ecclesia, & quod regenerari possit; nam in Ecclesia agnoscitur Dominus qui regenerat, & ibi est Verbum, ubi vera fidei, per quæ Regeneratio.

204. Hoc docet Dominus apud Johannem, "*Nisi quis generatus fuerit ex aqua & spiritu, non potest ingredi in Regnum Dei,*" III: 5; aqua in spirituali sensu est verum fidei ex Verbo, spiritus est vita secundum illud, & generari est ex illis regenerari.

205. Quia omnis qui regeneratur etiam subit tentationes, quæ sunt pugnae spirituales contra mala & falsa, ideo per aquas Baptismi etiam illæ significantur.

206. Quia Baptismus est in signum & in memoriale illorum, ideo homo baptizari potest infans, & si non tunc potest adultus.

207. Sciant itaque qui baptizati sunt, quod ipse Baptismus non det fidem, nec salutem, sed quod testetur quod recipiant fidem, & quod salventur, si regenerantur.

208. Inde constare potest, quid intelligitur per Domini verba apud Marcum, "*Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvabitur; qui vero non crediderit, condemnabitur,*" XVI: 16; qui crediderit, est qui agnoscit Dominum, ac recipit Divina Vera ab Ipso per Verbum; qui baptizatus fuerit, est qui per illa a Domino regeneratur.

Ex Arcanis Cœlestibus.

209. **Q**UOD Baptismus significet Regenerationem a Domino per vera fidei ex Verbo, n: 4255. 5120. 9089. 10239. 10386. 10387. 10388. 10392. Quod Baptismus sit in signum quod homo sit ab Ecclesia, ubi agnoscitur Dominus a Quo regeneratio, & ubi est Verbum

ex quo vera fidei per quæ regeneratio, n: 10386. 10387. 10388. Quod Baptismus non det fidem, nec salutem, sed quod testetur quod recepturi qui regenerantur, n: 10391.

Quod Lavationes in Ecclesiis Antiquis, & in Ecclesia Israelitica, repræsentaverint & inde significaverint purificationes a malis & falsis, n: 3147. 9089. 10237. 10239. Quod Lavationes vestium significaverint purificationem intellectus a falsis, n: 5954. Quod Lavatio pedum significaverit purificationem naturalis hominis, n: 3147. 10241. Explicatur quid significatur per lavationem pedum Discipulorum a Domino, n: 10243.

Quod Aquæ significant vera fidei, n: 28. 2702. 3058. 5668. 8568. 10238. Quod fons & puteus aquarum vivarum significet vera fidei a Domino, ita Verbum, n: 3424. Quod Panis & aqua significant omnia bona amoris & vera fidei, n: 4976. 9323. Quod spiritus significet vitam veri, seu vitam fidei, n: 5222. 9281. 9818. Quid spiritus & caro; quod spiritus significet vitam a Domino, & caro vitam ab homine, n: 10283: Inde patet, quid significatur per hæc Domini verba, "*Nisi quis generatus fuerit ex aqua & spiritu, non potest ingredi in Regnum Dei,*" quod nempe nisi quis regeneratus fuerit per vera fidei & per vitam secundum illa, non possit salvari, n: 10240. Quod omnis regeneratio fiat per vera fidei, & per vitam secundum illa, n: 1904. 2046. 9088. 9959. 10028.

Quod Lavatio totalis, quæ fiebat per immersionem in aquas Jordanis, significaverit ipsam Regenerationem, similiter ac Baptismus, n: 9089. 10239. Quid significaverunt aquæ Jordanis, & quid Jordanes, n: 1585. 4255.

Quod diluvium & inundatio aquarum significant tentationes, n: 660. 705. 739. 756. 790. 5725. 6853. Similiter Baptismus, n: 5120. 10389. Quomodo repræsentatus est Baptismus e cœlo, n: 2299.

De Sancta Cœna.

210. **S**ancta Cœna a Domino instituta est, ut per illam sit conjunctio Ecclesiæ cum Cœlo, ita cum Domino: ideo illa est sanctissimum Cultus.

211. Sed quomodo per illam fit conjunctio, non capiunt illi, qui non sciunt aliquid de sensu interno seu spirituali Verbi, nam illi non ultra sensum externum, qui est sensus literæ, cogitant. Ex sensu interno seu spirituali Verbi scitur, quid significat Corpus & Sanguis, & quid Panis & Vinum, tum quid Manducatio.

212. In illo sensu Corpus aut Caro Domini est Bonum amoris, similiter Panis; ac Sanguis Domini est Bonum fidei, similiter Vinum; ac Manducatio est appropriatio & conjunctio. Angeli, qui sunt apud hominem qui obit Sacramentum Cœnæ, non aliter intelligunt illa, spiritualiter enim percipiunt omnia; inde est, quod sanctum amoris & sanctum fidei influat tunc ab Angelis apud hominem, ita per Cælum a Domino; inde Conjunctio.

213. Ex his patet, quod homo cum sumit Panem, qui est Corpus, jungatur Domino per bonum amoris in Ipsum ab Ipso; & cum sumit Vinum, quod est Sanguis, jungatur Domino per bonum fidei in Ipsum ab Ipso. Sed sciendum est, quod conjunctio cum Domino per Sacramentum Cœnæ fiat solum apud illos, qui in bono amoris & fidei in Dominum a Domino sunt: apud hos per Sanctam Cœnam est conjunctio, apud cæteros est præsentia & non conjunctio.

214. Præterea Sancta Cœna includit & comprehendit omnem Cultum Divinum institutum in Ecclesia Israelitica; holocausta enim & sacrificia, in quibus Cultus illius Ecclesiæ principaliter constabat, una voce dicta fuerunt Panis: inde etiam Sancta Cœna est Ejus complementum.

Ex Arcanis Cœlestibus.

QUIA non sciri potest, quid Sancta Cœna involvit, nisi sciatur quid singula ibi significant, nam illa correspondent Spiritualibus, ideo afferendum est quid significat Corpus & Caro, quid Panis, quid Vinum, quid Edere & Bibere; tum de Sacrificiis, in quibus Cultus Ecclesiæ Israeliticæ præcipue constabat, quod illa dicta fuerint Panis.

215. DE CœNA. Quod Prandia & Cœnæ significaverint consociationem per amorem, n: 3596. 3832. 4745. 5161. 7996. Quod Cœna Paschalis significaverit Consociationem in Cœlo, n: 7836. 7997. 8001. Quod Festum azymorum seu Paschatis significaverit Liberationem a damnatione a Domino, n: 7093. 7867. 9286 ad 9292. 10655: In intimo sensu recordationem glorificationis Humani Domini, quoniam inde Liberatio, n: 10655.

216. DE CORPORE & CARNE. Quod Caro Domini significet Divinum Bonum Divini Amoris Ipsius, quod est Divini Humani Ipsius, n: 3813. 7850. 9127. 10283. Quod similiter Corpus, n: 2343. 2359. 6135. Quod Caro in genere significet Voluntarium ita Proprium hominis, quod in se spectatum est malum, sed quod vivificatum a Domino significet bonum, n: 148. 149. 780. 999. 3813. 8409. 10283. Quod inde Caro in Verbo sit totus homo & omnis homo, n: 574. 1050. 10283.

Dicitur hic & in sequentibus quod significant, ex causa quia correspondent, quicquid enim correspondet hoc significat, n: 2890. 2971. 2987. 2989. 3002. 3225. Quod Verbum per meras Correspondentias conscriptum sit, & quod inde sensus ejus internus seu spiritualis, qui absque scientia correspondentiarum non sciri potest quid est, & vix quod sit, n: 3131. 3472 ad 3485. 8615. 10657. Quod ideo per Verbum conjunctio Cœli sit cum homine Ecclesiæ, n: 10687. Plura de his videantur in Opere de CœLO & INFERNO, n: 303 ad 310, ubi de Conjunctioe Cœli cum homine Ecclesiæ per Verbum agitur.

217. DE SANGUINE. Quod Sanguis Domini significet Divinum Verum procedens a Divino Bono Divini Amoris Ipsius, n: 4735. 4978. 7317. 7326. 7846. 7850. 7877. 9127. 9393. 10026. 10033. 10152. 10204. Quod Sanguis sparsus super Altare circumcirca & ad fundamentum significaverit unionem Divini Veri & Divini Boni in Domino, n: 10047. Quod sanguis uvarum significet Verum fidei ex bono charitatis, n: 6378. Quod Uva & Botrus significet bonum spirituale, quod est bonum charitatis, n: 5117. Quod effundere sanguinem sit violentiam inferre Divino Vero, n: 374. 1005. 4735. 5476. 9127. Quid significatur per quod ex latere Domini exiverit sanguis & aqua, n: 9127. Quid per quod Dominus redemerit hominem per sanguinem suum, n: 10152.

218. DE PANE. Quod Panis, ubi de Domino, significet Divinum Bonum Divini Amoris Domini, & reciprocum hominis qui edit, n: 2165. 2177. 3478. 3735. 3813. 4211. 4217. 4735. 4976. 9323. 9545. Quod Panis

Panis involvat & significet omnem Cibum in genere, n : 2165. 6118. Quod Cibus significet omne quod nutrit vitam spiritualem hominis, n : 4976. 5147. 5915. 6277. 8418. Ita Panis omnem cibum cœlestem & spiritua-lem, n : 276. 680. 2165. 2177. 3478. 6118. 8410. Sic omne quod exit ex ore Dei, secundum Domini verba, Matth : iv : 4, n : 681. Quod Panis in genere significet bonum amoris, n : 2165. 2177. 10686 : simile Triticum, ex quo Panis, n : 3941. 7605. Ubi in Verbo dicitur Panis & Aqua, quod sig-nificetur bonum amoris & verum fidei, n : 9323. Frangere panem, quod fuerit repræsentativum mutui amoris in Ecclesiis Antiquis, n : 5405. Quod Cibus spiritualis sit Scientia, Intelligentia & Sapientia, ita Bonum & Verum, quia ex his illæ, n : 3114. 4459. 4792. 5147. 5293. 5340. 5342. 5410. 5426. 5576. 5582. 5588. 5656. 8562. 9003 : Et quia nutriunt mentem, n : 4459. 5293. 5576. 6277. 8418. Sustentatio per Cibum, quod sit Nu-tritio spiritualis, ac influxus boni & veri a Domino, n : 4976. 5915. 6277.

Quod Panes super Mensa in Tabernaculo significaverint Divinum Bonum Divini Amoris Domini, n : 3478. 9545. Quod Minchæ in Sacrificiis, quæ erant Placentæ & Lagana, significaverint Cultum ex bono amoris, n : 4581. 10079. 10137. Quid Minchæ variæ in specie significaverunt, n : 7978. 9992. 9993. 9994. 10079.

Quod Antiqui, cum dixerunt Panem, intellexerint omnem Cibum in ge-nere, videatur Genes : xliiii : 16. 31. Exod : xviii : 12. Jud : xiii : 15. 16. 1 Sam : xiv : 28. 29. Cap : xx : 24. 27. 2 Sam : ix : 7. 10. 1 Reg : iv : 22. 23. 2 Reg : xxv : 29.

219. DE VINO. Quod Vinum, ubi de Domino, significet Divinum Ve-rum procedens ex Divino Bono Ipsius, simile ac Sanguis, n : 1071. 1798. 6377. Quod Vinum in genere significet bonum charitatis, n : 6377. Quod Mustum significet Verum ex bono in Naturali homine, n : 3580. Quod Vinum dictum sit sanguis uvarum, n : 6378. Quod Vineæ significet Eccle-siam quoad verum, n : 9139. 3220. Quod Libamen in Sacrificiis, quod erat vinum, significaverit bonum spirituale, quod est sanctum verum, n : 1072. Quod Dominus Solus sit Sanctus, inde quod omne Sanctum sit ab Ipso, n : 9229. 9680. 10359. 10360. Quod Divinum Verum procedens a Do-mino sit quod in Verbo vocatur Sanctum, n : 6788. 8302. 9229. 9820. 10361.

220. DE EDERE & BIBERE. Quod Edere significet appropriari & con-jungi per amorem & charitatem, n : 2187. 2343. 3168. 3513. 5643. Quod inde significet consociari, n : 8001. Quod Edere dicatur de appropriatione & conjunctione boni, ac Bibere de appropriatione & conjunctione veri, n : 3168. 3513. 3832. 9412. Quid significat comedere & bibere in Regno Domini, n : 3832. Inde est, quod famem habere & esurire, in Verbo sig-nificet ex affectione desiderare bonum & verum, n : 4958. 10227.

Quod Angeli illa, quæ nunc dicta sunt, non aliter intelligant quam se-cundum sensum internum seu spiritualem, quia in spirituali Mundo sunt, n : 10121. Quod inde Sanctum e Cœlo influat apud homines Ecclesiæ, cum sancte obeunt

obeunt Sacramentum Cœnæ, n: 6789. Et quod inde Conjunctio Domini, n: 1519. 3464. 3735. 5915. 10521. 10522.

221. DE SACRIFICIIS. Quod Holocausta & Sacrificia significaverint omnia Cultus ex bono amoris & veris fidei, n: 923. 6905. 8680. 8936. 10042. Quod Holocausta & Sacrificia significaverint Divina Cœlestia, quæ sunt interna Ecclesiæ ex quibus Cultus, n: 2180. 2805. 2807. 2830. 3519. Cum variatione & discrimine secundum varia Cultus, n: 2805. 6905. 8936. Quod ideo plura genera Sacrificiorum fuerint, & illorum varii Processus, & quoque variæ bestię, ex quibus n: 2830. 9939. 9990. Varia, quæ in genere significaverunt, quod constare possit ex singulis per sensum internum evolutis, n: 10042. Quid Bestię, quæ sacrificabantur, in specie significaverunt, n: 10042. Quod in Ritualibus & Processualibus Sacrificiorum contineantur Arcana Cœli, n: 10057. Quod in genere contineantur Arcana Glorificationis Humani Domini; ac in sensu respectivo arcana Regenerationis & purificationis hominis a malis & falsis, quapropter erant pro variis peccatis, reatibus, & purificationibus, n: 9993. 10022. 10042. 10053. 10057. Quid significatum est per quod imponerent manus super bestias, quæ sacrificabantur, n: 10023. Quid per quod in Holocaustis inferiora mactatarum bestiarum ponerentur sub superioribus earum, n: 10051. Quid per Minchas, quæ tunc etiam adolebantur, n: 10079. Quid per Libamen, n: 4581. 10137. Quid per Sal, quod etiam adhibebatur, n: 10300. Quid per Altare, & omnia ejus, n: 921. 2777. 2784. 2811. 2812. 4489. 4541. 8935. 8940. 9388. 9389. 9714. 9726. 9963. 9964. 10028. 10123. 10151. 10242. 10245. 10344. Quid per Ignem altaris, n: 934. 6314. 6832. Quid per commensationem ex sanctificationis, n: 2187. 8682. Quod Sacrificia non mandata fuerint, sed Charitas & Fides, ita quod modo permixta, ostensum ex Verbo, n: 922. 2180. Cur permixta, n: 2180. 2818.

Quod Holocausta & Sacrificia, quæ fiebant ex Agnis, Capris, Ovibus, Hædis, Hircis, Juvencis, Bovibus, una voce dicta fuerint PANIS, constare potest ex his locis, "*Ille adolebit Sacerdos super Altari, Panis Igniti Jehovæ,*" Levit: III: 11. 16. *Filii Abaronis Sancti erunt Deo suo, neque prophanabunt Nomen Dei sui, quia Ignita Jehovæ, Panem Dei sui, illi offerentes. Sanctificabis illum, quia Panem Dei tui ille offerens. Vir de semine Abaronis, in quo fuerit macula, non accedet ad offerendum Panem Dei sui,*" Levit: XXI: 6. 8. 17. 21. "*Præcipe filiis Israelis, & dicas ad eos, oblationem meam, Panem meum, in ignita odoris quietis, observabitis, ut offeratis Mihi in stato tempore suo,*" Num: XXVIII: 2. "*Qui tetigerit immundum, non comedet de Sanctificationis, sed lavabit Carnem suam in aqua, & postea comedet de sanctificationis, quia Panis ejus hoc,*" Levit: XXI: 6. 7. "*Qui offerunt super Altari meo Panem pollutum,*" Malach: I: 7. Inde nunc est, quod supra n: 214, dictum sit nempe, "*Sancta Cœna includit & comprehendit omnem Cultum Divinum institutum in Ecclesia Israelitica; holocausta enim & sacrificia, in quibus Cultus illius Ecclesiæ principaliter constabat, una voce dicta fuerunt Panis; inde etiam Sancta Cœna est ejus complementum.*"

Ex

Ex omnibus his nunc videri potest, quid per Panem intelligitur apud Johannem, “Dixit illis Iesus, *Amen amen dico vobis, non Moses dedit illis Panem e Cœlo, sed Pater meus dat vobis Panem e Cœlo verum; Panis namque Dei est, qui descendit e Cœlo, & vitam dat Mundo. Dixerunt illi, Domine, semper da nobis Panem hunc; dixit illis Iesus, Ego sum Panis vitæ, qui venit ad Me, non esuriat, & qui credit in Me, non sitiet unquam. Qui credit in Me, habet vitam æternam; Ego sum Panis vitæ: hic est Panis qui e Cœlo descendit, ut quis ex eo comedit, non morietur: Ego sum Panis vivens, qui e Cœlo descendit, si quis comederit ex hoc Pane, vivet in æternum,*” VI: 31 ad 35. 47 ad 51. Ex his & illis patet, quod Panis sit omne Bonum quod procedit a Domino, nam Ipse Dominus est in suo Bono: ita quod Panis & Vinum in Sancta Cœna sint omnis Cultus Domini ex Bono amoris & fidei.

222. “His adjicientur aliqua ex ARCANIS COELESTIBUS, n: 9217. Qui “de Sensu interno seu spirituali Verbi nihil novit, non aliter scit quam quod “per Carnem & Sanguinem in Verbo intelligatur Caro & Sanguis; sed in “Sensu interno seu spirituali non agitur de vita corporis sed de vita “animæ hominis, hoc est, de vita spirituali ejus, quam victurus est in “æternum; hæc vita describitur in Verbo in sensu literæ per talia quæ “sunt vitæ corporis, nempe per Carnem & Sanguinem; & quia Vita spi- “ritualis hominis subsistit per bonum amoris & verum fidei, ideo bonum “amoris intelligitur per Carnem, & verum fidei per Sanguinem in sensu “interno Verbi: hæc per Carnem & Sanguinem intelliguntur in Cœlo; “similiter per Panem & Vinum, quoniam per Panem prorsus simile ibi “intelligitur quod per Carnem, & per Vinum prorsus simile quod per San- “guinem: sed illi, qui non spirituales homines sunt, hoc non capiunt; “maneant itaque in sua fide, modo credant quod in Sacra Cœna ac in “Verbo sanctum sit, quia a Domino; sit, quod non sciant ubi id sanctum, “usque qui aliqua perceptione interiore pollent, expendant num Caro per “carnem, & Sanguis per sanguinem intelligatur in his locis;” in Apoca- lypsi, “Vidi Angelum stantem in Sole, qui clamavit voce magna, dicens omnibus “avibus volantibus in medio cæli, congregamini ad Cænam Magni Dei, ut co- “medatis Carnes Regum, & Carnes Chiliarchorum, & Carnes Fortium, & Carnes “Equorum & Sedentium super illis, & Carnes omnium liberorum & servorum, “parvorum & magnorum,” XIX: 17. 18; quis usquam hæc intelliget, nisi “sciat quid Caro in sensu interno significat, & nisi quid Reges, Chiliarchi, “fortes, equi, sedentes super illis, liberi & servi. Et apud Ezechielem, “Sic dixit Dominus Jehovih, dic omni avi cæli, omni bestię agri, congrega- “gamini & venite; congregate vos a circuitu super sacrificium meum, quod “Ego sacrifico vobis, Sacrificium magnum super montibus Israelis, ut come- “datis Carnem & bibatis Sanguinem, Carnem fortium comedetis, & Sanguinem “Principum terræ bibetis, & comedetis adipem ad satietatem, & bibetis san- “guinem usque ad ebrietatem, de sacrificio meo quod sacrificabo vobis; satia- “bimini super mensa mea, Equo, & Curru, Forti, & omni Viro belli: Sic dabo “gloriam

“ *gloriam meam inter Gentes,*” xxxix: 17. 18. 19. 20. 21; agitur ibi de
 “ Convocatione omnium ad Regnum Domini, & in specie de instauratione
 “ Ecclesiæ apud Gentes; & per comedere Carnem & bibere Sanguinem,
 “ significatur appropriare sibi Divinum bonum & Divinum verum, ita
 “ Sanctum quod procedit a Divino Humano Domini: quis non videre po-
 “ test, quod non Caro per Carnem & Sanguis per sanguinem ibi intelligatur,
 “ ut quod carnem fortium comederent, sanguinem principum terræ biberent,
 “ & quod sanguinem biberent usque ad ebrietatem; tum quod satiarentur
 “ equo, curru, forti & omni viro belli: quid per aves cœli & bestias agri
 “ in sensu spirituali significatur, videatur in Opere de Cœlo & Inferno,
 “ n: 110, & in Notis ibi (1). Expendantur nunc hæc, quæ Dominus de
 “ sua Carne & de suo Sanguine dixit apud Johannem, “ *Panis, quem Ego*
 “ *dabo, Caro mea est: amen, amen, dico vobis, nisi comederitis Carnem Filii*
 “ *hominis, & biberitis Ipsius Sanguinem, non habebitis vitam in vobis: qui come-*
 “ *dit meam Carnem, & bibit meum Sanguinem, habet vitam æternam, & Ego*
 “ *resuscitabo illum extremo die; nam Caro mea est vere Cibus, & Sanguis meus*
 “ *est vere Potus: qui comedit meam Carnem, & bibit meum Sanguinem, in Me*
 “ *manet, & Ego in illo: hic Panis est qui e Cælo descendit,*” vi: 50 ad 58.
 “ Quod Caro Domini sit Divinum Bonum, & Sanguis Divinum Verum,
 “ utrumque ab Ipso, constare potest ex eo, quod illa sint quæ nutriunt vitam
 “ spiritualement hominis; inde dicitur, Caro mea est vere Cibus, & Sanguis
 “ meus est vere Potus; & quia homo per Divinum Bonum & Verum con-
 “ jungitur Domino, ideo etiam dicitur, qui comedit Carnem meam & bibit
 “ Sanguinem meum, habebit vitam æternam; & ille in Me manet & Ego
 “ in illo; & supra in eo Capite, “ *Ne operemini Cibus qui perit, sed cibum*
 “ *qui manet in vitam æternam,*” Vers: 27: quod manere in Domino sit esse
 “ in amore in Ipsum, Ipse Dominus docet apud Johannem,” Cap: xv: 2 ad 12.

De Resurrectione.

223. **H**OMO ita creatus est, ut quoad Internum suum non mori possit; nam credere potest in Deum, & quoque amare Deum, ac ita conjungi Deo fide & amore; & conjungi Deo est vivere in æternum.

224. Hoc Internum est apud omnem hominem qui nascitur; Externum ejus est per quod efficit illa quæ fidei & amoris sunt. Internum est, quod vocatur Spiritus, & Externum, quod vocatur Corpus. Externum, quod vocatur Corpus, accommodatum est usibus in Mundo naturali; hoc rejicitur cum homo moritur: at Internum, quod vocatur Spiritus, accommodatum est usibus in Mundo spirituali, hoc non moritur: hoc Internum tunc est Spiritus bonus & Angelus, si homo in Mundo bonus fuerat; at Spiritus malus, si homo in Mundo malus fuerat.

225. Spiritus hominis post mortem corporis apparet in Mundo spirituali in forma humana, prorsus sicut in Mundo; gaudet etiam facultate videndi, audiendi, loquendi, sentiendique sicut in Mundo; & pollet omni facultate cogitandi, volendi, & faciendi sicut in Mundo; verbo, est homo quoad omnia & singula, præter quod non crasso illo corpore, quo in Mundo, circumdatus fit; id relinquit cum moritur, nec usquam reassumit.

226. Hæc continuatio vitæ est, quæ intelligitur per Resurrectionem. Quod homines credant, quod non prius resurrecturi sint, quam Ultimo Judicio, quando etiam perituum omne aspectabile Mundi, est quia non intellexerunt Verbum; & quia sensuales homines vitam ponunt in corpore, & credunt, quod nisi hoc revicturum esset, actum foret de homine.

227. Vita hominis post mortem est vita amoris & vita fidei ejus; inde qualis ei amor fuerat & qualis fides, cum vixit in mundo, talis ei vita manet in æternum: vita inferni est illis, qui se & mundum super omnia amaverunt; & vita cæli illis qui Deum super omnia amaverunt, & proximum sicut seipsum; hi sunt qui fidem habent, illi autem qui fidem non habent. Vita cæli est quæ vocatur Vita æterna; & Vita inferni est quæ vocatur Mors spiritualis.

228. Quod

228. Quod homo post mortem vivat, docet Verbum; ut quod Deus non sit mortuorum Deus, sed viventium, Matth: xxii: 31. Quod Lazarus post mortem in Cælum sublatus sit, Dives autem conjectus in Infernum, Luc: xvi: 22. 23. seq: Quod Abrahamus, Isaac & Jacobus ibi sint, Matth: viii: 11. Cap: xxii: 31. 32. Luc: xx: 37. 38. Quod Jesus dixerit ad latronem, hodie Mecum eris in Paradiso, Luc: xxiii: 43.

229. **S**UPERFEDATUR hic aliquid ex ARCANIS COELESTIBUS afferre, quoniam illa, quæ Resurrectionem & vitam hominis post mortem concernunt, in OPERE DE CÆLO & INFERNO plene ostensa sunt; videantur itaque in eo Opere sequentes Articuli. I. *Quod unusquisque homo sit Spiritus quoad interiora sua*, n: 432 ad 444. II. *De Hominis resurrectione a mortuis, ac introitu in vitam æternam*, n: 445 ad 452. III. *Quod homo post mortem sit in perfecta forma humana*, n: 453 ad 460. IV. *Quod homo post mortem sit in omni sensu, memoria, cogitatione, affectione, in quibus in Mundo, & quod nihil relinquit præter terrestre suum corpus*, n: 461 ad 469. V. *Quod homo sit post mortem, qualis ejus vita fuit in mundo*, n: 470 ad 484. VI. *Quod jucunda vitæ cujus vertantur in correspondentia*, n: 485 ad 490. VII. *De Primo statu hominis post mortem*, n: 491 ad 498. VIII. *De Secundo statu hominis post mortem*, n: 499 ad 511. IX. *De Tertio statu hominis post mortem, qui est status instructionis eorum qui veniunt in Cælum*, n: 512 ad 520. X. *Quod Cælum & Infernum sint ex Humano Genere*, n: 311 ad 317.

De Ultimo Judicio, de quo etiam dictum est supra n: 226, quod non existurum sit cum Interitu Mundi, videatur in Opusculo DE ULTIMO JUDICIO & BABYLONIA DESTRUCTA, a principio ad finem.

De Cœlo & Inferno.

230. **S**UNT duo quæ faciunt vitam Spiritus hominis, Amor & Fides; Amor vitam Voluntatis ejus & Fides vitam Intellectus ejus. Amor boni & inde Fides veri faciunt vitam cœli; ac Amor mali & inde Fides falsi faciunt vitam inferni.

231. Amor in Dominum & Amor erga proximum faciunt Cœlum, & quoque Fides, sed hæc quantum ex illis amoribus vitam habet; & quia uterque ille Amor & inde fides sunt a Domino, inde patet quod Dominus faciat Cœlum.

232. Cœlum est apud unumquemvis secundum receptionem amoris & fidei a Domino, & qui cœlum a Domino recipiunt, dum vivunt in mundo, in cœlum veniunt post mortem.

233. Qui Cœlum a Domino recipiunt, illi sunt qui Cœlum in se habent, nam Cœlum est in homine; quod etiam Dominus docet, "*Non dicent, Regnum Dei ecce hic est, aut ecce illic, ecce enim Regnum Dei in vobis est,*" Luc: xvii: 21.

234. Cœlum apud hominem est in Interno ejus, ita in velle & cogitare ex amore & fide, & inde in Externo, quod est ex amore & fide facere & loqui; non autem est in Externo absque Interno; nam facere bene & loqui bene possunt omnes hypocritæ, at non velle bene & cogitare bene.

235. Cum homo in alteram vitam venit, quod fit statim post mortem, patet num in eo Cœlum sit, non autem cum in mundo vivit; in mundo enim apparet Externum, & non Internum, at in altera vita patet Internum, quoniam homo tunc quoad spiritum vivit.

236. Felicitas æterna, quæ etiam gaudium cœleste vocatur, est illis qui in amore & fide in Dominum a Domino sunt; ille amor & illa fides in se habent id gaudium; in id venit homo post mortem, qui cœlum in se habet; interea reconditum latet in Interno ejus. In Cœlis est communio omnium bonorum; pax, intelligentia, sapientia, & felicitas omnium communicantur unicuique ibi, attamen singulis secundum receptionem amoris & fidei a Domino: inde patet, quanta pax, intelligentia, sapientia, & felicitas in Cœlo est.

237. Quemadmodum amor in Dominum & amor erga proximum faciunt vitam cœli apud hominem, ita amor sui & amor mundi, quando

quando regnant, faciunt vitam inferni apud illum, nam hi amores illis oppositi sunt; quapropter illi, apud quos amores sui & mundi regnant, nihil possunt recipere e cœlo, sed quæ recipiunt sunt ex inferno: quicquid enim homo amat & quicquid credit, vel e cœlo est vel ex inferno est.

238. Illi, apud quos amor sui & amor mundi regnant, non sciunt quid cœlum & quid felicitas cœli, & incredibile illis apparet, quod felicitas in aliis amoribus detur quam in illis; cum tamen tantum intrat felicitas cœli, quantum illi amores ut fines removentur; felicitas, quæ illis remotis succedit, est tanta, ut excedat omnem captum hominis.

239. Vita hominis non mutari potest post mortem, manet tunc qualis fuerat, nam spiritus hominis totus quantus est qualis ejus amor, & amor infernalis non transcribi potest in amorem cœlestem, quoniam oppositi sunt; hoc intelligitur per Abrahami verba ad divitem in inferno, "*Hiatus magnus est inter vos & nos, ut illi qui volunt transire ad vos non possint, neque etiam isthinc transire ad nos,*" Luc: xvi: 26: inde patet, quod qui in Infernum veniunt, ibi maneant in æternum; & qui in Cœlum veniunt, ibi maneant in æternum.

240. **Q**uoniam de Cœlo & Inferno in singulari Opere actum est, & ibi quoque adducta sunt, quæ in ARCANIS COELESTIBUS de illis continentur, ideo non opus est hic plura addere.

De Ecclesia.

241. **Q**UOD apud hominem facit Cœlum, hoc etiam facit Ecclesiam; nam sicut Amor & Fides faciunt Cœlum, ita etiam Amor & Fides faciunt Ecclesiam: inde ex illis quæ de Cœlo prius dicta sunt, patet quid Ecclesia.

242. Ecclesia dicitur, ubi Dominus agnoscitur & ubi Verbum est; nam essentialia Ecclesiæ sunt amor & fides in Dominum a Domino, & Verbum docet quomodo homo victurus est, ut amorem & fidem recipiat a Domino.

243. Ut Ecclesia sit, erit Doctrina ex Verbo, quoniam absque Doctrina non intelligitur Verbum: ast sola Doctrina non facit Ecclesiam apud hominem, sed Vita secundum illam: inde sequitur, quod non Fides sola faciat Ecclesiam, sed Vita fidei quæ est Charitas. Genuina Doctrina est Doctrina Charitatis & simul Fidei, & non Doctrina fidei absque illa; nam Doctrina Charitatis & simul Fidei, est Doctrina Vitæ, non autem Doctrina fidei absque Doctrina charitatis.

244. Illi, qui extra Ecclesiam sunt, & agnoscunt unum Deum, & secundum Religiosum suum in quadam charitate erga proximum vivunt, in communione sunt cum illis qui ab Ecclesia; quoniam nemo qui credit in Deum & bene vivit, damnatur: inde patet, quod Ecclesia Domini sit ubivis in universo terrarum orbe, tametsi in specie ubi Dominus agnoscitur, & ubi Verbum est.

245. Omnis, apud quem Ecclesia est, salvatur; at omnis, apud quem non Ecclesia est, condemnatur.

Ex Arcanis Cœlestibus.

246. **Q**UOD Ecclesia in specie sit ubi Verbum, & per id Dominus notus, ita ubi Divina Vera sunt revelata, n: 3857. 10761. At usque quod ideo non ab Ecclesia sint, qui nati ubi Verbum est & Dominus notus, sed qui per Vera ex Verbo a Domino regenerantur, qui sunt qui vivunt vitam Charitatis, n: 6637. 10143. 10153. 10578. 10645.

10645. 10829. Qui ab Ecclesia sunt, seu in quibus Ecclesia, illi in affectione veri sunt propter verum, hoc est, amant verum quia est verum; illi etiam explorant ex Verbo num vera sunt doctrinalia Ecclesiæ, in qua nati, n: 5432. 6047. Alioquin foret cuivis verum ex alio, & ex natali solo, n: 6047.

Quod Ecclesia Domini sit apud omnes, qui in Universo Orbe in bono vivunt secundum Religiosum suum, n: 3263. 6637. 10765. Quod omnes qui in bono vivunt, ubicunque sunt, & agnoscunt unum Deum, acceptentur a Domino, & in Cœlum veniant, quoniam omnes qui in bono sunt, agnoscunt Dominum, ex causa quia bonum est a Domino, & Dominus est in bono, n: 2589 ad 2604. 2861. 2863. 3263. 4190. 4197. 6700. 9256. Quod Ecclesia universalis in terris sit coram Domino sicut unus Homo, n: 7395. 9276. Similiter ac Cœlum, quia Ecclesia est Cœlum seu Regnum Domini in terris, n: 2853. 2996. 2998. 3624 ad 3649. 3636 ad 3643. 3741 ad 3745. 4625. Sed quod Ecclesia, ubi Dominus est notus & ubi Verbum est, sit sicut Cor & sicut Pulmo in homine, respective ad reliqua corporis, quæ ex illis ut ex suæ vitæ fontibus vivunt, n: 637. 931. 2054. 2853. Inde est, nisi foret Ecclesia ubi Verbum & per id Dominus notus, non salvaretur Genus Humanum, n: 468. 637. 931. 4545. 10452. Quod Ecclesia sit fundamentum Cœli, n: 4060.

Quod Ecclesia sit Interna & Externa, n: 1242. 6587. 9375. 9680. 10762. Quod Ecclesiæ Internum sit Amor in Dominum & Caritas erga proximum; inde quod illi, qui in affectione boni & veri sunt ex amore in Dominum & ex caritate erga proximum, Ecclesiam internam constituent, & quod illi, qui in cultu externo ex obedientia & fide sunt, Ecclesiam externam constituent, n: 1083. 1098. 4288. 6380. 6587. 7840. 8762. Quod scire verum & bonum & inde agere, sit Externum Ecclesiæ, at velle & amare verum & bonum & inde agere, sit Internum Ecclesiæ, n: 4899. 6775. Quod Internum Ecclesiæ sit in cultu eorum qui ab Externa Ecclesia sunt, tametsi in obscuro, n: 6775. Quod Ecclesia Interna & Externa unam Ecclesiam faciant, n: 409. 10762. Quod homini sit Internum & Externum, Internum ad imaginem Cœli, & Externum ad imaginem Mundi, & quod ideo, ut homo sit Ecclesia, Externum ejus unum aget cum Interno, n: 3628. 4523. 4524. 6057. 6314. 9706. 10472. Quod Ecclesia sit in Interno hominis & simul in Externo, non autem in Externo absque Interno, n: 1795. 6581. 10691. Quod Internum Ecclesiæ se habeat secundum vera & eorum quale, & secundum implantationem eorum in bono per vitam, n: 1238.

Quod Ecclesia sicut Cœlum sit in homine, & sic quod Ecclesia in communi sit ab hominibus, in quibus Ecclesia, n: 3884. Ut Ecclesia sit, erit Doctrina vitæ, quæ est Doctrina caritatis, n: 3445. 10763. 10764. Quod Caritas faciat Ecclesiam, & non Fides separata a caritate, n: 916. Proinde non Doctrina fidei separatæ a caritate, sed Doctrina fidei conjunctæ

junctæ cum illa, secundum quam vita, n: 809. 1798. 1799. 1834. 1844. 4468. 4672. 4676. 4766. 5828. 6637. Quod non Ecclesia apud hominem sit, nisi vera Doctrinæ implantata sint bono charitatis apud illum, ita vitæ, n: 3310. 3963. 5826. Quod nulla Ecclesia apud hominem sit, si is modo in veris, quæ vocantur fidei, est, n: 5826. Quantum boni in Ecclesia, si Charitas primo loco foret, & fides secundo, n: 6269. Et quantum mali si Fides primo loco est, n: 6272. Quod in Ecclesiis Antiquis Charitas fuerit principale & essentielle Ecclesiæ, n: 4680. Quod Ecclesia foret sicut Cœlum, si omnibus Charitas, n: 2385. 2853. Si bonum foret character Ecclesiæ, & non verum absque bono, ita si charitas & non fides separata, quod Ecclesia foret una, & nihil faceret quod quoad doctrinalia fidei & quoad externos cultus differrent, n: 1285. 1316. 2982. 3267. 3445. 3451.

Quod omnis Ecclesia inchoet a Charitate, sed quod temporis tractu ab illa defleat, n: 494. 501. 1327. 3773. 4649. Et sic ad falsa ex malo, & tandem ad mala, n: 1834. 1835. 2910. 4683. 4689. Comparatio Ecclesiæ inchoantis & decrefcentis cum hominis infantia & senectute, n: 10134. Et quoque cum ortu & occasu Solis, n: 1837. De successivis statibus Ecclesiæ Christianæ usque ad extremum ejus; ubi explicantur illa quæ Dominus prædixerat de Consummatione Sæculi & de Adventu Ipsius, apud Matthæum Cap: xxiv, a principio ad finem, n: 3353 ad 3356. 3486 ad 3489. 3650 ad 3655. 3751 ad 3759. 3897 ad 3901. 4057 ad 4060. 4229 ad 4231. 4332 ad 4335. 4422 ad 4424. 4635 ad 4638. 4807 ad 4810. 4954 ad 4959. 5063 ad 5071. Quod Ecclesia Christiana hodie in extremis sit, quoniam ibi non fides quia nulla charitas, n: 3489. 4649. Quod ultimum Judicium sit ultimum tempus Ecclesiæ, n: 2118. 3353. 4057. 4333. 4535. De Ecclesiæ vastatione, n: 407 ad 411. Quod Consummatio sæculi & adventus Domini sit ultimum tempus Ecclesiæ veteris & primum novæ, n: 2243. 4535. 10622. Quod interiora vera revelentur cum Ecclesia vetus vastatur, inservitura novæ quæ tunc instauratur, n: 3398. 3786. De instauratione Ecclesiæ apud Gentes, n: 1366. 2986. 4747. 9256.

247. *De Ecclesiis Antiquis.* Quod Prima & Antiquissima Ecclesia in hac Tellure fuerit, quæ describitur in Primis Capitibus Geneseos, & quod illa fuerit Ecclesia Cœlestis, omnium præcipua, n: 607. 895. 920. 1121. 1122. 1123. 1124. 2896. 4493. 8891. 9942. 10545. Quales illi sunt in Cœlo, n: 1114 ad 1125. Quod in summa luce sint, n: 1116. 1117. Quod variæ Ecclesiæ fuerint post diluvium, quæ una voce Ecclesia Antiqua vocantur, de quibus, n: 1125. 1126. 1127. 1327. 10355. Antiqua Ecclesia per quot Regna Asiæ fuit extensa, n: 1238. 2385. Quales fuerunt homines Antiquæ Ecclesiæ, n: 609. 895. Quod Ecclesia Antiqua fuerit Ecclesia repræsentativa, & quod ejus Repræsentativa fuerint in unum collecta ab hominibus quibusdam Antiquissimæ Ecclesiæ, n: 519. 521. 2896. Quod
I apud

apud Antiquam Ecclesiam fuerit Verbum, sed quod id deperditum sit, n: 2897. Qualis antiqua Ecclesia cum cæpit declinare, n: 1128. Discrimen inter Ecclesiam Antiquissimam & Antiquam, n: 597. 607. 640. 641. 765. 784. 895. 4493. Quod Antiquissima & Antiqua Ecclesia fuerint etiam in terra Canaane, & quod inde Repræsentativa locorum, n: 3686. 4447. 4454. De Ecclesia inchoata, ab Ebero, quæ Ecclesia Hebræa dicta fuit, n: 1238. 1241. 1343. 4516. 4517. Discrimen inter Ecclesiam Antiquam & Hebræam, n: 1343. 4874. Quod Eberus instituerit Sacrificia in Antiquis Ecclesiis prorsus ignota, n: 1343. Quod Antiquæ Ecclesiæ concordarent cum Christiana Ecclesia quoad Interna, non autem quoad Externa, n: 3478. 4489. 4772. 4904. 10149. Quod in Antiquissima Ecclesia fuerit Revelatio immediata, in Antiqua Ecclesia per correspondentias, in Ecclesia Judaica viva voce, & in Ecclesia Christiana per Verbum, n: 10355. Quod Dominus fuerit Deus Antiquissimæ Ecclesiæ, & vocatus Jehovah, n: 1343. 6846. Quod Dominus sit Cælum & quod sit Ecclesia, n: 4766. 10125. 10151. 10157. Quod Divinum Domini faciat Cælum, videatur in Opere de Cælo & Inferno, n: 7 ad 12. & 78 ad 86: ita quoque Ecclesiam, quoniam quod apud hominem facit Cælum, hoc quoque facit Ecclesiam, supra in Doctrina.

248. *De Ecclesia Judaica, & de Judæis.* Quod Statuta, Judicia & Leges, quæ mandata sunt in Ecclesia Judaica fuerint quoad partem similia illis quæ fuerunt in Ecclesia antiqua, n: 4449. 4834. Ritus repræsentativi Ecclesiæ Judaicæ qualiter differebant a ritibus repræsentativis Ecclesiæ Antiquæ, n: 4288. 10149. Quod Ecclesia repræsentativa apud illam Gentem instituta fuerit, sed quod in ipsa Gente nulla Ecclesia fuerit, n: 4899. 4912. 6304. Quod ideo quoad ipsam Gentem fuerit repræsentativum Ecclesiæ, & non Ecclesiæ, n: 4281. 4288. 4311. 4500. 6304. 7048. 9320. 10396. 10526. 10531. 10698. Quod Gens Israelitica & Judaica non electa fuerit, sed recepta ut Ecclesiam repræsentaret, ob contumaciam, qua Patres eorum & Moses institerunt, n: 4290. 4293. 7051. 7439. 10430. 10535. 10632. Quod Cultus eorum mere externus fuerit, absque omni cultu interno, n: 1200. 3147. 3479. 8871. Quod prorsus non sciverint interna cultus, nec scire voluerint, n: 301. 302. 303. 8479. 4429. 4433. 4680. 4844. 4897. 10396. 10401. 10407. 10694. 10701. 10707. Quomodo considerant interna Cultus, Ecclesiæ & Verbi, n: 4865. Quod interiora eorum fuerint foeda, amoribus sui & mundi, & avaritia plena, n: 3480. 9962. 10454 ad 10457. 10462 ad 10466. 10575. Quod ideo illis non detecta fuerint interna Ecclesiæ, quoniam illa prophanaissent, n: 2520. 3398. 3480. 4289. Quod Verbum illis prorsus occlusum sit, n: 3769. Quod videant Verbum ab extra & non ab intra, n: 10549. 10550. 10551. Quod ideo internum eorum, quando in cultu, occlusum fuerit, n: 8788. 8806. 9320. 9380. 9377. 9962. 10390. 10401. 10407. 10492. 10498. 10500. 10575. 10629. 10692. Quod etiam Gens illa præ aliis talis fuerit, ut potuisset esse in Sancto

Sancto externo, occluso interno, n: 4293. 4311. 4903. 9373. 9377. 9381. Status eorum tunc, n: 4311. Quod quoque ideo usque ad hunc diem conservati sint, n: 3479. Quod Sanctum externum eorum a Domino miraculose elevatum sit in Cœlum, & sic interiora Cultus, Ecclesiæ, & Verbi ibi percepta, n: 3480. 4309. 4311. 6304. 8588. 10492. 10500. 10602. Quod hoc ut fieret, per media externa coacti sint stricte observare Ritus in externa forma, n: 3147. 4281. 10149. Quia in Sancto externo absque interno potuerunt esse, quod sancta Ecclesiæ & Cœli repræsentare potuerint, n: 3479. 3881. 4208. 6306. 6588. 9377. 10430. 10500. 10570. Quod usque sancta illos non affecerint, n: 3479. Quia nihil refert, qualis persona est quæ repræsentat, quoniam Repræsentatio spectat rem, non autem personam, n: 665. 1097. 1361. 3147. 3881. 4208. 4281. 4288. 4292. 4307. 4444. 4500. 6304. 7048. 7439. 8388. 8788. 8806.

Quod Gens illa pejor aliis gentibus fuerit, describitur qualis, etiam ex Verbo utriusque Testamenti, n: 4314. 4316. 4317. 4444. 4503. 4750. 4751. 4815. 4820. 4832. 5057. 5998. 7248. 8819. 9320. 10454 ad 10457. 10462 ad 10466. Quod Tribus Jehudæ abiverit in pejus quam reliquæ Tribus, n: 4815. Quam crudeliter tractaverunt Gentes ex jucundo, n: 5057. 7248. 9320. Quod Gens illa corde idololatra fuerit, ac præ aliis coluerit alios deos, n: 3732. 4208. 4444. 4825. 5998. 6877. 7401. 8301. 8871. 8882. Quod etiam cultus eorum in ipsa gente spectatus fuerit idololatricus, quia externus absque interno, n: 4281. 4825. 8871. 8882. Quod Jehovah modo quoad Nomen coluerit, n: 6877. 10559. 10560. 10561. 10566. Et solum propter miracula, n: 4299. Quod erronee cogitent, qui credunt quod Judæi in fine Ecclesiæ convertendi sint, & reducendi in terram Canaanem, n: 4847. 7051. 8301. Plura loca e. Verbo de illa re allata, quæ tamen intelligenda sunt secundum sensum internum, ita aliter quam secundum literam, n: 7051. Quod Verbum quoad sensum externum propter illam gentem immutatum fuerit, non tamen quoad sensum internum, n: 10453. 10461. 10603. 10604. Quod Jehovah in Monte Sinai apparuerit eis secundum quale eorum, in igne consumente, densa nube, & fumo sicut fornacis, n: 1861. 6832. 8814. 8819. 9434. Quod Dominus appareat unicuique secundum ejus quale, ut ignis vivificans & recreans illis qui in bono, ac ut ignis consumens illis qui in malo, n: 934. 1861. 6832. 8814. 8819. 9434. 10551. Quod una ejus Gentis origo sit ex Canaanitide, & quod binæ reliquæ ex scortatione cum nuru, n: 1167. 4817. 4820. 4874. 4891. 4913. Quod per illas origines significatum sit, qualis conjunctio illorum cum Ecclesia esset, quod nempe sicut cum Canaanitide, & cum scortatione cum nuru, n: 4868. 4874. 4899. 4911. 4913. De statu eorum in altera vita, n: 939. 940. 5057.

Quoniam Gens illa, tametsi talis, repræsentabat Ecclesiam, & quia Verbum apud illam & de illa conscriptum est, ideo Divina Cœlestia per Nomina eorum significata sunt, ut per Rubenem, Schimeonem, Levi, Jehudam,

hudam, Ephraimum, Josephum, & reliquos. Quod per Jehudam in sensu interno significetur Dominus quoad amorem coelestem, ac Regnum coeleste Ipsius, n: 3654. 3881. 5583. 5603. 5782. 6363. Explicatur Propheticum Israelis de Jehudah, in quo agitur de Domino, Genes: XLIX: 8 ad 12, n: 6362 ad 6382. Quod Tribus Jehudæ & Judæa significet Ecclesiam coelestem, n: 3654. 6364. Quod duodecim Tribus representaverint & inde significaverint omnia amoris & fidei in complexu, n: 3858. 3926. 4060. 6335; ita quoque Cælum & Ecclesiam, n: 6337. 6637. 7836. 7891. Quod significant secundum ordinem, quo nominantur, n: 3862. 3926. 3939. 4603 seq: 6337. 6640. Quod duodecim Tribus divisæ fuerint in duo Regna, ut Judæi representarent Regnum coeleste, ac Israelitæ Regnum spirituale, n: 8770. 9320. Quod per semen Abrahami, Isaci & Jacobi significantur bona & vera Ecclesiæ, n: 3773. 10445.

De Scriptura Sacra sive Verbo.

249. **H**OMO absque Revelatione ex Divino, non scire aliquid potest de Vita æterna, ne quidem aliquid de Deo, & adhuc minus de Amore & Fide in Ipsum; nam homo nascitur in meram ignorantiam, & dein ex mundanis discet omnia, ex quibus formabit intellectum suum; nascitur etiam ex hæreditario in omne malum, quod est ex amore sui & mundi; jucunda inde regnant jugiter, & suggerunt talia quæ e diametro sunt contra Divinum: inde nunc est, quod homo nihil de Vita æterna sciat: ideo necessario erit Revelatio, ex qua sciat.

250. Quod mala amoris sui & mundi inducant talem ignorantiam de illis quæ sunt Vitæ æternæ, patet manifeste ab illis intra Ecclesiam, qui tametsi sciunt ex Revelatione quod Deus sit, quod Cælum & Infernum sint, quod Vita æterna sit, & quod illa Vita comparanda sit per bonum amoris & fidei, usque labuntur in negationem de illis, tam eruditi quam non eruditi. Inde iterum patet, quanta ignorantia foret, si nulla esset Revelatio.

251. Cum itaque homo post mortem vivit, & tunc in æternum, & illum manet vita secundum ejus amorem & fidem, sequitur quod Divinum ex Amore erga Genus humanum revelaverit talia, quæ ducent ad illam vitam, & conducent salutem ejus. Quod Divinum revelavit est apud nos Verbum.

252. Verbum, quia est Revelatio a Divino, est Divinum in omnibus & singulis, nam quod a Divino est, non potest aliter esse. Quod a Divino est, id descendit per Cælos usque ad hominem, quapropter in Cælis accommodatum est sapientiæ Angelorum qui ibi, & in Terris accommodatum est captui hominum qui ibi: quare in Verbo est Sensus Internus, qui spiritualis, pro Angelis, & Sensus Externus, qui naturalis, pro hominibus: inde est, quod conjunctio Cæli cum homine sit per Verbum.

253. Genuinum sensum Verbi non intelligunt alii quam qui illustrati sunt; ac illustrantur illi solum, qui in amore & fide sunt in Dominum; illorum enim interiora elevantur a Domino in lucem cæli.

254. Verbum in litera non potest capi nisi per Doctrinam ex Verbo per Illustratum factam; Sensus literæ ejus accommodatus est captui

captui hominum etiam simplicium, quare Doctrina e Verbo erit illis pro Lucerna.

Ex Arcanis Cœlestibus.

255. DE Verbi Necessitate & Præstantia. Quod ex lumine

naturæ nihil sciatur de Domino, de Cœlo & Inferno, de Vita hominis post mortem, & de Divinis Veris per quæ homini vita spiritualis & æterna, n: 8944. 10318. 10319. 10320. Quod id constare possit ex eo, quod plures, & inter eos Eruditi, non credant illa, tametsi nati sunt ubi Verbum, & per id instructi de illis, n: 10319. Quod ideo necessum fuerit, ut aliqua Revelatio esset e Cœlo, quia homo ad Cœlum natus est, n: 1775. Quod ideo omni tempore fuerit Revelatio, n: 2895. De variis Revelationis speciebus in hac Tellure successive, n: 10355. 10632. Quod Antiquissimis, qui ante diluvium, quorum tempus vocatum est Sæculum aureum, fuerit Revelatio immediata, & inde Divinum Verum inscriptum cordibus eorum, n: 2896. Quod in Antiquis Ecclesiis, quæ fuerunt post Diluvium, fuerit Verbum tam Historicum quam Propheticum, n: 2686. 2897. *de quibus Ecclesiis videatur supra* n: 247. Quod Historica ejus dicta fuerint Bella Jehovæ, & Prophetica Enuntiata, n: 2897. Quod id Verbum fuerit simile nostro Verbo quoad inspirationem, n: 2897. Quod id memoratum sit a Mose, n: 2686. 2897. Sed quod id Verbum deperditum sit, n: 2897. Quod etiam Propheticae Revelationes apud alios fuerint, sicut patet a Prophetis Bileami, n: 2898.

Quod Verbum sit Divinum in omnibus & singulis, n: 639. 680. 10321. 10637. Quod Verbum sit quoad omnem jotham & apicem Divinum & Sanctum, ab experientia, n: 1349. Quomodo explicatur hodie, quod Verbum quoad omnem jotham sit inspiratum, n: 1886.

Quod Ecclesia in specie sit ubi Verbum, & per id Dominus notus, ac Divina Vera revelata, n: 3857. 10761. At quod ideo non ab Ecclesia sint, qui nati ubi Verbum, & per id Dominus notus, sed qui per vera ex Verbo a Domino regenerantur, qui sunt qui vivunt secundum Vera ibi, ita qui vivunt vitam amoris & fidei, n: 6637. 10143. 10153. 10578. 10645. 10829.

256. Quod Verbum non intelligatur quam ab illustratis.

Quod Rationale humanum non capere possit Divina, ne quidem spiritualia, nisi a Domino illustretur, n: 2196. 2203. 2209. 2654. Ita quod modo illustrati capiant Verbum, n: 10323. Quod Dominus illis, qui illustrantur, det intelligere Verum, ac discernere illa, quæ in Verbo apparent sibi contradicere, n: 9382. 10659. Quod Verbum in sensu literæ non sibi simile sit, & aliquoties appareat sibi contradicens, n: 9025. Et quod ideo

a non

a non illustratis possit explicari & trahi ad confirmandum quancunque opinionem & hæresin, & ad patrocinandum cuicunque amori mundano & corporeo, n : 4783. 10399. 10401. Quod illi ex Verbo illustrentur, qui legunt illud ex amore veri & boni, non autem qui ex amore famæ, lucri, honoris, ita ex amore sui, n : 9382. 10548. 10549. 10550. Quod illi illustrentur qui in bono vitæ sunt, & inde in affectione veri, n : 8694. Quod illustrentur, quibus Internum apertum est, ita qui quoad Internum suum hominem possunt elevari in lucem cœli, n : 10401. 10402. 10691. 10694. Quod illustratio sit actualis aperitio, & quoque elevatio in lucem cœli, n : 10330. Quod Sanctum ab Interno, hoc est, per Internum a Domino influat apud illos, qui sanctum habent Verbum, illis nescientibus, n : 6789. Quod illustrentur illi, & in Verbo videant vera, qui a Domino ducuntur, non autem qui a semet, n : 10638. Quod illi a Domino ducantur, qui amant verum quia est verum, qui sunt qui amant vivere secundum Divina vera, n : 10578. 10645. 10829. Quod Verbum vivificetur apud hominem secundum ejus amoris & fidei vitam, n : 1776. Quod illa quæ a propria intelligentia sunt, non vitam in se habeant, quia a proprio hominis nihil bonum, n : 8941. 8944. Quod non illustrari possint, qui se multum confirmaverunt in Doctrina falsa, n : 10640.

Quod Intellectus sit qui illustratur, n : 6608. 9300. Quoniam Intellectus est recipiens veri, n : 6242. 6608. 10659. Quod de omni Doctrinali Ecclesiæ sint ideæ, secundum quas est Intellectus rei, n : 3310. 3825. Quod ideæ hominis, quamdiu vivit in mundo, sint naturales, quia tunc cogitat in naturali, sed quod usque spirituales ideæ in illis reconditæ sint apud illos qui in affectione veri propter verum sunt, n : 10236. 10240. 10550. Quod absque ideis de quacunque re, nulla perceptio, n : 3825. Quod ideæ de rebus fidei aperiantur in altera vita, & ibi ab Angelis videantur quales sunt, n : 1869. 3310. 5510. 6201. 8885. Quod ideo Verbum non intelligatur quam a Rationali homine; nam credere aliquid absque idea rei & absque rationis intuitionem, est modo memoriter retinere vocem omni vita perceptionis & affectionis destitutam, quod non est credere, n : 2553. Quod Sensus literalis Verbi sit qui illustratur, n : 3619. 9824. 9905. 10548.

257. *Quod Verbum nec intelligatur nisi per Doctrinam ex Verbo.* Quod Doctrina Ecclesiæ erit ex Verbo, n : 3464. 5402. 6832. 10763. 10765. Quod Verbum absque Doctrina non intelligatur, n : 9025. 9409. 9424. 9430. 10324. 10431. 10582. Quod Vera Doctrina sit lucerna illis qui legunt Verbum, n : 10401. Quod genuina Doctrina erit ab illis qui in illustratione sunt a Domino, n : 2510. 2516. 2519. 2424. 10105. Quod Verbum per Doctrinam ab illustrato factam intelligatur, n : 10324. Quod qui in illustratione sunt, ex Verbo sibi faciant doctrinam, n : 9382. 10659. Discrimen inter illos qui docent & discunt ex Doctrina Ecclesiæ, & inter illos qui ex solo sensu literæ, quales, n : 9025. Quod, qui in sensu literæ absque doctrina sunt, in nullum intellectum veniant de Veris.

Veris Divinis, n : 9409. 9410. 10582. Quod in plures errores cadant, n : 10431. Quod qui in affectione veri propter verum sunt, cum adulti sunt, & ex suo intellectu videre possunt, non simpliciter maneant in doctrinalibus suæ Ecclesiæ, sed quod scrutentur num vera sint ex Verbo, n : 5402. 5432. 6047. Quod alioquin foret cuivis verum ex alio, & ex natali solo sive natus Judæus sive Græcus, n : 6047. Quod usque quæ fidei facta sunt ex sensu literalis Verbi non extinguenda sint, nisi post plenam intuitionem, n : 9039.

Quod vera Doctrina Ecclesiæ sit Doctrina charitatis & fidei, n : 2417. 4766. 10763. 10765. Quod Doctrina fidei non faciat Ecclesiam, sed vita fidei quæ est charitas, n : 809. 1798. 1799. 1834. 4468. 4677. 4766. 5826. 6637. Quod Doctrinalia nihil sint, nisi vivatur secundum illa, n : 1515. 2049. 2116. Quod hodie in Ecclesiis Doctrina fidei sit, & non charitatis, & quod Doctrina charitatis rejecta sit in scientiam, quæ vocatur Theologia moralis, n : 2417. Quod Ecclesia esset una, si agnoscerentur pro hominibus Ecclesiæ ex vita, ita ex charitate, n : 1285. 1316. 2982. 3267. 3445. 3451. 3452. Quantum valet Doctrina charitatis præ Doctrina fidei separatæ a charitate, n : 4844. Quod in ignorantia de Cœlestibus sint, qui non sciunt aliquid de Charitate, n : 2435. Qui modo habent Doctrinam fidei & non simul Charitatis, in quot errores labuntur, n : 2417. 2383. 3146. 3325. 3412. 3413. 3416. 3773. 4672. 4730. 4783. 4925. 5351. 7623 ad 7677. 7752 ad 7762. 7790. 8094. 8313. 8530. 8765. 9186. 9224. 10555. Quod illi, qui solum in Doctrina fidei sunt, & non in vita fidei, quæ est Charitas, olim dicti fuerint Præputiati seu Philisthæi, n : 3412. 3413. 8093. Quod apud Antiquos fuerit Doctrina amoris in Dominum & Charitatis erga proximum, & quod Doctrina fidei inserviverit ei, n : 2417. 3419. 4844. 4955.

Quod Doctrina per illustratum facta postea per rationalia confirmari possit, & quod sic plenius intelligatur, & quod corroboretur, n : 2553. 2719. 2720. 3052. 3310. 6047. *Plura de hac re videantur supra* n : 51. Quod illi qui in fide separata a charitate sunt, velint ut doctrinalia Ecclesiæ simpliciter credantur absque aliqua intuitionem rationali, n : 3394.

Quod confirmare dogma non sapientis sit, sed videre num verum sit antequam confirmatur, & quod hoc fiat apud illos qui in illustratione sunt, n : 1017. 4741. 7012. 7680. 7950. Quod lux confirmationis sit lux naturalis, non spiritualis, dabilis etiam apud malos, n : 8780. Quod omnia etiam falsa confirmari possint, usque ut appareant sicut vera, n : 2482. 2490. 5033. 6865. 8521.

258. *Quod in Verbo Sensus spiritualis sit, qui vocatur Sensus internus.* Quod nemo scire possit, quid Sensus Internus Verbi, nisi sciat quid Correspondentia, n : 2895. 4322. Quod omnia & singula, usque ad singularissima, quæ in naturali Mundo sunt, correspondeant spiritualibus, & inde significant illa, n : 2890 ad 2893. 2897 ad 3003. 3213 ad 3227. Quod spiritualia, quibus correspondent naturalia, sub alia facie appareant in naturali, ut non internoscantur, n : 1887. 2396. 8920. Quod vix aliquis

aliquis hodie sciat, ubinam Divinum in Verbo, cum tamen in Sensu ejus interno seu spirituali, qui hodie quod sit nescitur, n: 2980. 4989. Quod mysticum Verbi non aliud sit, quam quod Sensus ejus internus seu spiritualis continet, in quo agitur de Domino, de Ipsius Regno, & de Ecclesia, & non de naturalibus quæ in Mundo, n: 4923. Quod Prophetica plurimis in locis non intelligantur, & sic nullius usus sint, absque Sensu interno, ab exemplis, n: 2608. 8020. 8398. Sicut quid significatur per Equum Album in Apocalypsi, n: 2760 seq: Quid per Claves Regni Cœlorum Petro datas, Præfat: ad Cap: XXI: Genes: n: 9410. Quid per Carnem, Sanguinem, Panem & Vinum in Sancta Coena, & sic cur a Domino instituta est, n: 8682. Quid per Prophetica Jacobi de filiis suis Cap: XLIX: Genes: n: 6306. 6333 ad 6465. Quid per plura Prophetica de Jehuda & Israele, quæ non cum illa gente quadrant, nec coincidunt secundum sensum literæ, n: 6331. 6361. 6415. 6438. 6444. Præter innumera alia, n: 2608.

De Sensu interno seu spirituali Verbi in summa, n: 1767 ad 1777. 1869 ad 1879. Quod in omnibus & singulis Verbi sit Sensus internus, n: 1143. 1984. 2135. 2333. 2395. 2495. 2619. Quod illa non appareant in Sensu literæ, sed quod usque sint intus in eo, n: 4442.

259. *Quod Sensus internus imprimis sit pro Angelis, & quod quoque sit pro hominibus.* Ut sciatur quid Sensus internus, qualis ille, & unde, dicendum hic est in summa. Quod loquantur & cogitent aliter in Cœlo quam in Mundo, in Cœlo spiritualiter in Mundo naturaliter; quapropter cum homo legit Verbum, quod Angeli, qui apud hominem, percipiant illud spiritualiter, cum homines naturaliter; quod inde Angeli in sensu interno sint, cum homines in externo; sed quod usque unum faciant per correspondentiam.

Quod Verbum aliter intelligatur ab Angelis in Cœlis, quam ab hominibus in terris, & quod illis sit Sensus internus seu spiritualis, his autem externus seu naturalis, n: 1887. 2396. Quod Angeli percipiant Verbum in Sensu interno, & non in sensu externo, ab experientia illorum qui mecum e Cœlo loquuti sunt, cum legi Verbum, n: 1769. 1770. 1771. 1772. Quod ideæ & quoque loquelæ Angelicæ sint spirituales, ideæ autem & loquelæ humanæ naturales, quod ideo Sensus internus qui spiritualis pro Angelis sit, illustratum ab experientia, n: 2333. Quod tamen Sensus literæ Verbi inferviat ideis spiritualibus Angelorum pro mediis, comparative sicut faciunt voces loquelæ sensui rei apud hominem, n: 2143. Quod illa quæ sunt Sensus interni Verbi cadant in talia quæ sunt lucis Cœli, ita in perceptionem Angelicam, n: 2618. 2619. 2629. 3086. Quod illa, quæ Angeli e Verbo percipiunt, illis ideo pretiosa sint, n: 2540. 2541. 2545. 2551. Quod Angeli ne quidem unam vocem Sensus literæ Verbi intelligant, n: 64. 65. 1434. 1929. Quod nec sciant nomina personarum & locorum quæ in Verbo, n: 1434. 1888. 4442. 4480. Quod Nomina non intrare possint in Cœlum, nec ibi enuntiari, n: 1876. 1888. Quod omnia Nomina in Verbo significant res,

res, & quod in ideas rei vertantur in Cælo, n: 768. 1888. 4310. 4442. 5225. 5287. 10329. Quod etiam Angeli cogitent abstracte a personis, n: 6613. 8343. 8985. 9007. Quam elegans Sensus internus Verbi, tametsi mera Nomina, ab exemplis e Verbo, n: 1224. 1888. 2395. Quod etiam plura Nomina in serie in sensu interno unam rem exprimant, n: 5905. Quod etiam omnes Numeri in Verbo significant res, n: 482. 487. 647. 648. 755. 813. 1963. 1988. 2075. 2252. 3152. 4264. 6175. 9488. 9659. 10217. 10253. Quod Spiritus etiam percipiant Verbum in sensu interno, prout interiora illorum in Cælum aperta sunt, n: 1771. Quod Sensus literæ Verbi, qui naturalis, transmutetur momento in spiritualem apud Angelos, quia est correspondentia, n: 5648. Et hoc absque auditione & cognitione quid in sensu literæ seu externo, n: 10215. Sic quod Sensus literæ seu externus sit modo apud hominem, nec pergat ultra, n: 2015.

Quod sit Sensus internus Verbi, & quoque Sensus intimus seu supremus, de quibus, n: 9407. 10604. 10614. 10627. Quod Angeli Spirituales, hoc est, qui e Regno spirituali Domini sunt, percipiant Verbum in sensu interno, & quod Angeli cœlestes, hoc est, qui e Regno cœlesti Domini sunt, percipiant Verbum in sensu intimo, n: 2157. 2275.

Quod Verbum sit pro hominibus, & quoque pro angelis, utrisque accommodatum, n: 7381. 8862. 10322. Quod Verbum sit uniens Cœli & terræ, n: 2310. 2495. 9212. 9216. 9357. Quod conjunctio cœli cum homine sit per Verbum, n: 9396. 9400. 9401. 10452. Quod ideo Verbum dicatur fœdus, n: 9396. Quoniam fœdus significat conjunctionem, n: 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021. 6804. 8767. 8778. 9396. 10632. Quod Sensus internus in Verbo sit, quia Verbum a Domino per tres Cœlos descenderat usque ad hominem, n: 2310. 6597. Et quod sic accommodatum factum sit Angelis trium Cœlorum, & quoque hominibus, n: 7381. 8862. Quod inde sit quod Verbum Divinum sit, n: 2980. 4989. Et quod sit Sanctum, n: 10276. Et quod sit spirituale, n: 4480. Et quod Verbum sit a Divino inspiratum, n: 9094. Quod id sit inspiratio, n: 9094.

Quod etiam homo, qui regeneratus est, actualiter sit in sensu interno Verbi, tametsi id nescit, quoniam ei Internus homo apertus est, cui perceptio spiritualis, n: 10401. Sed quod apud illum spirituale Verbi influat in ideas naturales, ac ita naturaliter sistatur, quoniam cum vivit in mundo, in naturali cogitat, n: 5614. Quod inde lux veri apud illos, qui illustrantur, sit ab interno eorum, hoc est, per internum a Domino, n: 10691. 10694. Quod etiam per illam viam sanctum influat apud illos qui sanctum habent Verbum, n: 6789. Quoniam homo regeneratus actualiter in sensu interno Verbi est, & id in sancto ejus, tametsi id nescit, quod ideo post mortem in illum ex se veniat, & quod non amplius sit in sensu literæ, n: 3226. 3342. 3343.

260. *Quod in Sensu interno seu spirituali innumerabilia arcana sint.* Quod Verbum in sensu interno innumerabilia contineat, quæ captum humanum excedunt, n: 3085. 3086. Quod etiam inexplicabilia,

n: 1965. Quæ solum repræsentantur Angelis, & ab illis intelliguntur, n: 167. Quod Sensus internus Verbi contineat Arcana Cœli, quæ concernunt Dominum, ac Regnum Ipsius in Cœlis & in Terris, n: 1. 2. 3. 4. 937. Quod Arcana illa non appareant in sensu literæ, n: 937. 1502. 2161. Quod plura, quæ apud Prophetas sunt, appareant sicut sparsa, quæ in sensu interno in pulchra serie continenter cohærent, n: 7153. 9022. Quod non unica vox, ne quidem unica jotha abesse queat in Verbi sensu literæ absque interruptione in sensu interno, & quod ideo ex Divina Providentia Domini Verbum tam integrum conservatum sit ad omnem vocem & ad omnem apicem, n: 7933. Quod innumerabilia insint singulis Verbi, n: 6637. 6620. 8920. Et unicuique voci, n: 1689. Quod innumerabilia sint in Oratione Dominica, & in singulis ejus, n: 6619. Et in Præceptis decalogi; in quorum tamen sensu externo aliqua talia sunt, quæ nota sunt unicuique genti absque Revelatione, n: 8867. 8900.

Quod in Verbo imprimis Prophetico sint binæ expressiones sicut ejusdem rei, sed quod una se referat ad bonum, altera ad verum, ita ad Spirituale & ad Cœleste, n: 683. 707. 2516. 8339. Quod in Verbo vera & bona sint conjuncta mirabiliter, & quod illa conjunctio solum appareat ei qui scit sensum internum, n: 10554. Et sic quod in Verbo & singulis ejus sit Conjugium Divinum, & Conjugium cœleste, n: 683. 793. 801. 2173. 2516. 2712. 5138. 7022. Conjugium Divinum, quod est Conjugium Divini Boni & Divini Veri, ita Dominus, in Quo Solo id Conjugium, n: 3004. 3005. 3009. 4158. 5194. 5502. 6343. 7945. 8339. 9263. 9314. Quod per Jesum significetur Divinum Bonum & per Christum Divinum Verum, & per utrumque Conjugium Divinum in Cœlo, quod est Conjugium Divini Boni & Divini Veri, n: 3004. 3005. 3009. Quod hoc Conjugium sit in singulis Verbi in sensu ejus interno, ita Dominus quoad Divinum Bonum & Divinum Verum, n: 5502. Quod Conjugium Boni & Veri a Domino in Cœlo & Ecclesia sit quod vocatur Conjugium cœleste, n: 2508. 2618. 2803. 3004. 3211. 3952. 6179. Ita quod in eo respectu Verbum sit quasi Cœlum, n: 2173. 10126. Quod Cœlum assimiletur Conjugio in Verbo ex Conjugio boni & veri ibi, n: 2758. 3132. 4434. 4834.

Quod Sensus Internus sit ipsa Doctrina Ecclesiæ, n: 9025. 9430. 10401. Quod qui intelligunt Verbum secundum sensum internum, illi sciant ipsam veram Doctrinam Ecclesiæ, quia sensus internus illam continet, n: 9025. 9430. 10401. Quod Internum Verbi, etiam sit Internum Ecclesiæ, ut & Internum Cultus, n: 10460. Quod Verbum sit Doctrina amoris in Dominum & charitatis erga proximum, n: 3419. 3420.

Quod Verbum in litera sit sicut nubes, & quod in sensu interno sit gloria; Præf: ad Genes: Cap: xviii, n: 5922. 6343, ubi explicatur, *quod Dominus venturus sit in nubibus cæli cum gloria*. Quod etiam Nubes in Verbo significet Verbum in sensu literæ, & Gloria Verbum in sensu interno, Præf: ad Cap: xviii Genes: n: 4060. 4391. 5922. 6343. 6752. 8106. 8781. 9430. 10551. 10574. Quod illa, quæ in sensu literæ sunt, ad illa quæ in sensu interno,

interno, se habeat sicut projectiones rudes circum Cylindrum opticum politum, ex quibus tamen in Cylindro sistitur pulchra imago hominis, n: 1871. Repræsentati in altera vita illi, qui solum sensum literæ Verbi volunt & agnoscunt, per Vetulam deformem, qui autem simul sensum internum, per Virginem decore amictam, n: 1774. Quod Verbum in toto complexu sit imago Cœli, quia Verbum est Divinum Verum, ac Divinum Verum facit cœlum, & quia Cœlum refert unum hominem, quod Verbum sit in eo respectu sicut imago hominis, n: 1871. Quod Cœlum in uno complexu referat unum hominem, videatur in Opere de Cœlo & Inferno, n: 59 ad 67. Et quod Divinum Verum procedens a Domino faciat Cœlum, n: 126 ad 140. 200 ad 212. Quod Verbum pulchre & amæne sistatur coram Angelis, n: 1767. 1768. Quod sensus literæ sit quasi corpus, & quod sensus internus sit quasi anima illius corporis, n: 8943. Quod inde vita Verbo sit ex sensu interno, n: 1405. 4857. Quod Verbum sit purum in sensu interno, & quod ita non appareat in sensu literæ, n: 2362. 2396. Quod illa quæ in sensu literæ Verbi sunt, sancta sint ab internis, n: 10126. 10728.

Quod in Historicis Verbi etiam sit sensus internus, sed intus in illis, n: 4989. Ita quod Historica Verbi æque ac Prophetica contineant arcana cœli, n: 755. 1659. 1709. 2310. 2333. Quod Angeli non historice percipiant illa, sed spiritualiter, n: 6884. Quod arcana interiora, quæ in Historicis sunt, minus pateant homini, quam in Prophetis, causa, n: 2176. 6597.

Porro qualis sensus internus Verbi, ostensum, n: 1756. 1984. 2004. 2663. 3035. 7089. 10604. 10614. Illustratum per comparationes, n: 1873.

261. *Quod Verbum conscriptum sit per correspondentias, & sic per repræsentativa.* Quod Verbum quoad sensum literæ conscriptum sit per meras Correspondentias, ita per talia quæ repræsentant & significant spiritualia, quæ sunt Cœli & Ecclesiæ, n: 1404. 1408. 1409. 1540. 1619. 1659. 1709. 1783. 2179. 2763. 2899. Quod hoc factum sit propter sensum internum in singulis, n: 2899. Ita propter Cœlum, quoniam illi, qui in Cœlo sunt, Verbum non intelligunt secundum sensum literæ ejus, qui naturalis, sed secundum sensum internum, qui spiritualis, n: 2899. Quod Dominus loquutus sit per Correspondentias, Repræsentativa & Significativa, quia a Divino, n: 9049. 9063. 9086. 10126. 10728. Quod Dominus sic loquutus sit coram Mundo & coram Cœlo, n: 2533. 4807. 9049. 9063. 9086. Quod illa, quæ Dominus loquutus est, impleverint universum Cœlum, n: 4637. Quod Historica Verbi sint repræsentativa, verba significativa, n: 1540. 1659. 1709. 1783. 2687. Quod Verbum non alio stylo conscribi potuerit, ut per id communicatio & conjunctio cum Cœlis esset, n: 2899. 6943. 9481. Quod valde errent, qui Verbum propter stylum simplicem & rudem ad apparentiam contemnunt, & qui cogitant quod recepturi Verbum si alio stylo scriptum fuisset, n: 8783. Quod etiam modus scribendi & stylus Antiquissimis fuerit per Repræsentativa & Significativa, n: 605. 1756. 9942. Quod Sapientes Antiqui delectati sint Verbo,

quia ibi repræsentativa & significativa, ab experientia, n : 2592. 2593. Si homo Antiquissimæ Ecclesiæ legisset Verbum, quod clare vidisset illa quæ in sensu interno Verbi sunt, & obscure illa quæ in sensu externo, n : 449. Quod filii Jacobi in terram Canaanem deducti sint, quia in illa terra omnia loca ab Antiquissimis temporibus repræsentativa facta sunt, n : 1585. 3686. 4441. 5136. 6516. Et sic ut Verbum ibi conscriberetur, in quo loca nominanda erant propter sensum internum, n : 3686. 4447. 5136. 6516. Sed quod usque Verbum quoad sensum externum immutatum sit propter illam gentem, non autem quoad sensum internum, n : 10453. 10461. 10603. 10604. Ut sciatur quid sunt & quales sunt Correspondentiæ & qualia sunt Repræsentativa in Verbo, ideo aliquid de illis quoque dicetur.

Quod omnia quæ correspondent etiam repræsentent, & inde significant, sic ut Correspondentiæ & Repræsentationes unum sint, n : 2890. 2897. 2971. 2987. 2989. 2990. 3002. 3225. Quid Correspondentiæ & Repræsentationes, ab experientia & ab exemplis, n : 2703. 2987 ad 3002. 3213 ad 3226. 3337 ad 3352. 3472 ad 3485. 4218 ad 4228. 9280. Quod scientia Correspondentiarum & Repræsentationum fuerit præcipua Scientia apud Antiquos, n : 3021. 3419. 4280. 4749. 4844. 4964. 4965. 6004. 7729. 10252. Imprimis apud Orientales, n : 5702. 6692. 7097. 7779. 9391. 10252. 10407. Quod in Ægypto præ aliis, n : 5702. 6692. 7097. 7779. 9391. 10407. Quod etiam apud Gentiles, ut in Græcia & alibi, n : 2762. 7729. Sed quod hodie inter Scientias deperditas sit, imprimis in Europa, n : 2894. 2895. 2994. 3630. 3632. 3747. 3748. 3749. 4581. 4966. 10252. Quod usque illa Scientia præstet omnibus scientiis, quoniam absque illa non intelligitur Verbum, nec quid significant Ritus Ecclesiæ Judaicæ de quibus in Verbo, nec scitur quale Cælum, nec quid Spirituale, nec quomodo se habet cum Influxu spirituali in naturale, & plura alia, n : 4280, & *in locis supra citatis*. Quod omnia, quæ apud Angelos & Spiritus apparent, sint Repræsentativa secundum Correspondentias talium quæ sunt amoris & fidei, n : 1971. 3213 ad 3226. 3457. 3475. 3485. 9481. 9574. 9576. 9577. Quod Cœli sint pleni Repræsentativis, n : 1521. 1532. 1619. Quod Repræsentativa eo pulchriora & perfectiora existant, quo interiora in Cœlis, n : 3475. Quod Repræsentativa ibi sint apparentiæ reales, quia a luce Cœli, quæ est Divinum Verum, & hoc est ipsum essentiale existentiae omnium, n : 3485.

Causa, quod omnia & singula, quæ in spirituali mundo sunt, in naturali repræsententur, est quia Internum se induit convenientibus in Externo, per quæ se visibile sistat & appareat, n : 6275. 6284. 6299. Ita finis se induit convenientibus, ut se sistat ut causa in inferiore sphaera, & dein ut se sistat ut effectus in adhuc inferiore; & cum finis per causam fit effectus, tunc fit visibilis seu coram oculis apparet, n : 5711. Hæc illustrata per influxum animæ in corpus, quod nempe anima induatur talibus in corpore, per quæ omnia quæ cogitat & vult, possunt apparere & visibiliter sisti; quare cogitatio, cum defluit in corpus, repræsentatur per tales gestus & affectiones, quæ cor-

respondent, n : 2988. Manifeste affectiones, quæ mentis sunt, repræsentantur in facie per varios ejus vultus, adeo ut ibi videantur, n : 4791 ad 4805. 5695. Inde patet, quod in omnibus & singulis naturæ lateat interius causa & finis e spirituali mundo, n : 3562. 5711. Quoniam illa, quæ in natura sunt, ultimi effectus sunt, quibus insunt priora, n : 4240. 4939. 5051. 6275. 6284. 6299. 9216. Quod Interna sint quæ repræsentantur, & Externa quæ repræsentant, n : 4292.

Quoniam omnia in Natura repræsentativa spiritualium & cœlestium sunt, quod ideo Antiquis temporibus Ecclesiæ fuerint, in quibus omnia Externa, quæ erant Ritualia, repræsentativa erant; ideo illæ Ecclesiæ dictæ fuerunt Ecclesiæ Repræsentativæ, n : 519. 521. 2896. Quod Ecclesia apud filios Israelis instituta fuerit Ecclesia Repræsentativa, n : 1003. 2179. 10149. Quod omnia Ritualia ibi fuerint Externa quæ repræsentaverunt Interna, quæ Cœli & Ecclesiæ sunt, n : 4288. 4874. Quod Repræsentativa Ecclesiæ & Cultus cessaverint cum Dominus in mundum venit, quia Dominus Interna Ecclesiæ aperuit, & quia omnia Ecclesiæ Externa in supremo sensu Ipsum spectaverunt, n : 4832.

262. *De Sensu literæ seu Externo Verbi.* Quod Sensus literæ Verbi sit secundum apparentias in mundo, n : 584. 926. 1719. 1720. 1832. 1874. 2242. 2520. 2533. Et ad captum simplicium, n : 2533. 9049. 9063. 9086. Quod Verbum in sensu literæ sit naturale, n : 8783. Ex causa, quia naturale est ultimum, in quod desinunt spiritualia & cœlestia, & super quo sicut domus super suo fundamento subsistunt, & quod alioquin sensus internus absque externo foret sicut domus absque fundamento, n : 9360. 9430. 9824. 9433. 10044. 10436. Quod Verbum quia tale sit continens sensus spiritualis & cœlestis, n : 9407. Et quia tale, quod sit sanctum Divinum in sensu literæ quoad omnia & singula ibi, usque ad unamquamque jotham, n : 639. 680. 1319. 1870. 9198. 10321. 10637. Quod Leges pro filiis Israelis latæ, tametsi abrogatæ, usque sanctum Verbum sint, ob sensum internum in illis, n : 9210. 9259. 9349. Quod Leges, Judicia & Statuta pro Ecclesia Israelitica & Judaica, quæ fuit Ecclesia Repræsentativa, sint quæ adhuc in utroque sensu, Externo & Interno valent, sint quæ secundum sensum Externum omnino custodienda sunt, sint quæ possunt esse usui si libet, & sint quæ prorsus abrogata, de quibus, n : 9349. Quod Verbum Divinum sit etiam quoad illa quæ abrogata sunt, n : 10637.

Quale Verbum in sensu literæ, si non intelligitur simul quoad sensum internum, seu quod idem, secundum veram Doctrinam e Verbo, n : 10402. Quod ex sensu literæ absque sensu interno, seu absque Genuina Doctrina ex Verbo, hærefes immenso numero scaturiant, n : 10401. Quod illi qui in Externo absque Interno sunt, non sustineant interiora Verbi, n : 10694. Quod Judæi tales fuerint, & quoque hodie sint, n : 301. 302. 303. 3479. 4429. 4433. 4680. 4844. 4847. 10396. 10401. 10407. 10694. 10701. 10707.

263. *Quod Dominus sit Verbum.* Quod in sensu intimo Verbi agatur unice de Domino, ac describantur omnes status glorificationis Humani Ipsius, hoc est, unionis cum Ipso Divino, & quoque omnes status subjugationis infernorum, ac ordinationis omnium ibi & in Cœlis, n: 2249. 7014. Ita quod in illo sensu describatur omnis vita Domini in Mundo, & quod per id præsencia Domini continua sit apud Angelos, n: 2523. Proinde quod Solus Dominus sit in intimo Verbi; & quod inde Divinum & Sanctum Verbi sit, n: 1873. 9357. Quod Dominus dixerit, quod impleta sit Scriptura de Ipso, significet quod omnia quæ in sensu intimo, n: 7933.

Quod Verbum significet Divinum Verum, n: 4692. 5075. 9987. Quod Dominus sit Verbum quia est Divinum Verum, n: 2533. Quod Dominus sit Verbum, etiam quia Verbum est ab Ipso, & de Ipso, n: 2859. Ac de Solo Domino in Sensu intimo, ita Ipse Dominus ibi, n: 1873. 9357. Et quia in omnibus & singulis Verbi est Conjugium Divini Boni & Divini Veri, n: 3004. 5502. Quod Jesus sit Divinum Bonum, & Christus Divinum Verum, n: 3004. 3005. 3009. Quod Divinum Verum sit unicum reale, & quod id in quo est, quod est ex Divino, sit unicum substantiale, n: 5272. 6880. 7004. 5200. Et quia Divinum Verum procedens a Domino est Lux in Cœlo, & Divinum Bonum est Calor in Cœlo, & quia ex illis omnia ibi existunt, & quia per Cœlum seu per Mundum spirituales existit Mundus naturalis, patet quod omnia quæ creata sunt, ex Divino Vero, ita est Verbo, creata sint, secundum hæc Verba apud Johannem, "*In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum, & per Illud omnia facta sunt quæ facta: & VERBUM CARO FACTUM EST,*" n: 2803. 2884. 5272. 7830. Porro de Creatione omnium a Divino Vero, ita a Domino, videatur in Opere de Cœlo & Inferno, n: 137: & plenius ex binis Articulis ibi n: 116 ad 125, & n: 126 ad 140.

Quod conjunctio Domini cum homine sit per Verbum, medio sensu interno, n: 10375. Quod per omnia & singula Verbi sit conjunctio, & quod inde Verbum sit mirabile præ omni scripto, n: 10632. 10633. 10634. Quod Dominus, postquam Verbum conscriptum est, loquatur per id cum hominibus, n: 10290.

264. *De illis qui contra Verbum sunt.* De illis qui contemnunt, subfannant, blasphemant, & prophanant Verbum, n: 1878. Quales illi in altera vita, n: 1761. 9222. Quod referant viscosa sanguinis, n: 5719. Quantum periculi a prophanatione Verbi, n: 571 ad 582. Quantum nocet, si principia falsi, imprimis quæ favent amoris sui & mundi, confirmentur per Verbum, n: 589. Qui in nulla affectione veri propter verum sunt, quod plane rejiciant sensum Internum Verbi, & ad illum nauscent, ab experientia, n: 5702. De quibusdam in altera vita, qui rejecerunt interiora Verbi, quod rationalitate orbat sint, n: 1879.

265. *Plura*

265. *Plura de Verbo.* Quod VERBUM in Lingua Hebræa varia significet; nempe Sermonem, Cogitationem mentis, Omnem rem quæ realiter existit, tum aliquid, n: 9987. Quod Verbum significet Divinum Verum & Dominum, n: 4692. 5075. 9987. Quod Verba significant vera, n: 4692. 5075, quod significant Doctrinalia, n: 1288. Quod decem verba significant omnia Vera Divina, n: 10688. Quod significant res quæ realiter existunt, n: 1785. 5075. 5272.

Quod binæ expressiones unius rei in Verbo imprimis Prophetico sint, & quod una se referat ad bonum altera ad verum, quæ sic conjunguntur, n: 683. 707. 5516. 8339. Quænam expressio ad bonum se refert & quænam ad verum, quod non sciri queat nisi ex sensu interno Verbi, quoniam voces propriæ sunt, quibus exprimuntur illa quæ boni sunt, & propriæ quibus illa quæ veri, n: 793. 801. Et hoc usque ut noscatur solum ex prædicatione vocum, num de bono aut num de vero agitur, n: 2722. Quod etiam quandoque una expressio involvat commune, & altera determinatum quid a communi, n: 2212. Quod sit species reciprocationis in Verbo, de qua n: 2240 f. Quod pleraque in Verbo etiam sensum oppositum habeant, n: 4816. Quod Sensus internus prædicabiliter sequatur suum subjectum, n: 4502.

Quod, qui delectati fuerunt Verbo, in altera vita accipiant calorem coeli, cui inest amor coelestis, secundum quale & quantum delectationis ex amore, n: 1773.

266. *Libri Verbi quinam.* Quod Libri Verbi sint omnes qui Sensum Internum habent; qui autem non habent, quod non sint Verbum. Quod Libri Verbi in Veteri Testamento, sint, Quinque Libri Mosis, Liber Josuæ, Liber Judicum, bini Libri Samuelis, bini Libri Regum, Psalmi Davidis, Prophetæ, Esaias, Jeremias, Threni, Ezechiel, Daniel, Hoseas, Joel, Amos, Obadias, Jonas, Michah, Nahum, Habakuk, Zephania, Haggai, Zacharias, Malachias: & in Novo Testamento, Quatuor Evangelistæ, Matthæus, Marcus, Lucas, Johannes; & Apocalypsis. Reliqui non Sensum Internum habent, n: 10325.

De Providentia.

267. **R**egimen Domini in Cœlis & in Terris vocatur Providentia; & quia omne bonum quod amoris & omne verum quod fidei, ex quibus salus, est ab Ipso, & prorsus nihil ab homine, inde patet, quod Divina Providentia Domini sit in omnibus & singulis quæ ad salutem Generis Humani conducunt: hoc ita docet Dominus apud Johannem, "*Ego sum Via, Veritas & Vita,*" XIV: 6: Et alibi, "*Quemadmodum palmes non potest fructum ferre a seipso nisi manserit in Vite, ita vos nisi in Me manseritis; nisi a Me non potestis facere quicquam,*" XV: 4. 5.

268. Providentia Divina Domini est quoad singularissimam vitæ hominis; nam non est nisi quam unicus vitæ fons, qui est Dominus, a Quo sumus, vivimus, & agimus.

269. Qui ex mundanis cogitant de Providentia Divina, concludunt ex illis, quod illa sit modo universalis, & quod singularia sint apud hominem; sed illi non sciunt arcana Cœli, concludunt enim solum ex amoribus sui & mundi, & eorum voluptatibus; quare cum vident malos efferri ad honores & lucrari opes præ bonis, & quoque malis succedere secundum artes, corde suo dicunt, quod non ita fieret, si Divina Providentia esset in omnibus & singulis; sed illi non considerant, quod Providentia Divina non spectet id quod brevi transit, & finem cum vita hominis in mundo habet, sed quod spectet id quod in æternum manet, ita quod non finem habet; quod non finem habet, id Est, quod autem finem habet, id respective non Est; cogitet qui potest, num centum millia annorum sint aliquid ad æternum, & percipiet quod non sint, quid tunc aliqui anni vitæ in mundo.

270. Qui rite expendit, scire potest quod Eminentia & Opulentia in mundo, non sint reales Benedictiones Divinæ, tametsi homo ex suo volupi illas ita vocat, transeunt enim, & quoque seducunt multos, & avertunt a Cœlo; sed quod vita æterna & ejus felicitas sint reales Benedictiones quæ a Divino: hæc etiam docet Dominus apud Lucam, "*Facite vobis thesaurum non deficientem in Cœlis, quo fur non pervenit, neque tinea corrumpit; ubi enim est thesaurus vestester, ibi etiam cor vestrum erit,*" XII: 33. 34.

271. Quod

271. Quod succedat malis secundum artes, est causa quia ex Divino ordine est, ut quisque ex ratione agat quod agit, & quoque ex libero, quapropter nisi relictum foret homini agere secundum ejus rationem ex libero, & sic quoque artes, quæ inde sunt, succederent, homo nullatenus posset disponi ad recipiendum vitam æternam, hæc enim insinuat cum homo est in libero & ratio ejus illustratur; nemo namque cogi potest ad bonum, quia omne coactum non inhæret, non enim est ipse; id ipse hominis fit, quod ex libero secundum ejus rationem fit, & ex libero fit quod ex voluntate seu amore, ac voluntas seu amor est ipse homo; si cogeretur homo ad id quod non vult, inclinaret animo semper ad id quod vult; & præterea quisque nititur ad vetitum, & hoc ex causa latente quia ad liberum; inde patet, quod nisi homo teneretur in libero, non ei provideri posset bonum.

272. Relinquere homini ex suo libero etiam cogitare, velle, & quantum non inhihent leges, facere malum, vocatur Permittere.

273. Duci ad felicia in mundo per artes, apparet homini sicut fit ex propria prudentia, sed usque jugiter comitatur Divina Providentia permittendo & continue abducendo a malo: at duci ad felicia in Cælo, scitur & percipitur quod non fit ex propria prudentia, quia ex Domino, & fit ex Divina Ipsius Providentia disponendo & continue ducendo ad bonum.

274. Quod ita sit, homo non capere potest ex naturæ lumine, nam ex illo non scit leges Ordinis Divini.

275. Sciendum est, quod sit Providentia & Prævidentia, Bonum est quod a Domino providetur, Malum autem est quod a Domino prævidetur; una cum altera erit, nam quod ab homine venit non est nisi quam malum, at quod a Domino non est nisi quam bonum.

Ex Arcanis Cœlestibus.

Quoniam omne bonum, quod providetur homini a Domino, influit, ideo quoque in sequentibus afferenda sunt ex ARCANIS COELESTIBUS, quæ ibi de INFLUXU: & quia Dominus omnia providet secundum Divinum Ordinem, ideo etiam afferenda sunt, quæ ibi de ORDINE.

276. *De Providentia.* Quod Providentia sit Regimen Domini in Cœlis & in Terris, n: 10773. Quod Dominus ex Providentia regat omnia

omnia secundum Ordinem, & sic quod Regimen secundum Ordinem sit Providentia, n : 1755. 2447. Et quod regat omnia vel ex Voluntate, vel ex Venia, vel ex Permissione, ita in vario respectu secundum quale apud hominem, n : 1755. 2447. 3704. 9940. Quod Providentia invisibiliter agat, n : 5580. Quod pleraque quæ ex Providentia fiunt, appareant homini sicut Contingentia, n : 5508. Quod Providentia invisibiliter agat, est causa ne cogatur homo ex visibilibus credere, & sic ne liberum ejus lædatur, nam nisi homini liberum sit, non potest reformari, ita non salvari, n : 1937. 1947. 2876. 2881. 3854. 5508. 5982. 6477. 8209. 8907. 9588. 10409. 10777. Quod Providentia Divina non spectet temporaria quæ brevi transeunt, sed æterna, n : 5264. 8717. 10776 : illustratum, n : 6491. Qui hoc non capiunt, quod credant Opulentiam & Eminentiam in mundo esse unicæ quæ providentur, quas ideo vocant Benedictiones a Divino, cum tamen illæ non spectantur a Domino ut Benedictiones, sed solum ut media ad vitam hominis in mundo, sed quod spectentur a Domino quæ ad felicitatem æternam hominis conducunt, n : 10409. 10776. Quod qui in Divina Domini Providentia sunt, in omnibus & singulis ferantur ad felicia in æternum, n : 8478. 8480. Quod hoc non cogitent, nec capiant illi, qui omnia tribuunt naturæ & propriæ prudentiæ, & non aliquid Divino, n : 6484. 10409. 10775.

Quod Divina Providentia Domini non sit sicut in mundo creditur, solum universalis, & quod particularia seu singularia sint prudentiæ apud hominem, n : 8717. 10775. Quod non detur universale nisi ex singularibus & cum illis, quoniam singularia simul sumta dicuntur Universale, prout particularia simul sumta dicuntur Commune, n : 1919. 6159. 6338. 6482. 6483. 6484. Quod tale sit Universale, qualia sunt singularia ex quibus & una cum quibus, n : 918. 1040. 6483. 8858. Quod Domini Providentia sit universalis quia in singularissimis, n : 1919. 2694. 4329. 5122. 5904. 6058. 6481 ad 6486. 6490. 7004. 7007. 8717. 10074 : confirmatum e Cælo, n : 6486. Nisi Providentia Divina Domini foret universalis ex singularissimis & in singularissimis, quod nihil subsistere posset, n : 6338. Quod per id omnia disposita sint in ordinem, & teneantur in ordine, in communi & in parte, n : 6338. Quomodo comparative se habet cum Rege in terra, n : 6482. 10800. Quod propria Prudentia hominis sit sicut paucus grumus in universo, at Providentia Divina sicut ipsum universum respective, n : 6485. Quod ita sit, quod homines ægre capiant in mundo, n : 8717. 10775. 10780. Quoniam plures fallaciæ impugnant, & cæcitatem inducunt, n : 6481. De quodam in altera vita, qui crediderat ex confirmatione in mundo, omnia propriæ prudentiæ esse, & nihil Providentiæ Divinæ, quod illa quæ apud eum apparuerint infernalìa, n : 6484.

Providentia Domini circa mala, qualis, n : 6481. 6495. 6574. 10777. 10779. Quod mala per leges permissionis regantur a Domino, & quod permittantur propter ordinem, n : 8700. 10778. Permissio mali a Domino, quod non sit ut volentis, sed ut non volentis, at qui auxilium ferre non potest urgeat sine, qui est salvatio, n : 7877. Relinquere homini ex suo libero cogitare

cogitare & velle malum, & quantum non leges vetant, facere, quod sit permittere, n : 10778. Quod absque Libero, ita absque illa permissione, homo non reformari, ita non salvari possit, videatur supra in Doctrina de LIBERO, n : 141 ad 149.

Quod Domino sit Providentia & Prævidentia, & quod una non sit absque altera, n : 5195. 6489. Quod a Domino provideatur bonum & prævideatur malum, n : 5155. 5195. 6489. 10781.

Quod non sit Prædestinatio seu Fatum, n : 6487. Quod omnes prædestinati sint ad Cælum, & nullus ad Infernum, n : 6488. Quod non sit aliqua necessitas absoluta apud hominem ex Providentia, sed quod sit plena libertas, illustratum per comparisonem, n : 6487. Quod per Electos in Verbo intelligantur qui in vita boni & inde veri sunt, n : 3755. 3900. 5057. 5058. Quomodo intelligendum est quod *Deus occurrere fecerit ad manum*, Exod : xxi : 13. n : 9010.

Quod Fortuna, quæ in multis in mundo apparet mirabilis, sit operatio Divinæ Providentiæ in ultimo ordinis, secundum quale status hominis, & quod illa possit esse confirmationi, quod Divina Providentia sit in omnium singularissimis, n : 5049. 5179. 6493. 6494. Quod sit ex Mundo spirituali, & quod inde ejus variationes, etiam ab experientia, n : 5179. 6493. 6494.

277. *De Influxu.* De Influxu Cœli in Mundum, & de Influxu Animæ in omnia corporis ab experientia, n : 6053 ad 6058. 6189 ad 6215. 6307 ad 6327. 6466 ad 6495. 6598 ad 6626. Quod nihil existat a se, sed a priori se, ita omnia a Primo, n : 4523. 4524. 6040. 6056. Quod omnia sicut existerunt etiam subsistant, quia subsistentia est perpetua existentia, n : 2886. 2888. 3627. 3628. 3648. 4523. 4524. 6040. 6056. Quod secundum illum Ordinem fiat influxus, n : 7270. Inde patet, quod a Primo Esse omnia perpetuo subsistant, quia ab Illo existerunt, n : 4523. 4524. 6040. 6056. Quod omne vitæ a Primo influat, quia inde est, ita a Domino, n : 3001. 3318. 3337. 3338. 3344. 3484. 3619. 3741. 3742. 3743. 4318. 4319. 4320. 4417. 4524. 4882. 5847. 5986. 6325. 6468. 6469. 6470. 6479. 9276. 10196. Quod omne Existere sit ab Esse, & quod nihil possit Existere, nisi in eo sit suum Esse, n : 4523. 4524. 6040. 6056.

Quod omnia influant quæ homo cogitat & quæ vult, ab experientia, n : 904. 2886. 2887. 2888. 4151. 4319. 4320. 5846. 5848. 6189. 6191. 6194. 6197. 6198. 6199. 6213. 7147. 10219. Quod homo possit intueri res, cogitare & analytice concludere, sit ex influxu, n : 1288. 4319. 4320. Quod homo non vivere possit uno momento, si ei auferatur influxus e mundo spirituali; & quod usque homo sit in libero, ab experientia, n : 2887. 5849. 5854. 6321. Quod vita, quæ influit a Domino, varietur secundum statum hominis, & secundum receptionem, n : 2069. 5986. 6472. 7343. Quod apud malos bonum quod influit a Domino, vertatur in malum, ac verum in falsum, ab experientia, n : 3643. 4632. Quod tantum recipiatur bonum & verum, quod continue influit a Domino, quantum non obstat malum & falsum, n : 2411. 3142. 3147. 5828.

Quod omne bonum influat a Domino, & omne malum ab Inferno, n : 904. 4151. Quod homo credat hodie omnia in se esse & ex se esse, cum tamen influunt, & hoc sciat ex doctrinali Ecclesiæ quod omne bonum sit ex Cœlo, & omne malum ex Inferno, n : 4249. 6193. 6206. At si crederet sicut res se habet, quod malum sibi non appropriaret, rejiceret enim id a se ad infernum, nec bonum faceret suum, & sic non inde aliquod meritum, n : 6206. 6324. 6325. Quam felix homini status tunc, ab interiori enim videret & bonum & malum, a Domino, n : 6325. Qui negant Cœlum, aut nihil de eo sciunt, quod nesciant quod aliquis influxus inde sit, n : 4322. 5649. 6193. 6479. Quid Influxus, illustratum per Comparationes, n : 6128. 6180. 9407.

Quod Influxus spiritualis sit & non Physicus, ita quod Influxus sit e Spirituali Mundo in Naturalem, & non e Naturali in Spiritualem, n : 3219. 5119. 5259. 5427. 5428. 5478. 6322. 9110. 9111. Quod Influxus sit per Internum hominem in Externum, & non vicissim, n : 1702. 1707. 1940. 1954. 5119. 5259. 5779. 6322. 9380. Quia Internus homo est in Mundo spirituali, & Externus in Naturali, n : 978. 1015. 3628. 4459. 4523. 4524. 6057. 6309. 9701 ad 9709. 10156. 10472. Quod appareat sicut Influxus sit ab externis in interna, quod sit fallacia, n : 3721. Quod apud hominem Influxus sit in ejus Rationalia, & per hæc in Scientifica, & non vicissim, n : 1495. 1707. 1940. Ordo influxus qualis, n : 775. 880. 1096. 1495. 7270.

Quod Influxus sit immediatus a Domino, & quoque mediatus per Mundum spiritualem seu Cœlum, n : 6063. 6307. 6472. 9682. 9683. Quod Influxus Domini immediatus sit in omnium singularissima, n : 6058. 6474 ad 6478. 8717. 8728. De mediato Influxu Domini per Cœlum, n : 4067. 6982. 6985. 6996. Quod fiat per Spiritus & per Angelos, qui adjunguntur homini, n : 697. 5846 ad 5866. Quod Dominus per Angelos influat in fines, ex quibus & propter quos homo ita cogitat, vult & agit, n : 1317. 1645. 5844. 5854. Et quod in illa quæ sunt Conscientiæ apud hominem, n : 6207. 6213. Per Spiritus autem in cogitationes & inde in res memoriæ, n : 4186. 5864. 5858. 6192. 6193. 6198. 6199. 6319. Quod hoc ab homine difficulter credi possit, n : 6214. Quod Dominus influat in prima & simul in ultima, seu in intima & simul in extrema, quomodo, n : 5147. 5150. 6473. 7004. 7007. 7270. Quod Influxus Domini sit in bonum apud hominem, & per bonum in verum, non autem vicissim, n : 5482. 5649. 6027. 8685. 8701. 10153. Quod bonum det facultatem recipiendi influxum a Domino, non autem verum absque bono, n : 8321. Quod nihil noceat quid intrat in cogitationem, sed quod in voluntatem, quoniam hoc appropriatur homini, n : 6308. Quod Divinum in supremis sit tacitum & pacificum, sed prout descendit versus inferiora apud hominem, quod fiat impacificum & tumultuosum, propter inordinata ibi, n : 8823. Influxus Domini apud Prophetas, qualis, n : 6212.

Quod Influxus communis sit, de quo, n : 5850. Quod ille sit continuus conatus agendi secundum Ordinem, n : 6211. Quod ille Influxus sit in

vitas animalium, n : 5850. Et quoque in subjecta Regni vegetabilis, n : 3648. Quod etiam secundum Influxum communem cadat cogitatio in loquelam, & voluntas in gestus apud hominem, n : 5862. 5990. 6192. 6211.

278. *De Influxu vitæ apud hominem in specie.* Quod unica Vita sit, e qua omnes tam in Cœlo quam in Mundo vivunt, n : 1954. 2021. 2536. 2658. 2886 ad 2889. 3001. 3484. 3742. 5847. 6467. Quod illa Vita sit a Solo Domino, illustratum variis, n : 2886 ad 2889. 3344. 3484. 4319. 4320. 4524. 4882. 5986. 6325. 6468. 6469. 6470. 9276. 10196. Quod Dominus sit ipsa Vita, videatur Johan : 1 : 1. 4. Cap : v : 26. Cap : xiv : 6. Quod Vita a Domino influat apud Angelos, Spiritus & Homines mirabili modo, n : 2886 ad 2889. 3337. 3338. 3484. 3742. Quod Dominus influat ex Divino suo Amore, qui talis est, ut quod suum est velit esse alterius, n : 3742. 4320. Quod omnis amor talis sit, ita infinite magis Divinus Amor, n : 1820. 1865. 2253. 6872. Quod inde appareat vita sicut in homine, & non sicut influens, n : 3742. 4320. Quod vita appareat sicut in homine, est quoque quia causa principalis, quæ est vita a Domino, & causa instrumentalis quæ est forma recipiens, unam causam agunt, quæ sentitur in instrumentali, n : 6325. Quod præcipuum sapientiæ & intelligentiæ Angelorum sit percipere & scire, quod omne vitæ sit a Domino, n : 4318. De gaudio Angelorum percepto & confirmato per loquelam ad me, ex eo quod non vivant ex se sed ex Domino, n : 6469. Quod mali non velint convinci, quod vita influat, n : 3743. Quod dubia de Influxu vitæ a Domino non removeri possint, quamdiu fallaciæ, ignorantia, & negativum regnant, n : 6479. Quod omnes ab Ecclesia sciant, quod omne bonum & verum sit e Cœlo, hoc est, per Cœlum a Deo, & quod omne malum & falsum sit ab Inferno, & tamen omne vitæ se refert ad bonum & verum, & ad malum & falsum, usque adeo ut absque illis nihil vitæ sit, n : 2893. 4151. Quod id quoque dicat doctrinale Ecclesiæ quod ex Verbo, n : 4249. Quod nihilominus homo non credat, quod vita influat, n : 4249. Si communicatio & nexus auferretur cum spiritibus & angelis, quod homo ex tempore moreretur, n : 2887. Quod inde quoque pateat, quod omne vitæ a Primo Esse vitæ influat, quia nihil ex se, sed ex prioribus se existit, ita omnia & singula a Primo, & quia sicut existit etiam omnino subsistet, quoniam subsistentia est perpetua existentia, n : 4523. 5424. Quod Angeli, Spiritus & Homines creati sint ad recipiendum vitam, ita quod modo formæ recipientes vitæ sint, n : 2021. 3001. 3318. 3344. 3484. 3742. 4151. 5114. 5986. Quod tales formæ sint, qualiter recipiunt, n : 2888. 3001. 3484. 5847. 5986. 6467. 6472. Quod ideo homines, spiritus, & angeli tales sint, quales sunt formæ recipientes vitæ a Domino, n : 2888. 5847. 5986. 6467. 6472. Quod homo ita creatus sit, ut in intimis suis, & inde in subsequentibus ordine recipere possit Divinum, & elevari ad Divinum, & conjungi Divino per bonum amoris & vera fidei, & quod ideo vivat in æternum, secus ac bestię, n : 5114.

Quod vita a Domino etiam influat apud malos, ita quoque apud illos qui in Inferno sunt, n : 2706. 3743. 4417. 10196. Sed quod illi bonum vertant in malum,

malum, ac verum in falsum, ita vitam in mortem spirituales, nam qualis homo talis receptio vitæ, n : 4319. 4320. 4417. Quod bona & vera, a Domino etiam jugiter apud illos influant, sed quod illa vel rejiciant, vel suffocent, vel pervertant, n : 3743. Quod illis, qui in malis & inde falsi sunt ; non vita realis sit, qualis illa, n : 726. 4623. 4742. 10284. 10286.

279. *De Ordine.* Quod Divinum Verum procedens a Domino, sit a quo Ordo, & quod Divinum Bonum sit essentiale Ordinis, n : 1728. 2258. 8700. 8988. Quod Dominus sit Ordo, quoniam Divinum Bonum & Divinum Verum sunt a Domino, imo sunt Dominus in coelis & in terris, n : 1919. 2011. 5110. 5703. 10336. 10619. Quod Divina Vera sint Leges ordinis, n : 2247. 7995. Ubi Ordo, quod ibi Dominus sit præsens, ubi autem non Ordo, quod ibi Dominus non sit præsens, n : 5703. Quoniam Divinum Verum est Ordo, ac Divinum Bonum essentiale Ordinis, quod ideo omnia & singula in universo se referant ad Bonum & Verum, ut sint aliquid, quia ad Ordinem, n : 2451. 3166. 4390. 4409. 5232. 7256. 10122. 10555. Quod Bonum, quia est essentiale Ordinis, disponat vera in Ordinem, & non vicissim, n : 3316. 3470. 4302. 5704. 5709. 6028. 6690. Quod Universum Cælum, quoad omnes Societates angelicas, a Domino dispositum sit secundum Divinum suum Ordinem, quoniam Divinum Domini apud Angelos facit Cælum, n : 3038. 7211. 9128. 9338. 10125. 10151. 10157. Quod inde Forma Cæli sit Forma secundum Divinum Ordinem, n : 4040 ad 4043. 6607. 9877.

Quod quantum homo secundum Ordinem vivit, ita quantum in bono secundum Divina Vera, quæ sunt leges Ordinis, tantum sit homo, n : 4839. Imo quantum ita vivit, quod tantum in altera vita appareat ut homo perfectus & pulcher, quantum autem non ita vivit, quod tantum appareat ut monstrum, n : 4839. 6605. 6626. Inde patet, quod homo sit, in quem omnia Ordinis Divini collata sunt, & quod ex creatione sit Divinus Ordo in forma, n : 4219. 4220. 4223. 4523. 4524. 5114. 5368. 6013. 6057. 6605. 6626. 9706. 10156. 10472. Quod unusquisque Angelus, quia est recipiens Divini Ordinis a Domino, sit in Humana forma, perfecta & pulchra secundum receptionem, n : 322. 1880. 1881. 3633. 3804. 4622. 4735. 4797. 4985. 5199. 5530. 6054. 9879. 10177. 10594. Quod etiam Cælum Angelicum in toto complexu sit in forma sicut Homo, & hoc quia universum Cælum quoad omnes Societates angelicas ibi a Domino dispositum est secundum Divinum Ordinem, n : 2996. 2998. 3624 ad 3649. 3636 ad 3643. 3741 ad 3745. 4625. Inde patet, quod Divinum Humanum sit a Quo omnia illa, n : 2996. 2998. 3624 ad 3649. 3741 ad 3745. Inde quoque sequitur, Quod Dominus sit Solus Homo, & quod illi homines sint, qui recipiunt Divinum ab Ipso, n : 1894. Quantum recipiunt, quod tantum imagines Domini sint, n : 8547.

Quod homo non nascatur in bonum & verum, sed in malum & falsum, ita non in Divinum Ordinem, sed in contrarium Ordini, & quod inde sit quod nascatur in meram ignorantiam, & quod ideo necessario e novo debeat nasci,

nasci, hoc est, regenerari, quod fit per Divina Vera a Domino, & per vitam secundum illa, ut in Ordinem Inauguretur, & sic fiat homo, n: 1047. 2307. 2308. 3518. 3812. 8480. 8550. 10283. 10284. 10286. 10731. Quod Dominus, cum regenerat hominem, omnia apud illum disponat secundum ordinem, hoc est, secundum formam Coeli, n: 5700. 6690. 9931. 10303. Quod homo, qui ducitur a Domino, ducatur secundum Divinum Ordinem, n: 8512. Quod interiora, quæ mentis, aperta sint in Cœlum usque ad Dominum illi homini, qui in Divino ordine est, & clausa illi, qui non in Divino ordine, n: 8513. Quod quantum homo vivit secundum Ordinem, tantum ei intelligentia & sapientia, n: 2592.

Quod Dominus regat prima Ordinis & ultima, & quod prima ex ultimis & ultima ex primis, & quod sic omnia contineat in nexu & in ordine, n: 3702. 3739. 6040. 6056. 9828. De ordine successivo, & de Ultimo Ordinis, in quo successiva simul sunt etiam in suo ordine, n: 634. 3691. 4145. 5114. 5897. 6239. 6326. 6465. 8603. 9216. 9217. 9828. 9836. 10044. 10099. 10329. 10335.

Quod mala & falsa sint contra ordinem, & quod usque a Domino regantur, non secundum ordinem, sed ex ordine, n: 4839. 7877. 10778. Quod mala & falsa per leges permissionis regantur, & quod hoc fit propter ordinem, n: 7877. 8700. 10778. Quod impossibile sit quod contra Divinum Ordinem est, ut quod homo, qui in malo vivit, salvari possit ex sola Misericordia, tum quod in altera vita mali consociari possint bonis, & plura alia, n: 8700.

De Domino.

280. **D**EUS est unus, qui Creator Univerſi & Conſervator Univerſi; ita qui Deus cœli & Deus terræ.

281. Sunt duo quæ faciunt vitam cœli apud hominem, Bonum amoris & Verum fidei; hæc vita eſt homini ex Deo, & proſus nihil ex homine; quapropter primarium Eccleſiæ eſt, agnoſcere Deum, credere in Deum, & amare Ipſum.

282. Qui intra Eccleſiam nati ſunt, agnoſcere debent Dominum, Divinum Ipſius & Humanum Ipſius, ac credere in Ipſum & amare Ipſum, nam a Domino omnis ſalus: hoc docet Dominus apud Johannem, "*Qui credit in Filium, habet Vitam æternam; qui vero non credit Filio, non videbit Vitam, ſed ira Dei manet apud illum,*" III: 36. Apud Eundem, "*Hæc eſt voluntas Ipſius qui miſit Me, ut omnis qui videt Filium, & credit in Ipſum, habeat vitam æternam, & reſurcitabo illum in extremo die,*" VI: 4. Apud Eundem, "*Jeſus dixit, Ego ſum Reſurrectio & Vita, qui credit in Me, eſi moritur, vivet; omnis vero qui vivit & credit in Me, non morietur in æternum,*" XI: 21. 23.

283. Quapropter illi, qui intra Eccleſiam non agnoſcunt Dominum ac Ipſius Divinum, non poſſunt conjungi Deo, & ſic non aliquam fortem habere cum Angelis in Cœlo: nemo enim conjungi poteſt Deo niſi a Domino & in Domino. Quod nemo poſſit conjungi Deo niſi a Domino, docet Dominus apud Johannem, "*Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius, qui in ſinu Patris eſt, Ille expoſuit,*" I: 20. Apud Eundem, "*Non vocem Patris audiviſtis unquam, neque ſpeciem Ipſius vidisti,*" V: 37. Apud Eundem, "*Nemo cognoscit Patrem niſi Filius, & cui voluerit Filius revelare,*" XI: 27. Et apud Eundem, "*Ego ſum Via, Veritas, & Vita, nemo venit ad Patrem niſi per Me,*" XIV: 6. Quod nemo poſſit conjungi Deo niſi in Domino, eſt quia Pater eſt in Ipſo, & unum ſunt, ſicut etiam docet apud Johannem, "*Si Me cognoscitis etiam Patrem meum cognoscitis: is qui Me videt, videt Patrem; Philippe, nonne credis, quod Ego in Patre, & Pater in Me; credite Mihi, quod Ego in Patre, & Pater in Me,*" XIV: 7 ad 11. Et apud Eundem, "*Pater & Ego unum ſumus; cognoscatis & credatis quod Ego in Patre & Pater in Me,*" X: 30. 38.

284. Quia Pater in Domino eſt, ac Pater & Dominus unum ſunt,
&

& quia credendum est in Ipsum, & qui credit in Ipsum vitam æternam habet, patet quod Dominus sit Deus: quod Dominus sit Deus, docet Verbum, ut apud Johannem, "*In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & DEUS ERAT VERBUM: omnia per Ipsum facta sunt, & sine Ipso factum est nihil quod factum est: & VERBUM CARO FACTUM EST, & habitavit inter nos, & vidimus gloriam Ipsius, gloriam ut Unigeniti a Patre,*" I: 1. 3. 14. Apud Esaiam, "*Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, super cujus humero Principatus, & vocabitur Nomen Ipsius, DEUS, Heros, PATER ÆTERNITATIS, Princeps pacis,*" IX: 5. Apud Eundem, "*Virgo concipiet & pariet, & vocabitur Nomen Ipsius DEUS NOBISCUM,*" VII: 14. Matth: I: 23: Et apud Jeremiam, "*Ecce dies venient, cum suscitabo Davidi germen justum, qui regnabit Rex, & prosperabitur; & hoc Nomen Ipsius quod vocabunt Ipsum, JEHOVAH JUSTITIA NOSTRA,*" XXIII: 5. 6. Cap: XXXIII: 15. 16.

285. Omnes qui ab Ecclesia sunt, & in luce e Cælo, vident Divinum in Domino; at qui non in luce e Cælo sunt, non vident nisi quam Humanum in Domino; cum tamen Divinum & Humanum in Ipso ita unita sunt, ut sint unum; sicut docuit Dominus etiam alibi apud Johannem, "*Pater, omnia mea Tua sunt, & omnia Tua Mea,*" XVII: 10.

286. Quod Dominus conceptus sit a Jehovah Patre, & sic a conceptione Deus, notum est in Ecclesia; & quoque quod resurrexerit cum toto Corpore, nam nihil reliquit in Sepulchro; de quo etiam postea confirmavit discipulos, dicendo, "*Videte manus meas & pedes meos, quod Ipse Ego sim; palpate Me & videte; nam Spiritus carnem & ossa non habet, sicut Me videtis habere,*" Luc: XXIV: 39: & tamen fuit homo quoad carnem & ossa, usque intravit per fores clausas, ac postquam se manifestavit, invisibilis factus est, Joh: XX: 19. 26. Luc: XXIV: 3. Secus fit omni homini, homo enim modo quoad spiritum, & non quoad corpus resurgit; quare cum dixit, *quod non sit sicut spiritus*, dixit quod non sit sicut alius homo. Inde patet, quod etiam Humanum in Domino Divinum sit.

287. Omnis homo ex Patre habet suum Esse vitæ, quod vocatur Anima ejus, Existere vitæ inde est quod vocatur Corpus; inde Corpus est Effigies suæ Animæ, nam Anima per illud agit vitam suam ex nutu: inde est, quod homines nascantur in similitudinem suorum parentum, & quod familiæ internoscantur: exinde patet, quale Corpus seu quale Humanum Domino fuit, quod nempe sicut Ipsum Divinum;

T

quod

quod fuit Esse vitæ Ipsius seu Anima ex Patre; quare dixit, "*Qui videt Me videt Patrem*," Joh : XIV : 9.

288. Quod Divinum & Humanum Domini sit una Persona, est ex fide recepta in toto Christiano Orbe, quæ talis est, "*Quamvis Christus est Deus & Homo, usque tamen non est duo, sed unus Christus; imo est prorsus unus & unica Persona; quia sicut Corpus & Anima sunt unus homo, ita quoque Deus & Homo est unus Christus*." Hæc e Symbolo Athanasii.

289. Qui de Divinitate ideam trium Personarum habent, non possunt ideam unius Dei habere; si ore dicunt unum, usque cogitant tres: at qui de Divinitate, ideam Trium in una Persona habent, illi possunt ideam unius Dei habere, ac dicere unum Deum, & quoque cogitare unum Deum.

290. Idea Trium in una Persona habetur, cum cogitatur quod Pater in Domino sit, & Spiritus Sanctus procedat ab Ipso; Trinum tunc in Domino est, Ipsum Divinum quod Pater vocatur, Divinum Humanum quod Filius, & Divinum Procedens quod Spiritus Sanctus.

291. Quia in Domino omne Divinum est, ideo Ipsi omnis Potestas in cælis & in terris est; quod etiam Ipse dicit, apud Johannem, "*Pater dedit omnia in manum Filii*," III : 35. Apud Eundem, "*Pater dedit Filio potestatem omnis carnis*," XVII : 2. Apud Matthæum, "*Omnia Mibi tradita sunt a Patre*," XI : 27. Apud Eundem, "*Data est Mibi omnis potestas in cælo & in terra*," XXVIII : 16. Talis potestas Divinum est.

292. Qui faciunt Humanum Domini simile humano alius hominis, non cogitant de Conceptione Ipsius ex Ipso Divino: nec expendunt, quod Corpus cujuscvis sit effigies suæ Animæ. Nec cogitant de Resurrectione Ipsius cum toto Corpore: neque de Ipso viso cum transformatus, quod splenduerit facies Ipsius sicut Sol. Nec cogitant de illis, quæ Dominus dixerat de fide in Ipsum, de uno cum Patre, de Glorificatione, deque Potestate super Cælum & Terram, quod hæc Divina sint & dicta de Humano Ipsius. Nec recordantur, quod Dominus omnipræsens sit etiam quoad Humanum, Matth : XXVIII : 20, inde tamen fides Omnipræsentiae Ipsius in Sacra Cœna; Omnipræsentia est Divina. Imo forte non cogitant, quod Divinum, quod vocatur Spiritus Sanctus, procedat ex Humano Ipsius; cum tamen procedit ex Ipsius Humano glotificato, nam dicitur, "*Nondum erat Spiritus Sanctus, quia Jesus nondum glorificatus erat*," Joh : VII : 39.

293. Dominus

293. Dominus in mundum venit, ut salvaret Genus humanum, quod alioquin periisset morte æterna; & per id salvavit, quod subjugaverit Inferna, quæ infestabant omnem hominem venientem in mundum, & exeuntem e mundo; & simul per id quod glorificaverit Humanum suum; sic enim Inferna potest tenere subjugata in æternum. Subjugatio Infernorum, & simul Glorificatio Humani Ipsius, facta est per Tentationes in Humanum, quod ei fuit ex matre, admissas, & per continuas tunc Victorias: Passio Ipsius in cruce fuit ultima Tentatio & plena Victoria.

294. Quod Dominus subjugaverit Inferna docet Ipse apud Johannem, cum instabat Passio Crucis, tunc dixit Jesus, "*Nunc Judicium est Mundi hujus, NUNC PRINCEPS MUNDI HUIUS EJICIETUR FORAS,*" XII: 27. 28. 31. Apud Eundem, "*Confidite EGO VICI MUNDUM,*" XVI: 33. Et apud Esaïam, "*Quis hic venit ex Edom, incedens in multitudine roboris sui, Magnus ad salvandum; salutem præstitit Mibi brachium meum; ideo factus est illis in Salvatore,*" LXIII: 1 ad 20. Cap: LIX: 16 ad 21. Quod glorificaverit Humanum suum; & quod Passio crucis fuerit ultima Tentatio & plena Victoria, per quam glorificatus est, docet etiam apud Johannem, "*Postquam Judas exiit, dixit Jesus, nunc glorificatus est Filius hominis, & Deus glorificabit Ipsum in Se Ipso, & statim glorificabit Ipsum,*" XIII: 31. 32. Apud Eundem, "*Pater, venit hora, glorifica Filium tuum, ut etiam Filius tuus glorificet Te,*" XVII: 1. 5. Apud Eundem, "*Nunc anima mea turbata est, Pater glorifica tuum Nomen; & exiit vox e Cælo, & glorificavi & rursus glorificabo,*" XII: 27. 28. Et apud Lucam, "*Nonne hoc oportebat pati Christum, & ingredi in gloriam,*" XXIV: 30. Hæc dicta sunt de Passione Ipsius: Glorificare est Divinum facere. Inde nunc constat, quod nisi Dominus in mundum venerit, & Homo factus sit, & eo modo liberaverit ab Inferno omnes illos qui credunt in Ipsum, & amant Ipsum, nullus mortalium salvari potuerit: ita intelligitur, quod absque Domino nulla salus.

295. Quum Dominus plene glorificavit Humanum suum, tunc exiit Humanum ex matre, & induit Humanum ex Patre, quod est Divinum Humanum; quare tunc non amplius Mariæ filius fuit.

296. Primum & Primarium Ecclesiæ est, cognoscere & agnoscere suum Deum; nam absque cognitione & agnitione illa non est conjunctio; ita in Ecclesia absque agnitione Domini; hoc docet Dominus apud Johannem, "*Qui credit in Filium, vitam æternam habet; qui vero non credit Filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet apud illum,*"

illum, III: 36. Et alibi, "*Nisi credideritis quod Ego sim, moriemini in peccatis vestris,*" VIII: 24.

297. Quod Trinum in Domino sit, nempe Ipsum Divinum, Divinum Humanum, & Divinum procedens, est arcanum e Cœlo, & pro illis qui in Sancta Hierosolyma erunt.

Ex Arcanis Cœlestibus.

298. *QUOD Divinum Domino fuerit ex ipsa conceptione:*

Quod Domino Divinum ex Patre fuerit, n: 4641. 4963. 8041. 5157. 6716. 10125. Quod Domino Soli fuerit semen Divinum, n: 1438. Quod Anima Ipsi fuerit Jehovah, n: 1999. 2004. 2005. 2018. 2025. Quod sic intimum Domini fuerit Ipsum Divinum, inductio a matre, n: 5041. Quod Ipsum Divinum fuerit Esse vitæ Domini, a Quo Humanum dein exivit, & factum est Existere ex illo Esse, n: 3194. 3210. 10270. 10372.

299. *Quod Divinum Domini agnoscendum sit.* Quod intra Ecclesiam, ubi est Verbum, & per id notus est Dominus, non negandum sit Divinum Domini, nec Sanctum procedens ab Ipso, n: 2359. Qui non agnoscunt Dominum intra Ecclesiam, quod eis non conjunctio sit cum Divino; aliter qui extra Ecclesiam sunt, n: 10205. Quod Essentiale Ecclesiæ sit agnoscere Divinum Domini, ac unionem Ipsi cum Patre, n: 10083. 10112. 10370. 10728. 10730. 10816. 10817. 10818. 10820.

300. *Quod Dominus glorificaverit Humanum suum in mundo.* Quod in Verbo multis agatur de Glorificatione Domini, n: 10828. Et quod ubivis in sensu Verbi interno, n: 2249. 2523. 3245. Quod Dominus Humanum suum glorificaverit, non Divinum, quia Hoc in se glorificatum fuit, n: 10057. Quod Dominus in mundum venerit, ut glorificaret Humanum suum, n: 3637. 4286. 9315. Quod Dominus glorificaverit Humanum suum per Divinum, quod fuit in Ipso ex conceptione, n: 4727. Quod idea de Glorificatione Humani Domini haberi possit ex idea Regenerationis hominis, quoniam Dominus ita regenerat hominem sicut glorificavit Humanum suum, n: 3043. 3138. 3212. 3296. 3499. 4402. 5688. Aliqua de Arcanis circa glorificationem Humani Domini, n: 10057. Quod Dominus salvaverit Genus humanum per id quod glorificaverit Humanum suum, n: 1676. 4180. De statu Glorificationis & Humiliationis Domini, n: 1785. 1999. 2159. 6866. Glorificatio ubi de Domino, quod sit unio. Ipsi Humanum cum Divino, & Glorificare quod sit Divinum facere, n: 1603. 10053. 10828.

301. *Quod.*

301. *Quod Dominus ex Humano subjugaverit Inferna cum fuit in mundo.* Quod Dominus subjugaverit omnia Inferna, cum fuit in mundo, & quod redegerit tunc omnia in ordinem in Coelis & Infernis, n: 4075. 4286. 9937. Quod Dominus liberaverit tunc Mundum spirituales ab Antediluvianis, n: 1266. Quales illi fuerunt, n: 310. 311. 560. 562. 563. 570. 581. 607. 660. 805. 808. 1034. 1120. 1265 ad 1272. Quod Dominus per subjugationem Infernorum, & simul Glorificationem Humani sui salvaverit homines, n: 4180. 10019. 10152. 10655. 10659. 10828.

302. *Quod Glorificatio Humani Domini, & subjugatio Infernorum facta sit per Tentationes.* Quod Dominus præ omnibus gravissimas Tentationes subiverit, n: 1663. 1668. 1787. 2776. 2786. 2795. 2816. 4295. 9528. Quod Dominus ex Divino Amore erga Genus humanum, pugnaverit, n: 1690. 1691. 1812. 1813. 1820. Quod Domini Amor fuerit Salus Generis humani, n: 1820. Quod Inferna contra Amorem Domini pugnaverint, n: 1820. Quod Dominus Solus & ex propria potentia contra Inferna pugnaverit, & illa vicerit, n: 1692. 1813. 2816. 4295. 8273. 9937. Quod inde Dominus Justitia & Meritum factus sit Solus, n: 1813. 2025. 2026. 2027. 9715. 9809. 10019. Quod Tentatio Domini ultima fuerit in Gethsemane & in Cruce, & tunc quoque plenaria Victoria, per quam subjugavit Inferna, & simul glorificavit Humanum suum, n: 2276. 2803. 2813. 2814. 10655. 10659. 10829. Quod Dominus non potuerit quoad Ipsum Divinum tentari, n: 2795. 2803. 2813. 2814. Quod ideo assumeret humanum ex matre infirmum, in quod admisit tentationes, n: 1414. 1444. 1573. 5041. 5157. 7193. 9315. Quod per Tentationes & Victorias expulerit omne hæreditarium ex matre, & exuerit humanum ex illa, usque tandem ut amplius non filius ejus esset, n: 2159. 2574. 2649. 3036. 10829. Quod Jehovah, Qui in Ipso, in Tentationibus apparuerit sicut absens, & hoc quantum fuit in Humano ex matre, n: 1815. Quod is status fuerit status humiliationis Domini, n: 1785. 1999. 2159. 6366. Quod Dominus per Tentationes & Victorias etiam disposuerit omnia in ordinem in coelis, n: 4287. 9397. 9528. 9937. Quod etiam per easdem univerit Humanum suum Divino, hoc est, Humanum suum glorificaverit, n: 1725. 1729. 1733. 1737. 3318. 3381. 3382. 4286. 4287. 9397. 9528. 9937.

303. *Quod Humanum Domini fuerit Divinum Verum cum in Mundo.* Quod Dominus Humanum suum fecerit Divinum Verum, ex Divino Bono quod in Ipso, cum fuit in Mundo, n: 2803. 3194. 3195. 3210. 6716. 6864. 7014. 7499. 8127. 8724. 9199. Quod Dominus tunc disposuerit apud se omnia in formam coelestem, quæ est secundum Divinum Verum, n: 1928. 3633. Consequenter quod Cælum tunc fuerit in Domino, ac Dominus ut Cælum, n: 911. 1900. 1982. 3624 ad 3631. 3634. 3884. 4041. 4279. 4523. 4524. 4525. 6013. 6057. 6690. 9279. 9632. 9931. 10303. Quod Dominus loquutus sit ex ipso Divino Verbo,

n: 8127. Quod ideo Dominus in Verbo loquutus sit per correspondencias, n: 3131. 3472 ad 3485. 8615. 10687. Quod inde Dominus sit Verbum, & dicatur Verbum, quod est Divinum Verum, n: 2533. 2818. 2859. 2894. 3393. 3712. Quod in Verbo Filius hominis significet Divinum Verum, ac Pater Divinum Bonum, n: 2803. 3704. 7499. 8724. 9194. Quia Dominus fuit Divinum Verum, quod fuerit Divina Sapientia, n: 2500. 2527. Quod Perceptio & Cogitatio Domino Soli fuerit ex Se Ipso, & supra omnem perceptionem & cogitationem Angelicam, n: 1904. 1914. 1915. Quod Verum Divinum potuerit tentari, non autem Divinum Bonum, n: 2814.

304. *Quod Dominus univerit Divinum Verum Divino Bono, ita Humanum suum Ipse Divino.* Quod Dominus sicut alius homo instructus sit, n: 1457. 1461. 2523. 3030. Quod Dominus successive progressus sit ad unionem cum Patre, n: 1864. 2033. 2632. 3141. 4585. 7014. 10076. Quod quantum Dominus unitus est Patri, tantum loquutus sit ut cum Se Ipso, & quod alioquin sicut cum alio, n: 1745. 1999. 7058. Quod Dominus ex propria potentia univerit Humanum Divino, n: 1616. 1749. 1753. 1813. 1921. 2025. 2026. 2523. 3141. 5005. 5045. 6716. Quod Dominus univerit Divinum Verum, quod Ipse, cum Divino Bono quod in Ipso, n: 10047. 10052. 10076. Quod unio reciproca fuerit, n: 2004. 10067. Quod Dominus cum e mundo abivit, Humanum suum fecerit Divinum Bonum, n: 3194. 3210. 6864. 7499. 8724. 9199. 10076. Ita quod exiverit ex Patre, & quod redierit ad Patrem, n: 3194. 3210. Quod sic unus factus sit cum Patre, n: 2751. 3704. 4766. Quod Dominus in unitione cum Ipso Divino, quod erat in Ipso, spectaverit sui conjunctionem cum Genere humano, n: 2034. Quod post unitionem, Divinum Verum procedat a Domino, n: 3704. 3712. 3969. 4577. 5704. 7499. 8127. 8241. 9199. 9398. Quomodo Divinum Verum procedit, illustratum, n: 7270. 9407.

Nisi Divinum fuisset in Humano Domini ex conceptione, quod Humanum non potuisset uniri Ipse Divino, ob ardorem Infiniti Amoris, in quo est Ipsum Divinum, n: 6849. Quod ideo nusquam aliquis Angelus uniri possit Ipse Divino, nisi ad distantiam & per obvelationem, quod alioquin consumeretur, n: 6849. Quod Divinus Amor talis sit, n: 8644. Inde constare potest, quod Humanum Domini non fuerit sicut humanum alius hominis, n: 10125. 10826. Quod unio Ipsius cum Patre, ex Quo Anima Ipsius, non fuerit sicut inter duos, sed sicut inter Animam & Corpus, n: 3737. 10824. Quod Unio dicatur de Humano Domini cum Divino, at conjunctio de homine cum Divino, n: 2021.

305. *Quod sic Dominus Humanum suum Divinum fecerit.* Quod Humanum Domini sit Divinum, quia ex Esse Patris quod Ipse Anima, illustratum per similitudinem patris in liberis, n: 10270. 10372. 10823. Et quia ex Divino Amore, qui in Ipso, n: 6872. Quod unusquisque

quisque homo sit talis qualis ejus amor, & quod sit suus amor, n : 6872. 10177. 10284. Quod Dominus fuerit Divinus Amor, n : 2077. 2253. Quod Dominus omne Humanum tam Internum quam Externum, fecerit Divinum, n : 1603. 1815. 1902. 1926. 2093. 2803. Quod ideo quoad totum Corpus resurrexerit, secus ac ullus homo, n : 1729. 2083. 5078. 10825. Quod Humanum Domini sit Divinum, agnoscitur ex Omnipræsencia Humani Ipsius in Sacra Coena, n : 2343. 2359. Et quod pateat ex transformatione Ipsius coram tribus discipulis, n : 3212. Et quoque ex Verbo, n : 10154. Et quod dicatur ibi Jehovah, n : 1603. 1736. 1815. 1902. 2921. 3035. 5110. 6303. 6281. 8864. 9194. 9315. Quod in sensu literæ distinguatur inter Patrem & Filium, seu Jehovam & Dominum, sed non in sensu Verbi interno, in quo sunt Angeli Cœli, n : 3035. Quod Christianus Orbis Humanum Domini non Divinum agnoscat, quod factum sit in Concilio propter Papam, ut pro Vicario Ipsius agnosceretur, ex loquela cum illis in altera vita, n : 4738.

Quod Divinum Humanum ab æterno fuerit Divinum Verum in Cœlo, ita Divinum Existere, quod postea in Domino factum est Divinum Esse, a Quo Divinum Existere in Cœlo, n : 3061. 6280. 6880. 10579. Status Cœli prius, qualis, n : 6371. 6372. 6373. Quod Divinum non perceptibile ita nec receptibile fuerit, nisi cum transivit Cœlum, n : 6982. 6996. 7004. Quod Dominus ab æterno, fuerit Divinum Verum in Cœlo, n : 2803. 3195. 3704. Quod id sit Filius Dei natus ab æterno, n : 2628. 2798.

Quod in Cœlo non aliud Divinum percipiatur quam Divinum Humanum, n : 6475. 9303. 9267. 10067. Quod Antiquissimi non adorare potuerint Infinitum Esse, sed Infinitum Existere, quod est Divinum Humanum, n : 4687. 5321. Quod Antiqui agnoverint Divinum, quia apparuit in Humana forma, & quod hoc fuerit Divinum Humanum, n : 5110. 5663. 6846. 10737. Quod Incolæ omnium Tellurum adorent Divinum sub Humana forma; & quod gaudeant cum audiunt, quod Deus actualiter Homo factus sit, n : 6700. 8541 ad 8547. 9361. 10736. 10737. 10738; videatur in *Opusculo de Telluribus in Mundo nostro Solari, & in Cælo astrifero*. Quod de Deo nisi in Humana forma non cogitari possit, & quod incomprehensibile est, in nullam ideam cadat, n : 9359. 9972. Quod homo colere possit, de quo aliquam ideam habet, & non de quo nullam, n : 4733. 5110. 5633. 7211. 9267. 10667. Quod ideo a plerisque in universo terrarum Orbe Divinum colatur sub Humana forma, & quod id sit per influxum e Cœlo, n : 10159. Quod omnes qui in bono sunt quoad vitam, cum cogitant de Domino, de Divino Humano cogitent, & non de Humano separato a Divino, n : 2326. 4724. 4731. 4766. 8878. 9193. 9198. Quod cogitent de Humano Domini absque Divino hodie in Ecclesia illi qui in malo quoad vitam sunt, tum qui in fide separata a charitate, & quoque quod non capiant quid Divinum Humanum, causæ, n : 3212. 3241. 4689. 4692. 4724. 4731. 5321. 6372. 8878. 9193. 9198.

306. *Quod Trinum fit in Domino.* Quod Christiani in altera vita explorati sint, qualem ideam de Deo uho haberent, & compertum, quod haberent ideam trium deorum, n : 2329. 5256. 10736. 10737. 10738. 10821. Quod Trinum Divinum in una Persona concipi possit, & sic unus Deus, non autem in tribus Personis, n : 10738. 10821. 10824. Quod Trinum in una Persona, ita in Domino, sit Ipsum Divinum quod Pater vocatur, Divinum Humanum quod Filius, ac Divinum Procedens quod Spiritus Sanctus, & quod sic Trinum sit Unum, n : 2149. 2156. 2288. 2321. 2329. 2447. 3704. 6993. 7182. 10738. 10822. 10823. Quod Divinum Trinum in Domino agnoscatur in Cœlo, n : 14. 15. 1729. 2005. 5256. 9303. Quod Dominus unus sit cum Patre, ita Ipsum Divinum & Divinum Humanum, n : 1729. 2004. 2005. 2018. 2025. 2751. 3704. 3736. 4706. Quod Divinum Ipsi procedens sit etiam Divinum Ipsi in Cœlo, quod Spiritus Sanctus vocatur, n : 3969. 4673. 6788. 6993. 7499. 8127. 8302. 9199. 9228. 9229. 9270. 9407. 9818. 9820. 10330. Ita quod Dominus sit Solus & unicus Deus, n : 1607. 2149. 2156. 2329. 2447. 2751. 3194. 3704. 3712. 3939. 4577. 4687. 5321. 6280. 6371. 6849. 6993. 7014. 7091. 7182. 7209. 8241. 8724. 8763. 8864. 8865. 9194. 9303.

307. *De Domino in Cœlo.* Quod Dominus appareat in Cœlo ut Sol & ut Luna, ut Sol illis qui in Regno Cœlesti, ac ut Luna illis qui in Regno spirituali, n : 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 3636. 3643. 4321. 5097. 7078. 7083. 7173. 7270. 8812. 10809. Quod Lux, quæ procedit ex Domino ut Sole, sit Divinum Verum, ex quo omnis sapientia & intelligentia Angelis, n : 1053. 1521 ad 1533. 2776. 3138. 3195. 3222. 3223. 3225. 3399. 3341. 3636. 3643. 3993. 4180. 4302. 4415. 5400. 9399. 9407. 9548. 9571. 9684. Et quod Calor, qui procedit ex Domino ut Sole, sit Divinum Bonum ex quo Amor Angelis, n : 3338. 3636. 3643. 5215. Quod Ipsum Divinum Domini sit longe supra Divinum Ipsi in Cœlo, n : 7270. 8760. Quod Divinum Verum non sit in Domino, sed quod procedat ex Domino, sicut Lux non est in Sole sed ex sole, n : 3969. Quod in Domino sit Esse, & a Domino Existere, n : 3938. Quod Dominus sit Centrum commune, ad quod omnes Angeli in Cœlo se vertunt, n : 3633. 9828. 10130. 10189. Quod tamen Angeli se non vertant ad Dominum, sed quod Dominus illos vertat ad Se, n : 10189 : quia non est præsentia Angelorum apud Dominum, sed Domini apud Angelos, n : 9415. Quod præsentia Domini apud Angelos se habeat secundum receptionem boni amoris & charitatis ab Ipso, n : 904. 4198. 4206. 4211. 4320. 6280. 6832. 7042. 8819. 9680. 9682. 9683. 10106. 10811. Quod Dominus præsens sit apud omnes in Cœlo, & quoque in Inferno, n : 2766. Quod Dominus ex Divino Amore velit adducere omnes homines ad Se in Cœlum, n : 6645. Quod Dominus sit in continuo conatu conjunctionis cum homine, sed quod influxus & conjunctio impediatur per proprios hominis amores, n : 2041. 2053. 2411. 5696.

Quod

Quod Divinum Humanum Domini influat in Cælum & faciat Cælum, quodque nulla conjunctio cum Ipso Divino sit in Cælo, sed cum Divino Humano, n: 3038. 4211. 4724. 5633. Et quod Divinum illud influat e Cælo & per Cælum apud homines, n: 1925. Quod Dominus sit omne Cæli, & quod sit vita Cæli, n: 7211. 9128. Quod Dominus in Suo habitet apud Angelos, n: 9338. 10125. 10151. 10157. Inde, quod qui in Cælo sunt, in Domino sint, n: 3637. 3638. Quod Cælum correspondeat Divino Humano Domini, & quod Homo quoad omnia & singula Cælo, & quod inde Cælum in communi sit sicut unus Homo, qui ideo Maximus Homo vocatur, n: 2948. 2996. 3624 ad 3649. 3636 ad 3643. 3741 ad 3745. 4625. Quod Dominus sit Solus Homo, & quod illi modo homines sint qui recipiunt Divinum ab Ipso, n: 1894. Quod quantum recipiunt, tantum imagines Domini sint, n: 8547. Quod Angeli sint formæ amoris & charitatis in humana formâ, & quod hoc a Domino, n: 3804. 4735. 4797. 4985. 5199. 5530. 9879. 10177.

308. *Quod a Domino omne Bonum & Verum.* Quod Dominus sit Ipsum Bonum & Ipsum Verum, n: 2011. 5110. 10336. 10619. Quod a Domino omne Bonum & Verum, proinde omnis Pax, Inniocentia, Amor, Charitas, Fides, n: 1614. 2016. 2751. 2882. 2883. 2891. 2892. 2904. Et quod omnis Sapientia & Intelligentia, n: 109. 112. 121. 124. Quod a Domino nihil nisi quam bonum veniat, at quod mali vertant bonum quod a Domino in malum, n: 7643. 7679. 7710. 8632. Quod Angeli fiant, quod omne bonum & verum sit a Domino, sed quod mali hoc non scire velint, n: 6193. 9128. Quod Angeli ex præsentia Domini plus in bono sint, at infernales ex præsentia Domini plus in malo, n: 7989. Quod mali conjiciant se in Infernum ex sola præsentia Domini, n: 8137. 8266. Quod Dominus judicet omnes ex bono, n: 2335. Quod Dominus omnes aspiciat ex Misericordia, n: 223. Quod Dominus nusquam alicui irascatur, non alicui malum faciat, & non aliquem in Infernum mittat, n: 245. 1683. 2335. 8632. Quomodo intelligendum est, quod in Verbo dicatur, quod Jehovah seu Dominus irascatur, occidat, conjiciat in infernum, & plura similia, n: 592. 696. 1093. 1874. 1875. 2395. 2447. 3605. 3607. 3614. 6073. 6997.

309. *Quod Domino sit omnis Potestas in Cælis & in Terris.* Quod universum Cælum Domini sit, n: 2751. 7086. Et quod Ipsi potestas in cælis & in terris sit, n: 1607. 10089. 10827. Quia Dominus regit universum Cælum, quod etiam regat omnia quæ inde pendent, ita omnia in Mundo, n: 2026. 2027. 4523. 4524. Quod etiam regat Inferna, n: 3643. Quod Dominus omnia ex Divino per Divinum Humanum regat, n: 8864. 8865. Quod Dominus regat omnia secundum Divinum Ordinem, & quod Divinus Ordo se referat ad illa quæ sunt Voluntatis Ipsius, ad illa quæ fiunt ex Venia, & ad illa quæ fiunt ex Permissione, n: 1755. 2447. 3074. 9948; de Ordine vide supra n: 238. Quod Dominus

regat ultima ex primis, & prima ex ultimis, & quod inde sit quod dicatur Primus & Ultimus, n: 3702. 6040. 6056. Quod Domino Soli sit potentia removendi Inferna, detinendi a malis, ac tenendi in bono, ita salvandi, n: 10019. Quod Domino sit Judicium, n: 2319. 2320. 2321. 10810. 10811. Quid Sacerdotale Domini, & quid Regium Ipsi, n: 1728. 2015.

310. *Quædam de Domino in Verbo, quomodo intelligenda.* Quid Semen mulieris, in Prophetico de Domino, n: 256. Quid significat Filius hominis & Filius Dei in Verbo, n: 2159. 2813. Quid significant bina Nomina Jesus Christus, n: 3004 ad 3011. Quid significat, quod de Domino dicatur Missus a Patre, n: 2397. 6831. 10561. Quomodo intelligendum est, quod Dominus portaverit omnium iniquitates, n: 9937. Quomodo intelligendum est, quod Dominus redemerit hominem per sanguinem suum, n: 10152. Quomodo intelligendum est, quod Dominus impleverit omnia legis, n: 10239. Quomodo intelligendum est, quod Dominus intercedat pro homine, n: 2250. 8573. 8705. Quomodo intelligendum est, quod absque Domino nulla salus, n: 10828. Quod non sit salvatio per intuitionem Patris seu per precationem ad Ipsum, ut misereatur propter Filium; Dominus enim dicit, "*Ego sum via, veritas & vita, nemo venit ad Patrem nisi per Me,*" Joh: xiv: 6. n: 2854. Contradictoria quæ involvit recepta fides, quod Dominus per Passionem crucis reconciliaverit Humanum Genus Patri, n: 10659. Quod Adventus Domini sit præsentia Ipsi in Verbo, n: 3900. 4060. Quod Dominus non velit gloriam ab homine propter Se, sed propter hominis salutem, n: 5957. 10646. Quod Dominus in Verbo, ubi Dominus nominatur, significet Divinum Bonum, n: 4973. 9167. 9194. Quod ubi Christus, significet Divinum Verum, n: 3008. 3004. 3005. 3009.

Quod vera agnitio & verus cultus Domini sit facere præcepta Ipsi, ostensum ex Verbo, n: 10143. 10153. 10578. 10645. 10829.

De Regimine Ecclesiastico & Civili.

311. **S**UNT duo, quæ apud homines in ordine erunt, nempe quæ Cæli sunt, & quæ Mundi: illa quæ Cæli sunt, vocantur Ecclesiastica, quæ Mundi sunt, vocantur Civilia.

312. Ordo non potest teneri in Mundo absque Præfectis, qui observaturi omnia quæ secundum ordinem, & quæ contra ordinem fiunt; & qui remuneraturi illos qui secundum ordinem vivunt, & puniunt illos qui contra ordinem; si id non fit, peribit Genus humanum; nam cuius ex hæreditario connatum est velle imperare aliis, ac possidere bona aliorum, unde inimicitia, invidia, odia, vindicta, dolus, sævitia, & plura alia mala; quapropter nisi in vinculis teneantur per leges, & per remunerationes convenientes amoribus illorum, quæ sunt honores & lucra, pro illis qui bona faciunt, ac per punitiones contrarias amoribus illis, quæ sunt jactura honorum, possessionum, & vitæ, pro illis qui mala faciunt, perituum esset Genus humanum.

313. Erunt itaque Præfecti, qui Cætus hominum tenebunt in ordine, qui legisperiti, sapientes, & timentes Deum. Inter Præfectos etiam erit ordo, ne aliquis ex lubitu aut inscitia permittat mala contra ordinem, & sic destruat illum, quod cavetur cum Præfecti superiores & inferiores sunt, inter quos subordinatio.

314. Præfecti super illa apud homines quæ Cæli sunt, seu super Ecclesiastica, vocantur Sacerdotes, ac munus eorum Sacerdotium. Præfecti autem super illa apud homines quæ Mundi sunt, seu super Civilia, vocantur Magistratus, ac Summus eorum, ubi talia Imperia, Rex.

315. Quod concernit Sacerdotes, docebunt illi homines viam ad Cælum, & quoque ducent illos; docebunt illos secundum Ecclesiæ suæ doctrinam ex Verbo, ac ducent ut vivant secundum illam. Sacerdotes, qui docent vera, & per illa ducunt ad bonum vitæ, & sic ad Dominum, sunt Pastores ovium boni; qui autem docent, & non ducunt ad bonum vitæ, & sic ad Dominum, sunt Pastores mali.

316. Sacerdotes non sibi aliquam potestatem super animas hominum vindicabunt, quia non sciunt in quo statu sunt interiora hominis; minus sibi vindicabunt potestatem aperiendi & claudendi Cælum, quoniam ea potestas est Solius Domini.

317. Sacerdotibus erit dignitas & honor propter Sancta quæ obeunt; sed qui sapiunt, dant honorem Domino a Quo Sancta, & non sibi; qui autem non sapiunt, tribuunt honorem sibi; hi illum adimunt Domino. Qui honorem tribuunt sibi propter Sancta quæ obeunt, illi præferunt.

preferunt honorem & lucrum salutis animarum, cui consulunt; qui autem honorem dant Domino & non sibi, illi preferunt salutem animarum honori & lucro. Nullus honor alicujus functionis in persona est, sed ei adjungitur secundum dignitatem rei quam administrat; & quod adjungitur, hoc non ipsius personæ est, & quoque separatur cum functione: honor in persona est honor sapientiæ & timoris Domini.

318. Sacerdotes populum docebunt, ac ducent per veram ad bonum vitam, sed usque nullum cogent, quoniam nullus cogi potest ad credendum contra id quod cogitavit ex corde esse verum; qui aliter credit quam Sacerdos, & non turbas facit, relinquetur in pace; at qui turbas facit, separabitur; nam hoc etiam est ordinis, propter quem Sacerdotium.

319. Sicut Sacerdotes præfecti sunt ad administrandum illa, quæ Legis Divinæ & Cultus sunt, ita Reges & Magistratus ad administrandum illa quæ Legis Civilis & Judicii sunt.

320. Quia Rex non solus potest administrare omnia, ideo sunt Præfecti sub illo, quorum unicuique data est provincia administrandi quod Rex non potest & valet; hi Præfecti simul summi constituunt Regium, sed ipso Rex est Summus.

321. Ipsum Regium non est in persona, sed adjunctum est personæ: Rex qui credit quod Regium sit in sua persona, & Præfectus qui credit quod præfecturæ dignitas sit in sua persona, non sapit.

322. Regium consistit in administrando secundum leges Regni, & in judicando secundum illas ex justo: Rex qui spectat Leges supra se, is sapit, qui autem spectat se supra leges, is non sapit. Rex qui spectat Leges supra se, is Regium ponit in Lege, & Lex dominatur super illum, scit enim quod Lex sit Justitia, & omnis Justitia quæ justitia est Divina: qui autem spectat se supra leges, is Regium ponit in se, & credit se vel esse Legem, vel Legem quæ Justitia esse a se; inde, quod Divinum est, sibi arrogat, sub quo tamen erit.

323. Lex quæ Justitia a Legisperitis sapientibus & timentibus Deum in Regno ferenda est, secundum quam dein & Rex & subditi vivent: Rex qui secundum Legem latam vivit, & in eo præcedit subditis exemplo, is vere Rex est.

324. Rex, cui absoluta potestas, qui credit quod subditi ejus tales servi sint, ut jus habeat in eorum possessiones & vitas, & si id exercet, non Rex est sed Tyrannus.

325. Regi erit obedientia secundum leges Regni, nec factis & dictis ullo modo lædendus; inde enim pendet Securitas publica.

F I N I S.

